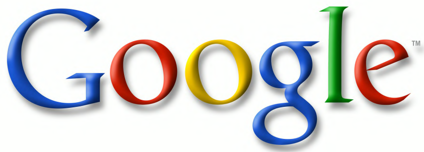


This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

J. P.

TP
C. 47

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΙ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

Digitized by Google

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΙ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

CUM

DELECTU ANNOTATIONUM,

Praecipue e TAYLORO, MARKLANDO, REISKIO.

IN USUM JUVENTUTIS ACADEMICÆ.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
1801.

Clar. Press.
50. b. 1.

Digitized by Google



Digitized by Google

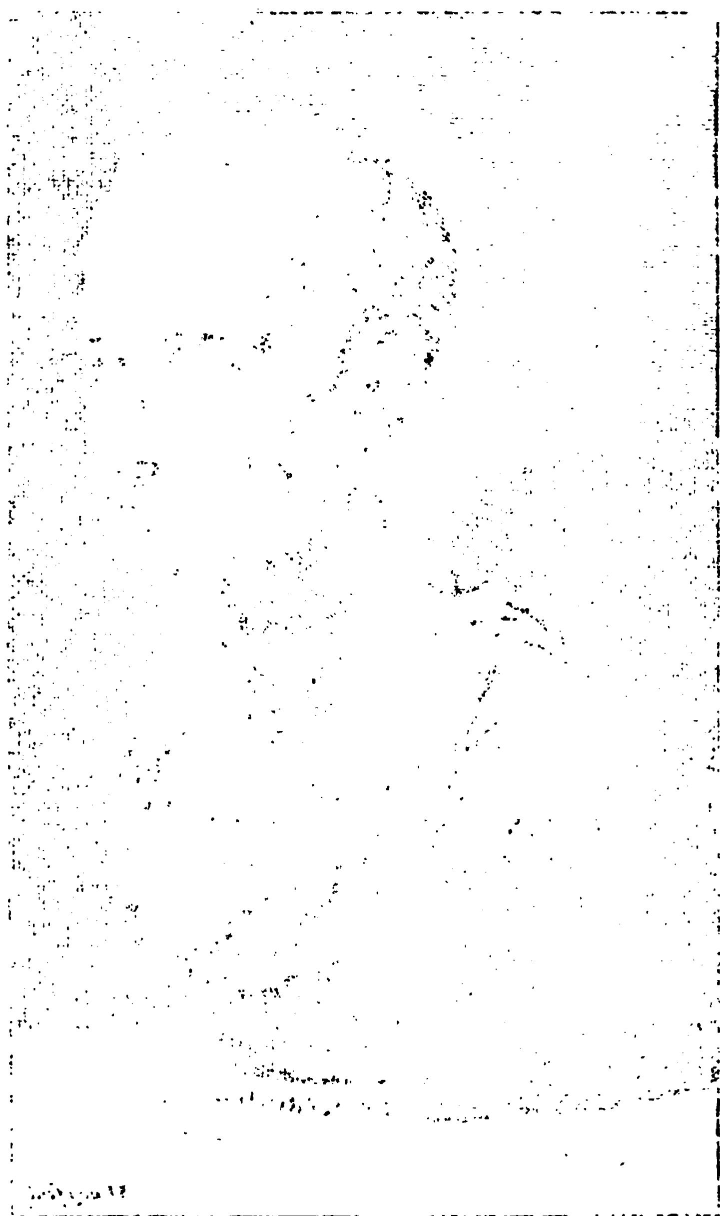
DAMUS tibi in manus, lector, istas celeberrimas orationes Æschinis in Ctesiphontem, et Demosthenis pro Corona, qua potuimus fide, typis impressas. Inferiori paginæ parti subjunximus, ex virorum eruditorum Annotationibus, eas potissimum, quæ visæ fuerunt utiles ad explicationem difficilium, si qui sint, locorum. Textus fere idem est ac is, quem *Foulkes* et *Freind* in sua editione exhibuerunt. Non tamen ea fuit in nobis religio, quæ prohibuerit, quo minus emendationes Reiskii sæpius, semel atque iterum Taylori, Marklandi, et Toupii, adhiberemus: eas præsertim, quas sancivit MSS. auctoritas. Nihil, præter hæc, est, de quo te monitum volumus. Valeas igitur, et te persuasum habeas, modo si vel minimum adjumenti, ex hoc opere, qualecunque sit, ad uberiores in Literis Græcis profectus, sis percepturus, votis nostris plene satisfactum fore.

EDITOR.

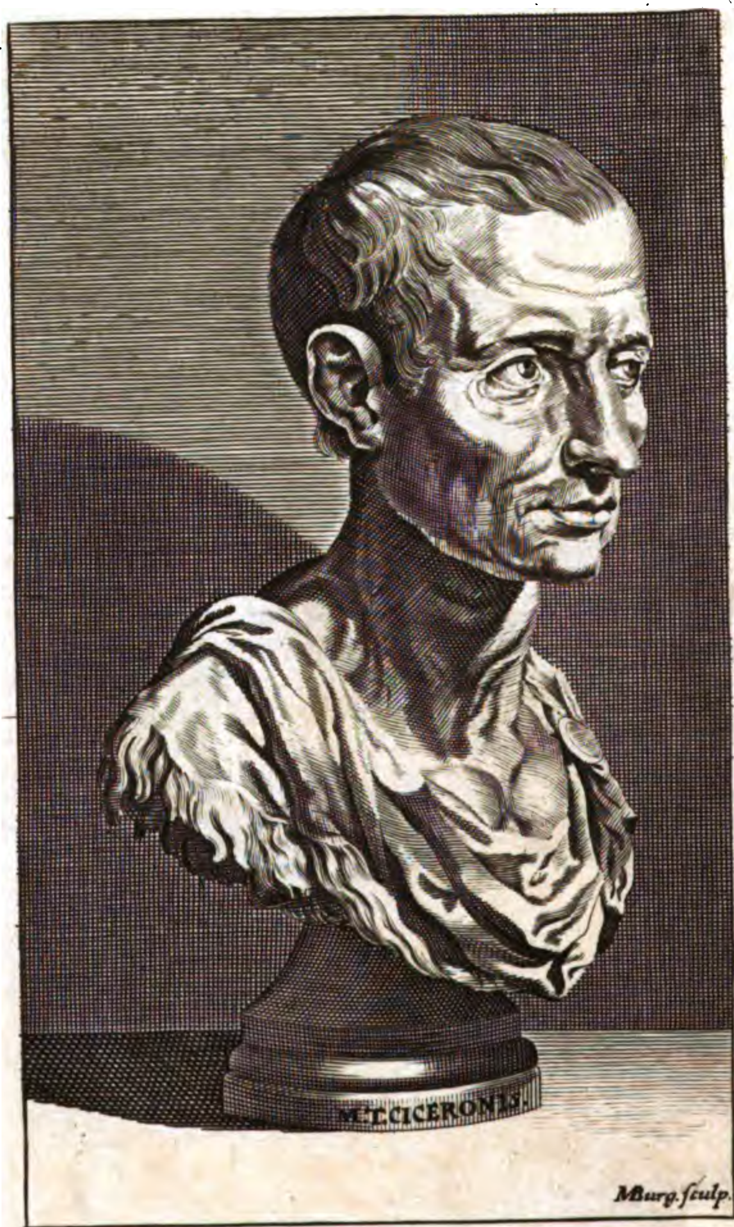
COLL. ÆN. NAS.
Nov. 2, 1801.

Digitized by Google

Digitized by Google



Digitized by Google



Digitized by Google

PRÆFATIO,

DE OPTIMO GENERE ORATORUM,

Ex Cicerone.

ORATORUM *genera* esse dicuntur, tanquam Poetarum. Id secus est: nam alterum est multiplex. Poematis enim Tragici, Comici, Epici, Melici etiam, ac Dithyrambici, quod magis est tractatum a Latinis, suum quodvis est diversum a reliquis. Itaque et in Tragœdia Comicum vitiosum est, et in Comœdia turpe Tragicum: et in cæteris suus est cujusque certus sonus, et quædam intelligentibus nota vox.

Oratorum autem si quis ita numerat plura *genera*, ut alios grandes, aut graves, aut copiosos; alios tenues, aut subtiles, aut breves; alios eis interjectos, et tanquam medios, putet: de hominibus dicet aliquid, de re parum. In re enim, quod optimum sit, quæritur; in homine dicitur, quod est. Itaque licet dicere et *Ennium*,

Digitized by Google

ſummum Epicum poetam, ſi cui ita videtur; et *Pacuvium*, Tragicum; et *Cæcilium* fortaſſe, Comicum.

Oratorem *genere* non divido: perfectum enim quæro. Unum eſt autem *genus* perfecti, a quo qui abſunt, non *genere* differunt, ut ab *Accio Terentius*; ſed in eodem non ſunt pares. Optimus eſt enim orator, qui dicendo animos audientium et docet, et delectat, et permovet. Docere, debitum eſt; delectare, honorarium; permovere, neceſſarium.

Hæc ut alius melius, quam alius, concedendum eſt: verum id fit non *genere*, ſed *gradu*. Optimum quidem unum eſt; et proximum, quod ei ſimillimum: ex quo perſpicuum eſt, quod optimo diſſimillimum ſit, id eſſe deterrimum. Nam quoniam *Eloquentia* conſtat ex *Verbis* et *Sententiis*, perficiendum eſt, ut pure et emendate loquentes, quod eſt *Latine*, *verborum* præterea et propriorum et tranſlatorum elegantiam perſequamur: in propriis, ut aptiſſima eligamus; in tranſlatis, ut ſimilitudinem ſecuti, verecunde utamur alienis.

Sententiarum autem totidem genera ſunt, quot diximus eſſe laudum. Sunt enim docendi acutæ; delectandi, quaſi argutæ; commovendi, graves. Sed et *verborum* eſt ſtructura quæ-

Digitized by Google

dam, duas res efficiens, numerum et lenitatem; et ſententiæ ſuam compoſitionem habent, et ad probandam rem accommodatum ordinem. Sed earum omnium rerum, ut *ædificiorum*, Memoria eſt quaſi *fundamentum*, *lumen* Actio.

Ea igitur omnia in quo ſumma, erit orator peritiſſimus: in quo media, mediocris: in quo minima, deterrimus. Et appellabuntur omnes oratores, ut pictores appellantur etiam mali: nec *generibus* inter ſeſe, ſed *facultatibus* different. Itaque nemo eſt orator, qui ſe Demoſthenis ſimilem eſſe nolit: at Menander *Homeri* noluit. *Genus* enim erat aliud. Id non eſt in oratoribus: aut ſi eſt, ut alius gravitatem ſequens, ſubtilitatem fugiat; contra, alius acutiorem ſe quam ornatiorem velit: etiam ſi eſt in genere tolerabili, non eſt in optimo. Siquidem, quod omnes laudes habet, id eſt optimum.

Hæc dixi brevius equidem, quam res petebat; ſed ad id, quod agimus, non fuit dicendum pluribus. Unum enim cum ſit *genus*, id quale ſit, quærimus. Eſt autem tale, quale floruit Athenis, ex quo *Atticorum* oratorum ipſa vis ignota eſt, nota gloria. Nam alterum multi viderunt, vitioſi nihil apud eos; alterum pauci, laudabilia eſſe multa. Eſt enim vitioſum in *ſententia*, ſi quid abſurdum, aut alienum, aut non

Digitized by Google

acutum, aut ſubinſulſum eſt: in *verbis*, ſi inquinatum, ſi abjectum, ſi non aptum, ſi durum, ſi longe petitum.

Hæc vitaverunt fere omnes, qui aut *Attici* numerantur, aut dicunt *Attice*. Sed quatenus valuerunt, ſani et ſicci duntaxat habeantur; ſed ita, ut palæſtrice ſpatiari in xyſto iis liceat, non ab Olympiis coronam petant. Qui, cum careant omni vitio, non ſunt contenti quaſi bona valetudine, ſed vires, lacertos, ſanguinem quærunt, quandam etiam ſuavitatem coloris. Eos imitemur, ſi poſſumus: ſin minus, illos potius, qui incorrupta ſanitate ſunt, quod eſt proprium *Atticorum*, quam eos, quorum vitioſa abundantia eſt, quales *Aſia* multos tulit.

Quod cum faciemus (ſi modo id ipſum aſſequemur; eſt enim permagnum) imitemur, ſi poterimus, Lyſiam, et ejus quidem tenuitatem potiſſimum. Eſt enim multis in locis grandior: ſed quia et privatas ille pleraſque, et eas ipſas aliis, et parvarum rerum cauſulas ſcripſit, videtur eſſe jejunior, quoniam ſe ipſe conſulto ad minutarum genera cauſarum limaverit. Quod qui ita faciet, ut, ſi cupiat uberior eſſe, non poſſit, habeatur ſane orator, ſed de minoribus: magno autem oratori etiam illo modo ſæpe dicendum eſt in tali genere cauſarum.

Digitized by Google

Ita ſit, ut Demoſthenes certe poſſit ſummiſſe dicere; elate Lyſias fortaſſe non poſſit. Sed ſi eodem modo putant, exercitu in foro, et in omnibus templis, quæ circum forum ſunt, collocato, dici pro Milone decuiſſe, ut ſi de re privata ad unum judicem diceremus, vim eloquentiæ ſua facultate, non rei natura, metiuntur.

Quare quoniam nonnullorum ſermo jam increbuit, partim ſeipſos *Attice* dicere, partim neminem noſtrum dicere; alteros negligamus: ſatis enim his res ipſa reſpondet, cum aut non adhibeantur ad cauſas, aut adhibiti derideantur. Nam ſi arrideantur, eſſet id ipſum *Atticorum*. Sed qui dici a nobis *Attico more* nolunt, ipſi autem ſe non oratores eſſe profitentur, ſi teretes aures habent, intelligenſque judicium, tanquam ad picturam probandam, adhibentur etiam inſcii faciendi, cum aliqua ſolertia judicandi.

Sin autem intelligentiam ponunt in audiendi faſtidio, neque eos quicquam excelſum magnificumque delectat; dicant ſe ſubtile quiddam et politum velle, grave ornatumque contemnere: id vero deſinant dicere, qui ſubtiliter dicunt, eos ſolos *Attice* dicere, id eſt, quaſi ſicce. At integre, et ample, et ornate, et copioſe, cum eadem integritate, *Atticorum* eſt. Quid?

Digitized by Google

dubium eſt, utrum orationem noſtram tolerabilem tantum, an etiam admirabilem, eſſe cupiamus? Non enim jam quærimus, quid ſit *Attice*, ſed quid ſit *optime*, dicere.

Ex quo intelligitur, quoniam *Græcorum* oratorum præſtantiſſimi ſunt ii, qui fuerunt *Athenis*, eorum autem princeps facile Demoſthenes: hunc ſiquis imitetur, eum et *Attice* dicturum, et *optime:* ut, quoniam *Attici* nobis propoſiti ſunt ad imitandum, *bene* dicere, id ſit *Attice* dicere. Sed cum in eo magnus error eſſet, quale eſſet id dicendi genus: putavi mihi ſuſcipiendum laborem, utilem quidem ſtudioſis, mihi quidem ipſi non neceſſarium.

Converti enim ex *Atticis*, duorum eloquentiſſimorum nobiliſſimas orationes inter ſe contrarias, Æſchinis Demoſtheniſque: nec converti, ut interpres, ſed ut orator, ſententiis iiſdem, et earum formis, tanquam figuris, verbis ad noſtram conſuetudinem aptis: in quibus non verbum pro verbo neceſſe habui reddere, ſed *genus* omnium verborum *vimque* ſervavi. Non enim ea me *annumerare* Lectori putavi oportere, ſed tanquam *appendere.*

Hic labor meus hoc aſſequetur, ut noſtri homines, quid ab illis exigant, qui ſe *Atticos* volunt, et ad quam eos quaſi formulam dicendi

Digitized by Google

revocent, intelligant. Sed exorietur Thucydides, ejus enim quidam eloquentiam admirantur; id quidem recte: sed nihil ad eum oratorem, quem quærimus. Aliud est enim explicare res gestas narrando, aliud argumentando criminari, crimenve dissolvere: aliud narratione tenere Auditorem, aliud concitare.

At loquitur pulchre. Num melius, quam Plato? Necesse tamen est oratori, quem quærimus, controversias explicare forenses dicendi genere apto ad docendum, ad delectandum, ad permovendum. Quare siquis erit, qui Thucydidio genere causas in foro dicturum se esse profiteatur, is abhorreat etiam a suspicione ejus, quæ versatur in re civili et forensi: qui Thucydidem laudavit, ascribat suæ nostram sententiam.

Quin ipsum Isocratem, quem divinus autor Plato suum fere æqualem admirabiliter in Phædro laudari fecit a Socrate, quemque omnes docti summum oratorem esse dixerunt: tamen hunc in numero non repono. Non enim in *acie* versatur et *ferro:* quasi *rudibus* ejus eludit oratio. A me autem (ut cum maximis minima conferam) gladiatorum par nobilissimum inducitur. Æschines, tanquam Æserninus (ut ait Lucilius)

—— Non *ſpurcus homo*, ſed doctus et acer,
Cum Pacidiano hic componitur, optimu' longe
Poſt homines natos. ——[1]

Nihil enim illo oratore arbitror cogitari poſſe divinius.

Huic labori noſtro duo genera reprehenſorum opponuntur. Unum hoc, *Verum melius Græci:* a quo quæratur, ecquid poſſint ipſi melius Latine. Alterum, *Quid iſtas potius legam, quam Græcas?* Iidem Andriam, et Synephebos, nec minus Terentium, et Cæcilium, quam Menandrum legunt. Nec Andromacham, aut Antiopam, aut Epigonos Latinos recipiant: ſed tamen Ennium, et Pacuvium, et Accium potius, quam Euripidem, et Sophoclem, legunt. Quod igitur eſt eorum in *orationibus* e Græco converſis faſtidium, nullum cum ſit in *verſibus?*

Sed aggrediamur jam quod ſuſcepimus, ſi prius expoſuerimus, quæ cauſa in judicium deducta ſit. Cum eſſet Lex Athenis, NEQUIS populi ſcitum faceret, ut quiſquam corona donaretur in Magiſtratu, priuſquam rationes retuliſſet: et altera Lex, EOS, QUI a populo donarentur, in concione donari debere: qui a Senatu, in Senatu:

[1] *Verſus hic ex* Lucilio *ita ſuppleri debet*—gladiator qui fuit unus. *Alioqui enim vox* [optimu'] *ad* Æſchinem *referenda eſſet, non ad* Demoſthenem, *de quo nunc loquitur* Cicero.

Digitized by Google

Demosthenes curator muris reficiendis fuit, eosque refecit pecunia sua. De hoc igitur Ctesiphon scitum fecit, nullis ab ipso rationibus relatis, ut corona aurea donaretur; eaque donatio fieret in Theatro, populo convocato; qui locus non est concionis legitimæ: atque ita prædicaretur, EUM DONARI VIRTUTIS ERGO BENEVOLENTIÆQUE, QUAM ERGA POPULUM ATHENIENSEM HABERET.

Hunc igitur Ctesiphontem in judicium adduxit Æschines, quod contra Leges scripsisset; ut et rationibus non relatis corona donaretur, et ut in Theatro; et quod de virtute ejus et benevolentia falsa scripsisset; quoniam Demosthenes nec vir bonus esset, nec bene meritus de civitate. Causa ipsa abhorret illa quidem a formula consuetudinis nostræ: sed est magna. Habet enim et legum interpretationem satis acutam in utramque partem, et meritorum in Rempublicam contentionem sane gravem.

Itaque causa fuit Æschini, quoniam ipse a Demosthene esset capitis accusatus, quod legationem ementitus esset, ut, ulciscendi inimici causa, nomine Ctesiphontis, judicium fieret de factis famaque Demosthenis. Non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quam de eo, quod civis improbus, ut optimus, laudatus esset.

Digitized by Google

Hanc mulctam Æschines a Ctesiphonte petiit quadriennio ante Philippi Macedonis mortem, sed judicium factum est aliquot annis post, Alexandro jam Asiam tenente: ad quod judicium concursus dicitur e tota Græcia factus esse. Quid enim aut tam visendum, aut audiendum fuit, quam summorum oratorum, in gravissima causa, accurata et inimicitiis incensa contentio?

Quorum ego orationes si, ut spero, ita expressero, *virtutibus* utens illorum omnibus, id est, *sententiis*, et earum *figuris*, et *rerum ordine*, verba persequens eatenus, ut ea non abhorreant a more nostro: (quæ si e Græcis omnia conversa non erunt, tamen ut *generis* ejusdem sint, elaboravimus) erit regula, ad quam eorum dirigantur orationes, qui *Attice* volunt dicere. Sed de nobis satis. Aliquando enim Æschinem ipsum Latine dicentem audiamus.

Digitized by Google

PRÆFATIO TAYLORI.

QUOD Cicero dixit, cum has duas Orationes in Latinum ſermonem convertit, vere dixit; ſe nempe *gladiatorum par nobiliſſimum* poſt hominum memoriam *inducere*, Æſchinem ſcil. et Demoſthenem, illum, non tanquam Æſerninum Samnitem, *ſpurcum* hominem, ſed *doctum* et *acerrimum*, immo alterum fere Pacidianum, *cum Pacidiano, gladiatorum optimo, compoſitum.* (Ita enim Ciceronis verba interpretor contra Manutium, cum aliorum, tum Jani Parrhaſii in Epiſt. 60. auctoritate adductus.) Ut affirmare non dubitem, nihil habere Humaniores Literas vel Elegantia limatius, vel Facundia diſertius, vel gravius Oratione: nihil aut verborum ornatu cultius, aut ſententiarum majeſtate elatius, vel ab omni denique laudis genere felicius.

Et cum hæc dicam, nihil profero, niſi quod

Digitized by Google

comprobavit vetustas, atque omnium Gentium Populorumque consensus, ad quos Humanitas, hoc est, hujusmodi Literæ pervenerint. *Hic, quem præstitisse diximus ceteris, in illa pro Ctesiphonte oratione longe optima, summissius a primo, deinde, dum de legibus disputat, pressius, post sensim incedens, judices ut vidit ardentis, in reliquis exultavit audacius.* Cic. *Orat.* §. 8. *Si exempla sequimur,* ait Idem, *ibid.* §. 38. *a Demosthene sumamus, et quidem perpetuæ dictionis, ex eo loco, unde in Ctesiphontis judicio de suis factis, consiliis, meritis in Rempublicam aggressus est dicere. Ea profecto oratio in eam formam, quæ est insita in mentibus nostris, includi sic potest, ut major Eloquentia non requiratur.* Porro: *Converti ex Atticis duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, Æschinis Demosthenisque.* Id. *de Optim. Gen. Orator.* Nam, non contentus eloquentia sæculi sui, cum totum se ad laudes Græcorum comparavit, tum, ut imaginem summæ Eloquentiæ in mente atque animo plenissime effingeret, orationes has contrarias Latino sermone donavit Latini Sermonis peritissimus artifex, M. TULL. CICERO. Et qui omnis ad imitandum proposuit, has potissimum duxit esse dignas quas sedulo in patriam linguam verteret. Istius operis nihil hodie remanet præter desiderium, si excipias Anteloquium, quod inscribi solet DE OPTIMO GENERE ORATORUM. [Tullius] *Protagoram Platonis, et Oeconomicon Xenophontis,* et Æschinis

ac Demosthenis duas contra se orationes pulcherrimas transtulit. *Quanta in illis prætermiserit, quanta addiderit, quanta mutaverit, ut proprietates alterius linguæ suis proprietatibus explicaret, non est hujus temporis dicere. Sufficit mihi ipsius Translatoris auctoritas, qui ita in Prologo earundem orationum loquutus est, "Putavi mibi suscipiendum,"* &c. Hieron. *ad Paulin. Epist.* 50. Rursus: *Nisi forte putandus est Tullius Oeconomicon Xenophontis, et Platonis Protagoram,* et Demosthenis pro Ctesiphonte orationem *afflatus Rhetorico spiritu transtulisse.* Idem, *Apolog. adv. Rufin.* l. ii. Qui similia fere habet in *Proleg. ad Pentateuch.* et in *Epistola ad Sunniam et Fretelam.* Scripsit item *Sidonius Apollinaris* ii. *Epist.* 9. *Quanquam sic esset ad verbum sententiamque translatus, ut nec Apuleius Phædonem sic Platonis,* neque Tullius Ctesiphontem sic Demosthenis *in usum regulamque Romani Sermonis exscripserint.* Verum ut jactura istius versionis quodammodo resarciretur, quidam male feriati antiquas Ciceronis Editiones beare voluerunt interpretatione hujus controversiæ, quam elaboravit *Leonardus Brunus, Aretinus,* verum neque eo loco, quem occupat, neque fama istorum scriptorum dignam, quos convertere instituebat. Ea utique contentio duorum summorum hominum, ad quam concursus ex tota Græcia factus esse dicitur, (Nam et Æschines ipse commemorat pag. 29, pluris tribunal circumstetisse, quam

unquam meminerit ad ullam caufam publicam conveniffe) cito venit in famam atque celebritatem: et, dum ftetit Fortuna harum Literarum, nihil unquam aut ardentius legebatur, aut maximorum hominum ftudia magis alliciebat. Illam Demofthenis præcipue (uti dicebam) ita femper admirati funt Veteres, quemadmodum folebant Phidiæ Jovem aut Doryphorum fufpicere; præftantiffimi fcil. Artificis præftantiffima artificia, et quibus nihil in illo genere perfectius effe potuit. Οἱ γῦν κάλλιςοι τῶν δημοσίων λόγων εἰσὶν, ἐν οἷς περὶ νόμου τι ἢ ψηφίσματος ἀμφισβητεῖται, λέγω δὲ τόν τε περὶ ςεφάνου—Theo *Progymn.* pag. 5. Οἶμαι γάρ σε τῶν Δημοσθένους εἰ μήτι ἄλλο, ἀλλὰ τόν γε ὑπὲρ τῆς ἀναῤῥήσεως λόγον, τὸν πολυύμνητον δὴ τῦτον ἀνεγνωκέναι. Ariftid. περὶ τοῦ παραφθέγμ. Scripfit ad morem Adagii Plinius, Epift. l. VI. 33. *Solent quidam ex contubernalibus noftris exiftimare hanc orationem præcipuam, ut inter meas,* ὡς ὑπὲρ Κτησιφῶντος *effe.* Hos omnes anteivit, ut ætate, ita judicio, Dionyfius Halicarnaffenfis, qui ita fcribit in libro περὶ Συνθέσεως. Ἑτέρου πάλιν ἅψομαι, τοῦ πάνυ ἑρμηνεῦσθαι δαιμονίως δοκῦντος, τῦ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, ὃν ἐγὼ κράτιςον ἀποφαίνομαι πάντων λόγων. Rurfus, περὶ δεινότ. §. 14.—πλεῖςα δὲ καὶ κάλλιςα ἐκ τῆς ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἀπολογίας. Οὗτος γὰρ δή μοι δοκεῖ καλλίςῃ καὶ μετριωτάτῃ καλασκευῇ λέξεως κεχρῆσθαι ὁ λόγος. Deinde, Εἰ δέ τις ἐρεῖ—ὅτι τῦτον ἴσως ἔγραψε τὸν λόγον (fc. περὶ τῦ Στεφάνου) ταῖς

Ἀριςοτέλους ἐντετυχηκὼς τέχναις, τὸν κράτιςον ἁπάντων λόγων, πολλὰ πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν ἔχων—καὶ τοῦτον ἐπιδείξειν ὑπισχνῦμαι τὸν ἀγῶνα πρὸ τῶν Ἀριςοτέλους τεχνῶν ἐπιτετελεσμένον. Id. ad Ammæum. Verum his ſuperſedeo; quoniam nemo eſt, qui non laudavit, et nullæ ſunt laudes, quæ non ſunt maximæ: illud etiam in animo habens, quod, ſi quem nullo modo capiat tanta Eloquentia, neque lectione harum orationum deliniri poterit, non ille iſtiuſmodi auctoritatibus quidquam commovebitur.

Cauſa, quæ in judicium deducitur, erat hujuſmodi. Poſt prælium Chæronenſe, quod ea infelicitate geſtum erat, quam omnes ſciunt, qui de Græciæ fortunis aliquid inaudiverint, mœnibus urbis reficiendis præponitur Demoſthenes, ſive illud *Munus* et *Magiſtratum*, ſive λειτεργίαν quandam et *Adminiſtrationem* leviorem, vel *Functionem* appellare fas ſit. Præterea Quæſtor erat Theatralis, ἐπὶ τῷ θεωρικῷ conſtitutus, quod officium in commodiori loco expono diſertius. His muneribus cum præclare functus ſit Demoſthenes, præcipue vero, quod in illo, magnam partem privatis ſumptibus confeciſſet, ideoque bene de Republica mereri videretur, Cteſipho quidam, amicus et adjutor in Republica adminiſtranda, ad Senatum retulit, uti Demoſtheni gratiæ publicæ haberentur ob ſedulo navatam operam, ejuſque perpetua in P. A. me-

Digitized by Google

rita, utique ei Corona Aurea decerneretur; quod erat Civitatis erga bonos civis Honoris et Εὐχαριστίας publicum et maximum argumentum. Isti Rogationi obstitit Æschines luculenta ea oratione, quam hodie es lecturus. Levissima quidem causa, quæ eam, quam dixi, expectationem ciere, tantamque eloquentiam suppeditare poterat. Verum totius contentionis fortuna non in corolla, aut serto *duabus virgulis oleaginis facto*, posita esse, sed ad Civitatem ipsam totamque Rempublicam spectare, videbatur. Nam post fatale illud prælium ad Chæroneam, in quo Philippi fortuna Demosthenis consilia profligavit, cum civitas de salute pene desperaret, flagrabat Orator multorum invidia. Expertus est, ut ait ille, *de Cor.* §. 74. ἀπόνοιαν Sosiclis, συκοφαντίαν Philocratis, μανίαν Diondæ et Melani, qui nihil intentatum reliquerunt, verum γραφὰς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, totam denique Fori Attici armaturam capiti ejus minitabantur. Ejus rei testis est *Plutarchus* in *vita:* Τότε δὲ τῆς ἀτυχίας τοῖς Ἕλλησι γενομένης οἱ μὲν ἀντιπολιτευόμενοι ῥήτορες, ἐπεμβαίνοντες τῷ Δημοσθένει, κατεσκεύαζον εὐθύνας καὶ γραφὰς ἐπ' αὐτόν· ὁ δὲ δῆμος οὐ μόνον τούτων ἀπέλυεν, ἀλλὰ καὶ τιμῶν διετέλει, καὶ προκαλούμενος αὖθις εἰς τὴν πολιτείαν. Alii, in quorum numero erat Ctesipho, Demosthenem rursus ad Rempublicam vocabant: alii contra, ut Æschines, eos, qui de Philippo victore melius senserant. Ctesipho ve-

ro opportunum id tempus fore ratus, ut populi quasi præjudicium de Demosthene fieret, eam sententiam in Senatu dixit, in qua hæc causa tota continetur. Ibi Æschines, quem Demosthenes obtrectatorem nactus est in Republica administranda acerrimum, tum ut ne id fieret, neque istius consiliis uteretur Respublica, quibus nuperrime labefactata esse videbatur, tum ut privatas inimicitias ulcisceretur, (ei enim nuper diem dixerat Demosthenes ob legationem male obitam et contra Reipublicæ salutem) huic, quam dixi, Ctesiphontis Rogationi intercedit, hominemque ipsum libellis datis in judicium adduxit; specie quidem, quod in ea quædam continebantur, quæ legibus rogare non liceret, re autem vera ut Demosthenis, vitam, mores, consilia, res gestas, totamque demum Reipublicæ administrandæ rationem insectaretur, eumque a civilibus muniis prorsus repelleret. Atque hæc est causa, non ea, quam adducunt Rhetorum filii, cur de *Quæstione* et *Corona*, de *Legibus* et *Argumento* ipso, tam pauca disputentur, de Republica tam multa; adeo ut Γραφὴ ipsa, si eorum verbis uti liceat, pene *ἀμελεῖσθαι* videatur. Atque hæc de contentionis statu et origine dicta sunto.

Mos autem per totam Græciam, et Athenis maxime, celebrabatur, ut ad studium animique benevolentiam declarandam, civibus bene

Digitized by Google

merentibus textilia quædam ſerta publice decernerent, quibus lemniſci aurei interponebantur: atque ut iſtius Decreti memoria et recitatio aliquando fieret in maxima urbis frequentia, in Comitiis nempe aut Ludorum celebritate, cujuſmodi fuerunt Panathenæa aut Dionyſia; aut in Græcorum omnium conventu, qui in communi et publico loco agebatur. Οὐ γὰρ Ὀλυμπιάσιν, ἢ Δελφοῖς ἀνακηρύττει τὸν ςέφανον, οὐδ᾽ εἰς Παναθήναια συναγαγοῦσα τοὺς Ἕλληνας, ἢ Διονύσια, καθάπερ οἱ πάλαι ποτὲ Ἀθηναῖοι, κολακεύοντες—ἀλλ᾽—Themiſt. Orat. iii. init. Pervenere ad noſtram ætatem monumenta quædam, (immo ejus generis adſervantur nonnulla in bibliotheca *Coll. Trinitatis Cantabrigiæ*, dono et liberalitate illuſtriſſimi D. Comitis De Sandvico) quæ titulos præferunt iſtius benevolentiæ; et in quibus nude aliquando exarantur hæc verba: ὁ δῆμος τὸν Νικόφημον, aut Καλλιπίδην puta aut Εὐβουλίδην; ſubintellecto aut ſuppreſſo vocabulo ςεφανοῖ: aliquando autem, ſi bene memini, floreo ſerto redimita, aut circumtexta, eo ſcilicet animo, ut intelligeretur ea civitas *Nicophemum* illum aut *Callipidem corona* ex publico decreto *dare* ornareque. Imo obtinuit, ut civitas civitatem totam eo præconio ornaret, ejuſque rei memoriam publice conſecraret; id quod ex oratione Demoſthenis in hac cauſa diſcimus, §. 27. Χερρονησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηςὸν—ςεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ

ϛεφάνῳ ἀπὸ ταλάντων ἑξήκοντα, ὅτι — Rurſus, καὶ ἀνακαρύξαι τὸν ϛέφανον, ᾧ συϛεφάνωται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ' ἡμῶν, ὅπως ἐπιϛέωνται οἱ Ἕλληνες πάντες Ἀθηναίων ἀρετὰν, καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριϛίαν. De qua conſuetudine erudite, ut ſemper, agit Celeb. *D'Orvillius* ad *Chariton.* i. 5. ſæculi ſui damno, et literarum infortunio publico, non ita pridem denatus. Arrepta hac occaſione judicium meum et ſententiam libenter interponerem de celeberrima ea quæſtione, quæ toties agitari ſolet, quo pacto nimirum ſunt intelligenda ea verba politiſſimi ſcriptoris, *Cornelii Nepotis*, in *vita Pomponii Attici:* ſcilicet, *Quamdiu adſuit, ne qua ſibi ſtatua poneretur, reſtitit, abſens prohibere non potuit. Itaque aliquot* Ipſi et Phidiæ *locis ſanctiſſimis poſuerunt.* Ubi Codd. MSS. cum hariolationibus criticorum, et numero et varietate, certant. Alii enim, *Ipſi* ut *Phidiæ:* alii, *Ipſi* et *Piliæ*, quæ uxor fuit Attici: alii, *Ipſi* et *Uxori:* alii, *Filiæ*, alii, *Philiæ*, i. e. Amicitiæ; alii, *Pilio:* alii, *Ipſi* et *Reipublicæ:* alii demum, *Pnyce* et *Pæcile*, propter id, quod ſequitur, *locis ſanctiſſimis poſuerunt.* Quid hoc mali! Quorſum iſta, tantaque varietas! Conſtat jam ex more, quem delibavimus, Byzantios, præter Coronas, quibus P. Athenienſem ob egregia ejus merita donaverunt, ut iſtius rei teſtatior memoria fieret, imagines ſive ſtatuas publice etiam erexiſſe, ſcil. εἰκόνας τρεῖς ἑκκαιδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπόρῳ, ϛεφανέμενον τὸν δᾶ-

μον· τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶ δάμω τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων: et Cherſoneſitanos itidem ob iſtud beneficium *Χάριτος βωμὸν* conſecraſſe *καὶ δήμου Ἀθηναίων*. Ego itaque in *Nepote* lubens amplector, quod *Lambinus*, et nonnulli ſperare potius audebant, quam commendare, nempe ut legeremus ibi, IPSI et FIDEI. Immo unde damnant hanc criſin, in eo magnum robur et adjumentum eſſe video. Non potuit, aiunt, poſt *Fidem*, aut *Filiam*, aut *Piliam*, &c. adjicere hæc verba, ſcil. HUNC *enim in omni procuratione Reipublicæ actorem auctoremque habebant*. Sed egregie decipiuntur: ideo enim *Attico* et *Fidei* ſtatuam poſuerunt Athenienſes, quod ſumma *Fide* et conſtantia rempublicam procuraverat, eamque re et conſilio adjuverat, quemadmodum hic Cherſoneſitani P. A. coronam decreverunt, aramque IPSI et GRATIÆ poſuerunt, *ὅτι πάντων μέγιςον ἀγαθῶν πράττειν αἴτιος γέγονε Χεῤῥονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τῦ Φιλίππυ, καὶ ἀποδὺς τὰς πατρίδας, τὺς νόμυς, καὶ τὴν ἐλευθερίαν.*

De hoc more civium remunerandorum ſatis. Cteſiphontis Rogatio, ſive *ψήφισμα*, occurrit *αὐτολεξεὶ*, Orat. de Cor. §. 26. ubi *recenſitis breviter Demoſthenis in Rempublicam meritis, maxime autem liberalitate in curatione, qua proxime functus eſt, rogat, Placere S. P. Q. A. laudari Demoſthenem virtutis ergo benevolentiæque, atque ut corona aurea donaretur a populo, et iſtius rei*

Digitized by Google

recitatio ſeu proclamatio fieret proximis Dionyſiis, in Theatro, Tragœdis Novis, feriante ſc. populo, et ſpectante Græcia, quæ advenerat ludorum gratia. Quædam ſunt hic expedienda, ut lector interea ad has orationes paratior accedat. Nam cum primum in ſcenam producta eſſet fabula, ſolebat ea res *Commiſſionibus,* ut vocant, fieri. In *Dionyſiis* nempe, ſive *Feriis Liberalibus,* ut aliarum rerum, ita ingenii quoque fuit quædam contentio. Certabant ibi fabulis ſuis Poetæ: ut ex Didaſcaliis intelligere poſſumus, multiſque ex Neotericis, qui ad Drama Antiquorum adnotaverunt. Tragœdia enim, quæ in Religione ortum et ſedem habebat, ludos ideo ſacros comitabatur. Ita perinde eſſet, quod ſcripſit Æſchines, pag. 6. l. 12. ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν: et quod 20. l. 6. ἐν τῷ θεάτρῳ — τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν. Ita Ælianus, V. H. l. ii. c. 13. Ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις, εἴποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγῳδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο. Hinc lucem fœnerabitur oratio multis in locis, ſcil. ubi νόμον Διονυσιακὸν memorat, cum τὴν τῦ Διονύσυ ὀρχήςραν, cum τὺς κριτὰς τὺς ἐκ Διονυσίων, et cum perſtringit Demoſthenis arrogantiam, quod populi plauſu in concione, qui locus erat legitimus recitationis habendæ, non contentus, honorem hunc ſibi impertiri voluit, ὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, ὐδ᾽ ἐναντίον τῦ δήμυ, ἀλλ᾽ ἐναν-

Digitized by Google

τίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν. *I. Meurſius*, Vir Græce doctiſſimus, cum plura Athenienſium monumenta feliciter illuſtravit, dolemus quod ejus Commentarius de Dionyſiis aut non eſſet ad finem perductus, aut eſſet infelici quodam caſu interceptus. Multa de antiquo Dramate, et de hac forte conſuetudine, in eo expediviſſet. At in ea re operam ſuam et induſtriam poſuerunt bene multi. Eorum quoſdam recenſui ad *Midianam Demoſthenis*, pag. 170. Tom. iii.

Interea ad hunc morem in Dionyſiis celebratum adludit, et ad imaginem veræ Rogationis lepidam et jocularem adumbravit, facetiſſimus ſcriptor, *Lucianus*, in *Timone*, quam hic repræſento.

ΕΠΕΙΔΗ ΤΙΜΩΝ Ο ΕΧΕΚΡΑΤΙΔΟΥ
ΚΟΛΥΤΤΕΥΣ ΑΝΗΡ ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΚΑΛΟΣ
ΚΑΙΓΑΘΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΟΦΟΣ ΩΣ ΟΥΚ
ΑΛΛΟΣ ΕΝ ΤΗΙ ΕΛΛΑΔΙ ΠΑΡΑ ΠΑΝΤΑ
ΧΡΟΝΟΝ ΔΙΑΤΕΛΕΙ ΤΑ ΑΡΙΣΤΑ ΠΡΑΤΤΩΝ
ΤΗΙ ΠΟΛΕΙ ΝΕΝΙΚΗΚΕ ΔΕ ΠΥΞ ΚΑΙ
ΠΑΛΗΝ ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΝ ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑΙ
ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΙ ΑΡΜΑΤΙ ΚΑΙ
ΣΥΝΩΡΙΔΙ ΠΩΛΙΚΗΙ ΚΑΙ ΗΡΙΣΤΕΥΣΕ ΔΕ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΠΕΡΥΣΙ ΠΡΟΣ
ΑΧΑΡΝΕΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΚΟΨΕ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΔΥΟ ΜΟΙΡΑΣ ΕΤΙ ΔΕ
ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ

Digitized by Google

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ ΟΥ
ΜΙΚΡΑ ΩΦΕΛΗΣΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΕΠΙ
ΤΟΥΤΟΙΣ ΑΠΑΣΙ ΔΕΔΟΚΤΑΙ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ
ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΚΑΙ ΤΗΙ ΗΛΙΑΙΑΙ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΗΜΟΙΣ ΙΔΙΑΙ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΗΙ ΠΑΣΙ ΧΡΥΣΟΥΝ ΑΝΑΣΤΗΝΑΙ
ΤΟΝ ΤΙΜΩΝΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΝ ΕΝ
ΤΗΙ ΑΚΡΟΠΟΛΕΙ ΚΕΡΑΥΝΟΝ ΕΝ ΤΗΙ
ΔΕΞΙΑΙ ΕΧΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΑΣ ΕΠΙ ΤΗΙ
ΚΕΦΑΛΗΙ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙ ΑΥΤΟΝ
ΧΡΥΣΟΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΙΣ ΕΠΤΑ ΚΑΙ
ΑΝΑΚΗΡΥΧΘΗΝΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥΣ
ΟΣΗΜΕΡΟΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΙΣ ΤΡΑΓΩΙΔΟΙΣ
ΚΑΙΝΟΙΣ ——ΕΙΠΕ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ
ΔΗΜΕΑΣ Ο ΡΗΤΩΡ ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΑΥΤΟΥ
ΑΓΧΙΣΤΕΥΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΗΣ ΩΝ.

Porro. Agebantur Dionyſia Magna, *τὰ ἐν ἄςει*, ut vocari ſolent, (erant enim alia) in quibus undique ex Græcia confluebant ludorum, &c. gratia, vere novo, menſe Elaphebolione, die vero XVI. Verno quidem tempore haberi, inter alios, confirmant *Maxim. Tyr. Diſſert.* iii. et vetus *σχςης*. quem conſule ad hæc verba *Ariſtoph. Nub.* v. 310.

Ἦρί τ' ἐπερχομένῳ Βρομία χάρις,
Εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,
Καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.

Tuliſſe autem dicitur Cteſipho ad ſenatum, ut proximis Dionyſiis ille honos Demoſtheni haberetur. Facta eſt ea relatio Pyanepſionis die

XXI. id erat paulo post Æquinoctium Autumnale. Et istius erat *Senatus* deinde deliberare, et, si ita visum fuerat, sciscere, *προβελεύειν*, antequam res ad *populum* sive publicum civitatis conventum deduceretur: quo approbante, et confirmante, Lex vel Ψήφισμα demum esse cœpit. Ecce autem, antequam Dionysia agi cœperint, et priusquam SCtum illud a populo comprobaretur, Æschines, (ut ex ejus libello constat, quem habemus apud *Demosthenem*, §. 17.) die v. istius mensis, Elaphebolionis, lege cum Ctesiphonte agit, questus hanc Rogationem a Ctesiphonte contra jus esse factam. Unde fit, ut ea Rogatio toties Προβέλευμα diceretur, id est, *Auctoritas*, ut ita dicam, *Senatus*, nondum, jubente populo, rata aut confirmata. Ita dixit *Demosthenes*, §. 16. *ἵνα — Αἰσχίνης — ἀκέσῃ δι' ἃ φημι, καὶ τέτων τῶν προβεβελευμένων, καὶ πολλῷ μείζονων ἔτι ταύτων δωρεῶν δίκαιος εἶναι τυγχάνειν.* Ita §. 35. *οἷς γὰρ οὐκ ἐγράψατο τῦ προβελεύματος, τούτοις ἃ διώκει, συκοφαντῶν φανήσεται.* Et alibi, scil. §. 5. *Εἰ μὲν ἦν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρησεν Αἰσχίνης, κἀγὼ περὶ αὐτῦ τῦ προβελεύματος εὐθὺς ἂν ἀπελογέμην.* Ad quem locum *Ulpianus* erit adjungendus. Vide etiam Argumentum *Libanii*, Εἰσήνεγκε [Ctesipho] *γνώμην ἐν τῇ βουλῇ τοιαύτην — εἰσαγομένε τοίνυν καὶ εἰς τὸν δῆμον τῦ προβελεύματος, ἐφίςαται κατήγορος Αἰσχίνης.*

Digitized by Google

Quæ autem in eo SCto, ſive προβουλεύματι, infirmare voluit Æſchines, ad tria Kapita ſunt redigenda. ſc. [1.] Sedulo cavit Reſp. ne cui ejuſmodi honores decernerentur, qui magiſtratum aut munus aliquod publicum geſſerat, priuſquam rationes iſtius muneris, (qui mos in ea civitate invaluit) a viris ad eam rem rite exſequendam conſtitutis comprobarentur. Scil. ne præconiis et coronis et laudationibus rationes publicæ præoccuparentur. Cteſipho autem tulit, donari Demoſthenem μεταξὺ ἄρχοντα, in ipſo magiſtratus officio. Illud primum: atque in eo ſaxo verſando occupatur *Æſchines* a pag. 5. l. 18.—ad 19. l. 8. Sequitur [2da.] cauſa, quod παρανόμως etiam in Decreto rogaſſet donari Demoſthenem virtutis ergo *in Theatro*, Dionyſiis magnis, tota Græcia ſpectante, cum legibus cautum ſit, coronas a Senatu decretas non extra locum Senatus habendi; a populo, extra concionem, recitari publice celebrarique. Id exſequitur a p. 19. l. 8.—ad 26. l. 14. Tota quæ ſequitur, et erat [3^{tia}.] et graviſſima pars orationis, in Demoſthenis vita inſectanda, in meritis ſtudiiſque in Remp. expendendis, occupatur, ſc. ὅτι οὐ διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριϛα τῷ δήμῳ. Nam et id quoque, ut contendit ille, ἐκ τῶν παρανόμων, et de quo lege agere liceret, ſi qui falſas rationes aſſignaverint,

Cupiant et in acta referri,

Hæc totius cauſæ ſumma eſt. Et iſtius diſtributionis memor jam lector meus ad orationem priorem accedet. Scilicet in primo loco περὶ τῶν εὐθυνῶν, de *Rationibus*, in ſecundo περὶ τῶν κηρυγμάτων, de loco *Recitationis*, Æſchinem dicentem attente et ſedulo audiat. Nam ita iſti duo *Loci*, ut vocant Rhetores, omnino deſcribi et diſtingui ſolent. Vid. Argum. *Orat. Demoſthenis de Coron.* Ita *Æſchines*, pag. 103. l. 2. Πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ, τὸ μέγιςον, ὡς ἐδὲ ἄξιός ἐςι τῆς δωρεᾶς. Et *Demoſthenes*, §. 32. Ἡγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τῦ κηρύγματος εἰπεῖν, καὶ τῶν εὐθυνῶν. Ita nos SCta inſigniora aliquando emphatice deſcribimus, v. g. ut cum dicamus, *Bill of Citations, Statute of Limitations*, &c. Quod ideo ſedulo præmonui, quoniam, cum omnis de legibus diſceptatio, præſertim adeo vetuſtis et ætate ipſa marceſcentibus, ſubtilior et confragoſior eſſe ſoleat, tum Æſchines, ſiqua in ea re ſit auctoritas Demoſthenis, adverſarii ejus, dum de iis diſputabat, obſcuritatem quandam majorem, mentemque difficiliorem, malis artibus, ei argumento infuderit, ἐκ παλαιῶν, ut ait ille, χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξας, ἃ μήτε προῄδει μηδεὶς, μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ῥηθῆναι, διαβάλλων καὶ μετενεγκὼν τὰς χρόνους, καὶ προφάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθεὶς τοῖς πεπραγμένοις: Demoſthenes, §. 66. Rurſuſque, §. 33. Τῶν μὲν λόγων, οὓς οὗτος

ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ τὺς θεοὺς οἶμαι ὑμᾶς μανθάνειν, οὔτ᾽ αὐτὸς ἠδυνάμην συνεῖναι (vel συνιέναι) τὺς πολλὺς. Unde minus mirari ſoleo, doleo tamen ſæpiſſime, ſtudioſos nonnullos, in ipſo aditu cauſæ, ingrata et quaſi horridiore oratione, ut exiſtimare ſolent, deterritos atque exanimatos, ad ſummam et maximam, quæ unquam enituit, eloquentiam nunquam penetrare aut pervenire potuiſſe. Verum et hæc mea præmonita, et quæ dum ipſa pertractantur argumenta, dicturus ero, eam omnem moleſtiam, ſi non prorſus tollere, at levare aliqua ex parte et recreare poſſe ſpero.

Demoſthenes, cum ad defenſionem accedat, meritis in Remp. fretus, et plurimis benevolentiæ ſignis, eam partem diſputationis, quæ in Legibus continetur, et in qua inferior eſſe creditur, ϛρατηγικῶς πάνυ, (ut ait ille Rhetor in *Argumento*) atque ut Imperatorem exercitatum decebat, in mediam orationem conjecit. Et tamen ſæpius iſti honores Demoſtheni deferebantur verbis iiſdem, atque iiſdem conditionibus, quibus nunc Cteſipho deferebat; Æſchine ipſo neutiquam interpellante. Quod tamen factum potius oportuit, quam nunc denuo litis perſequi, poſtquam ea ratio Cteſiphontis, quam nunc convellere inſtituerat, et diuturnitate Temporis, et repetitione Honoris, et præſumptione Juris,

Digitized by Google

aliquod auctoritatis consecuta esse videretur. Eam argumentationem latius pertractat *Demosthenes*, §. 65. Ταῦτα τὰ ψηφίσματα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲν Ἀριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν οὑτοσί· καὶ ταῦτ' Αἰσχίνης οὔτ' ἐδίωξεν αὐτὸς, οὔτε τῷ γραψαμένῳ συγκατηγόρησε. Exstat quidem, ut ait ille, illud Decretum Aristonici, iisdem pene verbis exaratum, §. 26. Exstant etiam, §. 34, Decreta pariter, quæ Nausicli, quæ Charidemo et Diotimo, quorum causa a causa Demosthenis non abhorrebat, eosdem honores deferebant, quos nunc rogat Ctesipho Demostheni decerni. Πολλάκις μὲν ἐστεφανώθη, [Demosthenes] πρότερον μὲν ὑπὸ Δημομελοῦς, Ἀριστονίκου, Ὑπερίδου, χρυσῷ στεφάνῳ, τελευταῖον δὲ ὑπὸ Κτησιφῶντος· καὶ γραφέντος τοῦ ψηφίσματος παρανόμων ὑπὸ Διοδότου, καὶ Αἰσχίνου, ἀπολογούμενος ἐνίκησεν, ὥστε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τὸν διώκοντα μὴ μεταλαβεῖν. Auctoris, qui *Plutarchi* nomen ementitus, vitas X Oratorum conscribillavit, hæc sunt verba. In quibus cum parum est aut nihil, quod reprehendo, attamen cum, sui quasi immemor, ad finem libelli istius adjecit, Πρῶτος ἔγραψε στεφανωθῆναι αὐτὸν χρυσῷ στεφάνῳ Ἀριστόνικος Νικοφάνους Ἀναγυράσιος, ὑπωμόσατο δὲ Διώνδας, in iis, inquam, multa sunt, ubi *Plutarchi* diligentiam, prudentiam, et fidem desidero. Namque ex decreto ipso Aristonici, quod exstat apud *Demosthenem*, ut dixi, constat eum suisse domo *Phre-*

arrium, non *Anagyrasium*, ut voluit ille *Plutarchi* Simius. Deinde non id *primus* tulit Aristonicus, siqua sit Demostheni fides, aut si Demosthenis mentem ego rite intelligere possim. Sic ille, §. 26. *Στεφανωσάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ γράψαντος Ἀριστονίκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, ἅσπερ οὑτοσὶ Κτησιφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναῤῥηθέντος ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τούτου γιγνομένου, οὔτ᾽ ἀντεῖπεν Αἰσχίνης παρὼν, οὔτε τὸν εἰπόντα ἐγράψατο.* Quæ tamen verba aliter Wolfius accepisse videtur. Postremo denique liquet ex §. 64, et seqq. non intercessisse Diondam isti Rogationi, quam tulit Aristonicus, verum isti, quæ prior lata fuit sive a Demomele, necessario Demosthenis, sive ab Hyperide, sive ab aliis quibuslibet. Intercessit enim olim, quemadmodum Æschines *παρανόμων* peregit hanc Rogationem, quæ in Demosthenis gratiam proponebatur, et, ut Æschines pariter, causa cecidit, et quintam partem suffragiorum non tulit.

Reliquum est, ut de Tempore, quo acta fuerit hæc causa, atque habitæ orationes, aliquid dicerem. Idque, ut lectorem meum demereri potuissem, verbis ipsissimis disertissimi scriptoris, qui me oratione superat, repræsentari curavi.

" Aliquid de tempore, quo perorata fuit hæc

Digitized by Google

oratio, dicendum eſt. Dixit Æſchines [p. 127. l. 11.] ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίνεσθαι. Unde neceſſario colligimus, hoc judicium incidiſſe in tertium alicujus Olympiadis annum. Nam Pythicus Agon ſemper in tertium Olympiadis annum recurrebat. Rurſus ait, [pag. 81. l. 1.] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔξω ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθέστηκε. Loquitur autem, ut ait ibi, ὑπὲρ τῶν νυνὶ καθεστηκότων. p. 80. l. 11. id eſt, *de ſtatu rerum, ut tunc erat.* Hæc autem tam longinqua Alexandri expeditio evenit anno poſt pugnam in Arbelis pugnatam, quæ incidit in annum, quo Ariſtophanes erat Archon Athenis, menſe Pyanepſione, ut nos docet Arrianus, lib. iii. Poſt Ariſtophanem vero Ariſtopho fuit Archon. Ergo Ariſtophonte Archonte orationem hanc oravit Æſchines, et concordat is annus cum iis, quæ dixit de Pythiis imminentibus. Nam Ariſtopho fuit Archon anno tertio Olympiadis CXII. Pythia autem Mæmacterione menſe vel circiter celebrabantur, ut conjicitur ex Demoſthenis oratione *de Corona* [§. 12.] et oratione *de vitioſa legatione*, [p. 157. l. ult. *Edit. Cantab.*] ſimul collatis. Nam in oratione *de Corona* recitat decretum menſe Mæmacterione factum, dum Philippus Phocenſis evertebat: oratione vero *de falſa legatione* ait ob eas turbas non potuiſſe Athenienſis mittere Theoros ad Pythia. Ex ſupra notatis igitur neceſſario concluditur, hanc orationem *contra Cteſiphontem* pronuncia-

Digitized by Google

tam fuisse Aristophonte Archonte, anno tertio Olympiados CXII. mense Pyanepsione finiente, vel Mæmacterione incipiente. Hæc scripseram, cum incidi in locum Plutarchi in *Demosthenis vita*, et maxime gavisus sum, cum eum vidi meam sententiam firmare. Ait enim expresse, Aristophonte Archonte hoc judicium factum fuisse." Hæc *Palmerius*, homo eruditus, in *Exercitat. ad Æschinem*.

Ex Actore quidem liquet, institutam fuisse litem ante obitum Philippi, in judicium vero adductam, Alexandro jam rerum potito, et in Persiam profecto. *Unde*, ait ille, §. 78. *innuere potuit Demosthenes, me hanc causam suscepisse, ut Alexandri gratiam aucuparer, cum* ἀπηνέχθη ἡ γραφὴ, *Philippo adhuc vivente,* πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταςῆναι? Audi etiam *Ulpianum*, ad init. *Orat. de Fœd.*, *Alexandr.* Ὁ περὶ Στεφάνȣ λόγος μεταγενέςερός ἐςι ταύτης τῆς δημηγορίας. Ὁ μὲν γὰρ εἴρηται ἐν ἀρχῇ τῆς κατὰ Ἀλέξανδρον καταςάσεως· ὁ δὲ περὶ Στεφάνȣ λόγος, Ἀλεξάνδρȣ ὄντος ἐν Ἰνδοῖς ἢ ἐν Πέρσαις. Acta, inquit *Dionys. Halic. ad Ammæum*, Aristophonte Prætore, ἐνιαυτὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ὀκτὼ δὲ μετὰ τὴν Φιλίππȣ τελευτὴν, καθ' ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἀρϐήλοις ἐνίκα μάχην. Quem locum emendat illustrissimus *Bentleius*, *de Phalaride*, pag. 528. ὀγδόῳ μὲν ἐνιαυτῷ μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ἕκτῳ δὲ μετὰ τὴν Φιλίππȣ τελευτήν.

Digitized by Google

Ecce enim Olymp. cx. 3. Res Chæroneæ.
cxi. 1. Philippi interitus.
cxii. 3. Agitur C. Ctesiphontem.

Veruntamen idem olim suboluit *Meursio*, qui pariter etiam numeros istos emendat iv. *de Archont.* 13.

Eodem jure et judicio emaculat ille *Meursius* in l. c. *Plutarchi* textum in *vita Demosthenis*. Istius enim codd. etiam invasit mendum, dum in hoc argumento versatur, nempe in ætate harum orationum. Nam certissimum est, inter Præturam Aristophontis Olymp. cxii. 3. in qua hæc causa agebatur, et res gestas Chæroneæ, Olymp. cx. 3. *octo* annos solummodo numerari, non *decem*, ut scribi solet in *Plutarchi* vulgatis. Sed totum locum istum exscribo, cum ob alia, tum quod multa contineat ad historiam atque ad laudem hujus orationis pertinentia. *Εἰσήχθη ἡ περὶ τοῦ Στεφάνου γραφὴ κατὰ Κτησιφῶντος, γραφεῖσα μὲν ἐπὶ Χαιρώνδου Ἄρχοντος, μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν, κριθεῖσα δὲ ὕστερον δέκα (ὀκτὼ) ἔτεσιν ἐπ' Ἀριστοφῶντος. Γενομένη δὲ ὡς οὐδεμία τῶν δημοσίων περιβόητος, διά τε τὴν δόξαν τῶν λεγόντων, καὶ τὴν τῶν δικαζόντων εὐγένειαν, οἳ τοῖς ἐλαύνουσι τὸν Δημοσθένην τότε, πλεῖστον δυναμένοις καὶ Μακεδονίζουσιν, οὐ προήκαντο τὴν κατ' αὐτοῦ ψῆφον, ἀλλ' οὕτω λαμπρῶς ἀπέλυσαν, ὥστε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων Αἰσχίνην μὴ μεταλαβεῖν.* Sed errorem hunc alii, præter *Meursium*, deleverunt. Verum ex iis, qui bonas

Digitized by Google

horas *Plutarcho* impenderunt, nemo, ſi *Caſaubonum* τὸν πάνυ excipias, vidit in his verbis atque in hoc calculo, *denuo* ab iſto ſcriptore eſſe erratum. Id ille adnotavit ad oram exemplaris ſui, quod nunc in Bibliotheca Regia Cantabrigiæ adſervatur. Nam inſtituta erat hæc cauſa non *ſupra*, id eſt, *ante*, prælium Chæronenſe, ſed *poſt* iſtud infortunium, ſcil. ſtatim, et priuſquam annus ſe vertebat. Quæ ſi vera ſunt, recte obſervavit Vir ille magnus, aut κατωτέρω in *Plutarcho* eſſe reſcribendum, aut bonum auctorem ſuam fefelliſſe memoriam.

Enim vero ut de his omnibus meam exponam ſententiam, quædam ſunt, quæ propemodum ſuadent neutro in loco ſollicitandum eſſe *Plutarchi* textum. Quis enim non intelligit (ſi vera ſint hæc verba *Ciceronis* in *Proœm*. ſuæ verſionis, ſcil. *Hanc mulctam Æſchines a Cteſiphonte petiit* quadriennio ante *Philippi Macedonis mortem, ſed judicium factum eſt aliquot annis poſt, Alexandro jam Aſiam tenente*) Quis, inquam, non intelligit, et eandem ſupputationem a *Plutarcho* fieri, recteque poſſe ſcribi, et ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν, et κριθεῖσα δέκα ἔτεσιν ὕςερον? Uti ex hac notatione liquebit, ſcil.

Olymp. cx. 1. Inſtituta Cauſa Cteſiphontis.
3. Prælium Chæronenſe.
cxi. 1. Philippi Interitus.
cxii. 3. Habita Cauſa.

Digitized by Google

Verum enim vero *Ciceronis* computum non lubens admiserim. Prælium illud infeliciter ab Atheniensibus gestum, ut modo vidimus, huic contentioni ansam dedit atque occasionem. Tum autem porro libellus *Æschinis*, sive istius actionis, quam intentavit formula accusatoria, hodie bonis avibus exstat, sc. apud *Demosthenem*, §. 17. ubi diserte dicitur, causam eam fuisse institutam ἐπὶ Χαιρωνίδου ἄρχοντος, id quod perficit atque concludit eam rem, quam volo.

Et huc usque omnia satis dilucide, satis prospere et expedite. Verum ignorantiam meam non dissimulabo; neque quod me male habet, habiturum certe semper, id celabo lectorem meum. *Æschines*, ut modo dictum est, actionem sive litem intentavit Chæronda, sive Chæronida, prætore, et quidem mensis Elaphebolionis die sexto, qui mensis erat anni numero nonus. Restabant scil. ante solstitium æstivum, quo tempore annus Atticus incipiebat, menses utique tres, MUNYCHIO (*Suidas* itaque aut *Suidæ* librarii male mensem istum δεύτερον vocant, cum δέκατον potius exarassent. Verum in scriptis codd. error numeralium est infinitus. Pergo) THARGELIO, SCIRRHOPHORIO. Quacunque vero in anni parte menses isti collocentur, licet de ea re nulla est controversia, constat eum esse ordinem et consequentiam, quam posui; qui in aliis dissentiunt, in eo concordant. Quidni

Digitized by Google

enim non concordarent? Jam autem, ſi Æſchines diem dixit Cteſiphonti, menſe *Elaphebolione*, quem putaſſis FEBRUARIUM eſſe, anni CX. 3. ſive præturæ Chærondæ; dixerit vero, quod decretum de Demoſthene, quinto abhinc menſe, *Pyanepſione*, *Septembri* ſcil. rogaverat; jam autem decretum illud Cteſiphontis merita Demoſthenis in *muris reficiendis* recenſuerat; unde poſſit fieri, qua machina aut induſtria, qua chronologica peritia aut artificio illud mox explicabimus, quod *Thargelione* demum menſe, qui in ejuſdem anni ſive præturæ APRILEM deſinentem, vel etiam MAII initium incidit, iſta *curatio murorum reficiendorum* fieri cœpta ſit? Æſchines enim in hac oratione, pag. 17. verbis apertis, Ἐπὶ Χαιρώνδου ἄρχοντος, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, ἐκκλησίας οὔσης, ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης, ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν, Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου, καὶ τρίτῃ —ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη. Ecce nodum non me *Davo*, ſed *Oedipode* quopiam digniſſimum!

Interea tamen ſcriptor eſt perquam eruditus, et chronologiæ Atticæ peritiſſimus, qui ad has ceteraſque ejuſmodi ſpinas ex his orationibus evellendas ſedulo ſe accingit. Is eſt optimus et celeberrimus *Edoardus Corſinius* in *faſtis Atticis*. Cujus cum ingenium, judicium, diligentiamque ita laudem, ut nihil non pene ei detulerim, tum

Digitized by Google

insignem ejus humanitatem ita quoque sum expertus, ut eum non ægre laturum intelligam, si ab ejus hypothesi, rationibus victus, discedam. Contendit vir doctissimus institutam esse ab *Æschine* hanc litem *c. Ctesiphontem* ante præturam Chærondæ, adeoque antequam ad Chæroneam esset pugnatum. Meminerit lector, illius præturam incidisse in Olymp. cx. 3. exorsam quidem a mense *Hecatombæone*, clademque illam Chæronensem contigisse istius magistratus mense *Metagitnione*. Verum est. Fateor. Magistratum iniit, ut inire solebant Athenis, mediam circiter æstatem, sive mense, quem nos *Junium* vocamus: dimicatum est autem Chæroneæ, proximi mensis, *Metagitnionis* scil. die septimo. Ita enim *Plutarchus* in *Camillo*, p. 305. tom. i. Ἀνάπαλιν δ᾽ ὁ Μεταγειτνιὼν, ὃν Βοιωτοὶ Πάνεμον καλοῦσιν, Ἕλλησιν ȣ̓κ εὐμενὴς γέγονε. Τȣ́τȣ γὰρ τοῦ μηνὸς ἑβδόμῃ καὶ τὴν ἐν Κρανῶνι μάχην ἡττηθέντες ὑπ᾽ Ἀντιπάτρȣ τελέως ἀπώλοντο, καὶ πρότερον ἐν Χαιρωνείᾳ μαχόμενοι πρὸς Φίλιππον ἠτύχησαν. Ideoque scribit vir doctissimus, si dicam hanc scripsit Æschines mense Elaphebolione, *Februario* puta, ante prælium Chæronense, eique Chærondæ, sive Chæronidæ, nomen inscripsit, non potuit esse ille magistratus annus, qui suscepit munus suum circa *Junium* proxime sequentem. Proinde, Ctesiphontis decretum, quocunque mense, quacunque Prætura latum, prius sit necesse est ista actione Æschinis, qua impetitum est, et dica,

Digitized by Google

quæ ſcribebatur. Deinde decreto iſto Cteſiphontis cum prius etiam fuerit decretum aliud Ariſtonici, *de Coron.* §. 26. quod ſimiliter ille in gratiam Demoſthenis tulit (præceſſiſſe autem ipſe *Demoſthenes* non ſemel adfirmat, §. 26. et §. 65.) plane conſtat, Chærondam, ſive Chæronidam, in illo Ariſtonici decreto adſcriptum, alium fuiſſe et priorem quoque magiſtratum, ac illum qui obtinebat præturam demum Olymp. cx. 3. Multo minus idem magiſtratus potuit eſſe, cujus in prætura, ut ait *Æſchines*, p. 17. l. 2. tulit Demoſthenes, ut de muris reficiendis civitas provideret. Hoc enim negotium, atque iſta curatio ætate anteibat omnia ea, quæ modo memoravimus, et Cteſiphontis certe, ſi non Ariſtonici, rogationi cauſam dedit et originem. Vides, mi lector, omnia hæc ea qua potui diligentia recenſita. Quid ergo fiet de iſto Chæronda, qui toties, atque, ut dicitur, extra oleas, occurrit? Norunt omnes, qui bonis auctoribus bonas horas impendunt, multos ſubinde apud antiquos dici eum magiſtratum Athenis geſſiſſe, quorum nomina in ſerie Archontum, atque in faſtis, quos vocant, perpetua ſerie contextis, non reperiuntur. Horum catalogum concinnavit *Meurſius* vir eruditus et laborioſus, in Commentario *de Archontibus Athenienſibus*, cap. ult. Et, ut id obiter notem, plures iſtius ſortis atque conditionis in hoc uno libro *Demoſthenis de Corona* occurrunt, quam ab

Digitized by Google

alio quocunque vetusto scriptore memorantur. Statuit ergo vir politissimæ literaturæ, *Corsinius*, Chærondam illum, qui magistratum gessit Olymp. cx. 3. verum fuisse, vel fieri potuisse, prætorem, eum quem dicere solemus *Eponymum*, a quo scil. annus cognominatur. Ait porro, lege et moribus obtinuisse, ut, si Eponymus qui fuerit, concioni non interesset, scil. aut morbo impeditus, aut defunctus, aut abrogatus, tum præsidere soleret ex ceteris VIII. Archontibus unus, cujus adeo nomen Psephismatibus, et monumentis publicis eodem jure et ritu præponeretur, quo illius præscribebatur, qui primarius Archon fuit, atque eo munere perpetuo fungebatur. Proinde concludit, temporum habita ratione, (ea scil. quam modo concinnavimus) Chærondam illum, quo Archonte Demosthenes muris reficiendis præficiebatur, (*Æsc.* p. 17. l. 2.) ex qua re omnis hæc profluxit contentio, *Pseudonymum* fuisse Archontem, sc. non illum verum et principem prætorem, qui fastos consignavit, verum ex IX. Viris unum, qui Olymp. cx. 1. absente *Theophrasto*, vero et perpetuo istius anni prætore, curiæ eo die præsidebat, quo eæ res gestæ sunt. Pariter Chærondas ille, cujus nomen inscriptum est *Æschinis* libello, quo Ctesiphontem impetivit, sexta Elaphebolionis die, §. 17. ejusdem fuit loci atque ordinis, sc. qui absente *Lysimachide* Eponymo Olymp. cx. 2. forte fortuna præsidebat in senatu, cum actio

Digitized by Google

erat instituta. Anno deinde proximo, sc. Olymp. cx. 3. idem ille *Chærondas*, sive fuerit alius ejusdem nomenclaturæ, præturam proprio et primario jure obtinuit. Hæc vir optimus atque ingeniosissimus, summa industria, atque incredibili literarum subsidio, in *Fastis Atticis*, Dissertt. ii. et VIII. Quodcunque demum statuatur de *toto* isto *grege* prætorum pseudonymorum, interea tamen, cum omne id, quod ad Chærondam nostrum spectat, eo unico nitatur fundamento, *quod Æschines dicam Ctesiphonti scripserit ante cladem Chæronensem*, idque auctoritate *Plutarchi*, *Ciceronis*, atque adeo ipsius *Æschinis*, evinci credit et stabiliri posse: et contra, cum me minus moveat *Plutarchi* non magna ubique auctoritas, non ipsius denique, quanta quanta sit, *Ciceronis*, si *Æschines* contrarium dixerit; age, lege agamus, et contestata inter nos, ut dicitur, lite, *Æschinem* ipsum excitabo, quo teste *adeo non videbitur actio illa ab eo instituta, antequam Chæronense bellum insurgeret, ut disertissime affirmabit, hanc ab eo fuisse institutam post vulnus illud ab Atheniensibus acceptum.* Adducitur *Æschines* a viro ipso eruditissimo, Dissert. VIII. §. 23. quasi his verbis usus, scil. *Dudum, Philippo vivo, instituta est hæc actio, verum bello ingruente, non fuit otium persequendi jus, cum de salute potius tota civitas cogitaret, quam ut pœnas repeteret ab uno cive contra fas et mores corolla donatum.* Honesta sane oratio!

Et mirum, ni caufa viceris! Verum ea oratio ex duobus diverfis locis auctoris noftri confuitur. In priori, p. 111. l. 3. ait Ἀπηνέχθη ἡ γραφὴ, ἔτι Φιλίππȣ ζῶντος. Concedo. Id femper verum effe credidi. Quid vero eft id quod addit? Ubinam eft illud quod reftat fententiæ? fc. p. 114. ubi nihil de bello actiones legis dirimente, fed contraria prorfus omnia. Dicit ibi orator planiffume: *Demofthenes infolenter ab accufatoribus rogat, cur me nunc tandem in judicium vocatis ob remp. male geftam, et, a me, ut perbibetis, peffundatam? Cur non eo tempore potius obftitiftis, quandiu falva erat, ut procellam iftam, melioribus ufa confiliis, refp. devitare et declinare poterat. His dictis refpondere pro iis poffum. Excitato bello illo et tumultu, nobis non fuit otium pœnas a te repetendi, fed de falute omnium fuimus follciti. Et ego præfertim reip. caufa aberam ad exteras civitates legatus miffus. Poft ea tempora, cum tu ifta impunitate non contentus, præmia etiam et honores tibi decerni poftulafti, et civitatem, quam olim perdidifti, nunc præterea ridiculam univerfæ Græciæ reddidifti, tum* denique *otium nactus et opportunitatem, tum demum, inquam, obftiti, atque accufationem hanc inftitui.* Apponam Græca, ut eruditus lector fentiat me bona fide fecum egiffe. Ἐπερωτῴη δὲ τȣ̀ς συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ᾽ ἐκείνων τῶν καιρῶν, ὅτε ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν· ἀποκρίνοιντο δὲ * * *

Digitized by Google

τὸ πάντων τελευταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης ἐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς, καταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ᾽ ἐνέστην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα. Quo quid liquidius, quid certius aut indubitatius esse possit?

Quod ad eventum hujus litis spectat, sufficit dicere, eum, qui in foro semper dominabatur, hic dominari maxime; Æschinemque in exsilium cessisse. Eam historiam latius persequor in Vita, quam texo, horum oratorum, ubi commodius recensere possim quicquid ab antiquis de ea re memoriæ proditur.

At priusquam manum de tabula, liceat præmonere, a vetustioribus lexicographis quædam ex oratione *Æschinis* citari, quæ hodie in ea minime leguntur. Veluti, cum talem glossam in *Harpocratione* reperiamus, sc. Παραβάλοιτο, ἀντὶ τῦ Παραπέμψαιτο. Αἰσχίνης κατὰ Κτησιφῶντος. Quod exscripsit *Suidas*. Nihil tamen reperio per totam orationem, quod cum istis verbis vel minimam habet similitudinem. *Suidas* etiam et hunc quoque articulum exhibet; Φιλυργός. ὗτος ἄσωτος ὢν ἐφωράθη ἐν Ἀθήναις τὰ ἱερὰ συλήσας, καὶ τὸ Γοργόνειον ὑφελόμενος, ὡς Ἰσοκράτης λέγει. μέμνη-

Digitized by Google

ται τούτου Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Hodie non occurrit. Novi tamen quid de ea re ſtatuendum ſit: et lectorem benevolum non pœnitebit conſulere, quæ adnoto ad pag. 417. *Edit. Cantab.* hujuſce orationis. *Taylor.*

Digitized by Google

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΥ.

ΚΤΗΣΙΦΩΝ ἔγραψε ψήφισμα, " Στεφανωσαι " Δημοσθενην Δημοσθενους Παιανιεα χρυσωι στεφανωι και " αναγορευσαι τον στεφανον εν τωι θεατρωι Διονυσιοις " [1] τραγωιδων, οτι διατελει τα αριστα λεγων και πρατ-

[1] τραγῳδῶν] F. addendum καινῶν [Deerat enim ante *Wolfium*] vel τραγῳδοῖς καινοῖς. In Auctore est [p. 20. l. 6.] τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, et [p. 21. l. 3. et 24. lin. ult.] τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ. *Wolfius.*

Ibid.] Utinam addidisset τραγῳδῶν τῇ καινῇ. Nam, ut recte reputat Vir doctissimus, *Æschines* in libello contra Ctesiphontem dato, in Formula sc. Actionis, quæ occurrit apud *Demosthenem*, §. 17. postquam scripsisset ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις τοῖς μεγάλοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, subjungit, paulo infra, ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, τραγῳδῶν τῇ καινῇ. Vir ille doctissimus est Cel. *Perizonius* ad *Ælian.* V. H. l. ii. c. 13. qui de hac constructione, τραγῳδοῖς καινοῖς, eruditissime disputat. Iis conferenda sunt omnino, quæ habet ὁ μέγας *Hemsterhus.* ad *Lucianum* in *Timone*, §. 51. *Taylor.*

Digitized by Google

"των τωι δημωι των Αθηναιων." Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰσχίνης παρανόμων, καὶ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία· ἓν μὲν, ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα τὸν Δημοσθένην ἐστεφάνωσε, τοῦ νόμου κελεύοντος, "μη εξειναι υπευθυνον "αρχοντα στεφανουν."[1] περὶ οὐσίας. δεύτερον δὲ, ὅτι ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν στέφανον, ἀπαγορεύοντος τοῦ νόμου, "μηδενα στεφανουν εν τωι θεατρωι."[2] περὶ ποιότητος. τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην, οὐδὲ ἄξιον τοῦ στεφάνου. καὶ τοῦτο εἰς τὸ παράνομον ἀνακτέον, ἐπειδὴ καὶ νόμος ἐστὶν ὁ κωλύων τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν. ἔστι δὲ περὶ ποιότητος. [3]ὑποφορὰς δὲ λαμβάνει γʹ. πρὸς μὲν τὸ πρῶτον διττῶς ἐροῦντος Δημοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἄρχων, οὐδὲ ἐστὶν ἀρχὴ ἡ τῶν τειχῶν οἰκοδομὴ, ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέλεια, εἰ δὲ καὶ ἀρχὴ, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν

[1] περὶ οὐσίας] *De essentia seu natura rei.* Alias valet idem, quod εἰ ἐστί; *An sit?* Et est quæstio Status Conjecturalis. Sed hic Demosthenes τειχοποιΐαν negat esse ἀρχὴν, quod Finitionis esse dicas: ut et illud, cum negat sibi referendas esse rationes liberalitatis suæ, Status Juridicalis. Verte, *respicit naturam causæ et essentiam.* Demetrius Ducas, Ὕπαρξις μὲν στοχασμὸν, ἰδιότης ὁρισμὸν, ποιότης ἰδ. στάσεις ποιεῖ. *Wolfius.*

[2] περὶ ποιότητος] *De Qualitate.* Cum Theatrum locus sit, videtur potius πρὸς τὸ ποῦ pertinere. Sed quia de Civibus et Hospitibus distincta lex est, potest huc referri. *Idem.*

[3] ὑποφορὰς] Quas Ulpianus ἀντιθέσεις, ἀντιπίπτοντα et ἀντικείμενα vocat, sed distinctione adhibita. *Idem.*

Ibid.] *Etruscus* sic vertit: *Et preoccupa tre obiettioni.* Taylor.

Digitized by Google

ἰδίων, καὶ μηδὲν εἰληφέναι [1] ἐκ τῆς πόλεως οὐκ ἦν ὑπεύθυνος. περὶ ποιότητος ἀμφότερα. πρὸς δὲ τοῦτο Αἰσχίνης εἰσάγει στοχαστικὸν κεφάλαιον, οὐ μέντοι κατασκευάζει· εἰ δὲ μὴ παρ' ἑαυτοῦ ἐπιδέδωκεν, ἀλλ' εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τοῦτο δέκα τάλαντα. περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον, κελεύοντα ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἂν ψηφίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶναί φησιν, ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων. [2] περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ κατὰ μέρος. Οἴεται δὲ τὸν Δημοσθένην εἰς δ' καιροὺς διῃρηκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πράγματα [3] καθέκαστα εἰς τούτους μερίσαντα. Πρῶτον μὲν οὖν φησιν εἶναι καιρὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρώτου τοῦ πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως γενομένου, δεύτερον δὲ τὸν τῆς εἰρήνης, τρίτον δὲ τὸν τοῦ πολέμου τοῦ δευτέρου, καὶ τῆς περὶ Χαιρώνειαν ἥττης, τέταρτον δὲ τὸν παρόντα καιρόν, τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτὸν φησι γεγονέναι τῆς εἰρήνης, αἰσχρᾶς οὔσης καὶ ἀδόξου, καὶ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτὴν πεποιῆσθαι· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱεροῦ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, καὶ

[1] ἐκ τῆς] Forte, ἐκ τῶν τῆς. Licet vulgata defendi forte possit ex pag. 85. l. 12. *Markland.*

[2] περὶ οὐσίας] F. περὶ ποιότητος, ut supra. *Wolfius.*

[3] καθέκαστα] F. ἕκαστα, ἢ, καθ' ἕκαστον. Etsi crebra est numerorum mutatio. *Idem.*

Digitized by Google

τῆς ἥττης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, [1] πείσας [2] μετὰ Θηβαίων ἀραμένους τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον, παρατάξασθαι· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι τὰ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. Μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ βίου παντὸς τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις· ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τε Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. Τὰ μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ' ἐστίν· ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης. Μέμφονται μέντοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός· αὐτὸς δὲ τοὐναντίον, τούτῳ μάλιστα ἰσχυρίζεται, λέγων οὕτως, ἔστι [3] δ' ὑπόλοιπον μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις, δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι· μή ποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν. Ἐπειδὴ γὰρ [4] εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δη-

[1] πείσας] S. τοὺς Ἀθηναίους. *Wolfius.*

[2] μετ' Ἀθηναίων] Lego, μετὰ Θηβαίων, historia fretus. *Idem.*

Ibid.] Ita *Bern.* quoque. *Stephanus* corrupte dedit Ἀθηναίων, facili errore, ut sæpe dixi. Vide Not. ad *Leptineam*, tom. iii. pag. 75. col. 2. *Taylor.*

[3] ὑπόλοιπον μέρος] Est ὑπόλοιπόν μοι μέρος, pag. 26. *Markland.*

[4] εἶχε δόξαν μεγάλην] Non inutile erit conferre hæc *Hermogenis* ex tractatulo, π. μεθ. δεινοτ. pag. 422. *Edit. Crispin.* Πότε ῥήτωρ αὐξήσει χρήσεται ἐν δίκαις, εἶτα τότε ταῖς ἀποδείξεσι; δύο καιροὶ τῆς χρήσεως καὶ μέθοδοι, ὅταν τὸ πρᾶγμα ἀμελῆται, ἢ τὸ πρόσωπον τὸ κρινόμενον ἔνδοξον ᾖ. Ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρῆται Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, καὶ ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος—Ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος ἡ τῶν παρανόμων γραφὴ ἀμελεῖται διὰ τὰς συμφορὰς

Digitized by Google

μοσθένης, ὡς λαμπρότατα πεπολιτευμένος, εἰκότως ἂν ἤδη ψυχροὺς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανήσεσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν· ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐστὶ τῷ δήμῳ, καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμέμπτως πεπολίτευται. Διὰ τοῦτο ἐσπούδακε περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. Μέμψαιτο δ' ἄν τις τὸ προοίμιον ὡς τραγικὸν, καὶ περιττὸν, καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἐοικός.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου· τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει ἅπερ καὶ ἐκεῖ. οἷον τὸ νόμιμον, τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους· τὸ δὲ δίκαιον εἰς τέσσαρας καιρούς. ὅρα δὲ, πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόρων ἐκβολῆς, [1] ὥσπερ καὶ Δημοσθένης. Τινὲς εἶπον, ὅτι οὐκ ἔχει κατασκευὴν * τὸ προοίμιον, οὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκευον, ἔστι γὰρ αὐτοῦ κατασκευὴ, ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει. εἰ γὰρ ἡ αἰτία

τῆς πόλεως, τό, τε πρόσωπον τιμᾶται Δημοσθένες, καὶ ἀξίωμα ἔχει. Διὰ τοῦτο πρότερον αὔξει, εἶτα τότε ἀποδείκνυσιν, ἵνα ἐπιστρέψῃ, καὶ ἀναγκάσῃ προσέχειν τοὺς δικαστὰς, καὶ μήτε τιμῇ τοῦ προσώπου, μήτε καταφρονήσει τοῦ πράγματος μὴ θέλωσιν ἀκούειν. Αὕτη ἡ αἰτία τοῦ καὶ τῇ αὐτῇ τάξει ἐν ἀμφοτέροις τοῖς βιβλίοις [sc. in utraque Oratione tum Æschinis, tum Demosthenis] τὰ περὶ τῶν πολιτειῶν διεξελθεῖν. *Taylor.*

[1] ὥσπερ καὶ Δημοσθένης] S. ἐν τῷ τοῦ περὶ Παραπρεσβείας προοιμίῳ. *Wolfius.*

Digitized by Google

τῆς παρατάσεώς ἐστιν ἡ κατασκευή, [1] διὰ [2] δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ δεήσεις, κατασκευὴ ἂν εἴη. ἔχει δὲ καὶ συμπέρασμα, ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω, ἕως τοῦ, μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.

[3] Περὶ Αἰσχίνου. Ὅτι ἠδυνήθη νικῆσαι τὴν κατηγορίαν Εὐβούλου συναγωνισαμένου κατὰ [4] τοῦ Δημοσθένους, ἐν τῷ ποιῆσαι τοὺς δικαστὰς ἀναστῆναι, ἔτι τοῦ Δημοσθένους λέγοντος, ὡς ἔγνωμεν καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Δημοσθενικοῖς. συνέβη δὲ αὐτῷ ἐκπεσεῖν τῆς πατρίδος ὕστερον διὰ τὸ κατηγορῆσαι τοῦ ψηφίσματος [5] τοῦ Κτησιφῶντος, τοῦ ὑπὲρ τοῦ Δημοσθένους, ὡς παρανόμου, καὶ ὁρίσαντος τὸ πρόστιμον, ἐὰν μὴ δείξῃ αὐτὸ παράνομον, καὶ ἡττηθέντος, καὶ

[1] διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει. *Wolfius.*

Deerant enim in exemplaribus ante *Wolfium.* Quæ fimiliter revocavit MS. *Afkew.* Taylor.

[2] δὲ] F. δὴ, et, poft μέτρια, addendum, καὶ τὰ συνήθη, ut in textu Auctoris. *Markland.*

[3] Ad finem orationis de Falf. Leg. in editione Aldina quædam occurrunt fcitu digna de Æfchine et hominis fortunis, quæ (ficuti et monumenta ejus vitæ quot fuperfint, quæ Orationibus præmifit Aldus) miror omififfe in fua editione Stephanum. *Taylor.* (fic omnia.) Atqui vos ipfi quoque illud idem, et pæne dixeram eadem omififtis, tu Taylore, et tu Wolfi. Ecquis jam te non miretur illud mirantem. Notas in alio, quod ipfe tute committis? Sed adfcripferat tamen Taylor adverfariis fuis ad Æfchinem, unde referam varietates lectionis ad hoc fragmentum ab eo enotatas e codd. Coifliniano, Meadiano, et Barocciano. *Reifke.*

[4] κατὰ] μετὰ Mead.

[5] τοῦ Κτησιφῶντος] Hæc duo vocabula, quæ defunt Aldinæ, addidi e Coifliniano. *Reifke.*

Digitized by Google

διὰ τὸ μὴ [1] δύνασθαι καταβαλεῖν τὴν [2] καταδίκην, ἣν αὐτὸς ὥρισε, φυγῇ [3] χρησαμένε, ὡς καὶ τοῦτο ἔγνωμεν ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου. Φυγὼν δὲ τὴν πατρίδα, καὶ θελήσας ἀνελθεῖν πρὸς Ἀλέξανδρον, μαθὼν περὶ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς, καὶ τῆς ταραχῆς τῶν τούτου διαδόχων, εἰς Ῥόδον ἔπλευσε, καὶ Ῥοδιακὸν διδασκαλεῖον συνέστησε, παιδεύων τε [4] οὕτω τοὺς νέους, καὶ τοῖς [5] τελειοτέροις ἀνδράσιν ἀναγινώσκων τὸν λόγον, τὸν κατὰ Κτησιφῶντος, ὃν εἶπε κατὰ τοῦ Δημοσθένους· καὶ θαυμαζόμενος σφόδρα παρ' αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐρωτώμενος παρ' αὐτῶν, πῶς ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ ἥττηται, ἀπεκρίνατο, θαυμάζετε, [6] πῶς ἥττημαι, καθὸ οὐκ ἠκούσατε ὑμεῖς τοῦ θηρίου ἐκείνου· θηρίον γὰρ αὐτὸν ἐκάλει διὰ τὸ δεινὸν τῶν τρόπων καὶ ἀνελεήμον. Λέγεται δὲ, ὅτι καὶ τὰς λεγομένας μελέτας καὶ τὰ πλάσματα τῶν ζητημάτων αὐτὸς πρῶτος [7] ἐκεῖ εὗρεν ἐν τῷ σχολάζειν. Ὅτι μαθητὴς ἐγένετο, ὡς μὲν Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φησι, Σωκράτους τοῦ φιλοσόφου,

[1] δύνασθαι] Addit Barocc. ἢ ἐθελῆσαι.

[2] καταδίκην] Sic dedi e Mead. Vulgata, ſeu Aldina, dat ſimplex δίκην, quod neſcio an poſſit defendi. *Reiſke.*

[3] χρησαμένε] Sic Coiſlin. χρησαμένῳ Aldina, quod erit, qui ad συνέστη referat. Χρησάμενος Barocc. Verum utcunque verſes orationem, eſt et manet dura atque ſolœca, niſi ſi quid deſit. Inſequentia, uſque ad proximum φυγὼν, deſunt Coiſl. *Idem.*

[4] οὕτω] *Ad literam,* ut vulgo dicimus. Erat ludimagiſter, eo ſignificatu vocabuli, quo id vulgo uſurpamus. Bene habet hæc lectio. Male Coiſl. οὕτος. *Idem.*

[5] τελειοτέροις] Sic recte Mead. Ald. τελειωτέροις. *Idem.*

[6] πῶς &c.] Πῶς οὖν ἡττησαι καθ' ὅ. Coiſl.

[7] ἐκεῖ] Sic Mead. ἐκεῖσε Ald. nil refert. *Reiſke.*

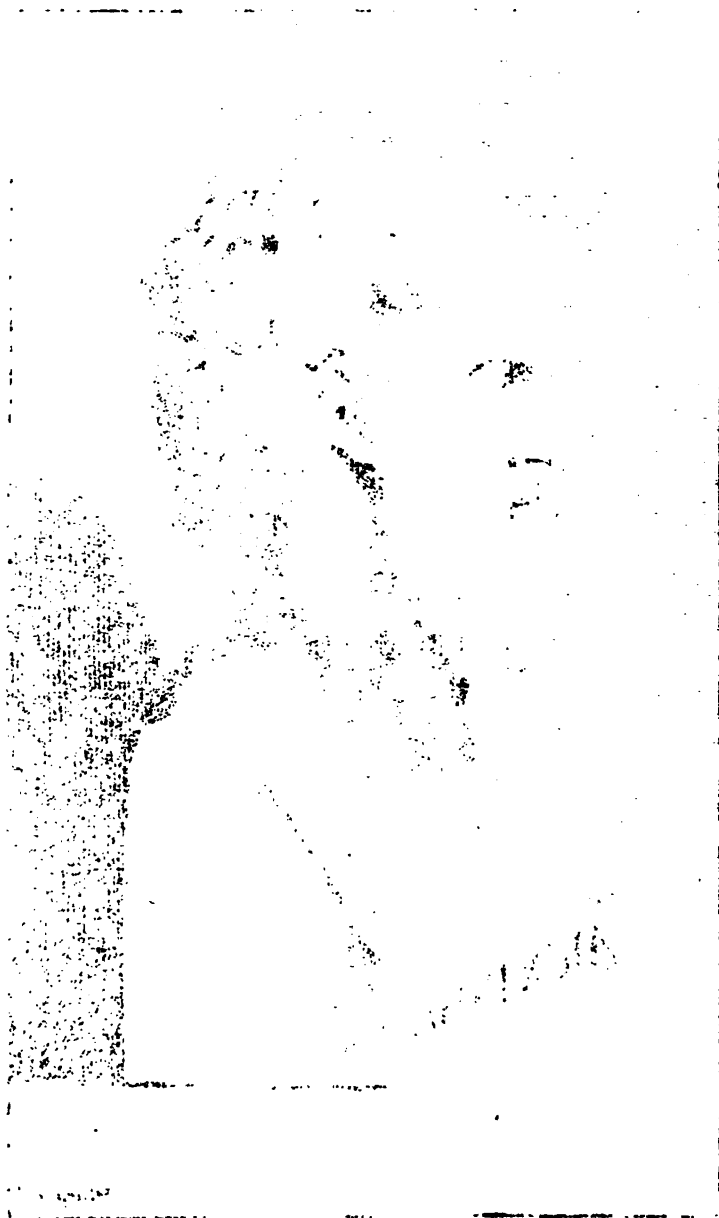
Digitized by Google

εἶθ' ὕστερον Πλάτωνος· ὡς δὲ [1] Καικίλιος καὶ Ἰδομενεὺς καὶ Ἕρμιππος ἱστοροῦσιν, οὐκ ἤκουσε τούτων τῶν ἀνδρῶν μαθήσεως χάριν. Φασὶ γὰρ, ὡς ὅτι οὐδὲν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Πλατωνικοῦ [2] σώζει, οὔτε τὸ ἀκριβὲς, καὶ καθαρὸν, καὶ ἀπέριττον, καὶ εὔρυθμον, ἀλλὰ κεχηνυιά πώς ἐστιν [3] αὐτοῦ ἡ ἰδέα τοῦ λόγου, καὶ ἄτεχνος μὲν καὶ προπετὴς, καὶ εὐχερῶς ἐπὶ τὸ λοιδορεῖν αἰσχρῶς καὶ ἀπρεπῶς ῥήτορι ἐξαγομένη, ἔχουσα δέ τι εὐφυὲς, καὶ εὐάγωγον, καὶ οἷον ἂν γένοιτό τινι ἐκ φύσεως καὶ μελέτης ἀφανοῦς.

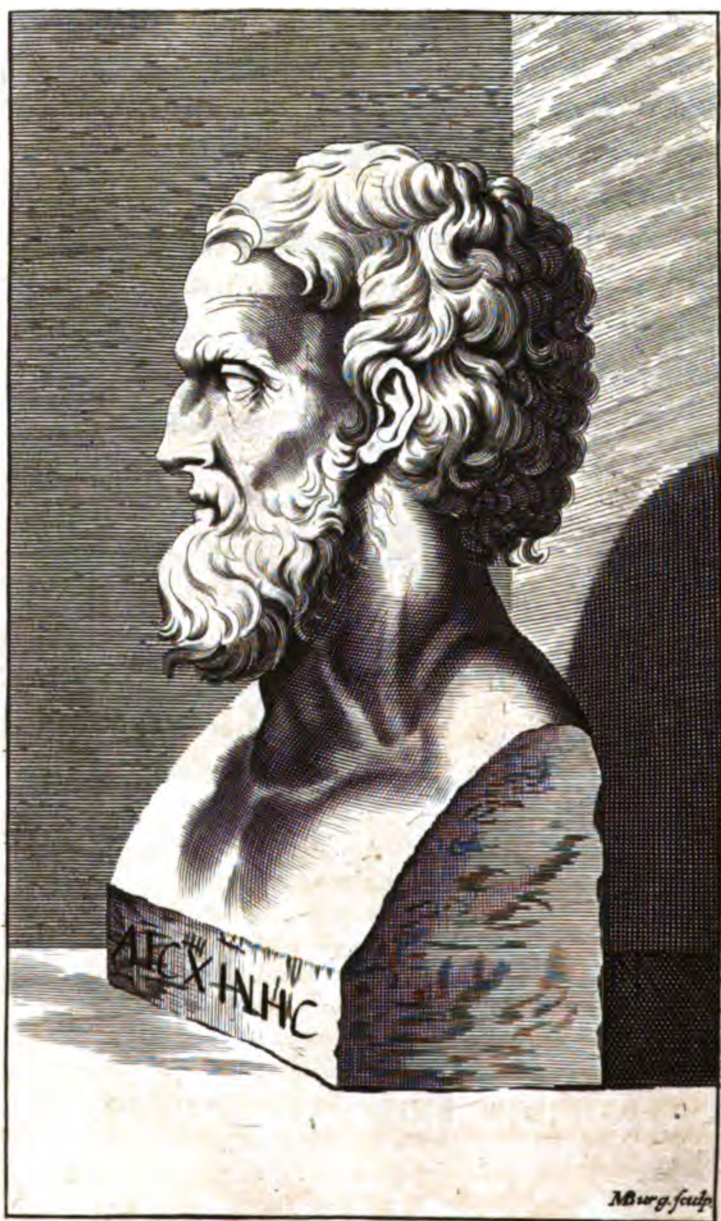
[1] Καικίλιος] Κεκιλ. Coifl.

[2] σώζει] Ὄζει Barocc. Belle dicat aliquis elegantiarum venator. Probem ipfe, nifi infequentia obftent. *Reifke.*

[3] αὐτοῦ] Αὐτὴ Coifl.



Digitized by Google



Digitized by Google

ΑΙΣΧΙΝΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

α'. ΤΗΝ μὲν [1] παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις, αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω, πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, [2] δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις,

[1] *παρασκευὴν—παράταξιν*] Similiter fere Lysias in exordio Orationis, *de bonis Aristophanis*; *τὴν μὲν οὖν παρασκευὴν, καὶ προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε.* Vehementior paulo *Æschines*, qui *aciem* et *exercitum* in forum plane transduxit.—Ea constructio, *τὴν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὅση γεγένηται*, (de qua multa disserui olim in Lysiæ indice, v. Accusativus) non habet, credo, Atticum tantummodo leporem, sed vim quandam et majestatem huic exordio convenientem. Imbelle enim esset et languidum, si scripserat, *ὁρᾶτε ὅση παρασκευὴ καὶ παράταξις γεγένηται.* Ceterum istius locutionis, præter ea, quæ in isto loco admonui, infinita fere exempla corradi posse videntur. *Taylor.*

[2] *δεύτερον δὲ*] Γρ. *ἔπειτα δὲ τοῖς νόμοις.* MS. *Steph.* Taylor.

Ibid.] Elegantius *ἔπειτα.* Ita Xenophon, Anab. lib. i. de Cyro

καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν ἰσχύειν παρ' ὑμῖν μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.

β'. Ἐβουλόμην μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς Πεντακοσίους, καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν, ἵνα ἐξῆν, πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι, ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς, ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν, δεύτερον δ' ἤδη, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον, καθ' ἡλικίαν, χωρὶς, καὶ ἐν μέρει, περὶ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκεῖ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι, αἵ τε κρίσεις ἐλάχιστα γίνεσθαι. Ἐπειδὴ δὲ πάντα, τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν, νυνὶ καταλέλυται, καὶ γράφουσί τινες ῥᾳδίως παρανόμους [1] γνώμας, καὶ ταῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν, οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι· ἂν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν, καὶ τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκ ἔτι κοινὴν, ἀλλ' ἰδίαν αὐτῶν ἡγούμενοι εἶναι, ἀπειλοῦσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας, καὶ δυ-

loquens, ἔνθα Κῦρος εὐμαθέστατος μὲν πρῶτον τῶν ἡλίκων ἐδόκει εἶναι—ἔπειτα δὲ φιλιππότατος &c.

[1] γνώμας] Γνώμη idem fere ac *propositum, opinio: a motion, a proposition.* Ἐπιψηφίζουσιν est *in suffragia mittere*, vel, ut nos loqui solemus, *to put the question.* Taylor.

Digitized by Google

ναστείας ἑαυτοῖς προσποιοῦντες, τὰς κρίσεις, τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι, [1] τὰς δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσι· σεσίγηται μὲν τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει, "τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων, καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων," τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκ ἔτι κρατεῖν δύνανται οὔθ' οἱ νόμοι, οὔθ' οἱ Πρυτάνεις, οὔθ' οἱ Πρόεδροι, οὔθ' ἡ προεδρεύουσα Φυλὴ, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως.

γ'. Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων, ὁποίους αὐτοὺς [2] ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε, ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τινὶ παραχωρήσαντες. Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, Τυραννὶς, καὶ Ὀλιγαρχία, καὶ Δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν Τυραννίδες καὶ Ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ Δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπι-

[1] τὰς δὲ ἐκ τῶν ψηφισμάτων] Actiones innuit, de quibus nullæ erant leges latæ, ex quarum præscripto reus in judicium adduceretur; quæque ideo ad senatum, vel ad populum deferebantur. Harum insignissima fuit εἰσαγγελία, *crimen læsæ majestatis*. Stock.

[2] ὑμεῖς] Aut ante ὑμεῖς, aut ante ὑπολαμβάνετε, videtur οὐδὲ deesse. *Tam dira sunt hæc reipublicæ tempora, ut vos, tametsi male de ea speretis, nondum tamen satis eorum diritatem suspicione consequamini.* Reiske.

Digitized by Google

σάσθω, ὅτι, ὅταν εἰσίῃ εἰς δικαστήριον, γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ Νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, "Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους," ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς, ὅτι, ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. Ἃ χρὴ διαμνημονεύοντας ὑμᾶς, μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖσθαι εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα [1] ἐᾶν ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας, οἵ, ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον [2] συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων, λυμαίνονται τὴν πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη [3] τὴν τάξιν λιπεῖν, ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ

[1] ἐᾶν] Hanc vocem inseruimus ex edit. *Reiskii.* Ita legendum olim hariolatus est Marklandus, recteque, ait Taylor.

[2] συνεργοῦντες] In civitate administranda Atheniensium *Par hominum,* Rhetor scilicet et Imperator, quorum hic *auctoritate* et *rebus gestis,* ille *lingua* et *ore* præcelluit, sibi invicem mutuas semper operas præstabant.

Ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ' μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα.

Huic rei abunde favet insignissimus *Plutarchi* locus, *de fraterno amore,* quem exscribo: Οἱ μὲν οὖν καθ' ἑτέρας ὁδοὺς βαδίζοντες, οὐθὲν ἀλλήλους ὠφελοῦσιν, οἱ δὲ βίοις χρώμενοι διαφόροις, τόν τε φθόνον ἐκτρέπονται, καὶ συνεργοῦσιν ἀλλήλοις μᾶλλον, ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης, καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Εὔβουλος, καὶ Ὑπερίδης καὶ Λεωσθένης, οἱ μὲν λέγοντες ἐν τῷ δήμῳ καὶ γράφοντες, οἱ δὲ στρατηγοῦντες καὶ πράττοντες. Taylor.

[3] τὴν τάξιν λιπεῖν] Perstringit Demosthenem. *Markland.*

Digitized by Google

πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθητε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἣν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων, φύλακες τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέραν.

δ'. Κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται παρακαταθέμενοι [1] τὴν πόλιν ὑμῖν, καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες, οἱ μὲν πάρεισι, καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνόμενοι, καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὠμόσατε, μεμνημένοι, καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐλέγξωμεν Κτησιφῶντα, καὶ παράνομα γράψαντα, καὶ ψευδῆ, καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς παρανόμους γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολάζετε τοὺς ὑπεναντίως τῷ νόμῳ, καὶ τῇ πόλει, καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ πολιτευομένους. Κἂν ταύτην ἔχοντες τὴν διάνοιαν, ἀκούοιτε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια, καὶ εὔορκα, καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

ε'. Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας, μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι. Περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψήφισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. Ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μεγίστας ἐν τῇ πόλει ἀρχὰς, καὶ τὰς προσόδους

[1] τὴν πόλιν] *Reip. ſtatum.* (Brodæus) Recte: non enim ſolummodo τὸ πλῆθος, verum etiam ἡ πόλις, eam formam adminiſtrandi imperii denotat, quæ proprie *Democratia,* aut *Popularis Status,* aut *Reſpublica* denique appellatur. *Taylor.*

Digitized by Google

διοικοῦντες, καὶ διαχειρίζοντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας, καὶ τοὺς ἐκ τοῦ δήμου, πόῤῥωθεν προκατελάμβανον τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν· ὥστε ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχόντων εἰς τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. Πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων, ἐπαυτοφώρῳ κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι, διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων· εἰκότως. Ἠσχύνοντο γὰρ, οἶμαι, οἱ δικασταὶ, εἰ φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ, πρώην μέν ποτε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ· ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ, μικρὸν ἐπισχὼν, ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς. Ὥστε ἠναγκάζοντο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δικασταὶ, οὐ περὶ τοῦ παρόντος ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τοῦ δήμου.

ϛʹ. Κατιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης, τίθησι νόμον, καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, τὸν διαῤῥήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. Καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου, εὕρηνται κρείττονες λόγοι τῶν νόμων, οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες· τούτων γάρ τινες τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους, οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν· εἰ δή τις ἐστὶ μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων· ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης· προσεγγράφουσι γάρ τι πρὸς τὰ ψηφίσματα, στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον,

ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ. Καὶ ἡ μὲν πόλις [1] τὸ ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται· περιλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὐθύναι. Ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι ἐγγράφει μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον, καὶ τὴν πρόφασιν, ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελὼν, πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

ζ'. Λέξουσι δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ [2] ἕτερόν τινα λόγον ὑπεναντίον τοῦ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα ὅσα τις αἱρετὸς ὢν πράττει κατὰ ψήφισμα, [3] οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχὴ, ἀλλ' ἐπιμέ-

[1] τὸ ἴσον] Subaudi, ὥσπερ ἂν εἰ μὴ προσεγέγραπτο. Reiske.

[2] ἕτερον] Transit ad secundam πρόφασιν, seu excusationem, qua utuntur hi, qui vim legis περὶ τῶν εὐθυνῶν eludere conantur, primam enim refutavit a verbis, ἀλλ' οὖν προβάλλονται, h. e. προφασίζονται. Idem.

[3] οὐκ—ἀρχὴ, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις] Periodus, λέξουσι &c. ad ἀναισχυντίᾳ, pag. 9. in fine, in hoc versatur: cum lex vetet magistratum coronari, dicturus est Demosthenes, se non esse magistratum, sed curationem quandam aut officium gessisse juxta decretum, πραγματείαν προστεταγμένην κατὰ ψήφισμα. Hoc illud est nempe: Cogebatur aliquando populus in concione universus, ubi leges sciscere, magistratus deferre, &c. potuit. Cogebatur aliquando in concionibus tribulibus, ubi illa fieri non consueverunt, neque poterant. Jam constat ex paulo infra dictis totius populi, Chæronda prætore, habitam esse concionem, in qua latum erat *decretum*, Demosthene ipso suadente, ut tribus singulæ, tribulibus suis congregatis, nonnullos ex ipsorum numero designarent ad certa officia obeunda. Me, inquit Demosthenes, cum ad ea excitavit tribus mea, quæ magistratum deferre non potuit (hoc enim populus solus) ministe-

λειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φησιν ἐκείνας εἶναι, ἃς οἱ Θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θησείῳ, κἀκείνας, ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις, Στρατηγοὺς, καὶ Ἱππάρχους, καὶ τὰς [1] μετὰ τούτων ἀρχὰς, τὰ δ' ἄλλα πάντα, πραγματείας προστεταγμένας κατὰ ψήφισμα. Ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε, λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προφάσεις. Ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται, "τὰς χειροτονητὰς, φησὶν, ἀρχὰς," ἁπάσας ἐνὶ περιλαβὼν ὀνόματι ὁ νομοθέτης, καὶ προσειπὼν ἀρχὰς ἁπάσας εἶναι, ἃς ὁ δῆμος χειροτονεῖ, καὶ "τοὺς ἐπιστάτας, φησὶ, τῶν δημοσίων ἔργων," ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιὸς, ἐπιστάτης τοῦ μεγίστου τῶν ἔργων, καὶ "πάντας, ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, καὶ ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρίων" οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάντες ἡγεμονίᾳ χρῶνται [2] δικαστηρίου·

rium quidem potuit, hac lege, sc. *de magistratibus coronandis* non concludor. Non mihi detulit populus ἀρχὴν, sed trious ἐπιμέλειαν. Ita infra, οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς, οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου, sc. τοῦ δήμου emphatice, a *populo universo*, quod ad utrumque referendum est, tam ἔλαχε; quam ἐχειροτονήθη. Secus ac interpretum plurimi. Eam Orationem *Demosthenis* in hoc commate refellere instituit *Æschines*. Taylor.

[1] μετὰ τούτων] Collegas eorum, tametsi gradu aliquantum inferiores, et imperio minores. *Reiske.*

[2] δικαστηρίου] Præfectus operum habebat ἡγεμονίαν, imperium et potestatem illius solummodo dicasterii, in quo præsidebat de operibus publicis judicante. Est autem ἡγεμονία facultas rem judicandi, de ea pronuntiandi, jubendi, vetandi, mulctam aut pœnam dictandi, et male parentes puniendi. *Idem.*

Digitized by Google

τί τούτους κελεύει ποιεῖν; οὐ διακονεῖν, ἀλλ' ἄρχειν, δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι, καὶ λόγον [1] καὶ εὐθύνας ἐγγράφειν πρὸς τὸν Γραμματέα, καὶ τοὺς Λογιστὰς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς, κελεύει. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΙ.

η'. Ὅταν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὗτοι προσαγορεύωσι πραγματείας, καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν, καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν, καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις ἄμεινον λέγῃ, παράνομα γεγραφὼς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. Χρὴ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα, καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφίῃ ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

[1] καὶ εὐθύνας] Hæc duo verba videntur delenda. Magistratu enim si qui decederent, hi λόγον quidem ἐνέγραφον, non autem εὐθύνας; rationem magistratus a se gesti literis consignatam exhibebant scribæ, vel notario, et calculatoribus: εὐθύνας autem ἐδίδουν, hoc est, ὑπέχον, faciebant iis sui corporis facultatem, comparebant in judicio, intererant examini rationis illius á se exhibitæ, ad singula quæque capita dubia interrogati respondebant, quo posset illa ratio sive probari et rata haberi, sive improbari et rejici. *Reiske.*

Digitized by Google

θ'. [1] Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὅν φησι Δημοσθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. Λέξει γὰρ οὗτος, τειχοποιός εἰμι. Ὁμολογῶ. Ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν, καὶ τὸ ἔργον μεῖζον [2] ἐξείργασμαι. Τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος, εἰ μή τις ἐστὶν εὐνοίας εὐθύνη; Πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια, καὶ ὑμῖν συμφέροντα. Ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ, καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος, οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. Διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων· οἷον, τοὺς Ἱερεῖς, καὶ τὰς Ἱερείας, ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας, καὶ χωρὶς ἑκάστους κατὰ σῶμα, τοὺς [3] τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας, καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς Θεοὺς εὐχομένους· καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ κοινῇ κατὰ γένη, Εὐμολπίδας, καὶ Κήρυκας, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Πάλιν τοὺς τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας, οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων

[1] Πρὸς δὲ κ. τ. λ.] Contra primum *Caput Generale*, ut dicitur, totius quæstionis duplici ratione militat Demosthenes. *Primum*, hoc non esse magistratum, sed curationem. Id jam absolutum est. *Deinde* contendit Se de suo largitum esse, non accepisse a republica, et absurdum esse rationes exposci benevolentiæ et liberalitatis. Id ab hoc loco ad p. 14. lin. 12. Orator noster disputat, quantum valeat. *Taylor.*

[2] ἐξείργασμαι] Hoc, ex auctoritate codicis, ἐξείργασται prætuli, ut exquisitius, et Atticismo convenientius, perfectum pass. hujus verbi sensu activo usurpare amanti. *Reiske.*

[3] τὰ γέρα] Reditus, et vectigalia, et emolumenta, ipsis vi sacerdotii, quo fungebantur, propria, et reliquis omnibus civibus negata. *Idem.*

πολλὰ μὲν ὑφαιρεμένους, βραχέα δὲ κατατεθέντας, [1] ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ὁμολογεμένως τὰς πατρῴας ἐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. Οὐ τοίνυν μόνοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνεδρίων, ὑπὸ τὴν τῶν δικαστηρίων ἔρχεται ψῆφον. Πρῶτον μὲν γὰρ τὴν Βελὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τὰς λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον, καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τὴν τῶν ἐκεῖ σκυθρωπῶν καὶ τῶν μεγίστων κυρίαν ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον. Οὐκ ἄρα στεφανωθήσεται ἡ Βελὴ ἡ ἐξ Ἀρείε [2] Πάγε; ἐδὲ

[1] ἐπιδιδόναι δὲ] ἐπιδιδόναι μὲν φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα. Markland.

Ibid.] Ἐπιδιδόναι, inquit Euſtathius, ad Homer. Iliad. α'. p. 118. *Edit. Flor.* eſt, τὸ ἐπέκεινα τῶν προϋπαρχόντων δοῦναί τι. Apud Plutarchum in Phocione, Ἀθηναίων αἰτούντων ἐπιδόσεις, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιδιδόντων, κληθεὶς πολλάκις (Phocio) ἔφη—ἐγὼ αἰσχυνοίμην ἄν, εἰ τούτῳ μὴ ἀποδιδοὺς, ὑμῖν ἐπιδοίην, δείξας Καλλικλέα τὸν δανειστήν. Demoſthenes habet, οἱ τὰς μεγάλας ἐπιδόσεις ἐπιδόντες. Taylor.

[2] Πάγε; οὐδὲ] Malim οὐ cum addito puncto interponi, quod οὐ, reſponſionis loco ſic abſolute poſitum, facile potuit a colliſione earundem utrinque literarum elidi. Orator ſic ratiocinatur. Vetas ergo ſenatum Areopagiticum coronari? Subaudi, niſi rationem magiſtratus reddiderit. Reſpondet, οὐ, nullo modo ego hoc veto, ſed leges vetant. Patrium enim, avito more ſancitum, hoc apud ipſos, Athenienſes puta, non eſt, ante redditam rationem, quemquam coronari. Ad illud οὐ ſic nude poſitum ſubauditur a communi e ſuperioribus repetendum στεφανωθήσεται ἡ βελή. Tum pergit orator aliam ipſe ſibi obmovere a ſe confictam objectionem, aut adverſarios, Demoſthenem atque Cteſiphontem, ſic occurrentes inducit. Ergone nullo ducuntur Athenienſes gloriæ ſtudio?

Digitized by Google

γὰρ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν. Οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; Πάνυ γε· [1] ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ, κολάζουσιν. Οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. Πάλιν τὴν βουλὴν, τοὺς Πεντακοσίους, ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης, καὶ οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥστ' εὐθέως ἀρχόμενος [2] τῶν νόμων λέγει, [3] "ἀρχὴν ὑπεύθυνον, φησὶ, μὴ ἀποδημεῖν." Ὦ Ἡράκλεις, ὑπολάβοι ἄν τις, ὅτι ἦρξα, μὴ

Ergone degeneres ſunt, minuti animi, ſordidi, et officiorum atque ornamentorum in ſe collatorum immemores? Reſpondet; Neutiquam: ducuntur enimvero gloria vel maxime, contenduntque bene de ſe meritos ſtudiis demereri. Sed ſatis non habent in ſuo judicio te innocentem deprehendi, plus flagitant. Volunt te præclaræ virtutis documenta edidiſſe. Sin autem deliqueris, ſeveritate animadverſionis ulciſcuntur. *Reiſke.*

[1] ἀλλ'] *Itaque.*

[2] τῶν νόμων] Perinde οἱ νόμοι in plurali, atque ὁ νόμος in ſingulari, de uno quodam capite juris Attici uſurpabatur ab oratoribus Atticis, quia titulus ad unam rem ſingularem pertinens, reſpectu quidem legum aliarum, quæ aliis in rebus verſantur, lex una erat, ideoque νόμος audit: quia tamen ejuſmodi lex multis conſtabat poſitionibus, et velut articulis, aliquid jubentibus, aliis aliud vetantibus, quorum ſingula quæque momenta pro lege peculiari haberi poſſent, ideo eadem lex νόμοι appellantur. Exemplo rem juvat declarare e proximo petito. Titulus quidam univerſalis erat in jure Attico περὶ τῶν εὐθυνῶν, aut, quod idem eſt, περὶ τῶν ὑπευθύνων. Hic titulus eſt *lex*, νόμος. Sed erant rurſus legis hujus multæ particulæ, ſeu cautiones particulares, quarum ſingulæ quæque pariter νόμοι erant, ut τὴν οὐσίαν μὴ καθιεροῦν, item ἀνάθημα μὴ ἀνατιθέναι, item ἐκποίητον μὴ γενέσθαι, rurſus alia, μὴ ἀποδημεῖν, et ſic porro. *Reiſke.*

[3] ἀρχὴν] Reddas, *omnino*, adverbialiter. Exempla pene ſunt infinita.

Digitized by Google

ἀποδημήσω; [1] Ἵνα γε μὴ προλαβὼν χρήματα τῆς πόλεως, ἢ [2] πράξεις, δρασμῷ χρήσῃ. Πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν, οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι, οὐδὲ [3] ἐκποίητον γενέσθαι, οὐδὲ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἄλλα πολλά. Ἑνὶ δὲ λόγῳ, ἐνεχυράζει τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ πόλει. Ναί· ἀλλ' ἔστι τις ἄνθρωπος, ὃς οὔτε εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων, οὔτ' ἀνήλωκε, προσῆλθε δὲ πρός τι τῶν κοινῶν; Καὶ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύει λόγον πρὸς τοὺς λογιστάς. Καὶ πῶς ὅγε μηδὲν λαβὼν, μηδ' ἀναλώσας, ἀποίσει λόγον τῇ πόλει; Αὐτὸς ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νόμος, ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν τῆς πόλεως, οὔτ' ἀνήλωσα. Ἀνεύθυνον δὲ, καὶ ἀζήτητον, καὶ ἀνεξέταστον, οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

ΝΟΜΟΙ.

ι. Ὅταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης,

[1] Ἵνα γε] Infitians particula, οὐχ, vel οὐ, quam Taylorus et Reiſkius ſuppleri volunt, facile ſubaudiri poteſt.

[2] πράξεις προλαμβάνειν] Negotia ordiri ardua, ſumptuoſa, diſcriminis ad famamque ſalutemque publicam plena, iiſdemque nondum ad finem perductis urbe excedere. *Reiſke.*

[3] ἐκποίητον] Ammonius, Ἐκποίητος, ὁ δοθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς υἱοθεσίαν ἄλλῳ· ὃ λέγουσι Εἰσποίητος γέγονεν. Similiter Budæus, Ἐκποίητος eſt ὁ δοθεὶς εἰς υἱοθεσίαν. i. e. a familia ſua alienatus, et in adoptionem alienæ familiæ datus, quaſi εἰσποιήτῳ oppoſitus.

Digitized by Google

λέγων, ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε· ἀκούω· ἐχρῆν σε, ὦ Δημόσθενες, ἐᾶσαι τὸν τῶν Λογιστῶν κήρυκα κηρύξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, "Τίς βούλεται κατηγορεῖν"; Ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἐπιδέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν, [1] ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν, μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα [2] ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς. Μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕστερος, πολιτεύου· ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν. [3] Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι. Ὅτι δὲ ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν

[1] ὧν ἔχεις] Id est, τούτων, ἃ ἔχεις παρὰ τῆς πόλεώς σοι δεδομένα. Differunt inter se ἐπιδιδόναι et κατατιθέναι, illud est, de suo largiri, ut donum gratuitum, hoc, de acceptis ex alieno insumere ex officio. Potest ἔχεις etiam eo sensu, quo supra, accipi: quæ habes penes te, et retines præter jus et fas, fraudulenter interversa. Perinde igitur est, comma ponas pone ἔχεις, et pone οἰκοδομίαν omittas, an eam serves distinctionem, qua hic usi sumus. *Reiske.*

[2] ἐκ τῆς πόλεως] *Reiskius*, secutus Wolfii conjecturam, legit, ἐκ τῶν τῆς πόλεως. An hoc, an illud mavis, quoad sensum parum refert.

[3] Πρὸς κ. τ. λ.] Hucusque rationes *Demosthenis* exagitavit, atque in *Jure* versatus est. Quod sequitur ad verba λόγον ἀπολήψεσθαι, p. 17, *Facti* rationem habet. In quo agitur, ut ostendat id muneris Demosthenem revera obiisse. *Taylor.*

Digitized by Google

τούτων λόγων ὑμῖν, οὐδ' εὐθύνας, δεδωκώς, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. Καί μοι ἀνάγνωθι ἐπὶ τίνος Ἄρχοντος, καὶ ποίου μηνὸς, καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ, καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ, ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῶν θεωρικῶν, [1] ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν. Ἀναγίνωσκε.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι, δικαίως ἂν ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ ἡ κατηγορία ἡ ἐμὴ, ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

ια'. Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, [2] Ἀντιγραφεὺς ἦν χειροτονητὸς τῇ πόλει, ὃς καθ' ἑκάστην Πρυτανείαν ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ· διὰ δὲ τὴν [3] πρὸς Εὔβουλον γενομένην πίστιν ὑμῖν, οἱ ἐπὶ τὸ

[1] ὅτι μ. τ. ἀ. ἔ. αὐ. στεφανοῦν] Scholion marginale, ait Markland. Credo equidem, addit Taylor. atque illud indicat ὅτι initiale, i. e. *Nempe, Scilicet, Nota bene.*

[2] Ἀντιγραφεὺς] Is est, *qui contrascriptum* servat, quo eorum, quibus administer adjunctus est, errores fraudesve dirimantur. Duo autem erant apud Athenienses, ὁ τῆς βουλῆς, qui coactorum (τῶν ἀποδεκτῶν) observator fuit; is sc. de quo hic loquitur Æschines; et ὁ τῆς διοικήσεως, cujus erat munus, rationibus quæstoris primarii (ταμίου) contrascriptum servare. (Harpoc.) *Custodem* vocat Cicero, de Lege Agr. contra Rullum, ministrum quendam, qui in comitiis munere fungebatur haud multum huic absimili. *Stock.*

[3] πρὸς Εὔβουλον] Hunc depingit Plutarchus his verbis, (Polit. Præcept. *Edit. Gr. Bas.* p. 395.) Ἐπαινοῦσι δὲ καὶ τὸν Ἀναφλύστιον Εὔβουλον, ὅτι, πίστιν ἔχων ἐν τοῖς μάλιστα καὶ δύναμιν, οὐδὲν τῶν Ἑλ-

Digitized by Google

θεωρικὸν κεχειροτονημένοι ἦρχον μὲν, πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμονος νόμον γενέσθαι, τὴν τοῦ Ἀντιγραφέως ἀρχὴν, ἦρχον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων [1] ἀρχὴν, καὶ σκευοθήκην ᾠκοδόμουν, ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ, καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. Καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν, οὐδ' ἐπιτιμῶν λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βούλομαι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγους καὶ εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν. Ὁ δὲ Κτησιφῶν Δημοσθένην, τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Ἀθήνησιν ἀρχὰς ἄρχοντα, οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.

ιϐʹ. Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν, ὅθ' οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραψε, καὶ τὰ δημόσια χρήματα διεχείριζε, καὶ [2] ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε, καθάπερ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τού-

ληνικῶν ἔπραξεν, οὐδ' ἐπὶ στρατηγίαν ἦλθεν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ χρήματα τάξας ἑαυτὸν, ηὔξησε τὰς κοινὰς προσόδους, καὶ μεγάλα τὴν πόλιν ὠφέλησεν. Ideo hic Plutarchum adduxi, quoniam non mediocriter illustrat hæc verba *Æschinis*. Taylor.

[1] ἀρχὴν] F. delendum. *Markland.*

Ibid.] Dictioni τὴν τῶν νεωρίων ἀρχὴν ἄρχειν quid insit vitii haud equidem intelligo. Ἀρχὴ τῶν νεωρίων potest, ni fallor, honor esse, quem qui gerunt, hi navalibus præsunt. Quodsi tamen omnino statuas aliquid hic loci mutari debere, suaserim ἀρχεῖον. Ædificarunt ἀρχεῖον τῶν νεωρίων, senaculum navalibus proprium, in quo senatores rem navalem tuentes convenirent, suasque res agerent, et horreum armamentarium. *Reiske.*

[2] ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε] Harpocratio, Ἐπιβολὴ, ἡ ζημία. *Mulcta.* Scholiastes, in Aristoph. Vesp. ver. 766. Ἣν οἱ ἄρχοντες ζημίαν ὁρίζουσι τοῖς ἁλοῦσιν ἐξημαρτηκέναι περὶ ὀρφανοὺς ἐπιτρόποις, ἢ καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν τὰ δημόσια μὴ καλῶς διοικησάντων, ἢ τοῖς κατέ-

Digitized by Google

τον ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρτυρας παρέξομαι. Ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου Ἄρχοντος, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, ἐκκλησίας οὔσης, ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης, ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν, Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου, καὶ τρίτῃ, καὶ ἐπέταξεν, ἐν τῷ ψηφίσματι, ἑκάστης τῶν φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων [[1]ἐπὶ τὰ τείχη] καὶ ταμίας· καὶ μάλα ὀρθῶς, ἵν' ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα σώματα, παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. Καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

ιγ'. Ναί· ἀλλ' [2] ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθέως, λέγων, ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς, οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου. Καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δὲ [3] γενόμενος, βραχὺς, καὶ σαφὴς, καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. Μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν προειπεῖν βούλομαι. Ἔστι γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς

χουσι τὰ ἀλλότρια, καὶ μὴ εἰς ἐμφανὲς καθιστᾶσιν, ἐπιβολὴ καλεῖται, καὶ τὸ ῥῆμα ἐπιβάλλειν.

[1] ἐπὶ τὰ τείχη] Verba hæc, quæ ſcholium ſunt, uncis incluſi. *Reiſke.*

[2] ἀντιδιαπλέκει] *Excipiendo dicet ac replicabit.* Brodæus.

[3] γενόμενος] Id eſt, *vera et legitima* argumentatio: quo ſenſu Demoſthenes, infra, §. 30, τὸ γιγνόμενον τιθέναι dixit. Caſaubonus, qui (Animadv. in Athenæum, p. 753.) veram hujus vocis ſignificationem perſenſit, lapſus eſt in nomine auctoris, cum pro Æſchine Demoſthenem citavit. *Stock.*

Digitized by Google

εἴδη τρία· ὧν ἓν μὲν, καὶ πᾶσι φανερώτατον, οἱ κληρωτοὶ, καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἄρχοντες· δεύτερον δὲ, ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας, καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται· τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, "καὶ εἴ τινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτους ἄρχειν δοκιμασθέντας." Ἐπειδὰν δὲ ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειροτονημένους, καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπεται, οὓς αἱ φυλαὶ, καὶ αἱ τριττύες, καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν, ἐπιταχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι, ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς, [1] ἐκ τῆς διοικήσεως, [2] εἰς

[1] ἐκ τῆς διοικήσεως] Athenienses, teste Sigonio, pecuniam publicam in tres partes distribuebant, nempe χρήματα στρατιωτικὰ, θεωρικὰ, καὶ τὰ τῆς διοικήσεως: illæ ad bellicos sacrosque usus, hæc ad civiles tantum destinabatur. Ex hac igitur ærarii parte Demosthenes decem talenta acceperat ad muros reficiendos. Ita Dinarchus adv. Demosthenem, συσκευασάμενος τῆς διοικήσεως ὀκτὼ τάλαντα. Stock.

[2] εἰς ταῦτα] Id est, εἰς οἰκοδομίαν τῶν τειχῶν. Id quod latet in voce τειχοποιός. Reiske.

Digitized by Google

ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα. Ἕτερος δὲ ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν, ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι· ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε, τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν, μὴ προσθεὶς, ἐπειδὰν δῷ λόγον, καὶ εὐθύνας.

ιδ΄. Ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον, μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους, καὶ τὰ ψηφίσματα, καὶ τοὺς ἀντιδίκους, παρεχόμενος. Πῶς οὖν ἄν τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παράνομα γεγραφότα; [1] Ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. Ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα στεφανοῖ ἡ Βουλὴ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. Καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὁ νόμος, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶς ἔχει. Οὐ γὰρ, οἶμαι, ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾷν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου, καὶ μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. Ὁ μὲν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; Ἀναγίνωσκε τὸ ψήφισμα.

[1] Ὡς τοίνυν] Hoc Incisum, quod definit his verbis, ὡς ἔννομα γέγραφας, p. 26, complectitur *partem secundam* quæstionis. Scilicet, tractat de Lege, qua cavetur μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ θεάτρῳ. Hic ostenditur, legem, quam Demosthenes producet de Coronis et Præconiis Theatralibus, ad hanc causam non pertinere. *Taylor*.

Digitized by Google

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀκούετε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει [1] ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πνυκὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ· Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβὰς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκὼν, οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν, οἷον ἄνδρα τιμῶμεν.

ιε'. Οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφὼς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοσθένους, ἐποίσει τέχνας τοῖς νόμοις, ἃς ἐγὼ δηλώσω, καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. Οὗτοι γὰρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν· οἴσουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν [2] Διονυσιακὸν νόμον, καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ, κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν, καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇδε τῇ γραφῇ, καὶ λέξουσιν, ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαῤῥήδην ἀπαγορεύοντα τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύτ-

[1] ἐν τῷ δήμῳ &c.] Ἐν τῷ δήμῳ ἐν τῇ Πνυκὶ est, cum univerſus populus in Pnyce convenit, et quidem τῇ ἐκκλησίᾳ concionis ergo, h. e. deliberandi de rebus ad ſtatum reipublicæ pertinentibus. Vel poteſt τῇ ἐκκλησίᾳ ſignificare *ad concionem*, h. e. ad populum congreſſum. *Reiſke.*

[2] Διονυσιακὸν νόμον] Legem, quæ, quin in Theatro, cum Dionyſia aguntur, quis coronari poſſit, nil vetat. *Brodæus.*

Digitized by Google

πεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ἕτερον δὲ εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος. Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτησιφῶντα.

ιϛ΄. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ὅπερ διατελῶ σπουδάζων παρὰ πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθὲς, καὶ τοιοῦτον ἔθος [1] παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν, ὥστε ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι, καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ ταὐτὰ προστάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν, καὶ μὴ ποιεῖν; Ἀλλ᾽ οὐκ ἔχει ταῦτα οὕτως· μήθ᾽ ὑμεῖς ποτε εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προβαίητε· οὔτε ἠμέληται περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ, τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι, ἀλλὰ διαῤῥήδην προστέτακται τοῖς Θεσμοθέταις, καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν [2] ἐν τῷ δημοσίῳ τοὺς

[1] παραδέδυκεν] Lege, παρεισδέδυκεν. Markland.

[2] ἐν τῷ δημοσίῳ] Eruditiſſimus Wolfius vertit *publice*. Ego exiſtimo intelligi *publicum tabularium*, τὸν οἶκον, ἐν ᾧ οἱ δημόσιοι χάρται ἔκειντο, ut loquitur Ulpianus ad hæc Demoſthenis verba, in ea oratione quæ eſt περὶ στεφάνου, (§. 46.) ὅτι καὶ γράμματ᾽ ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα. In illa autem domo conveniebant Theſmothetæ, correcturi leges, quia ibi publice adſervabantur. *Petitus*, LL. Att. l. ii. tit. 1.

Ibid.] In hac lectione, viz. ἐν τῷ δήμῳ, plerique codices conſentiunt, ait Reiſkius, ideoque vulgatæ τῷ δημοσίῳ præferendam cenſet. *In ſolenni univerſi populi concione*. Mox, ἑτέρῳ νόμῳ.

Digitized by Google

νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας, καὶ σκεψαμένους, εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος ἑτέρῳ νόμῳ, ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴ που εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως· κἄν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν, ἐκτιθέναι κελεύει πρόσθεν τῶν Ἐπωνύμων, τοὺς δὲ Πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν, [1] ἐπιγράψαντας νομοθέτας, τὸν δ' Ἐπιστάτην τῶν Προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν, ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος, καὶ μὴ πλείους, περὶ ἑκάστης πράξεως. Καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

Εἰ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ περὶ τούτων λόγος, καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶμαι, τῶν μὲν Θεσμοθετῶν ἐξευρόντων, τῶν δὲ Πρυτανέων ἀποδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν, ἢ

[1] ἐπιγράψαντας νομοθέτας] Alii aliter vertunt: ſolus autem Sigonius mihi viſus eſt, quid ſibi vellent hæc verba, intellexiſſe. Moris utique fuit (quemadmodum teſtatur Pollux, lib. viii. 95.) ut, antequam concio cogeretur, Prytanes libellum, ſeu πρόγραμμα, publice affigerent, quo omnibus in concionem venientibus pateret, qua de re eſſent conſulendi. Ei libello adſcribere ſolebant titulum quendam, qui rem propoſitam breviter indicaret: quod vel ex eo facile colligatur, quod dixit Demoſthenes, in oratione de ementita legatione, καὶ τοῦθ' ὅταν ᾖ κήρυξι καὶ πρεσβείαις προγεγραμμένον. Cum igitur concio de legibus emendandis indicenda eſſet, Prytanes programmati ſuo titulum Νομοθέτας vel Νομοθέταις inſcriptum præferebant. *Stock.*

Digitized by Google

ὁ ἀπαγορεύων. Ὁπότε δὲ μηδὲν τούτων [1] γεγένηται, φανερῶς δήπου ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέσθαι.

ιζ´. Ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο [2] ἐπεισφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς, προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν, οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. Γινομένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν, ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν, ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δὲ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι, τοὺς αὑτῶν οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι. Ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι διεπράττοντο ἀναγορεύεσθαι, ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων, ἢ Χίων, ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως, ἕνεκα ἀρετῆς, καὶ ἀνδραγαθίας. Καὶ ταῦτα ἔπραττον, οὐχ, ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι, ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς, καὶ μετὰ ψηφίσματος, [3] πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. Ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε, τοὺς μὲν θεατὰς, καὶ τοὺς χορηγοὺς, καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι· τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μειζόνως τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. Τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο

[1] γεγένηται] Ita, pro γένηται, ex MSS. dedit *Reiske*. quem libenter sequimur.

[2] ἐπεισφέρουσιν] Ita MS. *Mead*. Taylor.

[3] πολλὴν χάριν καταθέμενοι] Sententia dictionis est, professi magnam se vobis gratiam et debere et habere, beneficiique a vobis

Digitized by Google

τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρὴ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ, ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν, μετὰ ψηφίσματος, πείσαντες ὑμᾶς, οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. Συνιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης, τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον, οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον, οὔτε ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθεὶς, οὐ γὰρ ἔξεστιν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν, καὶ δημοτῶν, καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων, καὶ περὶ τῶν Ξενικῶν στεφάνων· καὶ διαρρήδην ἀπαγορεύει, μήτε οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, μήτε ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλλου, φησὶ, μηδενὸς, ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα.

ιη'. Ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς στεφανουμένοις, εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς, ἐρανίζων στε-

in se collati memoriam sanctè se esse servaturos. Gratia apud nos inita est quasi arrha quædam fidei honestatisque nostræ in reddenda illa gratia, quæ arrha velut in arca ad futuri temporis usum reponitur, expromenda tum, quum opportunitas venit gratiæ pari gratia referendæ. Καταπίθησι χάριν is, qui beneficium confert, et nos promeretur: καταπιθέμεθα nos, cum patimur nos ornari beneficio, quod sumus memori mente condituri, suo tempore reddendum. Ad verbum, *sinimus arrham penes nos deponi.* Reiske.

Digitized by Google

φάνους καὶ κηρύγματα ψευδῆ, φιλοτιμίαν κτᾶται, προσαπείπη δὲ ἐν τῷ νόμῳ, μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι, [1] ἀπούσης Βουλῆς, καὶ δήμου, καὶ φυλετῶν, καὶ δημοτῶν· ὅταν δή τις ταῦτα ἀφέληται, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι, πλὴν οἱ Ξενικοὶ στέφανοι; Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω. Αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεάτρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναῤῥηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. Καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν καταγνῶναι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων; Μὴ γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο, ὥστε, ὃν αὐτὸς ἔδωκε, στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν, καὶ ἀφαιρεῖσθαι, καὶ καθιεροῦν. Ἀλλ', οἶμαι, διὰ τὸ Ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον, καὶ ἡ καθιέρωσις γίγνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος, χείρων γίνηται τὴν ψυχήν. Ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναῤῥηθέντα στέφανον οὐδεὶς καθιεροῖ· ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίνωνται. Καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης, μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον

[1] ἀπούσης βουλῆς] Non eſt, abſente ſenatu, ſed detracto, excluſo, e numero exempto et remoto. Sic infra, ἀπούσης συμμαχίας, *ſine ſociis*. Lex vetat quemquam uſquam coronari; niſi primo, a ſenatu in curia: ſecundo, a plebe in concione: tertio, a tribulibus et curialibus in theatro, ſed vacuo a ludis et hiſtrionibus. Eſt igitur ἀπούσης hic, tantundem atque *præterquam a*. Reiſke.

Digitized by Google

ἐν τῷ θεάτρῳ, Ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος· ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ἡμετέρων στεφανοῦν, πρέσβεις πέμψασα, δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵν' ὁ κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τοῦ στεφάνου ὑμῖν, ἢ τοῖς στεφανοῦσιν, ὅτι κηρύξαι ἐπιτρέψατε. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, ἐξεῖναι στεφανοῦν, Ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβαλεῖν, ναὶ, εἴ γέ σε τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος, ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι· ἀπείρηται γάρ σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. Τὸ γὰρ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ, [1] ὅ, τι ἐστὶν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε, οὐ γὰρ ἀποδείξεις, ὡς ἔννομα γέγραφας.

ιθ'. Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις, δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. Λέγει γὰρ οὕτως ἐν τῷ ψηφίσματι, "Καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ, τὸ μέγιστον, ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ." Ἁπλοῦς

[1] ὅ, τι] Videtur in vitio cubare. Sententia postulat, τὰ γὰρ ΑΛΛΟΘΙ ΔΕ ΜΗΔΑΜΟΥ ἕως σῶν ἐστι, aut ἕως ἔνεστιν, scil. ἐν τῷ νόμῳ, *illa autem formula*, nusquam autem alibi, *donec salva est*, aut, *donec in legibus scripta exstat*. Reiske.

Digitized by Google

δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν λόγος γίνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρίναι εὐμαθής· δεῖ γὰρ δήπου τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνῦναι, ὡς εἰσὶν οἱ [1] κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς, καὶ ὡς οὔτ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα, οὔτε νῦν διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. Κἂν τοῦτο ἐπιδείξω, δικαίως δήπου τὴν γραφὴν ἁλώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. Τῷ δ' ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον τούτου δεικτέον ἐστίν. Ὑμεῖς δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κριταί· ἔχει δ' οὕτως.

κ'. Ἐγὼ τὸν [2] μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μακροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. Τί γὰρ δεῖ νῦν ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράψατο εἰς Ἄρειον Πάγον Δημομέλη τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς [3] ἐπιτομήν; ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρατηγίαν, καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσποντον, ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης, καὶ περιάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεώς, καὶ συσσιτῶν, καὶ συνθύων, καὶ συσπέν-

[1] κατὰ Δημοσθένους] Hic uſus τοῦ κατὰ nemini novus merito videri poteſt. Ita infra, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως. Et rurſus, ἂν τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν. Ita Demoſthenes de Cor.—τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα. Taylor.

[2] μὲν] Huic reſpondet δὲ initio cap. ſequent. *Reiſke.*

[3] ἐπιτομὴν] *Cum ipſi ſibimet vulnus in capite inflixit.* Brodæus.

Digitized by Google

δῶν, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς (διὰ τὸ πατρικὸς αὐτοῦ φίλος εἶναι), οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγελίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέσθαι; ἢ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν, καὶ τοὺς κονδύλους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὤν, καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὑτὸν ὕβριν, καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίου; Ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἄλλα τὰ τούτοις ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς, οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ, τὸ δοκεῖν μὲν ἀληθῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ, καὶ λίαν ὁμολογούμενα. Καίτοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιστὰ, καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὡς τὸν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ, καὶ λίαν προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι, ἢ ψέγεσθαι; Καὶ σὲ τὸν ψευδῆ καὶ παράνομα τολμῶντα γράφειν, πότερα χρὴ καταφρονεῖν τῶν δικαστηρίων, ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;

κα'. Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. Καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηνται καιροὶ, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. Ὧν ἕνα μὲν καὶ πρῶτον ἁπάντων, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τὸν χρόνον τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ, καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος

Digitized by Google

ἔγραψε, καὶ αὐτὸς οὗτος μετ᾽ ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω. Δεύτερον δὲ καιρόν φησι γενέσθαι, ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρήνην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει ὁ αὐτὸς [1] οὗτος ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον. Τρίτον δὲ, ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον, μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ. Τέταρτον δὲ, τὸν νῦν παρόντα καιρόν. Ταῦτα δὲ καταριθμησάμενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με καλεῖν, καὶ ἐπερωτᾷν, ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ, καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ᾽ ἐγκαλύπτωμαι, καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελθὼν, καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι. Ἵν᾽ οὖν μήθ᾽ οὗτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε [2] προειδῆτε, ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι· ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ἐπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως, ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ᾽ ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομέ-

[1] οὗτος] Addidit *Reiskius*, et eleganter, ex fide MSS.

[2] προείδητε] Dedi προειδῆτε, et comma posui post ἀποκρίνωμαι, qui conjunctivus, haud sollicitandus, aptus est e proxima ἵνα: nam apodosis periodi incipit ab ἐναντίον, cum quo cohæret ἀποκρίνομαι in indicativo, infra. Tribus de causis ait se responsurum: 1. ne Demosthenes nimis ferociat atque exsultet, argumentorum suorum robore fretus: 2. ut auditores præmuniat adversus calumnias et cavillationes adversarii: 3. ut dedecore silentii et suspicione se liberet, nonnullis forsitan insessura, ac si, vi veritatis victus, non sit ausus, aut non potuisset adversarii criminibus occurrere. *Reiske.*

Digitized by Google

τους, ἀποκρίνομαι, ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου, οὓς σὺ διαιρῇ. Κἂν οἵ τε Θεοὶ θέλωσι, καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀκούσωσι, κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι, ἃ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἀποδείξειν τοῖς δικασταῖς, τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς Θεοὺς αἰτίους γεγενημένους, καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. Καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν τοῦτον πυνθάνομαι ποιεῖσθαι μέλλειν. Λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου καιροῦ, καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου, καὶ τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς, καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων.

κβʹ. Καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε. Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετο ἄν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν προτέραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν [1] περιμείναντας τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου, καὶ, προϊόντος τοῦ χρόνου, παρ' ἐκείνων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθένην, καὶ Φιλοκράτην, καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς

[1] περιμείναντας] Ita legimus pro περιμεῖναι τάς. Facillime potuit clausula vocabuli in concursu cum articulo τὰς intercidere. Alias pendebit μεταχεῖν. Illud autem, quod suadeo, si adscisças, cohærebit cum μεταχεῖν. *Si qui vos sivissent, exspectando reditum*

Digitized by Google

ἐδωροδόκησαν, συςάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον. Εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούουσιν ἀπιςότερος προσπέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοιπον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς· ἐρχόμεθα δήπου ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχοντες κατὰ τῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς [1] ἡμῶν ἐστιν οὕτω δύσκολος τὴν φύσιν, ὅςις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ' ὁμολογήσας, καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ, τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ. Οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε. Εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἥκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου, συςὰς μετὰ Φιλοκράτους· ὅστις οὕτω διάκειται, μήτε ἀπογνώτω [2] μηδὲν, μήτε καταγνώτω, πρὶν ἀκούσῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. Ἀλλ' ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομιμνήσκοντος τοὺς καιροὺς, καὶ τὸ ψήφισμα παρεχομένου, ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης· ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα [μετὰ] Φιλοκράτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, καθ' ὑπερβολὴν δὲ

legatorum—participare consessum universæ Græciæ, h. e. e consiliis Græcarum civitatum fructum percipere. *Reiske.*

[1] ἡμῶν] Ita lege, pro ὑμῶν, propter καθεζώμεθα et ἐρχόμεθα. Markland.

[2] μηδὲν] Malim, μηδενὸς, *neminem neque absolvat, neque condemnet*. Reiske.

αἰχμώνης κεκολακευκότα Φίλιππον, καὶ τοὺς παρ᾽ ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα, αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον, καὶ σύμμαχον τῇ πόλει· ἐὰν ταῦθ᾽ ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δέησομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν, ἐπινεύσατέ μοι πρὸς θεῶν, τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. Λέξω δὲ, ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσετε.

κγ΄. Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας. Τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. Ἧκον οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοσθένης· ἀπέφυγε Φιλοκράτης. Μετὰ ταῦτα ἐπῄει [1] ὁ χρόνος, Θεμιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθα εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, [2] οὔτε λαχὼν, οὔτε ἐπιλαχὼν, ἀλλ᾽ ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν᾽ εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον. Νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες

[1] ὁ χρόνος] Deesse videtur τῶν ἀρχαιρεσιῶν, *comitiorum*. Reiske.

[2] οὔτε λαχὼν, οὔτε ἐπιλαχὼν] *Neque delectus sorte, neque suffectus.* Qui Senatores esse cupiebant, in sortem conjecti erant; deinde unicuique sorte ducto alterum *subsortiebantur*; ut si prior, quem sors tulerat, aut improbatus esset, aut mortuus, qui in ejus locum sufficeretur non deesset. (Harpocrat.) *Stock.*

Digitized by Google

ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον, ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τούτων εἷς ἦν Δημοσθένης· κἀκεῖθεν ἐπανήκων, ἐπαινέτης ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγγειλε, καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραψε σπείσασθαι τῷ κήρυκι τῷ παρὰ τοῦ Φιλίππου, καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μὲν γε τὴν ἐξουσίαν δέδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι· ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. Ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις τὰ πολλὰ συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην· εἰκότως, τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας· πρῶτον μὲν, ὅπως μὴ περιμείνητε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ, ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· δεύτερον δ', ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον, ἵν' εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι· τρίτον δὲ, ὅπως Κερσοβλέπτης ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνορκος, μήτε μετέσται τῆς συμμαχίας, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ· παρηγγέλλετο δὲ ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατεία.

κδ'. Καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνημένος οὐκ ἠδίκει· πρὸ

γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα· οἱ δὲ ἀποδόμενοι καὶ κατακοινώσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ, μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. Ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι, καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει ψήφισμα· τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαιρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖσθαι τοὺς Πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς, ὅτε ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία, καὶ ὅτ' ἦν προαγὼν, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, [1] ὃ πρότερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον. Τίνα πρόφασιν ποιησάμενος; Ἵνα, φησὶν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον πρέσβεων· [2] τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑποτεμνόμενος, καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν, παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. Ἐνταῦθα ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει, μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ συμμαχίας, ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ ἐν ἄστει Διονύσια τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐν-

[1] ὃ] *Quod,* ut ſcilicet concio in diem feſtum indiceretur, ***nemo ante factum meminit,*** γενόμενον. *Reiſke.*

[2] τοῖς οὔπω παροῦσι π.] Ii autem erant Antipater, Eurylochus, et Parmenio. *Stock.*

Digitized by Google

άτη ἐπὶ δέκα. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

κέ. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγένοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα, κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. Πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι· τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι. Ἔπειτα ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα, καὶ προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι, ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων, καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, δύο μέγιστα προκαταλαμβάνοντες· πρῶτον μὲν [¹ οὖν] τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευάζοντες, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν', εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι, μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν· ἃ νῦν ὑμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

¹ οὖν] Malim abeſſe, et uncis incluſi. *Reiſke.*

κϛʹ. Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώς, ὡς ἔσται μὲν εἰρήνη, περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον εἴη, [1] διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων παράκλησιν, βουλεύσασθαι· ἔσται δὲ κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. Νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐνταῦθα δὴ προκαταλαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι λόγων, ἐὰν ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις, οὐδὲ γινώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην, ἀπούσης συμμαχίας· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν, καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε, διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος, ἀπορρῆξαι τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν, οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτούς, ἢ τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. Καὶ τελευτῶν, ἐπὶ τὸ βῆμα καλέσας Ἀντίπατρον, ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὲν ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας δέ, ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀποκρίνασθαι· καὶ τέλος ταῦτα ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προβιασαμένου τοῦ Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος Φιλοκράτους.

κζʹ. Ὃ δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ' ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνός, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν, τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρ-

[1] διὰ τὴν τῶν Ἑ.] Scilicet, ἐπὶ τὸ μεταχεῖν τοῦ Ἑλληνικοῦ συνεδρίου. *Wolf.*

Digitized by Google

κους, Δημοσθένην· ὁ γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν οὗτος ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευσεν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν. Εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν, τὴν τῇ ἕκτῃ λέγω, καθεζόμενος, βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. Λανθάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι [1] μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας, ὁ δ' [2] ἐπιψηφίσας Δημοσθένης, [3] ἐν ᾧ γέγραπται, ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τῶν συμμά-

[1] *μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων*] Ferrem, si legeretur, *μετ' ἄλλων γραμμ.* sine articulo, ut sententia esset, una cum aliis clausulis, quas Philocrates furtim, injussu populi, eoque inscio, præter fas, secus atque scitum esset, auctoritate mere sua, in formulam pacis immisisset, vera falsis miscens, etiam hanc clausulam subjecit: nam hoc est *παρεγγράφειν* *secus exarare atque oporteret*, injicere in scriptum ea, quæ non liceat, in fraudem ejus, cujus causa id exaretur. Verborum autem loco *τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων* subjecerat Philocrates hæc, multum ab illis ad sententiam diversa, *τοὺς συνεδρεύοντας*. Illa prior dictio significat deputatos Græcorum, res civitatum Athenis procurantes, tametsi actu Athenis haud adsint, sed rure agant, aliisve rebus operam dent. Hæc autem posterior, consiliarios Græcorum actu ipso fungentes munere suo, considentes atque deliberantes. Quapropter suspicor Æschinem h. l. non *γραμμάτων*, sed *κλεμμάτων* dedisse, *una cum aliis furtis*, aut, *præter alia furta*. Appellant Græci *κλέμματα*, et pariter Latini, *furta*, fraudes omne genus, facinora clandestina, quibus circumveniare, pecunia emungare, juribus, honoribus, emolumentis multere, quæcunque obrepticia inscio et invito tibi fiant, abs te impetrentur et extorqueantur, quæ tu non sis laturus, si scias, aut satis attendas. *Reiske.*

[2] *ἐπιψηφίσας*] De vi hujus vocis vide, supra, §. 2.

[3] *ἐν ᾧ γέγραπται*] Delenda opinor. *Markland.*

Digitized by Google

χων· παρὸν δὲ τοῦ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο. Γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνύναι, τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλεισε τῶν ὅρκων. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

κή. Καλὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλὸν, ἡ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι, καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς [1] αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν πονηροὺς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς. Ὑπόλοιπον δέ μοι ἐστὶ τὴν κολακείαν αὐτοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γὰρ ἐνιαυτὸν βουλεύσας, οὐδεμίαν πώποτε φανήσεται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας· ἀλλὰ τότε μόνον, καὶ πρῶτον, πρέσβεις εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε, καὶ [2] προσκεφάλαια ἔθηκε, καὶ [3] φοινικίδας περιεπέτασε, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον, ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν· καὶ ὅτε ἀπῄεσαν εἰς Θήβας, ἐμισθώσατο αὐτοῖς τρία

[1] αὐτομολοῦσιν] *Qui nunc his nunc illis partibus adhærent.* Brodæus.

[2] προσκεφάλαια] Vid. Pollucem, lib. vi. c. 1. et not. ad locum. *Taylor.*

Ibid.] Ariſtophanes, in Pluto.

—— ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
Λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ (ἔχειν).

[3] φοινικίδας] *Puniceos tapetas.* Brodæus.

Digitized by Google

[1] ζεύγη ὀρικὰ, καὶ τοὺς πρέσβεις προὔπεμψεν εἰς Θήβας, ἐγκαταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν. Ἵνα δ' ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μένω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

κθ'. Οὗτος τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέγεθος κόλαξ, πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων, τῶν παρὰ Χαριδήμου, πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν, τῶν μὲν θεῶν, συμπλάσας [2] ἑαυτῷ ἐνύπνιον, κατεψεύσατο, ὡς οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς, καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, οὓς μεθ' ἡμέραν ἐπιορκῶν, νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν. [3] Ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι, καὶ [4] τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος, καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν, ἐβουθύτει, καὶ παρηνόμει, τὴν μόνην ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσειποῦσαν ἀπολέσας. Καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξετάζω. Ὁ γὰρ μισότεκνος, καὶ πατὴρ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γέ-

[1] ζεύγη ὀρικὰ] Harpocratio, Ὀρικὰ ζεύγη, τὰ τῶν ὀρέων, τουτέστι τὰ τῶν ἡμιόνων.

[2] ἑαυτῷ] Id est, ἐν ἑαυτῷ, vel πρὸς ἑ. *apud ſemet*, vel πρὸς τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον, *in ſuum commodum*; aut deeſt συμβὰν, *inſomnium, quod ſibi obveniſſet*. Reiſke.

[3] Ἑβδόμην δ' ἡμέραν] *Filia jam in ſeptimum diem vita defuncta.* h. e. Cum jam ſeptiduum præteriiſſet ab exceſſu filiæ. *Idem.*

[4] τὰ νομιζόμενα] Juſta, quæ die ab exitu nona fieri lege ſancitum erat: quam legem migrans Demoſthenes παρηνόμει. Idem.

Digitized by Google

νοιτο δημαγωγὸς χρηστός· οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων, οὐδέποτε ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους· οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός· οὐδ' ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέποτ' ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξε.

λ'. Πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρὸς, καὶ τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δὲ [1] ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε, ταῦτ' ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε, καὶ τὰς μὲν ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀναστάτους ἐποίησε, Θηβαίους δὲ, ὡς τόθ' ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος ἰσχυροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήκατε, ἐν ταῖς μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσβεις, οἱ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, διὰ τὸ μὴ μόνον [2] πρεσβεῦσαι, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα γεγραφέναι· συνέβη δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεσθαί τι τὸν Δημοσθένην καὶ Φιλο-

[1] ἐπέστη] Repente nobis fupervenit, apparuit, ut formidabilis aliquis cometa. *Reiſke.*

[2] πρεσβεῦσαι] Ita, pro πρεσβεύειν, ex fenfu. *Markland.*

Digitized by Google

κράτους, σχεδὸν [1] ὑπὲρ τούτων, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι. Τοιαύτης δ' [2] ἐμπιπλούσης ταραχῆς, μετὰ τῶν συμφύτων αὐτῷ νοσημάτων ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο, μετὰ δειλίας, καὶ τῆς πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας, καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσβευόντων καὶ τοῦ Φιλίππου κατήγορος ἀναφανείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν, καὶ προδότης ὢν τῶν φίλων, καὶ πονηρὸς, πιστὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι. Κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ, ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες [3] τῇ πόλει. Ὁ δὲ παριὼν, ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταραχῆς. Οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέῤῥιον τεῖχος, καὶ Δορίσκον, καὶ Ἐργίσκην, καὶ Μουργίσκην, καὶ Γάνος, καὶ Γανίδα, χωρία, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον, καὶ ἐς τοῦτο [4] φέρων περιέ-

[1] ὑπὲρ τούτων] Quod pecuniarum a Philippo acceptarum particeps non esset Demosthenes. *Brodæus.*

[2] ἐμπιπλούσης] Ita Græci loqui amant, non ἐπιπιπτούσης. Μετὰ ante δειλίας sustinet vicem τοῦ οἷον, vel ἤγουν. i. e. *scilicet.* Vide Taylorum, et Reiske in locum.

[3] τῇ πόλει] Forte, ἐν τῇ πόλει. *Markland.* Non ἐν solummodo, sed paulo quid etiam plus deesse videtur. e. c. καὶ ὡς ἀληθῶς εὔνουν τῇ πόλει. *Reiske.*

[4] φέρων περιέστησε] Hæc est vis locutionis, ut significet *rerum conversionem:* cum aliquis operam præstiterit, ut negotia *in contrariam partem relabantur.* Atqui hoc, inquiet aliquis, debetur τῷ περιέστησε. Age, Tu dijudica. Infra, §. 45. τὴν δὲ κατὰ γῆν ἡγεμονίαν—ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις. Ab Atheniensibus ablatum imperium Thebanis *e contra* detulit. Et §. 46. προσέμιξε φέρων

Digitized by Google

στησε τὰ πράγματα, ὥστ᾽, εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς πόλεως· εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους πέμπειν, ἀλλ᾽ οὐ πρέσβεις· εἰ δὲ ἐπιτρέπειν ἐθέλοι πόλει τινὶ [1] ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη, καὶ Φιλίππῳ. Ἁλόννησον ἐδίδου, ὁ δ᾽ ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι, περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. Καὶ τὸ τελευταῖον στεφανώσας τοὺς μετ᾽ Ἀριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν παρὰ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας ἐπιστρατεύσαντας, τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν δὲ συμφορὰν, καὶ τὸν πόλεμον παρεσκεύασε.

λα΄. Ναί· ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὡς αὐτός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. Ἀλλ᾽, ὦ Ἀθηναῖοι, περὶ ταῦτα τρία [2] τὰ μέγιστα ἠδίκησθε, καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε. Σπεύδων δ᾽ εἰπεῖν περὶ τῆς μεγίστης συμμαχίας τῆς τῶν Θηβαίων, ἵνα ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνησθήσομαι. Ὑμεῖς γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου καὶ Ταυροσθένους πατρὸς, οὓς οὗτος νυνὶ, μισθὸν λαβὼν, Ἀθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ

τὸν κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει. Ita, §. 33. πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν. Et, ἀδικήσας Φίλιππον, κἀκεῖθεν ἀποδρὰς, ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις. Locus insignis proferatur ex Luciano in Hermotimo, ζητούντων γὰρ ἡμῶν, οἵτινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς. *Taylor.*

[1] ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ] Ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ δίκῃ, *æquali utrinque conditione juris sui obtinendi.* Brodæus.

[2] τὰ μέγιστα] Addidi τὰ de meo. *Reiske.*

Digitized by Google

πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ἡμῶν, εἰρήνης οὔσης, Ὠρωπὸν ἀφείλετο, τούτων ἑκόντες ἐπιλανθανόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι, καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς, καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῇ δυνάμει, καὶ πρὶν τριάκοντα ἡμέρας διελθεῖν, ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, καὶ τάς τε [1] πόλεις αὐτὰς, καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε, ὀρθῶς καὶ δικαίως αὐτοῖς [2] παρακαταθέμενοι, οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι. Καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεπονθότες οἱ Χαλκιδεῖς, οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας.

λϛʹ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τάχιστα διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους [3] ἀλλ' οὖν προσεποιοῦνθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας παρήλθομεν, καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερεβάλλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, ὃν Δημοσθένης, μισθὸν λαβὼν, ἐνεκωμίαζεν, ὁρῶν τὸ

[1] πόλεις αὐτὰς] Copulantur, ſeu opponuntur inter ſe, αἱ πόλεις αὐταὶ, et earum πολιτεῖαι, *reddidiſtis et ipſas urbes, et cujuſque conſtitutiones civiles, legeſque, quibus gubernantur.* Præterea ſic verba ſtruam: ἀφήκατε, καὶ, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, τάς τε πόλεις. *Reiſke.*

[2] παρακαταθέμενοι] Παρακατατίθησιν (in activo) is, qui pignus apud aliquem deponit. Παρακατατίθεται autem (in medio) ille, qui pignus ſervandum et aliquando reddendum accipit, et penes ſe deponi patitur. *Idem.*

[3] ἀλλ' οὖν] Conciſe ſic dictum pro integro et explicato hoc: οὐκ ἦσαν μὲν ὑμῖν φίλοι ὡς ἀληθῶς, ἀλλὰ καὶ τὰ μάλιστα ἐχθροί, οὐ μέντοι ἐρῶ τοῦτο νῦν γε, ἀλλὰ προσεποιοῦντο γοῦν. Idem.

Digitized by Google

στρατόπεδον τὸ τῆς πόλεως εἴς τινας δυσχωρίας κατακεκλεισμένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην, οὐκ ἦν ἀναχώρησις, οὔτε βοηθείας ἐλπὶς, οὔτ' ἐκ γῆς, οὔτε ἐκ θαλάσσης, συναγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον, καὶ παρὰ Φιλίππου δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ, τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης, ὁ νυνὶ πάντας δεξιούμενος, καὶ προσγελῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ὑμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες· καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι, καὶ πεζοὶ, καὶ ἱππεῖς, ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ παρὰ τὸν ἱππόδρομον τὸν ἐν Ταμύναις, ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες, ἀφίεσαν ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ἡμῶν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν. Οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι κατὰ πόλεμον μέγιστόν ἐστι κακὸν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς ἀνταγωνιστὰς ἀναξίους ἑαυτοῦ διακινδυνεύων ἀποτύχῃ, διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. Ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα πεπονθότες, πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς.

λγ'. Τυχὼν δὲ παρ' ὑμῶν συγγνώμης Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, μικρὸν διαλιπὼν χρόνον, πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ' αὐτῷ τυραννίδα περιποιούμενος, καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγωνιστὴν Φίλιππον λήψεσθαι, ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ περιῄει μετὰ Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζετο· ἀδικήσας δὲ Φίλιππον, κἀκεῖθεν ἀποδρὰς, ὑπέβαλεν ἑαυτὸν

Digitized by Google

φέρων Θηβαίοις, ἐγκαταλιπὼν δὲ κἀκείνους, καὶ πλείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου, παρ' ὃν ᾤκει, εἰς μέσον πίπτει τῆς τε Θηβαίων ἔχθρας, καὶ τῆς Φιλίππου. Ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρήσαιτο αὑτῷ, καὶ παραγγελλομένης ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε σωτηρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν Ἀθηναίων δῆμον, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν, [1] εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴῃ, ὃ προὔδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσαιτε. Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποστέλλει δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην, καὶ Ἐμπέδωνα, καὶ Διόδωρον τὸν [2] δολιχοδρομήσαντα, φέροντας μὲν τῷ δήμῳ ἐλπίδας κενάς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. Τρία δ' ἦν, ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο· πρῶτον μὲν, μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ, ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος, ἢ τεθνάναι ἐγκαταλειφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φιλίππου καὶ Θηβαίων· δεύτερον δ', ἧκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τὴν συμμαχίαν, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας· τρίτον δὲ, ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. Καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας. Ἀλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς

¹ εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴῃ] *Si quis eum invaderet ac lacesseret.* Demosthenes κατὰ Φιλίπ. δ. Ἀλλ' ἐπειδὰν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἴῃ, τί φήσομεν τότε; Rursus περὶ Στεφ. Καὶ βοηθήσετε ἄν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. *Brodæus.*

² δολιχοδρομήσαντα] Adi Potterum, Archæolog. Græc. lib. ii. c. 21.

περασιεῖται, ὅν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τοὺς καιροὺς τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ, βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαταλλαξάμενος, ἀντὶ τούτων εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας, Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις ἴῃ ἐπ' Ἀθηναίους· τὰς δὲ συνεδρίας, καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσειν [1] ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίστοις ὀνόμασιν αἰσχίστας πράξεις [2] γράφων, καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ὑμᾶς, τὰς μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ δεομένοις τῶν Ἑλλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας ποιεῖσθαι μετὰ τὰς εὐεργεσίας. Ἵνα δὲ εὖ εἰδῆτε, ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν Καλλίου [3] γραφήν, καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

λδ΄. Οὔπω τοίνυν τοῦτό ἐστι δεινόν, εἰ καιροὶ πεπρᾶνται τηλικοῦτοι, καὶ συνεδρίαι, καὶ συντάξεις, ἀλλὰ πολὺ τούτου δεινότερον ὑμῖν φανήσεται, ὃ μέλλω λέγειν· εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δέ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις, καὶ τὰς ἐξ

[1] ὁ πόλεμος] An ἡ πόλις? *Markland.*

[2] γράφων] An ἐπιγράφων? *Markland.* Malim, ὑπογράφων, *colorans, pingens:* non enim ſolet de fuco, qui oculis aliive rei decoris ergo illinitur, ſimplex γράφειν, ſed alterum illud compoſitum uſurpari. *Reiſke.*

[3] γραφὴν] Ἐπιστολήν, ἢ γράμμα, οὐχὶ δὲ κατηγορίαν, ὡς ἄλλοτε πολλάκις. *Wolfius.*

Digitized by Google

Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρώντων, φρονούντων, βλεπόντων, ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι, καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων [1] τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν, πάλιν δὲ εἰς Χαλκίδα, καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέδριον συνήγαγον· ὃν δὲ τρόπον, καὶ δι' οἵων κακουργημάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. Ἀφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔτι δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, λόγους διεξῆλθε κατεσκευασμένους ὑπὸ Δημοσθένους. Εἶπε γάρ, ὡς ἥκει ἐκ Πελοποννήσου νεωστὶ σύνταγμα συντάξας, εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον, [2] ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο, ὅσον ἑκάστους ἔδει συντελεῖν· Ἀχαιοὺς μὲν πάντας, καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπάσας τετταράκοντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συντάξεως, ὡς οὔτε χρημάτων, οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι ἀπορίαν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀπορρήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν· καὶ τελευτῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην, καὶ συνειπεῖν ἠξίου. Ὁ δέ, σεμνῶς πάνυ παρελθών, τόν τε Καλλίαν ὑπερεπῄνει, καὶ τὸ ἀπόρρητον προσεποιήσατο εἰδέναι· τὴν δὲ εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ Ἀχαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. Ἦν δὲ αὐτοῦ κεφάλαιον τῶν λόγων, πάντας μὲν

[1] τούτων] Ita, pro τούτους, fortaffis. *Markland.* Id dedi. *Reiske.*

[2] ἐπὶ Φίλιππον] *Ad bellum contra Philippum gerendum.* Brodæus.

Digitized by Google

Πελοποννησίους ὑπάρχειν, πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας, [1] συντεταγμένους ἐπὶ Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ· εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημάτων μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτούσων [2] πληρώματα, καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους, καὶ ἱππεῖς χιλίους· ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις τὰς [3] πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλείονας ἢ δισχιλίους ὁπλίτας, ἐξ Ἀκαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πραχθήσεσθαι δὲ ταῦτα οὐκ εἰς μακρὰν, ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην ἐπὶ δέκα τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ παρηγγέλθαι, πάντας ἥκειν συνεδρεύσοντας Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον. Καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος αὑτῷ, δεύτερον δὲ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν, ἀριθμῶν εἰς ὁπότ' ἔσται, καὶ ὧν τὰ σώματα οὐχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν, καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. Διὸ καὶ μάλιστα ἄξιός ἐστι μισεῖ-

[1] συντεταγμένους] *Ad pecunias conferendas ordine descriptos.* Brodæus.

[2] πληρώματα] *Socios navales et propugnatores; remiges et milites classiarios.* Demosth. c. *Midiam,* εἶτα τὰ πληρώματα ἡ πόλις παρέχει. Idem.

[3] πολιτικὰς] *Ex singulis civitatibus.* Infra, §. 46. χωρὶς μὲν πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι. *Markland.*

Digitized by Google

ἐσθαι, ἔτι πονηρὸς ὤν, καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει. Ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ, μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος, κενώτερον δὲ τῶν λόγων, οὓς εἴωθε λέγειν, καὶ τοῦ βίου, ὃν βεβίωκε, μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων, καὶ στρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. Ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος, καὶ ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθα δὴ [1] συστρέψας, γράφει, κελεύων ἑλέσθαι πρέσβεις εἰς Ἐρετρίαν, οἵτινες δεήσονται τῶν Ἐρετριέων, πάνυ γὰρ ἔδει δεηθῆναι αὐτῶν, μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ, καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι εἰς Ὠρεὸν [πρὸς τοὺς Ὠρείτας] πρέσβεις, οἵτινες δεήσονται καὶ αὐτοὶ τὸν αὐτὸν Ἀθηναίοις φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν. Ἔπειτα ἀναφαίνεται περὶ ἁπάντων ὅτι ἐν τῷ ψηφίσματι [2] πρὸς τῷ κλέμματι γράψας, καὶ τὰ πέντε

[1] *συστρέψας*] Similiter fcribit Xenophon, Anab. l. i. circa finem. *Οἱ μὲν Ἕλληνες συστραφέντες παρασκευάζονται ὡς ταύτῃ προσιόντες καὶ δεξόμενοι.* Demetrius Phalereus, §. 8. *Ὥσπερ τὰ θηρία συστρέψαντα ἑαυτὰ μάχεται, τοιαύτη τις ἂν εἴη συστροφὴ καὶ λόγου, καθάπερ ἐσπειραμένου* (vel *συσπειραμένου*) *πρὸς δεινότητα.* Illum morem feræ fe colligentis ad vim fuftentandam vel inferendam egregie defcribit Homerus, Iliad. *μ'*. v. 41.

Ὡς δ' ὅταν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσι
Κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται, σθένεϊ βλεμεαίνων,
Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες
Ἀντίοι ἵστανται ————

Porro. Occurrunt exempla apud noftros fcriptores, *Æfchinem* volo et *Demofthenem*, ubi *συστρέφεσθαι* dicitur de *globo* aut *agmine facto*, ad majorem vim aut impetum. In hoc loco, *fe totum collegit, fummam vafritiem in ea re exferuit* Demofthenes, ut ait adverfarius. *Taylor.*

[2] *πρὸς τῷ κλέμματι*] Hic loci peculiaris eft fignificatio præpo-

τάλαντα τὰς πρέσβεις ἀξιῶν τὰς Ὠρείτας, μὴ ὑμῖν, ἀλλὰ Καλλίᾳ, δοῦναι. [1] Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν κόμπον, καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὴν ἀλαζονείαν ἐκ τοῦ ψηφίσματος, ἀνάγνωθι, καὶ [2] τοῦ κλέμματος ἅψαι, ὃ ὑφείλετο ὁ μιαρὸς καὶ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὅν φησι Κτησιφῶν ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις, καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν, καὶ τὴν πανσέληνον, καὶ τοὺς συνέδρους, λόγῳ ἠκούσατε· τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

λέ. Ὑπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν, τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος, παρὰ Καλλίου, τάλαντον δὲ ἐξ Ἐρετρίας, παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δὲ ἐξ Ὠρεοῦ. Διὸ καὶ καταφανὴς ἐγέ-

sitionis πρός. Πρὸς τῷ κλέμματι est *furto deditus, in peculatum effusus*, ut liquet conferenti perquam huic similem sententiam in oratione Demosthenica de Fals. Leg. (p. 312. Wolf.) ἀλλ' οὕτως ἔκφρων ἦν, καὶ ὅλως πρὸς τῷ λήμματι καὶ τῷ δωροδοκήματι, ὥστε πάντα τὰ ἄλλα ἀνελὼν καὶ παριδὼν ᾤχετο. i. e. *Ita penitus erat quæstui et largitioni deditus, &c.* Stock.

[1] Ὅτι δ' ἀληθῆ] Breviter sic dixit, pro pleno ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι ἀλ. λ. *Reiske.*

[2] τοῦ κλέμματος ἅψαι] *Istud membrum decreti attinge, ubi continetur fraus et impostura hominis, cæteris omissis.* Particulam sc. ex psephismate excerpi, non totum continuo recitari jubet. *Taylor.* ad Orat. Dem. de Fals. Leg. p. 129. v. ἐνθένδε.

Digitized by Google

νετο, [1] δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν, καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος· ἐξαντλούμενοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν, τοῦ δυναστεύσαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ, τὸ μὲν τάλαντον ἀφιέναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ' αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσιδήμῳ, ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου [2] εἰσεπράττειν. Ἀναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ὠρεῖται, καὶ οὐκ εὐποροῦντες, ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. Καὶ ταῦτ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφῶντος. Τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθὸν· ἃ τετόλμηκεν οὗτος γράψαι ἐν τῷ ψηφίσματι.

[1] δημοκρατουμένων] Verte, *cum tandem populari republica* regi cœperint, ὅταν ἐδημοκρατοῦντο. *Taylor.*

[2] εἰσπράττειν] Subauditur ἑαυτὸν et a communi ἀπεκρίνατο. *Se exigere* (præsens, pro futuro, *exacturum esse*) ad celeritatem indicandam fortassis. *Reiske.*

Digitized by Google

λϛʹ. Ἐνταῦθα ἤδη τίταρτη καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ᾽ ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς Θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν. Ἔστι γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ Κιῤῥαῖον ὀνομαζόμενον πεδίον, καὶ λιμὴν ὁ νῦν [1] Ἐξάγιστος καὶ Ἐπάρατος ὠνομασμένος. Ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιῤῥαῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, καὶ περὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν· ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. Ἀγανακτήσαντες δ᾽ ἐπὶ τοῖς γενομένοις, μάλιστα μὲν, ὡς λέγονται, οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικτύονες, μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ Θεῷ, τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. Καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία, πολεμεῖν Κιῤῥαίοις καὶ Ἀκραγαλλίδαις πάντ᾽ ἤματα καὶ πάσας νύκτας, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσαντας, καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ, καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ Λητοῖ, καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ, καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ᾽ αὐτοὺς ἐργάζεσθαι, μήτ᾽ ἄλλον ἐᾶν. Λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Ἀμφικτύονες ἐψηφίσαντο, Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν

[1] Ἐξάγιστος] Harpocratio, Ἐξάγιστος, ἀντὶ τοῦ λίαν ἐναγὴς, καὶ ἔμπλεως ἄγους. Similiter Suidas. Etymol. Mag. auctor, ἐξάγιστος, ἀκάθαρτος, ἢ πονηρός.

γνώμην, ἀνδρὸς καὶ νομοθετῆσαι δυνατοῦ, καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν διατετριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς [1] ἐναγεῖς, κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ συναθροίσαντες δύναμιν ἱκανὴν ἐκ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς λιμένας ἔχωσαν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρὸν, μήτε αὐτοὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι, μήτε ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ Θεῷ, καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, [2] καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, καὶ πάσῃ δυνάμει. Καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ [3] προστροπὴν καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. Γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ· εἴ τις τάδε, φησὶ, παραβαίνοι, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης, ἢ ἔθνος, ἐναγὴς, φησὶν, ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Ἀρτέμιδος,

[1] ἐναγεῖς] Harpocratio, v. Ἀναγεῖς, Αἰσχίνης κατὰ Κτησιφῶντος διὰ μὲν τοῦ α, τοὺς ἀνάγνους· ἐὰν δὲ ἐναγεῖς, τοὺς ἐν τῷ ἄγει, τουτέστιν ἐν τῷ μιάσματι. Suidas, ἐναγὴς, σεβάσμιος, ἢ καὶ βέβηλος.

[2] καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ] Sic Græci loqui folebant, cum quempiam omnibus ingenii corporisque viribus aliquid aggredi significare volebant. Adjunxit autem Æschines verba, καὶ πάσῃ δυνάμει, explanare volens, quid pervulgata illa voce, et quæ proverbii vim haberet, Amphyctiones intellexerint; est enim hoc tanquam declaratio illius, quod dixerant, *se omnem vim suam, ac potestatem in ea re consumpturos.* Ita Simo apud Terentium, improbitatem servi ostendere volens, *Quem ego credo manibus pedibusque obnixe omnia facturum.* Victor. Var. Lect. l. xiv. c. 19.

[3] προστροπὴν] Προστρόπαιον, ἄγος, μίασμα, οὕτως Αἰσχίνης· καὶ προστροπὴ δὲ λέγεται· ἐν γοῦν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος ἐκ παραλλήλου τίθησι τὰ ὀνόματα ὁ ῥήτωρ. *Suidas.*

Digitized by Google

καὶ Λητοῦς, καὶ Ἀθηνᾶς Προνοίας· καὶ [1] ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα, μήτε βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἥτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου, καὶ δικῶν, καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς, καὶ οἰκίας, καὶ γένος τὸ ἐκείνων, καὶ μήποτε, φησὶν, ὁσίως θύσαιεν τῷ Ἀπόλλωνι, μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι, μηδὲ τῇ Λητοῖ, μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Θεοῦ μαντείαν, ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς, ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων συνώμοσαν.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

[2] Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
Πρίν γε Θεοῦ τεμένη κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.

ΟΡΚΟΣ. ΑΡΑ.

[1] ἐπεύχεται] Scilicet, ὁ ὀμνύων, vel ἀρώμενος. *Reiske.*

[2] Οὐ πρὶν] Occurrit etiam hoc oraculum apud Pausaniam, in Phocicis, c. 37. qui multa ibi complectitur ad hanc Historiam cognoscendam utilia. Vide autem, quo pacto ab isto scriptore citetur:

Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
Πρὶν καὶ ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦν ἐπὶ οἴνοπα πόντον. *Taylor.*

Ibid.] Non videtur totum oraculum, sed initium ejus solummodo, posuisse, utpote notum Græcis tum temporis omnibus, qui facile reliqua e memoria supplere possent. *Reiske.*

Digitized by Google

λζ΄. Ταύτης τῆς ἀρᾶς, καὶ τῶν ὅρκων, καὶ τῆς μαντείας γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεστηκότες αὐτῶν, ἄνδρες παρανομώτατοι, ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον, καὶ τὸν λιμένα τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν, καὶ συνῴκισαν, καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον, καὶ τῶν ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς Πυλαγόρων ἐνίους χρήμασι διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. Χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν Πυλαγόρας, λαμβάνει χιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Ἀμφισσέων, ὑπὲρ τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι ποιήσασθαι. Διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποσταλήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων χρημάτων, [1] ἐφ' ᾧ τε βοηθήσειν τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι κατὰ πάντα τρόπον. Ὅθεν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται ἀνδρὸς ἢ ἰδιώτου, ἢ δυνάστου, ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν.

λη΄. [2] Σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμφισσέων ἀσεβείας. Ἐπὶ γὰρ Θεοφράστου Ἄρχοντος, Ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου, Πυλαγόρους ὑμεῖς εἵλεσθε, Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυράσιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν, καὶ Θρασυκλέα τὸν Λέσβιον, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ.

[1] ἐφ' ᾧ] *Ea conditione.*

[2] Σκέψασθε δὴ κ. τ. λ.] *Confiderate, quæso, ut vicerit Amphiffanorum impietatem divinum numen et fortuna.*

Digitized by Google

Συνέβη δὲ ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆμα δὲ τὸν Ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπτώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. Οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες. Ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς ὑποπεπτωκότες τότε, καὶ δεινῶς θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους, εἰσέφερον δόγμα κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ὅτι τὰς χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεὼν, πρὶν ἐξαρέσασθαι, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ [1] προσῆκον ἐπίγραμμα, " Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο." Μεταπεμψάμενος δέ με ὁ Ἱερομνήμων ἠξίου εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον, καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, [2] καὶ αὐτὸν οὕτω προῃρημένον. Ἀρχομένου δέ μου λέγειν, [3] καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων Πυλαγορῶν μεθεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέστατος, καὶ, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκὼς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου,

[1] προσῆκον] *Rei gestæ conveniens.* Brodæus.

[2] καὶ αὐτὸν] *Cum ipse tamen hoc facere statuissem.* Idem.

[3] καὶ προθυμότερον] Quære, an ita distinguendum, λέγειν (καὶ προθυμότερον—μεθεστηκότων) ἀναβοήσας κ. τ. λ. *Markland.* Recte videtur clausulam distinxisse vir eruditus: καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος—μεθεστηκότων. i. e. *Paulo majori studio ingressus, quod, collegis meis absentibus, mihi soli reipublicæ causa commissa erat.* Eoque ritu interpretatur Tourellius. *Stock.*

Digitized by Google

ἀρχὴν δέ γε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετο τοὔνομα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξήγετε ἐκ τοῦ ἱεροῦ. Ἅμα δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ [1] Κρώβυλος ἐκεῖνος ἔγραψε· καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει, λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' [2] ἐκαρτέρουν ἀκούων, οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. Ἀκούσας δ' ἐγὼ οὕτω παρωξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ βίῳ. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσομαι. Ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ἐπὶ τὴν γνώμην, μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισσέων ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας· καὶ αὐτόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιρραῖον πεδίον τῷ ἱερῷ, καὶ ἔστιν εὐσύνοπτον, Ὁρᾶτε, ἔφην ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἀμφικτύονες, ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφισσέων, καὶ [3] κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα τετειχισμένον· ἴστε τούτους αὐτοὶ, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖσθε μαρτύρων, τέλη πεπραχότας, καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος. Ἅμα δὲ ἀναγιγνώσκειν ἐκέλευον

[1] Κρώβυλος] Is est Hegesippus. Vid. *Harpocr.* v. Κρώβυλος, Libanium, Photium, Suidam, Æschinem c. Timarch. Hujus dicitur esse oratio de *Halonefo*, quæ Demostheni attribuitur. *Taylor.*

[2] ἐκαρτέρουν] ὑπέμενον, ἠδυνάμην, ἠνειχόμην ἀκούων. *Wolfius.*

[3] κεραμεῖα] Videntur domus esse lateribus coctis constructæ, αὔλια, quod dedi, auctore Chrysocca, tuguria asseribus contabulata, et stramine contecta. *Reiske.*

αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην, καὶ διωριζόμην, ὅτι ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦ σώματος, καὶ τῶν τέκνων, καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ, βοηθῶ, κατὰ τὸν ὅρκον, καὶ τῷ Θεῷ, καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, καὶ φωνῇ, καὶ πᾶσιν, οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς Θεοὺς ἀφοσιῶ. Ὑμεῖς δὲ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύσασθε· [1] ἐνῆρκται μὲν τὰ Κανᾶ, παρέστηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα, μέλλετε δ' αἰτεῖν τοὺς Θεοὺς τἀγαθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ· σκοπεῖτε δὴ, ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι, τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε, τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους, τοὺς

[1] ἐνῆρκται μὲν τὰ Κανᾶ] Euripides, Iphig. Aul. ver. 1471.

κανᾶ δ' ἐναρχέσθω τις.

Videtur esse mos loquendi Atticus, et significare, *Sacrificium auspicatur aliquis, sumendo in manus canistrum.* Eurip. Elect. ver. 1142.

Κανοῦν δ' ἐνῆρκται, καὶ τεθηγμένη σφαγίς.

In hoc *canistro* servabantur res sacrificio maxime necessariæ, *secespita*, sive *cultellus*, *mola salsa*, *et coronæ*. Hoc *canistro*, et simul χέρνιβι, sive *aquali*, in manus sumpto, currebat aliquis circum aram versus dextram. Hoc officium præstitit Achilles, Eurip. Iphig. Aul. v. 1568. Vide luculentam rei descriptionem apud Aristoph. Εἰρην. v. 956. ubi Scholiastes, ad v. 957, notat, τοῦτο πρῶτον ἐποίουν, καθαίροντες τὸν βωμόν. *Hoc* primum *faciebant*, *mundantes* (vel dum mundabant) *aram*. Unde explicatur, quare ἐνάρχεσθαι dicitur. Idem, Avib. v. 851. τὸ κανοῦν αἴρεσθε, καὶ τὴν χέρνιβα. Ubi addit Scholiastes locum ex Demosthene, quem locum, ut hoc obiter observem, sumpsit ex Harpocratione, v. χερνίβων. Ceterum quod ἐνάρχεσθαι κανᾶ hic, ἐξάρχεσθαι κανᾶ vocatur etiam ab Euripide, Iphig. Aul. v. 435. de cujusmodi locutionibus dixi ad ver. 394. ibidem. *Markland.*

Digitized by Google

ἐναγεῖς καὶ τοὺς ἀραῖς ἐνόχους. Οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων, ἀλλ' ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτοὺς, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρεψάντων, καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, Μήθ' ὁσίως θύσαιεν οἱ μὴ τιμωροῦντες, φησὶ, τῷ Ἀπόλλωνι, μήτε τῇ Ἀρτέμιδι, μήτε τῇ Λητοῖ, μηδὲ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.

λθʹ. Τοιαῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλάγην, καὶ μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ λόγος ἦν οὐκ ἔτι περὶ τῶν ἀσπίδων, ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας. Ἤδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας οὔσης, προσελθὼν ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν, ὅσοι [1] ἐπὶ διετὲς ἡβῶσι, καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἔχοντας ἄμας καὶ δικέλλας, πρὸς τὸ [2] Θυτεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνηγόρευε, τοὺς Ἱερομνήμονας καὶ Πυλαγόρας ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, βοηθήσοντας τῷ Θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρξεται τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐναγὴς ἔσται, καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ

[1] ἐπὶ διετὲς] Ἐπὶ διετὲς ἡβᾷν, *biennio ſupervixiſſe pubertati.* Taylor.

Ibid.] Ephebi cenſebantur Athenis, qui *octodecim* annos nati erant; per duos deinde annos περίπολοι nominabantur; tum vero impleto viginti annorum ſpatio, et ἐπὶ διετὲς ἡβῶντες, in tabulas referebantur *lexiarchicas,* et jure Attico hæreditatum ſuarum domini fiebant. (Pollux.) *Stock.*

[2] Θυτεῖον] Παρὰ τὸ θύειν, quaſi macellum dicas, aut victimarium. *Wolſius.*

Digitized by Google

ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον, καὶ κατέβημεν εἰς τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον, καὶ τὸν λιμένα κατασκάψαντες, καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦμεν. Ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἧκον πρὸς ἡμᾶς μεθ' ὅπλων πανδημεὶ, καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφοὺς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κόττυφος, ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων, ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς Πυλαγόρας καὶ τοὺς Ἱερομνήμονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ [1] χρωμένους τῷ Θεῷ. Ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν τῶν Ἀμφισσέων ἐγίνοντο κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου, ψηφίζονται ἥκειν τοὺς Ἱερομνήμονας πρὸ τῆς [2] ἐπιούσης Πυλαίας ἐν [3] ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα, καθότι δίκας δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς, ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν, καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, ἐξήμαρτον. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

[1] χρωμένους τῷ Θεῷ] Τοὺς τὸ χρηστήριον ἐπερωτῶντας· ὁ μὲν γὰρ Ἀπόλλων ἀποκρινόμενος χρᾷ· οἱ δὲ πυνθανόμενοι χρῶνται. *Wolfius.*

[2] ἐπιούσης Πυλαίας] Τῆς ὡρισμένης, καὶ τεταγμένης ὑπὸ τῶν προγόνων. *Idem.*

[3] ῥητῷ χρόνῳ] Ea fuit σύγκλητος Πυλαία. *Idem.*

Digitized by Google

μ'. Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ βουλῇ, καὶ πάλιν [1] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου, καὶ τῆς πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν, καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ [2] μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος, καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς βουλευτήριον, καὶ [3] μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώτας, ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, [4] προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι, καὶ γενέσθαι τοῦ δήμου τὸ ψήφισμα, ἤδη ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ, οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐπέτρεψα, καὶ τῶν πολλῶν δὲ ἀφειμένων· οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι, τὸν δὲ Ἱερομνήμονα, φησὶ, τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς Πυλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων· εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὴν σύλλογον τὸν

[1] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] Lege, ἐν τῇ βουλῇ, καὶ πάλιν ἐν τῷ δήμῳ. Nam voces ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ex margine irrepsere, si quid certi habeat Diva Critice. *Taylor.*

[2] μεσεγγυήματος] *Ob pactam illam et apud sequestrem depositam mercedem.* Budæus.

[3] μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώτας] Iis scilicet, qui non erant ex senatoribus, remotis: nostrates dicerent, *having cleared the House.* Demosthenes, de Fals. Leg. τὸ γὰρ βουλευτήριον μεστὸν ἦν ἰδιωτῶν. *Stock.*

[4] προσλαβὼν] Forte, προλαβών. Vide, infra, §. 45. *Markland.*

Digitized by Google

ἐν Πύλαις ἀπαντᾷν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίνεσθαι. Καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει, τὸν Ἱερομνήμονα, φησὶ, τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς Πυλαγόρους τοὺς [1] ἀεὶ πυλαγοροῦντας, μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖ συλλεγομένοις, μὴ λόγων, μήτε ἔργων, μήτε δογμάτων, μήτε πράξεως μηδεμιᾶς. Τὸ δὲ μὴ μετέχειν, τί ἐστι; Πότερα τἀληθὲς εἴπω, ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; Τὸ ἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον [2] οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθηκεν· οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς, οὐδὲ τῆς τοῦ Θεοῦ μαντείας.

μα΄. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας, πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ συνελθόντες ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον, τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος, ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης, ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον, καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ [3] στρατείᾳ, καὶ μάλα μετρίως

[1] ἀεὶ] *For the time being,* ut nos Angli loqui solemus. Nec quidquam est peculiare in usu τοῦ ἀεὶ, quod vult Wolfius.

[2] οὑτωσὶ] *Perperam,* scilicet. *Brodæus.*

[3] στρατείᾳ] Ita vult legi, pro στρατιᾷ, Cl. Markland. ut infra.

ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων, χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτα ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ Θεῷ καταθεῖναι· καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φυγόντας κατήγαγον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ Θεῷ, τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον, καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλλον, οὕτως ἤδη τὴν δευτέραν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσεῖς στρατείαν ἐποιήσαντο, πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐπανελθόντος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν Θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

μβ΄. Ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ Θεοὶ φυλάξασθαι, μονονοὺχ ἀνθρώπων φωνὰς [1] προσκλησάμενοι; Οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν Θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. Οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, [2] ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; Οὐ περὶ τούτων Ἀμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι, καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν Θεόν, ὅ, τι χρὴ πράττειν· Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, [3] Φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν, καὶ

[1] προσκλησάμενοι] Προηκάμενοι. Cod. *Bern.* Optime. *Taylor.*

[2] ἡ τῶν μυστῶν τελευτὴ] Μύσται οἱ μυηθησόμενοι. Fortassis aliqui ex istis subito mortui sunt. *Wolf.*

[3] Φιλιππίζειν] Cicero de Divin. l. ii. c. 57. *Demosthenes quidem, qui abhinc annos prope trecentos fuit, jam tum* φιλιππίζειν *Py-*

ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας; Οὐ τὸ τελευταῖον, [1] ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων τῶν ἱερῶν [2] ὄντων, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; Καίτοι γε πρώην ἀπετόλμησε λέγειν, ὅτι παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν ἐπὶ τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. Τίνος οὖν ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε; Εἰ γὰρ ὁ μὲν κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κρατουμένων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν προειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, πρὶν καλλιερῆσαι, τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερον στεφανοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις, ἢ ὑπερορίζεσθαι;

μγ'. Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; Οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. [3] Οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεύς,

thiam dicebat, id est, quasi cum Philippo facere. Hoc autem eo spectabat, ut eam a Philippo corruptam diceret. Brodæus.

[1] ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων] Ἄθυτα appellat ἱερὰ, τὰ μὴ καλὰ γενόμενα, sicut dicitur ἄγαμος γάμος, ταφὴ ἄταφος, (quam et Cicero *insepultam sepulturam* dixit) παρθένος ἀπάρθενος, βίος ἀβίωτος, et similia. Καλλιερεῖν est *litare*, unde ἱερὸν ἀκαλλιέρητον, *hostia, quæ non litavit*. Scribit *Plutarchus*, Demosthenem, fretum copiis et alacritate militum, nec oraculis, nec extis quicquam tribuisse, τοῖς λογισμοῖς ἀντὶ χρησμῶν χρησάμενον. Idque exemplo Periclis et Epaminondæ, qui superstitiones illas velamenta ignaviæ judicarint. *Wolfius*.

[2] ὄντων] Hoc inseruimus ex auctoritate MSS. quos adduxit Taylor.

[3] Οὐχ ὁ μὲν] Hæc de Persa et Thebanis Lacedæmoniisque repetita

ὁ τὸν Ἄθω διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας, ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν, ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; Καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἳ καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; [1] Θῆβαι δὲ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως, περὶ τῶν ὅλων [2] οὐδ' ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφρο-

exempla tantum abest, ut Æschinis causam sublevent, ut deprimant potius, et adversarii Demosthenis causam confirment, qui e tot populorum tantorumque exscidiis, hoc, quod consequens erat, collegit, patriæ interitum non sibi esse imputandum, sed adversæ cuidam sorti publicæ, quæ, universa cum Græcia populisque, quotquot cogniti tum essent, pene omnibus, Athenas quoque obruisset. Æschines autem, philosophus subpinguior, ita colligebat, crassa, quæ illi erat, Minerva; Macedones prosperis utuntur rebus; ergo diis cari sunt, ergo nobis infesti, et nos exosi, qui Macedonibus repugnamus. Ergo religiones deorum violavimus. *Reiske.*

[1] Θῆβαι δὲ] Demetrius Phalereus, §. 280. *Τὰ δὲ τῆς λέξεως σχήματα ποικιλώτερον ἐκλέγοντά ἐστι δεινότερον ποιεῖν τὸν λόγον· ἔκ τε τῆς ἀναδιπλώσεως, ὡς, Θῆβαι δὲ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, διλογηθὲν γὰρ τὸ ὄνομα δεινότητα ποιεῖ.*

[2] οὐδ' ὀρθῶς] Reiskius dat οὐδὲν ὀρθῶς, et ita vertit, *merito quidem illa urbs de medio sublata est, quippe quæ nullum unquam rectum sanumque consilium de summa rei Græcæ* (h. e. libertate publica) *agitaverit.* Constat enim, ait, Thebanos semper reliquorum Græcorum libertati insidiatos fuisse, eique aut per seipsos, aut per Persas opprimendæ studuisse. Ἀλλὰ *verumtamen.*

Digitized by Google

σιώπην οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι; Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ ταλαίπωροι, προσαψάμενοι μόνον τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν [1] ὁμηρεύσοντες, καὶ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν ποιησόμενοι, μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι καὶ αὐτοὶ, καὶ ἡ πατρὶς, ὅ, τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ κρατοῦντος καὶ προηδικημένου μετριότητι κριθήσονται; Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι κατὰ πόλεις, ἕκαστοι παρ' ὑμῶν τὴν σωτηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκ ἔτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πατρίδος ἐδάφους; Καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξότου Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν [2] εἰσελήλυθεν. Εὖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται· λέγει γάρ που, παιδεύων τὰ πλήθη, καὶ συμβουλεύων ταῖς πόλεσι, τοὺς πονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ προσδέχεσθαι. Λέξω δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

[3] Πολλάκι δὲ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,

[1] ὁμηρεύσοντες] Hunc locum respexit *Harpocratio*, v. Ὁμηρεύοντες, et post eum *Suidas*. Consule quæ adnotavit *Maussacus*. Taylor.

[2] εἰσελήλυθεν] Malim, προσελήλυθεν, et sic loquendi mos est. *Reiske*.

[3] Ἔργων καὶ Ἡμερῶν ver. 240.

Digitized by Google

Ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
Λοιμὸν ὁμοῦ καὶ λιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί,
Ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
Ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.

Ἐὰν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον, τὰς γνώμας ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν. Καὶ γὰρ ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ, καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.

μδ'. Ἀλλ', οἶμαι, οὔτε Φρυνώνδας, οὔτε Εὐρύβατος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν, τοιοῦτος μάγος καὶ γόης ἐγένετο, ὅς, ὦ γῆ, καὶ Θεοὶ, καὶ δαίμονες, καὶ ἄνθρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ, τολμᾷ λέγειν, βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ὑμῖν ἐποιήσαντο, οὐ διὰ τὸν καιρὸν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτοὺς, οὐδὲ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας. Καίτοι πολλὰς μὲν τούτου πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι· πρῶτος μὲν, οὗτος στρατηγὸς Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς, ὡς οὐδεὶς ἕτερος· πάλιν Θράσων ὁ Ἐρχιεὺς, [1] πρόξενος ὢν Θηβαί-

[1] πρόξενος] Proxenus alicujus civitatis dictus eſt, qui hoſpites inde ad ſuam civitatem publice advenientes excepit, iiſque hoſpitium, congreſſum populi, et ſedes in Theatro procuravit. (Vide Pollucem, l. iii. 59.) Supra, §. 17. προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι. i. e. πρόξενοι ὄντες ταῖς ἔξω πόλεσι. *Stock.*

Digitized by Google

οις· εἶτα Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνεὺς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ' ἔμοι γε καὶ ἡδίων ῥήτωρ· καὶ οὗτος Ἀρχέδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν, καὶ πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ [1] Θηβαίους· δημαγωγὸς Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεὺς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπομείνας αἰτίαν· ῥήτωρ Πύῤῥανδρος ὁ Ἀναφλύστιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. Ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνήθη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν· τὸ δ' αἴτιον οἶδα μὲν, λέγειν δ' οὐδὲν δέομαι διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν. Ἀλλ', οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον, ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ' αὐτὰς τὰς Θήβας, καὶ, τὸ τελευταῖον, Ἐλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε, καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν, ἐνταῦθ' ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν ἥπτετο αὐτῶν, μετεπέμψαντο Ἀθηναίους, καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε, καὶ εἰσήειτε εἰς τὰς Θήβας, ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι Δημοσθένην. Ὁ δ' εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς, καὶ φόβος, καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθένης.

με'. Ἐπεὶ περί γε ταύτας τὰς πράξεις τρία τὰ

[1] Θηβαίους· δημαγωγὸς] Diſtinguere malim ſic, Θηβαίους δημαγωγὸς, ut hoc vocabulum δημ. referatur ad Archedamum. Pari modo, αἰτίαν ῥήτωρ, ut hoc vocabulum ῥήτωρ redeat ad Ariſtophontem, non ad Pyrrhandrum; placuit enim hoc nomen cum geminato ρ exarare, quod vulgo h. l. cum ſimplici proſtat exaratum. *Reiſke.*

Digitized by Google

πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε· πρῶτον μὲν, ὅτι, Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντος ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε, καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν, ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύψατο· προσποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν γενήσεσθαι, οὐ διὰ τοὺς καιροὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὑτοῦ πρεσβείας, πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεσθαι ἐπὶ τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον εἰ γίνεται· τοῦτο δὲ προλαβὼν, ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐάν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις, τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥσπερ εἴωθεν· ὡς τοὺς Βοιωτοὺς, ἔργῳ κακῶς πάσχοντας, τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγαπήσοντας, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἐφ' οἷς κακῶς πεπόνθεσαν ἀγανακτήσοντας· [1] δεύτερον δὲ, τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωροδοκῶν ἐφ' ἑκάστοις τούτων, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλασσαν ἐποίησε κοινὴν, τὸ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον, τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν βουλεύσασ-

[1] δεύτερον] Hoc respicit ad illud πρῶτον μὲν, quod immediate præcedit συνέπεισε τὸν δῆμον. *Reiske.*

θαι περὶ τῆς τῶν στρατιωτῶν σωτηρίας. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἐγὼ μὲν κατηγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν, ἀλλὰ κἀγὼ λέγω, καὶ πάντες ἐπιτιμῶσι, καὶ ὑμεῖς σύνιστε, καὶ οὐκ ὀργίζεσθε· ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δημοσθένη· συνείθισθε ἤδη τἀδικήματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥστε οὐ θαυμάζετε. Δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν, καὶ τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

μϛ'. Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως, καὶ τὴν δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος, καὶ μετήνεγκεν εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πράξεων τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος· καὶ τηλικαύτην αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥσθ' ἤδη παριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, πρεσβεύσειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ, κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε· εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας, καὶ συνεθίζων [1] μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν, [2] διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ

[1] μηδὲν] Refcribe, μηδέν' *neminem.* Taylor.

[2] διαδικασίαν—γράψειν] *Judicium fe dictaturum minatur, controverfiamque pulpito cum prætorio conftituturum,* hoc eft, artem oratoriam cum imperatoria in certamen adducturum. *Budæus.*

Ibid. διαδικασίαν] Plutarchus in libro, qui infcribi folet, *de Gloria Athenienfium,* t. ii. p. 350. *Edit. F. Furt.* Οἱ δὲ ῥήτορες ἔχουσί τι παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς στρατηγούς· ἐξ ὧν εἰκὸς, ὡς Αἰσχίνης σκώπτων τὸν Δημοσθένην λέγειν φησὶν, ὅτι γράφεται τῷ βήματι διαδικασίαν πρὸς τὴν στρατηγίαν. **Διαδικασία** nomen eft caufæ, quæ *Vindicatio* dici poteft: iftud contentionis genus, ubi duo pluresve inter fe litigant, uter utri fit in munere, locove, aut re capeffenda præferendus. Difputat ergo Demofthenes de gradu honoris, quem Togatæ Militiæ deberi exiftimat, præ laudibus et meritis Imperatoriis.

Digitized by Google

βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι, ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγείου. Μισθοφορῶν δ' ἐν τῷ Ξενικῷ [1] κεναῖς χώραις, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, προσέμιξε φέρων, ἀναρπασθέντων τῶν ξένων, τὸν κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει. Τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὔξασθαι; Οὐ χωρὶς μὲν πρὸς τὴν [2] πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς γεγενημένης; Καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης, οὐκ ἀγαπᾷ, εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ', εἰ μὴ καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ', εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναρρηθήσεται, τοῦτ' ἀγανακτεῖ. Οὕτως, ὡς ἔοικε, πονηρὰ φύσις, μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.

μζ'. Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιστόν ἐστιν ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος τῶν Ἑλλήνων, οὐδ' ἀγνοοῦντος, οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος, ὅτι περὶ

De ea quæstione, Plutarchus erudite et eleganter, ut solet, in loco, quem proxime commemoravi. Adjungatur *Victorius*. Var. Lect. l. v. c. ult. *Taylor*.

[1] *κεναῖς χώραις*] Nostrates milites appellant *cæca nomina*, quibus et principes decipiuntur, et centuriones locupletantur. *Wolfius*.

[2] *πολιτικὴν δύναμιν*] Vide, supra, p. 48.

Digitized by Google

τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας σμικρῷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόντα κίνδυνον εἰκότως (οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀστράτευτος καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος, δεκαετὴς γεγονὼς, ἀείμνηστον παιδείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε) τούτων [1] δὲ ἐχόντων οὕτως, αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς Βοιωτάρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι, χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγησάμενος εἶναι, εἴ τινος ἀπολειφθήσεται δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδενὸς ἀνθρώπων λέγοντος, οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, οὔθ' ὡς οὐ δεῖ, ἀλλ' ὡς ᾤετο, τοῦτο κήρυγμά τι τοῖς Βοιωτάρχαις προκηρύττων, ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων, διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν, ἣν, ὡς ἔοικε, Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένει, ἦ μὴν εἴ τις ἐρεῖ, ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν, ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς, ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν ἀπώλεσεν. Ὡς δ' οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὑμετέρους ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύσησθε περὶ τῆς εἰρήνης, ἐνταῦθα παντάπασιν ἔκφρων ἐγένετο, καὶ προελθὼν ἐπὶ

[1] δὲ] Τούτων δὴ ἐχόντων οὕτως. *Bern.* **Quæ erat mea quoque divinatio.** *Taylor.*

Digitized by Google

τὸ βῆμα, προδότας τῶν Ἑλλήνων τοὺς Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε, καὶ γράψειν ἔφη ψήφισμα, ὁ τοῖς πολεμίοις οὐδέποτ᾽ ἀντιβλέψας, πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας, αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. Ὑπεραισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες, μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προδόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης ἀπετρέποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.

μη΄. Ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος, [1] ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν, ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον, ἐτόλμησε, τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τῶν τετελευτηκότων, ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. Ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων, ἁπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα λέγειν, ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς στεφανοῦσθαι; Ἐὰν δ᾽ [2] οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε, καὶ ἡ ὑμετέρα μνήμη; [3] Γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ᾽ ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομίσατε ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα, καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάρρησιν μέλλουσαν γίγνεσθαι, καὶ λογίσασθε, πότερ᾽ οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτη-

[1] ἀθύτων] Vide, supra, p. 64.
[2] οὗτος] Ctesipho. *Reiske.*
[3] Γένεσθε] γίνεσθε—τῇ διανοίᾳ. *Bern.* Taylor.

πάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτα ἐπεισιοῦσιν, ἢ ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ; Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ἕλλην, ἢ καὶ παιδευθεὶς ἐλευθερίως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον, ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ, μελλόντων, ὥσπερ νυνὶ, τῶν τραγῳδῶν γίνεσθαι, ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις, καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο, προσελθὼν ὁ κήρυξ καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανοὺς, ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν· ΟΤΙ τούσδε τοὺς νεανίσκους, ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε, νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ, ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν; Τότε μὲν ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν· ἀλλὰ παραστησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν αἴτιον, τί ποτ' [1] ἂν ἐρεῖ, ἢ τί φθέγξεται; Καὶ γὰρ ἂν αὐτὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος

[1] ἂν ἐρεῖ] Mirifice elegans est h. l. ὑπόκρισις, seu verbis assimilata tanquam in scena repraesentatio contentionis inter praeconem plebiscitum Ctesiphonteum recitantem, et veritatem rerum illi occurrentem atque interpellantem. Illi laudes depraedicanti haec dedecora obstrepit. Illi τόνδε τὸν ἄνδρα, haec stomachabunda, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ, subjicit. Illo pergente, στεφανοῖ ὁ δῆμος τ. Ἀ. ἀ. ἕνεκα, oggannit haec cum fastidio atque indignatione τὸν κάκιστον. Ille, nil eo turbatus convitio, continuat ἀνδραγαθίας ἕνεκα, sed veritas inultum id abire non finit, occentans τὸν ἄνανδρον καὶ λελοιπότα τὴν τάξιν. *Reiske.*

Digitized by Google

παραγγέλματα, ἀλλ' οὐ τό γ' ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιωπήσεται, ἀλλὰ τἀναντία δόξει τῇ τοῦ κήρυκος φωνῇ φθέγγεσθαι· ὅτι τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνὴρ, στεφανοῖ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἀρετῆς ἕνεκα, τὸν κάκιστον, ἀνδραγαθίας ἕνεκα, τὸν ἄνανδρον καὶ λελοιπότα τὴν τάξιν. Μὴ, πρὸς τοῦ Διὸς, καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν, ἱκετεύω ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, μὴ τρόπαιον ἱστᾶτε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, μηδ' ὑπομιμνήσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον, ὑποδέδεχθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ, καὶ τέκνα, καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία, καὶ τὸ βασιλικὸν χρυσίον.

μθʹ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ταῖς γε [1] διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφορὰς, καὶ νομίσατε ὁρᾷν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας [2] ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, [3] ἐπισκήπτοντας μη-

[1] διανοίαις] Descriptionem, quæ sequitur, laudat *Theo*, Rhetorum non ultimus. Quantum ex *Æschinis* facundia alii profecerint, docebit *Muretus*, Var. Lect. l. viii. c. 10. *Taylor.*

[2] ὑμᾶς] Post hanc vocem videtur φαίνεσθαι deesse, *supplicantes vos, ut testatum faciatis vos succensere, non iis, si qui malorum horum auctores ulciscantur,* (h. e. mihi meique similibus) *sed iis, qui tantas clades sibi consciverint.* Reiske.

[3] ἐπισκήπτοντας] *Qui precibus, quasi morientes, efflagitant, man-*

Digitized by Google

δενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. Οὔτε πόλις γὰρ, οὔτ' ἰδιώτης ἀνὴρ οὐδεὶς πώποτε καλῶς [1] ἀπήλλαξε, Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. Ὑμεῖς δ', ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα· τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα, τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;

γ'. Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ, καὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρατοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως, τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠργυρολόγησε. Καταγαγούσης δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκήτου σωτηρίας, [2] τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος, καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα, εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς ἐκέλευεν αὐτὸν χειροτονεῖν. Ὑμεῖς δὲ καλὰ

dantque. Nam verbi ἐπισκήπτειν usus *extremis mandatis*, et hominum morientium precibus accommodatus est. *Budæus.*

[1] ἀπήλλαξε] Vide Victorium, Var. Lect. l. v. c. 11. *Taylor.*

[2] τοὺς μὲν] Usitatius credo, τοὺς μὲν οὖν πρώτους χρόνους κ. τ. λ. Supra, p. 35, πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου. Simile etiam est istud, p. 43, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσεποιοῦντο ὑμῖν εἶναι φίλοι, ἐπειδὴ δέ. *Taylor.*

Digitized by Google

μὲν τοὺς [1] πρώτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλῆς τοῦτο προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ. Ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φίλιππος, Ἀλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, πάλιν αὐτὸς τερατευόμενος, ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυσίας τὴν βουλὴν κατέστησεν, ἐπωνυμίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐπέθετο, ἀπετόλμα δὲ λέγειν, ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας, ἀγαπᾶν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα, καὶ τὰ [2] σπλάγχνα φυλάττοντα. Καὶ ταυτὶ λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα, καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνανδρίας. Ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου τὸ πρῶτον παροξυνθέντος, εἰκότως, ἐπειδὴ περὶ Θήβας ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθεὶς, ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἧκεν ὑποστρέψας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ, οὔτ' ἐν

[1] πρώτους χρόνους] Hæc non redolent caſtitatem ſcriptoris inter primos ſemper habiti, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους—ὑμεῖς δὲ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους. Non oportuit tam cito. *Taylor*.

[2] σπλάγχνα φυλάττοντα] Polybius, Hiſt. l. vii. κατὰ δὲ τὸν ἐθισμὸν ἐκ τῶν τυθέντων ἱερείων προσενεχθέντων αὐτῷ (Macedonum regi) τῶν σπλάγχνων, δεξάμενος εἰς τὰς χεῖρας, καὶ βραχὺ διακλίνας, ἤρετο προτείνων τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον, τί δοκεῖ τὰ ἱερεῖα σημαίνειν. *Taylor*.

Ibid.] *Exta victimarum obſervantem, intuentem.* Subindicat Alexandrum ignavum et imbellem, timidum, ſpiritus amantem eſſe, periculaque defugere. *Reiſke*.

Digitized by Google

πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχων. Καὶ, τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ· οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν, εἴπερ ἀληθῆ ἐστιν, ἃ λέγεται.

να'. Ὡς γάρ φασιν οἱ [1] Παράλιοι, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται, ἔστι τις Ἀριστίων Πλαταϊκὸς, ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου τοῦ Φαρμακοπώλου υἱὸς, εἴ τις ἄρα καὶ ὑμῶν γινώσκει. Οὗτός ποτε ὁ νεανίσκος, ἑτέρων τὴν ὄψιν [2] διαφέρων γενόμενος, ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ, ὅ, τι δὲ πράττων ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ

[1] Παράλιοι] Qui, conſcenſa Paralo nave, navigabant. Publicum navigium erat Πάραλος, et reip. cauſa ſæpius deductum, nempe ad legatos tranſportandos, ad ſacrificia procuranda, et negotia hujuſcemodi. Hujus ἐπιβάτας Harpoc. v. Πάραλος, imperite, ni librariis ejus ea imperitia objectanda ſit potius, Παράλους, non Παραλίους, ut oportuit, vocat. Quod animadvertit, et ex auctore noſtro reſtituit vir excellenti ingenio atque doctrina, *H. Valeſius.* Taylor.

Ibid.] Quocunque ſenſu accipias, quid huc faciant, et qui poſſint homines Athenis, aut in agro Attico verſantes, teſtes rei apud Alexandrum geſtæ eſſe, haud equidem video: quapropter legendum ſuſpicor eſſe Φαρσάλιοι. Pharſalii, utpote Theſſali, quibus Philippus et Alexander multum uterentur, poterant hoc certo ſcire. Poſt hæc dudum ſcripta reperi in ſchedis Taylori, eum quoque hanc in ſuſpicionem veniſſe, quam neceſſe eſt eum minus probaſſe, qui in annotationibus impreſſis haud commemorarit. *Reiſke.*

[2] διαφέρων γενόμενος] Lege, et diſtingue, ἑτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων, γενόμενος, &c. Sic in *Timarch.* τὴν ὄψιν ἑτέρων διαφέρων. Demoſth. π. Παραπρεσβ. τὴν ἰδέαν ἑτέρου βελτίων. *Markland.*

Ibid.] Videtur aliquid deeſſe. Num, γνώριμος αὐτῷ, οὐκ οἶδά πως, γενόμενος. *Reiſke.*

Digitized by Google

πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. Οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅστις καὶ πῶς ποτὲ ἐστὶ βεβιακώς, τὸν Ἀλέξανδρον περιστρέχει, καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. Διὰ τούτου γράμματα πέμψας Δημοσθένης ὡς Ἀλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγάς, καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται. Ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε, ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ·

νβ΄. Εἰ γάρ τι [1] τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης, καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥσπερ καί φησι, πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ [2] καιροὶ κάλλιστοι παραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. Εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος, ἀπαρασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων, εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ, καὶ χρήμασι, καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν κοινὴν συμμαχίαν προσεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους αὐτῷ κινδύνους· εἶπας τινὰ ἐνταῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψήφισμα; [3] Βούλει σε θῶ καὶ φοβηθῆναι, καὶ χρήσασθαι τῷ ἑαυτοῦ τρόπῳ; Καίτοι ῥητορικὴν δειλίαν δημόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει. Ἀλλ' ἐπειδὴ πά-

[1] τούτων] Ea puta, quæ fupra dixi Demofthenem de fuo in Macedonas odio, patriæque caritate, jactare confueviffe. Ipfe Æfchines hæc, brevius et obfcurius dicta, exponit iftis καὶ πολεμικῶς εἶχεν. *Reifke.*

[2] καιροὶ] Quibus virtutem, animumque Macedonibus infeftum, ingeniique folertiam in excogitandis rationibus, quibus illorum potentia minuatur, proferret. *Idem.*

[3] Βούλει] Hic ingreditur τὸν δεύτερον καιρὸν illorum trium temporum, quæ paulo fupra commemoraverat. *Idem.*

Digitized by Google

σῃ τῇ δυνάμει Δαρεῖος καταβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλημμένος ἐν Κιλικίᾳ, πάντων ἐνδεὴς, ὡς ἔφησθα σὺ, αὐτίκα μάλα δ' ἤμελλεν, ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος, συμπατηθήσεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει, καὶ τὰς ἐπιστολὰς, ἃς ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις, ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος, καὶ [1] χρυσόκερων ἀποκαλῶν, καὶ [2] κατεστέφθαι φάσκων, εἴ τι πταῖσμα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, οὐδ' ἐνταῦθα ἔπραξας οὐδὲν, ἀλλ' εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλλίω. Ὑπερβὰς τοίνυν ἅπαντα ταῦτα, ὑπὲρ [3] τῶν νυνὶ καθεστηκότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν [4] καὶ τὸ Ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ, καὶ διέφθειραν τοὺς περὶ Κόρραγον στρατιώτας· Ἠλεῖοι δ' αὐτοῖς [5] συμμετεβάλλοντο καὶ Ἀχαιοὶ πάντες, πλὴν Πελληναίων, καὶ Ἀρκαδία πᾶσα, πλὴν Μεγάλης πόλεως, [6] αὕτη δὲ ἐπολιορκεῖτο, καὶ καθ'

[1] χρυσόκερων] *Ac me victimæ instàr deaurata habentis cornua propediem interfectum iri conclamares.* Ovid. Metam. l. x. ver. 271.

—— et pandis inductæ cornibus aurum
Conciderant ictæ nivea cervice juvencæ. Brodæus.

[2] κατεστέφθαι] Idque etiam hostiæ ritu. Juven. Sat. xiii. ver. 63.

Quæque coronata lustrari debeat agna. Idem.

[3] τῶν νυνὶ καθεστηκότων] Hoc tertium tempus est. *Reiske.*

[4] καὶ τὸ] Pro καὶ Reiskius mavult legi πρὸς, quod nolumus. Isti priori καὶ, *cum*, respondet proxime sequens καὶ, *tum*.

[5] συμμετεβάλλοντο] Simul cum Lacedæmoniis deficiebant a partibus Macedonum. *Reiske.*

[6] αὕτη δὲ ἐπολιορκεῖτο] Megalopolis puta a Lacedæmoniis et eorum sociis. *Idem.*

Digitized by Google

ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδειξος ἦν ἁλῶναι· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔξω τῆς [1]Ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει· ὁ δὲ Ἀντίπατρος πολὺν χρόνον συνῆγε στρατόπεδον, τὸ δ' ἐσόμενον ἄδηλον ἦν. Ἐνταῦθ' ἡμῖν ἀπόδειξιν ποίησαι, ὦ Δημόσθενες, τί ποτ' ἦν ἃ ἔπραξας, καὶ τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες, καὶ, εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς· ἐπειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω σοι, ἃ δὲ τότ' ἔλεγες, ἐγὼ νῦν λέξω.

νγ'. Οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς, ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; Ὅτ' ἔφη παρελθὼν, Ἀμπελουργοῦσι τινὲς τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασι τινὲς τὰ κλήματα τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ [2]νεῦρα τῶν πραγμάτων, [3]φορμορραφούμεθα ἐπὶ τὰ στενὰ, [4]τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς βελό-

[1] Ἄρκτου] *Pene extra hoc hemisphærium, ubi hæc nostra ursa non conspicitur.* Brodæus.

[2] νεῦρα] Eustathius, in Iliad. β'. p. 309. *Edit. Rom.* τὸ δέ γε νεῦρα πραγμάτων εἰπεῖν τὰ χρήματα, οὔτε σκληρὸν, ἀλλὰ καὶ εὐστοχώτατον. Iterum, pag. 457. ὅτε δέ τις, ἀκολουθῶν παλαιᾷ χρήσει, νεῦρα πραγμάτων ἐρεῖ τὰ χρήματα, τροπικῶς ἔφρασεν. Cicero quoque, Philip. v. c. 2. *nervos belli pecuniam* dicit.

[3] φορμορραφούμεθα] Φορμορραφεῖν est, *Tegetes acu trajecta consuere:* vel *in tegetem floreamve conjectum insuere.* Φορμορραφούμεθα igitur εἰς τὰ στενὰ significare mihi videtur, ἡμεῖς ὅτω στενοχωρούμεθα, ὥσπερανεὶ φορμίσι τισὶν ἐνραπτόμενοι. Potest enim aliquis in tegete vel storea insui, ut calescat, vel sudet. Vel distinguendum post verbum φορμορραφούμεθα, ut in exemplaribus legitur. Quod autem sequitur, est corruptum. *Budæus.*

[4] τινὲς πρῶτον] Forsan, τινὲς ἡμῖν τὸν πρωκτόν. *Sunt qui nobis podicem ita trajiciant, ut si qui filo acus.* Plebeio modo dicitur is

Digitized by Google

νας διείρουσι. Ταῦτα δὲ τίνος ἐστὶν, ὦ [1] κίναδος, ῥήματα ἢ θαύματα; Καὶ πάλιν, ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, ἔλεγες, ὡς ἀντιπράττων Ἀλεξάνδρῳ, ὁμολογῶ τὰ Λακωνικὰ συστῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς καὶ Περραιβοὺς ἀφιστάναι. Σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; Σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίνδυνος πρόσεστιν; Ἀλλ' εἰ μέν που χρήματα ἀναλίσκεται, προσκαθεσθήσῃ, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ' αὐτόματόν τι συμβῇ, προσποιήσῃ, καὶ σεαυτὸν ἐπὶ τὸ γεγενημένον ἐπιγράψεις; ἂν δ' ἔλθῃ φόβος τις, ἀποδράσῃ· ἐὰν δὲ θαρρήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις, καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι;

νδ΄. Ναί· ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. Ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέψητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον· ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. Ἐκείνως [2] δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον. Ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιοῦμαι, ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθήσω, ποῖόν

alicui podicem trajicere, qui contemptim eum habet, ſubigit, opprimit, florem ei eripit, dedecore afficit, et dolorem creat. Unde, quæ loci ſit ſententia, facile apparet. Sunt, ait, qui rep. noſtra perinde abutantur, atque pædicones corporibus eorum, quos ſtuprant. Opprimunt nos, et invitos libidini ſuæ ſervire cogunt, violant, derident, infamant, et cruciant. Accedit propemodum, quod noſtrates uſurpant. *Sie machen einem die Hoſen enge.* Reiſke.

[1] κίναδος] Scholiaſtes in Ariſtoph. Aves, ver. 429. Κίναδος, ἀντὶ τοῦ πάνυ φρόνιμος. Κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ. *Taylor.*

[2] δὲ] Vel δή. Et mox, Ἐγὼ μὲν γάρ. *Markland.*

Digitized by Google

τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀντιπαραθέντες ἑκάτερα τούτων, θεωρήσατ' αὐτόν, μὴ ὁποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν.

νέ. Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσειν τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ· πρῶτον μὲν, ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν, δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκρατίαν. Δεύτερον δ', ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ, τό γ' ἀναγκαιότατον, μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι, κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. Τρίτον, σώφρονα καὶ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου. Τέταρτον, εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν [1] προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος, καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μὴ, τήν γ' εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. Πέμπτον, ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς πολέμους ἐγκαταλίπῃ τὸν δῆμον. Τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν, πάντα τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι;

[1] προαιρεῖσθαι] Eleganter et fideliter Lambinus: *Deinde, ut integritatem ac probitatem habeat cum eloquentia conjunctam. Præclarum est enim oratorem, consilio et ratione res optimas suscipientem ac sequentem, easdem, doctrina politum, dicendique facultate instructum, auditori-*

Digitized by Google

νςʹ. Σκέψασθε δὴ, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει; Ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι [1] δικαίοις. Τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι· τὰ δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς, πῶς ἔχει αὐτῷ, ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων, οὗτος προδοὺς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ, τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο, [2] φυγὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο, θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ, τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὠνομασμένους Κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα, πλουσίαν μὲν, νὴ Δία, καὶ χρυσίον [3] ἐπιφερομένην πολὺ, Σκύθιν δὲ τὸ γένος· ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας, συνῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα

bus explicare ac probare posse: sed si alterutro carendum sit, bona mens anteponenda eloquentiæ est. In hoc loco τὴν διάνοιαν—παιδείαν—λόγον, aliter ac *Wolfius*, accipio, et potius cum Lambino sentio, sc. subintelligens vocem κατὰ, vel vim vocis istius, et post λόγον igitur comma vel punctum levissimum constituo. *Taylor.*

[1] δικαίοις] Vir literis optimis optime excultus *J. Toup* legendum censet, λογισμὸς ἔστω—δίκαιος. Quod verum arbitror. Tametsi commode vertant, Brodæus, *omni cum æquitate*; Wolfius, *ratio subducatur æquissimis conditionibus.* Idem.

[2] φυγὰς]—ἐγένετο, καὶ θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ, τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον. *Markland.*

[3] ἐπιφερομένην] Lysias, *de bonis Aristoph.* Ἐκεῖνος—παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην. *Taylor.*

μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι, τὴν δὲ ἑτέραν ἔγημε, [1] παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους, Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς· ἐξ ἧς ὑμῖν [2] ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης γεγένηται Δημοσθένης. Οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς, πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ, θάνατον γὰρ αὐτοῦ τῶν [3] προγόνων κατέγνωτε, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς, Σκύθης, βάρβαρος, Ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, ὅθεν καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι.

νζ'. Περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, τίς ἐστιν; Ἐκ Τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πατρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι, καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πόλεως εἰληφὼς ἀργύριον, ἐλάχιστα περιεποιήσατο. Νῦν μέντοι τὸ [4] βασιλικὸν χρυσίον [5] ἐπικέκλυκε τὴν δαπάνην αὐτοῦ· ἔστι δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ πε-

[1] παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους] Quibus cautum erat, ne quis peregrinam mulierem in uxorem duceret. *Brodæus.*

[2] ὁ περίεργος] Videtur deesse οὗτος. Sc. ἐξ ἧς ὑμῖν οὗτος ὁ περίεργος— *Markland.*

[3] προγόνων] More oratorum, exaggerandæ rei causa, pluralem usurpavit, rei veritate singularem numerum poscente. Gylon enim solus designatur. *Reiske.*

[4] βασιλικὸν χρυσίον] *Ei a rege Persarum datæ pecuniæ.* Diodorus, l. XVII. c. 4. Εἴτε βουλόμενος (Demosthenes) τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἀμεμπτον αὐτὸν διαφυλάττειν· πολλὰ γὰρ χρήματα φασιν αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ Περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων. *Brodæus.*

[5] ἐπικέκλυκε] Metaphora tracta est ab æstu reciprocante. Nos hoc fere modo diceremus, *His affairs were at a low ebb, till the tide of the Persian Exchequer flowed in.* Taylor.

Ibid.] Rem ejus familiarem, unde sumptus faciendi sunt, tam

ριεγένετο. Καί, τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. Περὶ δ' εὐγνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν, πῶς πέφυκε; δεινῶς λέγειν, κακῶς βιῶναι. Οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι καὶ παιδοποιΐᾳ, ὥστε με μὴ βούλεσθαι λέγειν, ἃ [1] τούτῳ πέπρακται· ἤδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. Ἔπειτα, τί συμβαίνει τῇ πόλει; Οἱ μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.

νη'. Πρὸς δ' ἀνδρίαν βραχύς μοι λείπεται λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι, ἢ ὑμεῖς μὴ συνῄδειτε αὐτῷ, διατριβὴν ὁ λόγος ἄν μοι παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ὑμεῖς σύνιστε, λοιπὸν ὑπομνῆσαι τοὺς [2] περὶ τούτων κειμένους νόμους. Ὁ γὰρ Σόλων, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίοις ᾤετο δεῖν ἐνέχεσθαι καὶ τὸν ἀστράτευτον, καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν, καὶ τὸν δειλὸν ὁμοίως· εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί· καίτοι θαυμάσειεν ἄν τις ὑμῶν, [3] εἰ εἰσι

largiter obundavit aurum a rege Persarum ei missum, ut, quamvis intemperanter prodigat, opesque illas peregrinas omni luxuriæ genere dilapidet, consumere tamen et exhaurire posse haud videatur. *Reiske.*

[1] τούτῳ] Sc. ὑπὸ τούτου. Vide, infra, §. 90, et quæ notantur ibi.

[2] περὶ τούτων] Τῶν δειλῶν sc. *Andocid. de Myst.* τούτους ἔδει καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἀτίμους εἶναι, καὶ ὁπόσοι λίποιεν τὴν τάξιν, ἢ ἀστρατείας, ἢ δειλίας τὴν ὄφλοιεν, ἢ ἀσπίδα ἀποβάλοιεν. Hoc etiam indicat Lysias, c. Alcibiad. Λιποταξίου. *Brodæus.*

[3] εἰ] Ei, post θαυμάζω, pro ὅτι, apud Græcos adeo frequens est, ut, nisi Tyronum gratia, notasse fere supervacaneum videatur.

Digitized by Google

φύσεως γραφαί· εἰσὶ τίνος ἕνεκα; Ἵνα ἕκαστος ἡμῶν, τὰς ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενος μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἀμείνων ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχῃ. Ὁ μὲν τοίνυν νομοθέτης, τὸν ἀστράτευτον, καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν, ἔξω τῶν περιρραντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει, καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι, οὐδὲ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ. [1] Σὺ δὲ τὸν ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν, καὶ τῷ σαυτοῦ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς ἐν τοῖς τραγῳδοῖς εἰς τὴν ὀρχήστραν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου, τὸν τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα; Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅταν φῇ δημοτικὸς εἶναι, θεωρεῖτ' αὐτοῦ μὴ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον, καὶ σκοπεῖτε, μὴ τίς φησιν εἶναι, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

κθ'. Ἐπεὶ δὲ στεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ καταλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς, καὶ τοὺς εἰκῇ διδομένους στεφάνους, οὔθ' οἱ τιμώμενοι χάριν ὑμῖν εἴσονται, οὔτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθωθήσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μή ποτε βελτίους ποιήσετε, τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλα τούτων οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. Εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε, πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα δοκεῖ ἡ πόλις εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν, ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων; Ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ἐπὶ τῶν προγόνων.

[1] Σὺ δὲ] Cteſiphontem alloquitur. *Reiſke.*

Digitized by Google

Ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν, ἢ νυνί; Τότε μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι. Δωρεαὶ δὲ, καὶ στέφανοι, καὶ κηρύγματα, καὶ σιτήσεις ἐν Πρυτανείῳ, πότερον τότε ἦσαν πλείους, ἢ νυνί; Τότε μὲν ἦν σπάνια [1] τὰ καλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον· νῦν δ' ἤδη [2] καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.

ξ'. Οὐκοῦν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις, τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; Ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν. Οἴεσθέ ποτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Παναθήναια, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων, Παγκράτιον, ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ,

[1] τὰ καλὰ] F. ἆθλα, præmia, ſc. τῆς ἀρετῆς, quæ vox aſſumenda eſt ex ſequentibus: σπάνια τὰ ἆθλα [τῆς ἀρετῆς] καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀρετῆς τίμιον. Nam τὰ καλὰ pro *ornamentis* nimis ambiguum videtur. Sic, §. 90. τῆς ἀρετῆς ἆθλον. *Markland.*

[2] καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα] Nemo ex interpretibus metaphoram attigit. Ut veſtis, quæ acu et arte pingitur, nimia lotione nitorem ſuum amittit, et elegantiam, adeoque facta eſt obſoletior, ſimiliter de præmiis publicis ſtatuendum eſt. Attigit fere *Cornelius Nepos* in Miltiade verſus finem: *Ut populi noſtri honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque cauſam glorioſi, nunc autem effuſi atque obſoleti, ſic olim apud Athenienſes.* Taylor.

Ibid.] Res, de qua nunc agitur, honorum puta et præmiorum collatio, ita profunditur, velut aqua e fitula, qua aqua pavimentum conſpurcatum abluendum fit. Καταπλύνεται non ſolum res abluenda, ſed etiam id, quo ad abluendum utimur. Eſt itaque *καταπέπλυται*, *effunditur, prodigitur*. Reiſke.

Digitized by Google

ἀλλὰ τῷ διαπεπραξαμένῳ; Οὐδεὶς ἂν ποτ' ἠθέλησεν ἐπασκεῖν. Νῦν δ', οἶμαι, διὰ τὸ ἄπαινον, καὶ τὸ περιμάχητον, καὶ τὸ καλὸν, καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης, ἐθέλουσί τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι, καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες, διακινδυνεύειν. Ὑπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς, κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι, ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλίγοις, καὶ ἀξίοις, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς· ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς διαπεπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς φύσεις διαφθερεῖτε.

ξα'. Ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σαφέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. Πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας, ὅτ' ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημοσθένης, ὁ τὰς τάξεις λιπών; Μιλτιάδης δὲ, ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος; Ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ', ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; Ἀλλ' ἔγωγε, μὰ τοὺς Θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου, καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. Ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὐτοῦ λόγῳ, εἴ που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. Ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; Οὐκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ οὕτω τετιμημένοι, τῆς πόλεως ἄξιοι. Οὐ γὰρ ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ

μνήμη τῶν εὖ πεπονθότων, ἢ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει.

ξζ'. Δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον, ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι. Ἦσάν τινες κατὰ τοὺς τότε καιροὺς, οἳ [1] πολλοὺς πολὺν ὑπομείναντες χρόνον καὶ μεγάλους κινδύνους, ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεὰν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν [2] τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν· ἐφ' ᾧ τε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ ἐπίγραμμα. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. Ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν,

Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
Παισὶν ἐπ' Ἠϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοὰς,
Λιμόν τ' αἴθωνα κρατερόν τ' ἐπάγοντες ἄρηα,
Πρῶτοι [3] δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην.

[1] πολλοὺς πολὺν] Pro πολὺν in *Mead.* est πολλοὺς, quod arbitratu meo illi alteri adjunxi, ut hæc exiret sententia, *qui multa et magna cum diu tolerassent discrimina.* Reiske.

[2] τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν] Pausanias, Atticis, c. 2. Στοαὶ δέ εἰσιν ἀπὸ τῶν πυλῶν ἐς τὸν Κεραμεικὸν, καὶ εἰκόνες πρὸ αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ γυναικῶν, καὶ ἀνδρῶν, ὅσοις τι ὑπῆρχε, καὶ ὧν τις λόγος ἐς δόξαν· ἡ δὲ ἑτέρα τῶν στοῶν ἔχει μὲν ἱερὰ Θεῶν, ἔχει δὲ γυμνάσιον Ἑρμοῦ καλούμενον. Et hæc ipsa est, quæ a Mercurialibus illic statuis, dicta ἡ τῶν Ἑρμῶν, sive *Mercuriorum.* Meursius, Athen. Attic. l. i. c. 2.

[3] δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην] Invenerunt rationem, qua hostes ad consilii inopiam et desperationem salutis adigerent. *Reiske.*

Digitized by Google

Ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ,

Ἡγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Ἀθηναῖοι τάδε δῶκαν,
Ἀντ' εὐεργεσίης, καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
Μᾶλλόν τις τάδ' ἰδὼν καὶ ἐπεσσομένων ἐθελήσει
Ἀμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

Ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ἑρμῇ,

Ἔκ ποτε τῆσδε πόληος ἅμ' Ἀτρείδῃσι Μενεσθεὺς
Ἡγεῖτο ζάθεον Τρωϊκὸν ἀμπέδιον,
Ὅν ποθ' Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
Κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
Οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
Κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

Ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; [1] οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου. Προσέλθετε οὖν τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν Ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. Τί οὖν ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; Ἐνταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι [2] μάχη

[1] οὐδαμοῦ] Si quis velit discere, quis fuit ille dux, seu στρατηγὸς, cujus nomen suppresserunt hæc epigrammata, sciat fuisse Cimonem Miltiadis filium, et adeat *Plutarchum* in ejus vita. *Palmer.*

[2] μάχη γέγραπται] Vid. *Pausan. Attic. Meurs. Athen Attic.* l. i. c. 5. aliosque, quibus hujuscemodi negotium datum est. Utile erit conferre Nepotem. *Namque huic Miltiadi, qui Athenas, totamque Græciam liberavit, talis honos tributus est. in porticu, quæ Pœcile vocatur, cum pugna depingeretur Marathonia, ut in decem Prætorum numero prima ejus imago poneretur, isque hortaretur milites, prælium que committeret.* Taylor.

Digitized by Google

γέγραπται· τίς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; Οὑτωσὶ μὲν ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἄν, ὅτι Μιλτιάδης· [1] ἐκεῖ δέ; οὐκ ἐπιγέγραπται· πῶς; οὐκ ᾔτησε τὴν δωρεὰν ταύτην; ᾔτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι παρακαλοῦντι τοὺς στρατιώτας. Ἐν τοίνυν τῷ Μητρῴῳ παρὰ τὸ βουλευτήριον, ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. Ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον· ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα ἕκαστον· ἔπειτα κελεύει στεφανοῦσθαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ χρυσῷ. Τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. Καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην, ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Τριάκοντα προσέβαλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρω-

[1] ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται] Sic distinctum hunc locum exhibent vulgatæ. Ego de meo pone δὲ signum interrogandi interposui, plura non ausus. Potest enim locus integer esse, tametsi facile deesse nonnihil videri possit. Verum nihil deest. Est repræsentata verbis oratoris et nescio cujus alius sermocinatio. Orator interrogat. *Ibi autem* (scil. in Pœcile quis est dux illius prælii?) Interpellat eloqui et defectum orationis explere volentem collocutor: *Nomen imperatoris ibi adscriptum non est.* Orator: *Quid ita?* vel *cur istud?* Reiske.

νεια τῶν πολεμίων ἐπιόντων. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ περὶ δωρεᾶς τοῖς ἀπὸ Φυλῆς.

[1] Παραναγνῶθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει, τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν κατεγαγόντων τὸν δῆμον δωρεά· εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

ξγ'. Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ, παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα. Οὐδὲ γὰρ Φιλάμμονα [2] φησὶ τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι, νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς. Ὥσπερ ἡμᾶς ἀγνοοῦντας, ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους· τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι, πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετὴν, ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. Δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ θεάτρῳ

[1] Παραναγνῶθι] Jubet Æschines *conferri, comparari, contra,* vel *juxta, recitari* decretum Ctesiphontis, ut τῇ πρὸς ἄλληλα θέσει statuerent judices de præmiis τοῖς ἀπὸ Φυλῆς, et præmiis Demostheni, decretis. *Taylor.*

[2] φήσει] Recte vaticinatur Æschines. Plenus est in hac argumentatione Demosthenes. Vide de Coron. §. 99. Iste Philammo, teste Suida, πύκτης erat Ἀθηναῖος, ὃς πάντα τὸν χρόνον ἐνίκα τοὺς ἀντιπάλους. *Idem.*

Digitized by Google

ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Μὴ οὖν ἡμῖν, ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευται, διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει. Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ Γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τούσδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
 Δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις
Θεσμοῖς ἄρξαντας πρῶτοι πόλεως καταπαύειν
 Ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι· [1] ἔναυλον γὰρ ἦν ἔτι τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον.

ξδ'. Καὶ γάρ τοι ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει, ὃς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς· ἔφη γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσῄει γραφὴ παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι [2] ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον· τί γὰρ

[1] ἔναυλον] Elegans locutio et ſatis rara. Eſt autem metaphora ſumpta ab iis, quibus poſt tibiarum ſonum aures adhuc perſonant. Id eſt, *notum eſt et inculcatum auribus, ut tibiarum ſonus.* Palmer.

[2] ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Eſt ænigmatis inſtar, quo ſignificat, ut opinor, ſtatim fuiſſe condemnatos reos; quod aliquid dicere

Digitized by Google

ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παράνομα λέγοντος ϰ) πράττοντος; Καὶ τὴν ἀκρόασιν, ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, ἐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποίεν, ὥσπερ νῦν γίνεται, ἀλλ᾽ ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικαςαὶ τοῖς τὰ παράνομα γράφεσιν αὐτῦ τοῦ κατηγόρε, ϰ) πολλάκις [1] ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα, ϰ) ἐκέλευον πάλιν ἀναγινώσκειν τὲς νόμες ϰ) [2] τὸ ψήφισμα· ϰ) ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες, ἐχ εἰ πάντας παραπηδήσαιεν τὲς νόμες, ἀλλ᾽ εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν παραλλάξαιεν. Τὸ δὲ νυνὶ γινόμενον πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαςόν ἐςιν. Ὁ μὲν γὰρ Γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ παράνομον· οἱ δὲ δικαςαὶ, ὥσπερ ἐπῳδὴν ἢ

aut *scribere* contra leges, æque vindicandum censerent ac *facere.* Wolfius. Sensus est manifestus; et explicari potuit ex linea sequente. Perinde esse παράνομα λέγειν, et παράνομα πράττειν. *Legem legibus contrariam ferre, æque incivile est atque leges ipsas re violare.* Taylor.

Ibid.] Videtur pone primum vocabulum deesse πρὸς μῖσος, *perinde ad odium fuisse et nomen et rem,* h. e. utrumque æqualiter fuisse ignominiosum et invisum, sive quis ὀνόματι tantum, sive etiam ἔργῳ legibus adversa patrasset. Locus hic affectata brevitate et concinnitate obscuratus est, ut sententiam conjectando elicere sit arduum. Videtur autem ὄνομα παρανόμων appellare suasionem legum vetustis legibus atque ritui patrio obrogantium : ἔργον παρανόμων autem patrationem scelerum statum reipub. evertentium. Erit igitur sententia hæc, isto admisso: perinde fuisse exosos, si qui juri vetusto civili contraria rogarint, atque si qui facinora alia, reipub. damnosa, commiserint. *Reiske.*

[1] ἀνεπόδιζον] Ἀντὶ τῦ, ἀνεκάλεν, *revocabant.* Wolfius.

Ibid.] Ἀνεπόδιζον δὲ τὸν γραμματέα, Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἐπὶ τῦ πάλιν ἀναγινώσκειν ἐποίεν· ϰ) ἀναποδιζόμενα δὲ Ἀντιφῶν τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα. Pollux, l. ii. c. 4. *Taylor.*

[2] τὸ ψήφισμα] Novum puta, a reo τῶν παρανόμων latum, quod noster paulo post τὸ παράνομον appellat. *Reiske.*

Digitized by Google

ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι, πρὸς ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν. Ἤδη δ' ἐκ τῆς τέχνης τῆς Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις παραδέδεχθε· μετενήνεκται γὰρ ὑμῖν τὰ τῆς πόλεως δίκαια. Ὁ μὲν γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων τὴν γραφὴν κατηγορεῖ, οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε, ὧν μέν εἰσι κριταὶ, ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ δικασταὶ, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν, λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἂν ἄρα ποτὲ ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον ἄλλος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν· ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα.

ξέ. Ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς, λέγων, ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. Ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος, ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων, ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα, οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων· καλῶς, οἶμαι, σεμνυνόμενος· ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ [1] διαπολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι

[1] διαπολιτευόμενοι] Casaubonus, ad hæc verba Polyæni, Strat. l. i. c. 21. Πεισίστρατος Μεγακλεῖ διεπολιτεύετο, ait: fuit quum præferrem alteram lectionem ἀντεπολιτεύετο. Sed nihil mutandum. Nam διαπολιτεύεσθαι, pro ἀντιπολιτεύεσθαι, de contrariis in eadem civitate factionibus non raro positum meminimus. Polyænus iterum, l. ii. c. 26. τοὺς διαπολιτευομένους τῷ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀριστοκλεῖ διαφθείρας. Et l. v. c. 11. ὑπὸ τῶν διαπολιτευομένων

Digitized by Google

τοὺς φίλους, εἴ τι ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. Ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε. Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριέα, γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους, στεφανοῦν ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἷλε, νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ ὑπελογίζοντο οἱ δικασταί· ἡγοῦντο γὰρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν, παρὰ τοὺς νόμους γράφοντά τι.

ξϛʹ. Ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλ' ἅπαν τοὐναντίον γίνεται. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν, καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν τῷ Πρυτανείῳ, ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων, οὓς ὑμεῖς ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε. Εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν τοιαύτῃ πόλει, ἣν οἱ Θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς παράνομα γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν, ὑφ' ἧς τετίμηται. Τίς οὖν [1] ἀποδέδεικται λόγος

διαβληθείς. Marcellinus, in vita Thucydidis, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο, hoc eſt, ἀντεπολιτεύσατο, ut apud Plutarchum in eadem re, ἦν μὲν γὰρ ὁ Θουκυδίδης τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ πλεῖστον ἀντεπολιτεύσατο τῷ Περικλεῖ χρόνον. Idem in Nicia eadem repetit. Grammàtici tamen inter διαπολιτεύεσθαι et ἀντιπολιτεύεσθαι ſubtiliter more ſuo diſtinguunt. Verba Ammonii ſunt, quæ aſcripſimus, Διαπολιτεύεσθαι καὶ ἀντιπολιτεύεσθαι διαφέρει. Διαπολιτεύεσθαι μὲν γὰρ λέγουσι τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως· ἀντιπολιτεύεσθαι δὲ τοὺς ἐξ ἑτέρας δι' ἑτέρας ἀντιδιαστατοῦντας ἀλλήλοις. Θεόπομπος δὲ, καὶ τοὺς ἐν μιᾷ πόλει φιλοτιμουμένους πρὸς ἀλλήλους, ἀντιπολιτεύεσθαι ἔφη.

[1] ἀποδέδεικται] *Aſſignatus, attributus, permiſſus, præſcriptus eſt.* Reiſke.

ἀνδρὶ [1] δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; Ἐγὼ λέξω. Εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ [2] ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ γραφὴ παρανόμων εἰς τὸ δικαστήριον. Ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν [3] πρῶτον ὕδωρ τῷ κατηγόρῳ, καὶ τοῖς νόμοις, καὶ τῇ δημοκρατίᾳ· τὸ δὲ δεύτερον ὕδωρ, τῷ τὴν γραφὴν

[1] δικαίῳ] Anne ἀνδρὶ δικαίῳ, an δικαίῳ συνηγόρῳ? Tanta Ἀμφιβολογία a tanto et tam accurato auctore excidere non potuit. Sed teneo: illud ἀνδρὶ insinuatum est a sciolo, qui non intellexit, quid Græci voluerunt per δίκαιον συνήγορον. Nimirum δίκαιος ille est, qui eam rem rite exsequitur, in qua occupatur. Ita Lucianus, *de Hist. conscribend.* Xenophontem vocat δίκαιον συγγραφέα, i. e. *idoneum et historiæ conscribendæ parem auctorem.* Ad eam normam scriptum reperimus apud Longinum, Cap. extr. παιδομαθεῖς δουλείας δικαίας. i. e. *perfectæ, et absolutæ.* Latini multa cum liberalitate voce *justus* ad eam rem utuntur, ut *Volumen, Prælium, Exercitus* dicuntur *justi.* Quicquid scil. functionem suam recipit; quicquid suo muneri respondet, et omnibus numeris est absolutum, id apud eos scriptores *justum* dicitur. Ecce enim auctoritatem, ut hac ipsa phraseologia utar, *justam*: Priscianus scribit, Σοφοκλῆς. Αἴαντι. Δίκαιος γένος, pro *vero. Nostri quoque* Verum *pro* Justo, *et* Justum *pro* Vero *frequenter ponunt. Virgilius, Æneid.* l. xii.

Quæcunque est fortuna, mea est, me verius unum
Pro vobis fœdus luere, et decernere ferro.

Verius dixit pro Justius. Hæc ille, l. ii. col. 1180. Videtur Priscianus respexisse ad illud *Sophocleum* in *Ajace*, ver. 547.

Εἴπερ δικαίως ἔστ' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.

Sed pergo in Græcis. Demosthenes, de Cor. §. 56. ἦν μὲν τοίνυν τοῦ δικαίου πολίτου. i. e. *boni civis, et patriæ amantissimi.* Non agitur de *Justitia morali.* Et rursus, §. 90. εὔνους καὶ δίκαιος πολίτης. *Taylor.*

[2] ἡμέρα] Qui commentantur ad N. F. scil. 1 Cor. c. iii. ver. 13. et ἡμέραν per *judicium* exponunt, ex hoc loco proficere possunt. *Idem.*

[3] πρῶτον ὕδωρ] Adi Potterum, l. i. c. 21.

Digitized by Google

φεύγοντι, καὶ τοῖς [1] εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ [2] μὴ λυθῇ τὸ παράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. Ὅστις μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν παραιτεῖται· [3] ὅστις δὲ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ, ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδὲν ὅσιον οὐδενὶ, οὔτ' αἰτηθέντα ἑτέρῳ δοῦναι. Κελεύσατε οὖν αὐτοὺς, ἐάσαντας ὑμᾶς τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους [4] διενεγκεῖν, ἔπειτα ἀπαντᾷν εἰς τὴν τίμησιν.

[1] εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν] *Qui rem ipsam de qua certatur, tractare volunt*, neque judices, a proposito abductos, de iis rebus sententiam ferre cogunt, quarum judices non sunt, quod modo questus est Noster, §. 64. *Stock.*

[2] μὴ λυθῇ] *Nisi purgetur.* h. e. si minus evincatur, illud decretum, quod discrepantiæ cum legibus arguatur, cum legibus optime consentire. *Reiske.*

[3] ὅστις δὲ] Sententia est, quisquis autem in prima sui defensione vos rogat vestrum suffragium, is vos hæc rogat, ut vos sibi velitis religionem vestri jurisjurandi condonare et prodere, et legum veniam facere, suamque in gratiam ritus patrios libertatemque civilem tollere. Ὅρκον, et reliqua, *αἰτεῖν*, est rogare judicem, ut sibi καταχαρίζηται τὸν ὅρκον, jusjurandum a se dictum de servando jure æquo tuendisque legibus, violet in gratiam rogantis. Ἡ πρώτη ψῆφος est suffragium illud quod decernit, sitne reus sons, an insons, absolvendus, an condemnandus. Quo si condemnaretur, tum iterum ibatur in suffragia, quæ erat ἡ δευτέρα ψῆφος, ἡ τίμησις, qua seu mulcta pecuniaria, seu pœna corporis sit afficiendus. *Idem.*

[4] διενεγκεῖν] Διὰ in hac compositione significat τὸ *viritim*, ut unusquisque sigillatim suum suffragium in cistulam injiceret. *Idem.*

ξζ'. Ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὀλίγου δέω εἰπεῖν, ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι ἐπὶ ταῖς γραφαῖς μόνον τῶν παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ κατηγόρῳ συνηγόρους παρέχεσθαι, μήτε τῷ τὴν γραφὴν τῶν παρανόμων φεύγοντι· οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ, τὸν κανόνα προσφέρομεν, ᾧ διαγινώσκεται, οὕτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν παρανόμων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου, τουτὶ τὸ σανίδιον, καὶ [1] τὸ ψήφισμα, καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. Ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπιδείξας κατάβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; Ὅταν δὲ ὑπερπηδήσας τὴν [2] δικαίαν ἀπολογίαν, παρακαλεῖς κακοῦργον ἄνθρωπον, καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν δημοκρατίαν.

ξη'. Τίς οὖν ἐστιν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; Ἐγὼ ἐρῶ. Ἐπειδὰν προσελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ καὶ μὴ ἀπολογῆται, ὑπο-

[1] τὸ ψήφισμα, καὶ οἱ—νόμοι] Hæc verba ſunt expoſitio vocabuli τὸ σανίδιον. Solebat enim in foro, coram judicum conſeſſu, lignea ſuſpendi tabula, cui inſcripta eſſent hæc duo: primo, decretum, quod παρανόμων argueretur: ſecundo, leges, quæ illi decreto adverſari viderentur, quæ leges, quod ad latus decreti ſcriberentur, ideo dicuntur νόμοι παραγεγραμμένοι. *Reiſke.*

[2] δικαίαν] Forte, in parili ſignificatione, ac modo expoſuimus. Et ſimiliter paulo infra. *Taylor.*

Digitized by Google

μνήσατ' αὐτὸν ἀνὰ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν, καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι [1] παραναγνῶναι. Ἐὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, [2] ἀλλὰ τὰς τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. Ἐὰν δὲ, ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν, Δημοσθένην παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε κακοῦργον ἄνθρωπον, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν, ἐπανερομένου Κτησιφῶντος, εἰ καλέσοι Δημοσθένην, πρῶτος ἀναβοήσῃ, κάλει, κάλει· ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν Δημοκρατίαν καλεῖς.

ξθ'. Ἂν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένην τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, [3] ὅνπερ κἀγὼ

[1] *παραναγνῶναι*] De vi hujus vocis vide, supra, p. 93.

[2] *ἀλλὰ τὰς τῶν*] Interposui *τὰς* de meo. *Reiske.*

[3] *ὅνπερ κ. τ. λ.*] Antiquiora exemplaria habent, *ὅνπερ κἀγὼ ὧδε πῶς κατηγόρηκα, ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς*. Ita *Ald.* cum MS. *Mead.* Unde nobis procudit optimus *Stephanus* bellissimam sane lectionem, quam ejus auctoritate repræsentavi, *τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κἀγὼ κατηγόρηκα· ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα;* Excidit enim incuria librarii vox illa tam cito recurrens *κατηγόρηκα*. Solet hoc fieri. Quod cum mihi concesseris, cetera prono alveo fluunt. Interea Cl. *Marklandus*, puncto tantum interrogationis translato, scitam istam lectionem scitiorem etiamnum facit: *ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα (ἵνα καὶ ὑπόμνησω ὑμᾶς;)* Verte igitur; *postulate, ut Demosthenes eodem modo se defendat, quo ego accusavi. Ego autem (ut id vobis in memoriam revocem) quo pacto aut modo accusavi?* Postremo Cod. *Bern.* ita, *ὅνπερ κἀγὼ κατηγόρηκα, καὶ πῶς κατηγόρηκα; ὧδε.* *Taylor.*

Digitized by Google

ὧδέ πως κατηγόρηκα, ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς, οὔτε τὸν ἴδιον βίον τοῦ Δημοσθένους πρότερον διεξῆλθον, οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέγειν, ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώτατος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἀπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους· ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν, οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα, ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας, ἀλλὰ [1] παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν. Δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ, ὁ φεύγων τὴν γραφὴν, οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναῤῥήσεως, καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίνεσθαι, οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι. Ταῦτα δ' εἰπὼν, μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν [2] δημοσίων, ἀδικημάτων λέγω.

[1] παντελῶς] Juxta monitum Cl. *Marklandi*, distinguendum est post istud vocabulum, nempe οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα verba ista, ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας, ἀλλὰ παντελῶς, καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα. Et verte, *verum absolute, sine clausula, aut exceptione, ideoque vos et leges despexerit*. Taylor.

[2] δημοσίων, ἀδικημάτων λέγω] Quicquid hic fuerit olim du-

Digitized by Google

σ'. Οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε ἀπολογεῖσθαι, πρὸς τὸν τῶν εὐθυνῶν νόμον πρῶτον, καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, [1] τρίτον δὲ τὸ, μέγιστον λέγω, ὡς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. Ἐὰν δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, κατεπαγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε, μηδ' ἀγνοεῖθ', ὅτι [2] πάλαισμα τοῦτ' ἐστι δικαστηρίου. Οὐ γὰρ εἰσαῦ-

bii, id interponendo commate sustuli, tanquam duo postrema vocabula in parenthesi posita sint *de publicis* (*injuriis inquam.*) Nam cum δημοσίων dixisset, poterat alicui πραγμάτων vel πολιτευμάτων succurrere. Orator autem hoc defugiens, cavensque, ne quis in supplenda sententia erret, addit, ἀδικημάτων λέγω, veluti diligenter declarans mentem suam, certisque finibus ambitum ejus circumscribens, de significatione, qua vocabulum δημοσίων h. l. acceptum velit. *Reiske.*

[1] τρίτον δὲ τὸ, μέγιστον] Ita interpungimus, et, ni fallimur, recte. Quis enim, mediocriter etiam in Græcis literis versatus, nescit, articulum neutrum τὸ haud raro propositioni integræ præponi?

[2] πάλαισμα] Valet astutam rationem vincendi adversarium, qua utebantur pugiles in certaminibus: sæpe tamen hoc verbum apud optimos auctores ad alias res translatum invenitur, significatque *callidum aliquod consilium ac vafrum.* Æschines in hoc loco manifesto ita cepit. Xenophon quoque, Memorab. l. ii. inducens Socratem irridentem stultam rationem Aristippi, qui dixerat, ut liber esset malis, quæ sæpe vexant incolas certorum locorum, noluisse unquam ascribi se in civitatem ullam, sed ubique peregrinum esse, eodem pacto illo usus est. Verba politi suavisque scriptoris hæc sunt: καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη, τοῦτο μέντοι ἤδη λέγεις δεινὸν πάλαισμα· τοὺς γὰρ ξένους, ἐξ οὗ ὅ, τε Σίννις, καὶ ὁ Σκείρων, καὶ ὁ Προκρούστης ἀπέθανον, οὐδεὶς ἔτι ἀδικεῖ. Mera autem illa est ironia; multis enim injuriis tunc quoque expositos esse hospites intelligebat. *Victorius,* Var. Lect. l. ii. c. 10.

Digitized by Google

ὅστις ποτὲ βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν, ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων, εἰς λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν. Ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκτας περὶ τῆς στάσεως πρὸς ἀλλήλους διαγωνιζομένους, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τοῦ λόγου μάχεσθε, καὶ μὴ ἐᾶτε αὐτὸν ἔξω τοῦ παρανόμου λόγους περιΐστασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκροάσει, εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος [1] λόγους, καὶ τὰς [2] ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν λόγων ἐπιτηρεῖτε.

οα'. Ἀλλ' ἃ δὴ συμβήσεται ὑμῖν, ἐὰν μὴ τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιῆσθε, τοῦθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι προειπεῖν. Ἐπεισάξει γὰρ τὸν γόητα, καὶ βαλαντιοτόμον, καὶ διατετμηκότα τὴν πολιτείαν. Οὗτος κλάει

[1] λόγους] Putarem ὅρους, *terminos*, ex ſenſu, et ut vitetur ingrata repetitio ejuſdem vocabuli. Orat. c. Timarch. p. 75. lin. 14. *Edit. Taylor.* εἰς τὸν τοῦ πράγματος αὐτὸν δρόμον εἰσελαύνετε. Vide tamen Demoſthenem, de Falſ. Legat. p. 149. *Markland.*

Ibid.] Bene habet: ὁ τοῦ πράγματος λόγος idem eſt atque ὁ περὶ τοῦ πράγματος λόγος, quaſi dixiſſet τὸ λέγειν τὸ πρᾶγμα αὐτό. In alio quidem auctore περὶ utique amplecterer. *Reiſke.*

[2] ἐκτροπὰς] Ἐκτροπαὶ vocabantur a Græcis, niſi fallor, diverticula, id eſt, loca quædam in viis, ubi errare, rectoque itinere digredi facile poſſent viatores. Hoc in loco utitur Æſchines μεταφορικῶς, dum admonet diligenter judices ne paterentur Demoſthenem in defenſione a cauſa diſcedere, atque aliquid extra rem afferre, ſed exitus clauderent, ipſique diverticula omnia ſervarent. Loquitur enim tanquam de fera, quæ in ſaltu aliquo a venatoribus incluſa, retibuſque undique cincta, conetur aliqua occulta via erumpere. *Victorius*, Var. Lect. l. xiv. c. 5.

Digitized by Google

μὲν ῥᾷον, ἢ ἄλλοι γελῶσιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατα ἀνθρώπων. Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι δὲ, εἰ μεταβαλλόμενος τοῖς ἔξω περιεστηκόσι λοιδορήσεσθαι, φάσκων τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας [1] διηριθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς πρὸς τὸ τοῦ φεύγοντος. Ὅταν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς στασιαστικοὺς λόγους, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε, ὅτι, ὦ Δημόσθενες, εἰ σοὶ ἦσαν ὅμοιοι οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες, οὐκ ἄν ποτε ἡ δημοκρατία κατέστη· νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν, μεγάλων κακῶν συμβάντων, ἔσωσαν τὴν πόλιν, τὸ κάλλιστον ἐκ [2] παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, Μὴ μνησικακεῖν, σὺ δὲ ἑλκοποιεῖς, καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθημερὸν λόγων, ἢ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως.

οβ'. Ὅταν δ' ἐπίορκος ὢν, εἰς τὴν διὰ τῶν ὅρκων πίστιν καταφυγγάνῃ, ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσατε αὐτῷ, ὅτι τῷ πολλάκις μὲν ἐπιορκοῦντι, ἀεὶ δὲ πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὅρκων ἀξιοῦντι πιστεύεσθαι, δυοῖν θάτερον ὑπάρξαι δεῖ, ὧν οὐδέτερόν ἐστι Δημοσθένει ὑπάρχον, ἢ τοὺς Θεοὺς καινοὺς, ἢ τοὺς ἀκροατὰς μὴ τοὺς αὐτούς. Περὶ

[1] *διηριθμημένους*] Delectos, excerptos, distinctos, et in suas quosque classes distributos, atque seorsim stare jussos, tu, qui cum optimatibus facis, hac ito, tu, qui popularis es, illac: ut pastor pecus dinumerat, albas a nigris separans. *Reiske.*

[2] *παιδείας*] H. l. est, honesta, ingenua, liberalis disciplina, pudica, decoris, æquitatis, humanitatis, et sapientiæ plena vivendi ratio, *bonne conduite*, cujus in præceptis negat Æschines aliud esse præstantius hoc, *μὴ μνησικακεῖν*, facilitate puta peccatis aliorum ignoscendi. *Idem.*

Digitized by Google

δὲ τῶν δακρύων, καὶ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ, ποῖ καταφύγω, ἄνδρες Ἀθηναῖοι; Εἰ περιγράψετέ με ἐκ τῆς πολιτείας, οὐκ ἔστιν ὅποι ἀναπτήσομαι· ἀνθυποβάλλετε αὐτῷ, ὁ δὲ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ποῖ καταφύγῃ, Δημόσθενες; πρὸς ποίαν συμμάχων παρασκευήν; πρὸς ποῖα χρήματα; Τί [1] προβαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ ὑπὲρ σεαυτοῦ [2] βεβούλευσαι, ἅπαντες ὁρῶμεν· ἐκλιπὼν μὲν τὸ ἄστυ, οὐκ οἰκεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ' [3] ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως, ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυτοῦ ἀνανδρίᾳ τὸ βασιλικὸν χρυσίον, καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα.

σγ'. Ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα; Τίς ἡ κραυγή; Τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; Οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν; Ὁ δὲ ἀγὼν οὐκ [4] ἀτίμητος; Σὺ δ' οὔτε

[1] προβαλλόμενος] De iis usurpatur, qui cautela quadam, tanquam scuto, rem quasi vallant. Est itaque sententia, qua tu cautione, quo præsidio, in republica gerenda, latera ejus communivisti? *Reiske.*

[2] βεβούλευσαι] An προβέβλησαι? *Markland.* Recte, credo, ut continuetur allusio, quam attigit H. Valesius, ad Harpocr. p. 160. Pronum est, inquam, et facile, τί προβαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου— ὑπὲρ σεαυτοῦ προβέβλησαι. *Taylor.*

[3] ἐξορμεῖς] Urbs quasi portus quidam fingitur, extra quem quæ navis ad anchoram stat, illa ἐξορμεῖν dicitur. Stas ad anchoram, quasi navis quædam extra portum, ad fugam parata. *Reiske.*

[4] ἀτίμητος] Causa tua non est ex eo genere causarum, quibus quod pœna nulla a legibus dicta et definita est, accusatori sævo, aut judicibus inflammatis liceat immanem pœnam pro arbitratu suo irrogare. *Idem.*

Digitized by Google

περὶ τῆς οὐσίας, οὔτε περὶ τοῦ σώματος, οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ. Ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπουδή; Περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους· ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος, ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος, ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στεφανοῦν, αὐτὸν παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμάζω, ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίγνεται· οὐ γὰρ δεῖ ἐφ' οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ [1] ἐκείρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι. Ἀλλ', οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς μετ' ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα [2] ζηλοτυποῦν ἀρετήν.

Ibid.] Pollux, l. viii. c. 6. Ἀτίμητος δίκη, ἣν οὐκ ἔστιν ὑποτιμήσασθαι, ἀλλὰ τοσούτου ἐπιτετίμηται, ὅσου ἐπιγέγραπται. Similiter Ulpianus, in Midiana: Ἀτίμητον καλοῦσιν, ἣν οὐχ ὁ δικαστὴς τιμᾷ, ἀλλ' ἐγγέγραπται τοῖς νόμοις. Videſis Potterum, Archæolog. Græc. l. i. c. 21.

[1] ἐκείρατο] Ita Lyſias, in Epitaph. Ἄξιον ἦν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ τότε κείρασθαι τῇ Ἑλλάδι, καὶ πενθῆσαι τοὺς ἐνθάδε κειμένους. Homerus, Odyſſ. δ'. ver. 198.

Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.

Alia exempla corraſit *Tourellius*, et multi præterea, qui de antiquo more lugendi ſcripſerunt. *Taylor.*

[2] ζηλοτυποῦν] Arbitror opponi hic *veram* et *ſimulatam* virtutem, diſtingui inter hominem ὄντως βεβιωκότα μετ' ἀρετῆς, et monſtrum ζηλοτυποῦν ἀρετήν. Aliter tamen Lexicographi, et in diverſa prorſus abeunt, dum hunc textum citant, *Harpocratio*, *Photius*, *Suidas*, quos turba interpretum ſequitur. Ζηλοτυπεῖν certe, ratione ſuæ compoſitionis, eſt, *Zelum ſive æmulationem ſingere.* Atque is ſenſus huic loco optime concordat. *Idem.*

Digitized by Google

οδ'. Οὐ γὰρ δὴ, μὰ τὸν Ἡρακλέα, τοῦτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβηθήσεται, μὴ ὁ Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόψυχος, καὶ τὰ πολεμικὰ διαφέρων, ἀποτυχὼν τῶν ἀριστείων, οἴκαδε ἐπανελθὼν ἑαυτὸν [1] διαχρήσηται, ὃς τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε, καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε, [2] τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. Ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ [3] πρόσοδον κέκτηται.

οε'. Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γράψαντος τὴν γνώμην βραχέα βούλομαι εἰπεῖν· τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι, ἵνα καὶ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δύνασθε τοὺς σφόδρα

[1] διαχρήσηται] Ajacis exemplo Achillis armis ſpoliati. *Brodæus.*

[2] τραύματος ἐκ προνοίας] *Deliberato conſilio inflicti.* Pollux, l. viii. c. 6. Γραφαὶ δὲ, φόνου, καὶ τραύματος ἐκ προνοίας, &c. *Stock.*

[3] πρόσοδον] Ita ad me ſcripſit vir doctus, J. Toup. *Jocus frigidus atque inficetus, neque Æſchinem ſapiens. Ego vim atque aculeum dabo. Scribe,* ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ κεφάλαιον κέκτηται. (*Nam illud* πρόσοδον *ex gloſſa natum eſt.*) *Quæ Latine vertere non poſſis. Haud aliter luſit Demades in Demoſthenem apud Polluc.* l. vii. c. 24. Δημάδης σκώπτων Δημοσθένη, οὐ συνάγχην λέγοντα εἰλῆφθαι, ἀργυράγχην δέ. *Ita ſcribendum. Vulg.* ἀργυρίζεσθαι δέ. *Plutarch. in Demoſthene,* οἱ δὲ εὐφυεῖς χλευάζοντες, οὐχ ὑπὸ συνάγχης ἔφραζον, ἀλλ' ὑπ' ἀργυράγχης εἰλῆφθαι νύκτωρ τὸν δημαγωγόν. *Quare ita ſine dubio reſtituendus Pollucis locus.* Taylor.

Digitized by Google

πονηρὸς, κἂν μή τις παρείπῃ, διαγινώσκειν. Ὃ δ' ἐστὶ κοινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι πρὸς ὑμᾶς τοῦτ' ἐρῶ· περιέρχονται γὰρ τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας, καὶ λόγους οὐ ψευδεῖς λέγοντες. Ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυτόν φησι φοβεῖσθαι, ἐλπίζει γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶναι, ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δωροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι, καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν. Ὁ δὲ Δημοσθένης, εἰς αὑτὸν μὲν ἀποβλέπων, θαῤῥεῖν φησι, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. Τοὺς δὴ κατεγνωκότας ἀλλήλων ἀδικεῖν, μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κριταὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.

ος'. Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν. Πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην, ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλὰ, ὑπ' ἐμοῦ δὲ καταβέβλαπται, καὶ τὸν Φίλιππον, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ' ἐμέ. Οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουργὸς λόγων, ὥστε οὐκ ἀπόχρη αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν ἐγὼ, ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν αὐτὴν τοῦ βίου διαβάλλει, καὶ τῆς σιωπῆς μου κατηγορεῖ, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος [1] παραλείπηται, καὶ τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέρων μου διατριβὰς καταμέμφεται· καὶ κατὰ τῆσδε τῆς κρίσεως, εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, φέρει τινὰ αἰτίαν, λέγων ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐγραψ-

[1] παραλείπηται] Ita Reiskius, pro παραλίπηται, et recte.

άμην, ἀλλ' [1] ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάνδρῳ διὰ τὴν πρὸς [2] αὐτὸν ἔχθραν. Καὶ, νὴ Δί', ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει με ἀνερωτᾷν, διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολιτείας αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστα οὐκ ἐκώλυον, οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν, καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν, ἀπήνεγκα τὴν γραφήν.

οζ'. Ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀῤῥήτους εἶναι βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐτὰ [3] τούτῳ δημηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. Τὴν δ' ἐμὴν σιωπὴν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι μικρὰ, καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ· ὥστε καὶ σιγῶ καὶ λέγω [4] βουλευσάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. Σὺ δ', οἶμαι, λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας, λέγεις δὲ οὐχ ὁπόταν σοι δοκῇ, οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθοδόται σοι προστάττωσι·

[1] ἐνδεικνύμενος] *Ostentans me et operam Alexandro venditans propter odium, quo ipse Demosthenem prosequitur.* Brodæus.

[2] αὐτὸν] Lego, αὑτὸν, *seipsum.* Φέρει τινὰ αἰτίαν (Demosthenes) λέγων, ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν—ἐγραψάμην—διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν. Aliter ea vox ad Alexandrum pertineret. Quod esset absurdum. *Taylor.*

[3] τούτῳ] Ita scribendum, non τούτων. Sic Demosthenes, de Cor. §. 18. τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιησάμενος τῶν γεγραμμένων τάξιν. Hæc vir de Græcis studiis optime meriturus, literis ad me datis *J. Toup.* Ita etiam præter *Wolfium* emendavit Brodæus, et impressit quoque *H. Stephanus*, et legit *Bern.* Idem.

[4] βουλευσάμενος] Forte, βουλόμενος. Vide p. seq. lin. 16, 17. *Markland.*

οὐκ αἰσχύνῃ γὰρ ἀλαζονευόμενος, ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος.

οη'. Ἀπηνέχθη γὰρ ἡ κατὰ τουδὶ τοῦ ψηφίσματος γραφὴ, τὴν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι, οὔπω σοῦ τὸ περὶ Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐδὲ πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὴν Ἥραν νύκτωρ διειλεγμένου. Πῶς ἂν οὖν ἐγὼ [1] προενεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ, εἴ γε μὴ ταὐτὸ ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης εἴδομεν;

οθ'. Ἐπιτιμᾷς δέ μοι, [2] εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ [3] διαλείπων, πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι, καὶ τὴν [4] ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν ἡμᾶς μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος, ἀλλ' ὁ δυναστεύων κατηγορεῖ· ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις ὁ βουλόμενος, καὶ ὅταν αὐτῷ δόξῃ. Καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν, σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου· τὸ δὲ μηδεμίαν παραλιπεῖν ἡμέραν, ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦντος.

[1] προενεδεικνύμην] Scilicet, πρὸ τοῦ καιροῦ, antequam Alexander rerum potiretur. *Reiske.*

[2] εἰ μὴ] Εἰ, pro ὅτι, ut fieri solet; sæpius autem post θαυμάζω, et alia id genus verba.

[3] διαλείπων] *Per intervalla* interpretatur Taylor, ut et supra.

[4] ἀξίωσιν] Varie vertunt, *vitæ rationem—rogationem—institutum—sententiam.* Vide *H. Steph. Thes. L. Græc.* T. i. p. 483. Nos diceremus, *a maxim, a principle.* Taylor.

π'. Ὑπὲρ δὲ τοῦ μηδέπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ, μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑπέχειν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας ἐπιλήσμονας ὑπολαμβάνεις, ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. Τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι, καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων, [1] ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριηράρχους ἁρπάγματα, τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν, ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν, καὶ σαυτὸν πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξηλέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουσῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλεῖον τῆς πόλεως ἡμῶν ἀφανίζων ναυτικόν, ἢ ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν;

πα'. Οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τὰς κατὰ σαυτοῦ τιμωρίας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ τῷ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦσι, πολλῷ μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιρούς, ἀεὶ δὲ τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενος, οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τὴν Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ Ὠρείτου κατασκευάσας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ὀλυμπιάδι ἀγοράζοντος, καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα διεστρέβλωσας, τῇ σαυτοῦ χειρὶ γράψας αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι· καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ κατήγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς

[1] ἐν οἷς &c.] *During which time you stood convicted.* Taylor.

τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες, ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινας, καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος, οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκρίνου, [1] ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος, καὶ ὅσοι ξένοι περιέστησαν τὴν ἐκκλησίαν; Ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης.

πβ'. Ἐπιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς, καὶ κατασκόπων συλλήψεις, καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου. Ἔπειτα ἐπερωτᾷν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρὸς, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐλθὼν εἰς τὰ [2] ἔνατα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ἐπιτηδεύσας

[1] ἐφ' ᾧ] Scilicet, αἰτίῳ.

[2] ἔννατα] Pollux, lib. VIII. c. 14. Προθέσεις, Ἐκφοραὶ, Τρίτα, Ἔννατα, &c. De voce Ἔννατα erudite agunt viri docti ad locum laudatum *Pollucis*. Adde Meursium de Funere, c. 29. *Servius*, indicante *Tourellio*, ad illa *Virg*. *Æneid*. l. v. ver. 64.

> *Præterea, si* nona *diem mortalibus almum*
> *Aurora extulerit* ——

hæc habet: *Apud majores, ubicunque quis fuisset extinctus, ad domum suam referebatur: unde est illud in* VI.

> *Sedibus hunc refer ante suis, et conde sepulchro.*

Et illic septem *erat diebus:* octavo *incendebatur:* nono *sepeliebatur. Unde Horatius,*

> *Novendiales dissipare pulveres.*

Unde etiam ludi, qui in honorem mortuorum celebrabantur, Novendiales *dicuntur.* Hinc et illud liquebit, quam acerbe contra

ὑγιὲς ἂν ἐγένετο. Σαυτὸν δ' οὐκ ἀντερωτᾷς, τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος, ὅστις τὸν μὲν δῆμον θωπεῦσαι δύναιτο, τοὺς δὲ καιροὺς, ἐν οἷς ἦν σώζεσθαι τὴν πόλιν, ἀπόδοιτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι διαβάλλων συμβουλεύειν, ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις κακοῖς περιβαλὼν, ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼς μηδὲ, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γεγονὼς, ἐπερωτῴη δὲ τοὺς συκοφαντηθέντας [1] ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν, ὅτε ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν· ἀποκρύπτοιτο δὲ [2] τὸ πάντων τελευταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν. Ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς, καταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ' ἐνέστην, καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα,

πγ'. καὶ, νὴ τοὺς Θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὧν ἐγὼ πυνθάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν, ἀγανακτῶ μάλιστα· ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σειρῆσιν, ὡς ἔοικε· καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ οὐκ εὐδοκιμεῖν τὴν

Demosthenem dixit Æschines, supra, p. 39, ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι, καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος. *Taylor.*

[1] ἐκ τῆς πολιτείας] Διὰ τὴν πολιτείαν. *Wolfius.* Nescio, an emendans, an illustrans. *Taylor.*

[2] τὸ πάντων τελευταῖον] Hinc apparet nonnulla excidisse. Prior enim pars hujus responsi non apparet. *Markland.*

τῶν εἰρημένων μουσικήν· καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν, καὶ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. Καίτοι τὸν λόγον τοῦτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέγειν· τῆς γὰρ [1] αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι· εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ, μεγάλα μὲν τῇ πόλει κατειργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου, καὶ τὴν τῶν ἀντιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδὲν ὧν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ κατήγορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ' ἑαυτοῦ παριστάναι τοῖς ἀκούουσιν, ὡς διῴκηκεν. Ὅταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἁπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶσσαν, ὥσπερ τῶν αὐλῶν, ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν [2] οὐδέν ἐστι.

σδʹ. Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ πυθέσθαι, πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. Πότερον ὡς τὸ ψήφισμά ἐστιν ἔννομον; Ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. [3] Ἀλλ'

[1] αἰτίας—ἔργον] *Criminationis veritatem: criminum quæ objecerit fundamenta in factis posita esse.* Stock.

[2] οὐδέν ἐστι] *Nullius pretii est.* Ἄχρηστον dixit Chrysostomus, qui eadem comparatione usus est, Homil. 43. sub fin. Καί τοι γε αὐλοῦ τὰς γλωττίδας ἂν ἀφέλῃς, ἄχρηστον λοιπὸν κεῖται τὸ ὄργανον· ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ αὐλὸς ὁ πνευματικός. . *Idem.*

[3] Ἀλλ'] Interrogationi sæpe inservit, et commode per *aut* reddi potest. Ita Xenophon, Anab. lib. v. Ὅμως δὲ καὶ λέξον ἐκ τίνος ἐπλήγης. Πότερον ᾔτουν τί σε, καὶ, ἐπεὶ οὐκ ἐδίδως, ἔπαιον; Ἀλλ' ἀπῄτουν; Ἀλλὰ περὶ παιδικῶν μαχόμενος; Ἀλλὰ μεθύων παρῴνησα;

Digitized by Google

ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; Οὐκ ἄρα εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὔθυναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. Ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρὸν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων, οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν· ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γίνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; Καὶ εἰ μέν τις τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῶν [1] μετὰ ταῦτα [2] ἐπεισαγόντων, ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν Ὅμηρος ἄνανδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις συρίττεσθαι; Οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους περιθεῖναι τῷ δήμῳ.

πέ. Καὶ φατὲ μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐστὲ, [3] κα-

Similiter D. Matthæus, c. xi. 8, 9, et quidem cum interrogatione.

[1] *μετὰ ταῦτα*] Per ista intelligit *statim, mox,* sc. *hodie,* non *aliquando.* Markland.

[2] *ἐπεισαγόντων*] Sc. *τὰ δράματα.* *Wolfius.*

[3] *καλῶς ποιοῦντες*] *Et merito.* Ita Græci eleganter loqui solent, cum eventum alicujus rei comprobent, sive bonis bene cesserit, sive malis male. Sic Demosthenes, §. 67, *ὑμεῖς καλῶς ποιοῦντες τοὺς καρποὺς κεκόμισθε.*

Aristophanes, in Pluto, ver. 861. et deinceps.

Δι. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γινώσκειν δοκῶ.

λῶς ποιῦντες· ψηφιεῖσθε δὲ ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι, καὶ, τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις, τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ μισθοῦ πολιτευόμενον σύνιστε, στεφανώσετε; Καὶ τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς [1] κυκλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιοῦτε· αὐτοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν κριταὶ καθεστηκότες, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς, τὰς δωρεὰς, οὐ κατὰ τοὺς νόμους, οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ διαπεπραξαμένῳ δώσετε; Ἔπειτ' ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου ὁ τοιοῦτος κριτὴς, ἑαυτὸν μὲν ἀσθενῆ πεποιηκὼς, ἰσχυρὸν δὲ τὸν ῥήτορα. Ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκρατουμένῃ, νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει· ὅταν δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ, καταλέλυκεν αὐτὸς τὴν αὑτοῦ δυναστείαν. Ἔπειθ' ὁ μὲν ὅρκος, ὃν ὀμωμοκὼς δικάζει, συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ· δι' αὐτὸν γὰρ, οἶμαι, γέγονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις, πρὸς ὃν ἐχαρίζετο, ἄδηλος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται.

πϛ'. Δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ Ἀθηναῖοι, [2] ἀμφότερα,

Προσέρχεται γάρ τις κακῶς πράττων ἀνήρ·
Ἔοικε δ' εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.
Καρ. Νὴ Δία, καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυται.

Vide Budæum, p. 303.

[1] κυκλίους χοροὺς] Vide Indicem vocum difficiliorum.

[2] ἀμφότερα—οὐ σωφρονοῦντες] *In utroque prudentiam vestram pariter desidero. Quod paucis de summa rerum decedatis, laudandum certe non est: quod ex ista negligentia seges oratorum malorum uberri-*

Digitized by Google

καὶ κατορθοῦν, καὶ παρακινδυνεύειν, εἰς τὴν πολιτείαν οὐ σωφρονοῦντες· ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νῦν καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προΐεσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐτυχοῦμεν. Πρότερον μὲν γὰρ τοιαύτας φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἳ ῥᾳδίως οὕτω κατέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος· ἔπειτ' αὐτόν, οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς ἑαυτὸν ἐνεχείριζε, κατέλυσαν. Ἔνιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν Τριάκοντα ἐγένοντο, καὶ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι, ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν, καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς ταφὰς καὶ ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας παραγενέσθαι. Οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἕξετε τοὺς πολιτευομένους; Οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμψετε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; Οὐ μέμνησθ', ὅτι οὐδεὶς πώποτε πρότερον ἐπέθετο τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μείζω τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;

πζ'. Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀναλογισαίμην ἐναντίον ὑμῶν πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἀξιοῖ Δημοσθένην στεφανῶσαι. Εἰ μὲν γὰρ λέγεις, ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου· τοῦ γὰρ ταῦτα ἐξεργασθῆναι καλῶς

ma non provenit, non illud prudentiæ *vestræ, sed* fortunæ *acceptum referendum est.* Omnino istud οὐ σωφρονοῦντες cum utroque sententiæ membro, tam κατορθοῦν quam παρακινδυνεύειν, non cum posteriori tantum, conjungendum esse Lambino assentior. *Stock.*

Digitized by Google

τὸ γεγενῆσθαι τούτων αἴτιον, μείζω κατηγορίαν ἔχει· οὐ γὰρ περιχαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη, οὐδὲ τὰς τάφρους, οὐδὲ τὰς δημοσίας ταφὰς [1] ἀνελόντα, τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δωρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ' ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει. Εἰ δὲ ἥξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν ᾧ τετόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ἀφελὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ ψηφίσματος, ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ, τι λέγεις· τὰς μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δωροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀνατιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας ἐξαπατᾷς, τοὺς δὲ εἰδότας καὶ αἰσθανομένους ὑβρίζεις. Ἀφελὼν γὰρ τὸν καιρὸν, καὶ τὴν δόξαν τὴν [2] τούτων, δι' ἣν ἐγένετο ἡ συμμαχία, οἴει λανθάνειν ἡμᾶς, τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς.

πη'. Ἡλίκον δ' ἐστὶ τὸ ἀλαζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ διδάξαι. Ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, οὐ πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν, κατέπεμψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριστικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη, καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραψεν ἐν τῇ ἐπι-

[1] ἀνελόντα] *Qui publica ſepulchra diruerit.* Adi autem omnino Taylorum, qui vim atque aculeum hujuſce loci optime perſpexerit.

[2] τούτων] Horum, Athenienſium puta, in judicio aſſidentium atque circumſtantium. *Reiſke.*

στολῇ, Ἐγὼ, φησὶν, ὑμῖν [1] χρυσίον οὐ δώσω, μή με αἰτεῖτε, οὐ γὰρ λήψεσθε. Οὗτος μέντοι ὁ αὐτὸς ἐγκαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων, οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. Ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς, καὶ φόβος, καὶ χρεία συμμάχων· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. Σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυστυχεστάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων· τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς, ἃ προλαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. Οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημάτων, ἕνεκα πέντε ταλάντων, οἱ ξένοι τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν; Διὰ ἐννέα δὲ τάλαντα ἀργυρίου, πάντων [2] Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων, καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν, ἡ πρᾶξις οὐ γεγένηται; Σὺ δὲ πλουτεῖς, καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς· καὶ, τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι παρ' ὑμῖν.

[1] χρυσίον] Vide Brodæum, Misc. l. i. c. 36. *Taylor.*

[2] Ἀρκάδων] Fusius hæc tradit Dinarchus in Orat. c. Demosthenem. Cum Asiatico bello distineretur Alexander, Arcades, rebus novis studentes, expeditionem ex Peloponneso moliebantur, Thebanisque, qui missis legatis supplices petebant, ut se Macedonum jugo liberarent, auxilium sese laturos annuebant, si decem sibi talenta darentur. Hæc igitur Thebani a Demosthene exposcebant, quem utique noverant tricena talenta abs Dario accepisse, quibus hostes excitaret Macedoni. Renuente autem illo ac tergiversante, Antipater decem talentum dono Arcadas perpulit, ut se domi continerent. *Stock.*

Digitized by Google

πθ'. Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. Εἰ γὰρ τολμήσει Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένη παρακαλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίνεται. Ὅπου γὰρ τοὺς μὲν ὄντως ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ σύνισμεν ἔργα, ἂν τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος, αἰσχύνη τῆς πόλεως γεγονὼς, ἑαυτὸν [1] ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων; Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ· ποίησαι δὲ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. Οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε σκήψῃ, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι συμβαίνοι, εἰ πρώην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς [2] ὡς Κλεοπάτραν, τὴν Φιλίππου θυγατέρα, χειροτονεῖσθαι, συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέγειν. Ἔπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνασαι παραμυθεῖσθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ;

ϙ'. Ἢ τοιοῦτός ἐστιν, ὃν γέγραφας στεφανοῦσθαι, οἷος

[1] ἐγκωμιάζῃ] Post hanc vocem videtur οἴσομεν, vel ἀνεξόμεθα deesse, *num feremus?* cum interrogatione indignantis et infitiantis: alias constructio labat. Tum incipit nova sententia, *ecquis haec auribus aequis accipiat?* Reiske.

[2] ὡς] Pro πρὸς, quod Atticis perquam familiare est. Sic supra, p. 66, Λακεδαιμόνιοι—μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι. Et iterum, p. 79, πέμψας Δημοσθένης ὡς Ἀλέξανδρον. Exempla passim sunt obvia.

Digitized by Google

μὴ γινώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, ἂν μή τις σοι συνείπῃ; Ἐπερώτησον δὴ τοὺς δικαστάς, εἰ ἐγίνωσκον Χαβρίαν, καὶ Ἰφικράτην, καὶ Τιμόθεον, καὶ πυθοῦ παρ' αὐτῶν, διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδοσαν, καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησαν; Ἅπαντες γὰρ ἅμα σοι ἀποκρινοῦνται, ὅτι Χαβρίᾳ μὲν, διὰ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν, Ἰφικράτει δὲ, ὅτι [1] Μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινε, Τιμοθέῳ δὲ, διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρκυραν, καὶ ἄλλοις, ὧν [2] ἑκάστῳ πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἔργα πέπρακται. Δημοσθένει δ', ἐάν τις ἐρωτᾷ, διὰ τί δώσετε; Ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλὸς, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. Καὶ πότερον τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀτιμώσετε, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας, οὓς νομίζετ' ὁρᾶν σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος στεφανωθήσεται; Καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν [3] ξύλα, καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τινα ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν τις

[1] Μόραν] Vide Indicem Voc. difficil.

[2] ἑκάστῳ] Sc. ὑφ' ἑκάστου. Sic Thucydides, l. ii. c. 102. ἐπειδὴ αὐτῷ οὐδὲν ἐπράσσετο ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε. Ubi Scholiastes, ὑπ' αὐτοῦ. Demosthenes, infra, §. 2. μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ—ἂν δ' ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα, καὶ πεπολίτευμαι, βαδίζω. Sic quoque D. Lucas, cap. xxiii. ver. 15. οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. Ubi infeliciter nostrates, *unto him*. Vide Cl. Blacwall. Sac. Class. vol. ii. p. 168. *Edit.* 1731.

[3] ξύλα] Pausanias, l. vi. c. 11. Καὶ οἱ Θάσιοι καταποντοῦσι τὴν εἰκόνα, ἐπακολουθήσαντες γνώμῃ τῇ Δράκοντος, ὃς Ἀθηναίοις θεσμοὺς γράψας φονικοὺς, ὑπερώρισε καὶ τὰ ἄψυχα, εἴ γε ἐμπεσόν τι ἐξ αὐτῶν ἀποκτείνειεν ἄνθρωπον. Vide Taylorum, in *Elementis Juris Civilis*, p. 116.

Digitized by Google

αὐτὸν διακεχρῆσθαι, τὴν χεῖρα τὴν τούτου πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν· Δημοσθένην δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν τὴν πανυστάτην [1] ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς στρατιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε; Οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίνονται, ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον τὸν θάνατον κείμενον, τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν.

ϛα'. Τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον παράδειγμα χρὴ αὐτοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι, τί ἀποκρινεῖσθε; Εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι, οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα, οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια [2] κη-

[1] ἔξοδον] In qua fusus est ac deletus a Philippo Atheniensium et Thebanorum exercitus. *Brodæus.*

[2] κηρύγματα] Hæc vox procul dubio depravata est. Exempla enim, quæ sequuntur, huic non conveniunt. Forte, τὰ δημόσια παραδείγματα. Sic πολιτικὰ παραδείγματα, Orat. adv. *Timarch.* p. 39. l. 11. *Edit. Taylor.* Hoc verum arbitror, (vide quæ præcedunt, πρὸς ποῖον παράδειγμα &c.) et errorem scribæ esse conjicientis oculos in vocem subsequentem, κηρύττεται. Demosthenes, π. Παραπρεσβ. p. 193. Καὶ τίς—τοῦτο ἰδὼν τὸ παράδειγμα, δίκαιον αὑτὸν παρασχεῖν ἐθελήσει; *Markland.*

Ibid.] Vox κηρύγματα cur Marklando displiceat, nil equidem causæ video. Negat exempla subjecta huic vocabulo convenire. Ego vero aio bene omnia convenire, quoad intelligo: nam in omnibus judiciis sententia judicum, quæcunque esset, præconis voce promulgabatur. Quod etsi secus esset, nihilo tamen minus dictio bene haberet. Damnatio rei absolutiove, quia loco publico et nomine populi fit, recte videtur κήρυγμα δημόσιον appellari; quicquid enim ad omnes dimanat, omnibus innotescit, id est κήρυγμα. *Reiske.*

Digitized by Google

ῥύγματα. Κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος ἀσχήμων ὢν τῷ βίῳ, καὶ βδελυρός; Ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. Δίκην τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκὸς, ὥσπερ Κτησιφῶν; Οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. Τἀναντία τις ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων, [1] ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν; Ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται· ἀλλὰ τὸ νουθετεῖν ἐνταῦθα ἐνοχλεῖν ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. Ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς, τί ἐδικάζετε. Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος. Ἔστι δὲ ὄνειδος, μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ τοῦ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προσεικασθῆναι.

ϟβʹ. Πῶς οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; Ἐὰν τοὺς προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. Ἡ γὰρ εὔνοια, καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας ὄνομα, κεῖται μὲν ἐν μέσῳ· φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. Ὅταν οὖν λάβητε ῥήτορα ξενικῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐπιθυμοῦντα,

[1] ἐπανελθὼν] Ante hanc vocem videtur ἄτιμος deesse, eo, quod a judicio domum rediit, capite minutus, infamia notatus, jure fori frequentandi mulctatus. *Reiske.*

ἐπανάγειν αὐτὸν κελεύετε καὶ [1] τῶν λόγων, ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τῶν κηρυγμάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων, καὶ τρόπον σώφρονα· ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαιοῦντα αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιμελήθητε, ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. Ἢ οὐ δεινὸν ὑμῖν δοκεῖ εἶναι, εἰ τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παρορᾶται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ; Καὶ ἐφ' οἷς ἐστιν ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος, ταῦτά τινες οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν, ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγινώσκουσι, καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ μὲν, βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα, ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας, ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς, ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες· ὁ δὲ δῆμος

[1] τῶν λόγων] Supple ex ſequentibus τὰς βεβαιώσεις. *Orationis iſtius popularis confirmatio, quemadmodum et in præconiis publicis obtinendis fieri ſolet, petatur ex monſtrata vitæ morumque integritate.* Stock.

Ibid.] Reiſkius hunc locum ita legit, atque interpretatur; τῶν λόγων τὰς βεβαιώσεις, ὡς περὶ τῶν κηρυγμάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι. *Jubete eum verborum quoque ſuorum evictiones referre ad vitam illa verborum magnificentia dignam, ut de præconiis fieri vult lex.* h. e. Imperate ei, ut demonſtret vitam a ſe actam reſpondere gravitati et ſplendori orationis ſuæ, vel jactantiæ potius, veraque illa omnia eſſe, quæ de ſe prædicet; quemadmodum, ſi quis ſervum aut domum, villam, aliudve quid, per vocem præconis vendat, lex ei injungit, ut emptori veritatem eorum omnium, quæ præco venditoris loco atque nomine prædicaverit atque ſpoponderit, præſtet atque evictam det; ſin minus, emptio reſcindatur.

Digitized by Google

ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων, ὥσπερ [1] παραγεγηρακὼς, ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς, αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν; Ἔπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντα νειμάμενοι. Ὅτι δ' οὐ ληρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε.

ϟγ'. Ἐγένετό τις, ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως, ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν μόνον εἰς Σάμον ἐγχειρήσας, ὡς προδότης τῆς πατρίδος, αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου βουλῆς θανάτῳ ἐζημιώθη. [2] Ἕτερος δ' ἰδιώτης ἐκπλεύσας εἰς

[1] παραγεγηρακὼς] *Præ senio ad delirium seu desipientiam delapsus.* Παρὰ in ejusmodi compositione discessum a natura et a recto significat. Παραγηράσκειν est ita senescere, vel eo usque senectutem extrahere, donec a statu naturæ humanæ desciscas, quæ natura res quasque, quas effert, veras, rectas, decoras, præclaras, salutares, finique suo consentaneas effert. Γῆρας aliquod est decorum, venustum, amabile, gerenti ipsi haud grave, neque aliis molestum, prorsus homine dignum; hoc agere est γηράσκειν: sed παραγηράσκειν est senescere secus, quam decebat, aut expediebat. Id quod hujus loci sententia postulat. Καταγηράσκειν autem est, senectutem degere, h. e. agere, obire, et *absolvere,* quod a loci sententia est alienum. *Reiske.*

[2] Ἕτερος δ' ἰδιώτης] Is erat Leocrates quidam, quem (oratione quæ ad nos usque pervenit) læsæ majestatis postulavit Lycurgus Rhetor, quod, cum post cladem Chæronensem decreto interdixissent Athenienses, nequis ex urbe migraret, vel suos inde amoveret, hic tamen patria et civibus relictis Rhodum concesserat, funditus periisse Athenas et ratus et renuntians: quod adeo acerbum Atheniensibus facinus visum est, ut cum quinque post annos patriam remeare ausus fuerit Leocrates, in judicium deductus, vix

Ῥόδον, ὅτι τὸν φόβον ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρῴην ποτὲ εἰσηγγέλθη, καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μόνον μετέπεσεν, ὑπερώριστ' ἂν, ἢ ἀπέθανεν. Ἀντιθῶμεν δὴ τὸ νῦν γιγνόμενον. Ἀνὴρ ῥήτωρ, ἁπάντων τῶν κακῶν [1] αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ στρατοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς πόλεως· οὗτος στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ, καὶ κηρύττεσθαι οἴεται δεῖν. Οὐκ ἀποπέμψετε τὸν ἄνθρωπον, ὡς κοινὴν τῶν Ἑλλήνων συμφοράν; ἢ συλλαβόντες, ὡς λῃστὴν τῶν πραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέοντα, [2] τιμωρήσεσθε; Καὶ τὸν καιρὸν μέμνησθε, ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρετε· ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίνεσθαι, καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ἑλλήνων συλλέγεσθαι· διαβέβληται δ' ἡμῶν ἡ πόλις ἐκ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων περὶ τοὺς νῦν καιρούς· δόξετε δὲ, ἐὰν μὲν τοῦτον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες εἶναι τοῖς παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην· ἐὰν δὲ τοὐναντίον τούτου πράξητε, ἀπολύσετε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.

ϟδ'. Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ

tandem evasit; καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο: ubi enim pares numero renuntiabantur suffragiorum calculi, qui absolverent, quique damnarent, reus absolvebatur. Secundum hanc pugnam et is, quem dicit Æschines in Samum se recepisse, deprehensus et a Senatu Areopagitico capitis fuisse damnatus videtur: ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ (inquit Lycurgus in Leoc.) τοὺς φεύγοντας τὴν πατρίδα καὶ καταλιπόντας τότε (hoc ipso tempore) ὡς πολεμίους λαβοῦσα, ἀπέκτεινε. *Stock.*

[1] αἴτιος] Post hanc vocem videtur deesse ὅς. *Reiske.*

[2] τιμωρήσεσθε] Οὐ, quod ἀποπέμψετε præcedit, sumendum. *Brodæus.*

Digitized by Google

οἰκείας τῆς πόλεως, βουλεύεσθε, καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε, καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ ἀξιολογωτέρους ἄνδρας ἀπόθεσθε, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσὶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς [1] ὄμμασι, διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, βουλεύσασθε, τίνες ὑμῶν εἰσιν οἱ βοηθήσοντες Δημοσθένει· πότερον οἱ συγκυνηγέται, ἢ οἱ συγγυμνασταὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ; Ἀλλὰ, μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, οὐχ ὗς ἀγρίους κυνηγετῶν, οὐδὲ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελούμενος, διατετέλεκεν, ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγένηται.

ϛέ. Ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζάντιον μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τοῦ Φιλίππου, ἀποστῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας· (οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντας, ἀλλ' οὐ συκοφάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει) ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἑστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας· Σόλωνα μὲν, τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον, καὶ νομοθέτην ἀγαθὸν, σωφρόνως, ὥσπερ προσ-

[1] *ὄμμασι, διαβλέψαντες*] Malim, *ὄμμασιν οὐ διαβλέψαντες*, ob insequens, *ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν*, non per vos ipsos solummodo circumferentes oculos, sed etiam &c.—non auribus modo, sed oculis quoque in consilium adhibitis deliberate, neque vosmet solummodo intuemini, sed etiam Demosthenis insolentiam. *Reiske.*

ἧκεν αὐτῷ, δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων· Ἀριστείδην δέ, τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ, καὶ ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην, κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐξ ἁπάσης, ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν, ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην, οὐ κομίσαντα [1] εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα, καὶ ἔτι καὶ νῦν κεκτημένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν· Θεμιστοκλέα δέ, καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς, καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τῶν προγόνων οὐκ ἂν οἴεσθε ἀναστενάξαι, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράξαι στεφανωθήσεται;

ξϛʹ. Ἐγὼ μὲν οὖν, [2] ὦ Γῆ, καὶ Ἥλιε, καὶ Ἀρετή, καὶ Σύνεσις, καὶ Παιδεία, ᾗ διαγινώσκομεν τὰ καλά, καὶ τὰ αἰσχρά, [3] βεβοήθηκα, καὶ εἴρηκα. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ

[1] *εἰς τὴν Ἑλλάδα*] Hæc habet MS. *Mead.* Taylor. Nos, præeunte Reiskio, inseruimus.

[2] *ὦ Γῆ*] Hæc deridet Demosthenes, his verbis, *ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα, ὦ Γῆ, καὶ Ἥλιε, καὶ Ἀρετή, καὶ τὰ τοιαῦτα.* *Brodæus,* Misc. l. VI. c. 10.

[3] *βεβοήθηκα*] Dinarchus, adversus Demosthenem, *Ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσον εἰς τὸ μέρος τοὐμὸν τῆς κατηγορίας ἧκει, βεβοήθηκα.* Æschines,

Digitized by Google

ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην· εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. Ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων, αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

contra Timarchum; Ἕν τι τῶν αἰσχίστων ἡγησάμην εἶναι, μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ, καὶ τοῖς νόμοις, καὶ ἐμαυτῷ. *Brodæus.*



Digitized by Google

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRÆFATIO TAYLORI

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

DE

CORONA.

NON multa sunt, quæ restant huic orationi præfanda, quoniam de historia istius controversiæ satis liberaliter egi ad initium harum annotationum. Plene ibi inter cætera egimus de tempore, quo *instituta* fuerit hæc causa, quo autem *acta*. Iis cum nihil habeam quod addi velim, nihil quod resecari, istud diligentiæ meæ exemplum lectoris benevolentiæ commendo, committo, et relinquo.

Utrum hæc *Demosthenis* defensio ΥΠΕΡ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ, an ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ, an *utrumque*, recte inscribi debeat, ambigi video. A nonnullis enim, sc. *Dionysio Halic. Ulpiano, Harpo-*

Digitized by Google

cratione, *Suida*, etc. omnibus fere his modis citatur, ut citari poteſt. Titulus tamen *pro Cteſiphonte* uſitatior eſt, et accommodatior fere, quo pacto laudant *Cicero*, *Quintilianus*, *Plinius*, aliique.

Multa habet optimus ille ſcriptor, *Dionyſius Halicarnaſſenſis*, quæ lector utiliter conferet, in hac oratione legenda. Multus utique eſt ille in *Epiſtola*, quæ *ad Ammæum* ſcribitur, ut probet, *Demoſthenem* non ab *Ariſtotele*, verum viciſſim hunc ab illo, præcepta et artificia rhetorica mutuo ſumpſiſſe. Vide potiſſimum iſtum tractatulum exeuntem, ubi *legitima* quaſi nomenclatura appellatur hæc oratio, Η ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΥΠΕΡ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ: et oſtenditur etiam, eam ab *Ariſtotele* in *Rhetoricis* laudari. Quæ cum ultima fere fuerit ex *Demoſthenicis*, ſatis ſane conſtat, parum *Demoſthenem* ex *arte Ariſtotelis* proficere potuiſſe.

Nimirum ſcriptor ille felix, ſagax, eruditus, atque curioſus, (*Dionyſium* volo) non ſolum *Demoſtheni* multum affert lucis atque adjumenti, verum cæteris etiam oratoribus Græcis, a quibus ſimiliter *Ariſtoteles* (ut ipſe ait in loco proxime a me laudato) artem ſuam et præceptiones derivavit, quorumque ex imagine futuros quoſcunque oratores ad laudem effinxit, atque expreſſit ad excellendum. Verum fortaſſe

Digitized by Google

Demosthenis paulo ille studiosior, eique addictior, quam par erat, inclementer cum *Æschine* agit; quem verba fastuosa et ridicula *Demostheni* exprobrantem reprehendit, quoniam ea verba sedulo et cum cura, in reliquiis *Demosthenis*, ab eo quæsita, reperiri non potuissent. Quasi necesse fuisset, ut aut omnia, quæ magnus ille orator in concionibus dixerit, literis consignarentur, aut omnia, quæ consignabantur, ad ætatem *Dionysii* pervenirent. Exscribo tamen, quæ de hac re reliquit *Dionysius*, cum ob alia, tum quia ad hanc causam, atque ad hanc *Æschinis* accusationem, pertineant. Ita ille ad finem περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένȣς δεινότητος. Scil. Τὸ δὲ φάσκειν φορτικοῖς καὶ ἀηδέσι τοῖς ὀνόμασιν αὐτὸν (Demosthenem) κεχρῆσθαι, πόθεν ἐπῆλθεν αὐτῷ λέγειν, ὑπὲρ πάντα ἔγωγε τεθαύμακα· οὐδὲν γὰρ εὑρίσκω τȣ́των παρὰ Δημοσθένει κείμενον, ὧν εἰρηκέναι φησὶν αὐτὸν Αἰσχίνης. οἷον, ὅτι "ȣ̓δὲ τῆς φιλίας ἀποῤῥῆξαι τὴν συμμαχίαν" (Vid. Æschin. supra, pag. 36. lin. 14.) καὶ "ὅτι ἀμπελȣρ-"γȣ̃σι τινὲς τὴν πόλιν," καὶ "ὑποτέτμηται τὰ "νεῦρα τȣ̃ δήμȣ," καὶ "φορμοῤῥαφούμεθα," καὶ "ἐπὶ τὰ ϛενὰ τινὲς ὥσπερ τὰς βελόνας διείρουσιν." οἷς αὐτὸς ἐπιτίθησι διακωμῳδῶν, "ταῦτα δὲ ȣ̓ κίνα-"δός τις ἐϛὶ ῥήματα ἢ θαυμαϛά;" (Æsch. p. 81.) ȣ̓δέ γε ἄλλα τινὰ φορτικὰ καὶ ἀηδῆ ὀνόματα ἐν οὐδενὶ τῶν Δημοσθένους λόγων εὑρεῖν δεδύνημαι· καὶ ταῦτα πέντε ἢ ἕξ μυριάδας ϛίχων ἐκείνȣ τȣ̃ ἀνδρὸς καταλελοιπότος. Interea tamen, an verba illa *Æschinis*

aliquod illuſtrationis ceperint ex hoc loco *Dionyſii*, ſecum contemplabitur ſtudioſus lector. Certum eſt, hujus textum ab illius eſſe corrigendum non uno in loco; et falſum eſſe animi editorem, doctum licet virum, qui ad *Demoſthenem* lectorem remittit pag. 562. hujus editionis, (*Edit. Cantab.*) ad textum ſcil. quem *Dionyſius* in animo habere non potuit. Verum quidni hac aut ſimili phraſeologia aliquando delectaretur *Demoſthenes?* Quidni, ut *Sylburgius* recte obſervavit, diceret, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τȣ͂ δήμȣ, qui in *Olynthiaca* III[tia] dixit, ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος ἐκνενευρισμένοι, καὶ περιῃρημένοι χρήματα?

Multis ſane modis, multiſque nominibus prædicanda eſt hæc inſigniſſima oratio, totius eloquentiæ iſtius populi (apud quem et nata eſt, et ad juſtam magnitudinem excrevit ratio dicendi) flos ipſe et medulla: opus nunquam e manibus deponendum, non ſolum propter civiles rationes, quibus abundat, atque optimum exemplum reipublicæ adminiſtrandæ: (nam, ut inquit ſcriptor non negligendus, κάλλιςοι δημοσίων λόγων (Demoſthenis) εἰσὶν, ἐν οἷς περὶ νόμȣ τι ἢ ψηφίσματος ἀμφισϐητεῖται, λέγω δὲ τόν τε περὶ Στεφάνȣ, καὶ τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος, καὶ Τιμοκράτȣς, καὶ Ἀριςοκράτȣς) non propter ſummam eloquentiam, cum in hac cauſa magnus ille dicendi artifex major ſeipſo pene conſtitutus eſt: verum potiſſimum ob hanc rationem a *Panætio* et *Plu-*

Digitized by Google

tarcho allatam, dignam ſane, quæ a tam gravibus ſcriptoribus commemoretur; et quam adeo *Plutarchi* verbis proferre liceat, qui ſapientiſſimum iſtud monitum conſervavit. *Παναίτιος δ' ὁ φιλόσοφος καὶ τῶν λόγων φησὶν αὐτȣ̃ ȣ̔́τω γεγράφθαι τȣ̀ς πλείςȣς, ὡς μόνȣ τȣ̃ καλȣ̃ δι' αὐτὸ αἱρετȣ̃ ὄντος,* ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ, *τὸν κατὰ Ἀριςοκράτȣς—ἐν οἷς πᾶσιν οὐ πρὸς τὸ ἥδιςον, ἢ ῥᾷςον, ἢ λυσιτελέςατον ἄγει τȣ̀ς πολίτας, ἀλλὰ πολλαχȣ̃ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν σωτηρίαν οἴεται δεῖν ἐν δευτέρᾳ τάξει τȣ̃ καλȣ̃ ποιεῖσθαι, καὶ τοῦ πρέποντος.* Hæc ille præſtantiſſimus auctor in *vita Demoſthenis.*

Verum in excellentiſſima hac oratione nihil excellentius, nihil, quod *primores critices* magis adripuit, quam ΣΧΗΜΑ iſtud ΟΜΟΤΙΚΟΝ, ut vocatur, quod occurrit infra, §. 60. et nemini ignotum eſſe poteſt, qui de *Demoſthene* inaudiverit. Οὐκ *ἔςιν, ȣ̓κ ἔςιν, ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· οὐ μὰ τȣ̀ς ἐν* Μαραθῶνι *προκινδυνεύσαντας,* et quæ ſequuntur. Iſtius artificii vim et felicitatem optime expreſſit *Longinus*, cap. 16. *Ἀπόδειξιν ὁ* Δημοσθένης *ὑπὲρ τῶν πεπολιτευμένων εἰσφέρει.* Τίς *δ' ἦν ἡ κατὰ φύσιν χρῆσις αὐτῆς;* Οὐχ *ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες* Ἀθηναῖοι, *τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν* Ἑλλήνων *ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· ἔχετε δὲ οἰκεῖα τȣ́τȣ παραδείγματα· οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν* Μαραθῶνι *ἥμαρτον, ȣ̓δ' οἱ ἐν* Σαλαμῖνι, *ȣ̓δ' οἱ ἐν* Πλαταιαῖς. Ἀλλ' *ἐπειδὴ, καθάπερ ἐμπνευσθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ*

Θεῦ, καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος γενόμενος, τὸν κατὰ τῶν ἀριςέων τῆς Ἑλλάδος ΟΡΚΟΝ ἐξεφώνησεν, ΟΥΚ ΕΣΤΙΝ ΟΠΩΣ ΗΜΑΡΤΕΤΕ, ΟΥ ΜΑ ΤΟΥΣ ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ ΠΡΟΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΝΤΑΣ, φαίνεται δι' ἑνὸς τῦ ὀμοτικῦ σχήματος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποςροφὴν ἐγὼ καλῶ, τὺς μὲν προγόνυς ἀποθεώσας, ὅτι δεῖ τὺς οὕτως ἀποθανόντας ὡς θεοὺς ὀμνῦναι παριςάνων, τοῖς δὲ κρίνυσι, τὸ τῶν ἐκεῖ προκινδυνευσάντων ἐντιθεὶς φρόνημα, τὴν δὲ τῆς ἀποδείξεως φύσιν μεθιςὰς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος, καὶ πάθος, καὶ ξένων, καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιςίαν, καὶ ἅμα παιώνειόν τινα, καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκυόντων καθιεὶς λόγον, ὡς κυφιζομένυς ὑπὸ τῶν ἐγκωμίων, μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Φίλιππον, ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις παρίςασθαι φρονεῖν· οἷς πᾶσι τὺς ἀκροατὰς διὰ τῦ σχηματισμοῦ συναρπάσας ᾤχετο. Καίτοι παρὰ τῷ Εὐπόλιδι τῦ ὅρκυ τὸ σπέρμα φασὶν εὑρῆσθαι,

Οὐ γὰρ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,
Χαίρων τις αὐτῶν τὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.

Cætera ibidem consulenda. Nam plurimum conferent ad auctoris nostri δεινότητα explicandam. Neque unquam bonus et magnus scriptor tam fidelem et accuratum nactus est interpretem, μεγαλήγορος μεγαλήγορον. *Aristides*, rhetor itidem, et ingenio critico præditus, summa arte trutinat verba hæc *ardentia*. Παραδείγματος ἕνεκα ἔςω νόημα αὐτὸ καθ' αὐτὸ, ἐκ τῆς ἐννοίας, σεμ-

Digitized by Google

νότητος μετεσχηκός· οὐ μὰ τὰς ἐν Μαραθῶνι—ἐνταῦθα τὸ μὲν ζητέμενον ἦν—τὸ δὲ καὶ ὀμόσαι ὡς κατὰ θεῶν, τῶν προγόνων, τῦτο ἔχοι τὴν ὑπερϐολὴν τῆς σεμνότητος. De dictione civili §. 8. Adjungam et alios. *Et Demosthenes jurando per interfectos in Marathone et Salamine, id agit, ut minore invidia cladis apud Chæroneam acceptæ laboret.* Quintilian. l. ii. c. 9. *Nec meretur fidem, qui sententiolæ gratia jurat, nisi si potest tam bene, quam Demosthenes.* Id. ibid. *Tales sunt illæ inclinationes vocis, quas invicem Demosthenes atque Æschines exprobrant, non ideo improbandæ: cum enim uterque alteri objiciat, palam est utrumque fecisse. Nam neque ille per Marathonis, et Platæarum, et Salaminis propugnatores recto sono juravit, nec ille Thebas sermone deflevit.* Id. l. xi. c. 3. *Quid denique Demosthenes? Non cunctos illos tenues et circumspectos, vi, sublimitate, impetu, cultu, compositione superavit? Non insurgit locis? Non figuris gaudet? Non translationibus nitet? Non oratione ficta dat carentibus vocem? Non illud jusjurandum per cæsos in Marathone ac Salamine propugnatores reipublicæ satis manifesto docet præceptorem ejus Platonem fuisse?* Id. l. xii. c. 10. Ita *Geminus Antholog. Gr.* lib. iv.

Οὗτος ὁ Κεκροπίδαισι βαρὺς λίθος, ἄρεϊ κεῖμαι,
Ξεῖνε, Φιλιππείης σύμϐολον ἠνορέης,
Ὑϐρίζων Μαραθῶνα, καὶ ἀγχιάλου Σαλαμῖνος
Ἔργα, Μακεδονίοις ἔγχεσι κεκλιμένα.

Digitized by Google

Ὄμνυε νῦν νέκυας, Δημόσθενες, αὐτὰρ ἔγωγε
Καὶ ζωοῖς ἴσομαι, καὶ φθιμένοισι βαρύς.

Nonnulla similiter σχ. *Apollon. Rhod.* l. ii. ver. 259. Ἐμπαθέστερος γίνεται ὁ ὅρκος, ὅταν τις κατὰ τῆς ἰδίας ὀμνύῃ συμφορᾶς—καὶ Δημοσθένης, μὰ τὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας, καὶ τὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένυς. Adjungatur *Plutarchus* de gloria Atheniensium:—τὸν Δημοσθένυς περὶ τοῦ Στεφάνυ παραβάλωμεν· ἐν ᾧ τῦτο λαμπρότατον καὶ λογιώτατον ὁ ῥήτωρ πεποίηκεν, ὀμόσας τὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων. Item *Hermogenes*, p. 260, *Edit. Crispin.* Μεθόδυ λαμπρᾶς, καὶ τὸ τὰ ἔνδοξα ἐνδοξοτέρως λέγειν, ὥσπερ ἐκεῖνος τὸ, ὑ μὰ τὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, καὶ τὰ ἑξῆς. Τῦτο γὰρ παράδειγμα μὲν ἔνδοξον· οἷον ὀρθῶς ὖν ἐβύλευσα ὑπὲρ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων κινδυνεύειν, ὕτω γὰρ ἐποίυν καὶ οἱ ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντες· ὁ δὲ εἰς τὸν ὅρκον αὐτὸ ἀναγαγὼν, ἐνδοξότερον αὐτὸ ἐποίησε, καὶ λαμπρόν· οὐχ ἥμαρτον ταῦτα συμβυλεύσας, ὑ μὰ τὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας, καὶ τὰ ἑξῆς. Idem iterum, περὶ μεθόδ. δεινότ. p. 424. cap. περὶ ὅρκυ. Scil. Πρῶτος δὲ ὅρκον ἠθικὸν Ὅμηρος ὤμοσεν, εἶτα Πλάτων ἐμιμήσατο, εἶτα Δημοσθένης ἐκληρονόμησε πάντων — Δημοσθένης δὲ ἠθικὸν πολιτικόν· ὑ μὰ τὺς ἐν Σαλαμῖνι παραταξαμένυς, καὶ τὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. Ade de *Pausan.* in *Attic.* c. 32. *Hartung. Decur.* ii. cap. 3. et 9. apud *Gruter.* F. A. tom. ii. pagg. 677, 697. Per deridiculum tractat *Athenæus*,

Digitized by Google

l. IX. *Δεομένων ἒν ἡμῶν καὶ λιπαρἑντων δεικνύναι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ, φησὶ, τῆτες, μὰ τὲς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ προσέτι τὲς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας.* Et *Lucianus* etiam in *Encomio* juxta finem: *Ἄγε δὴ τἕτον, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον, Δημοσθένην δὲ ἐκ ἄξεις, οὐ μὰ τὲς — κἀμοὶ μὲν ἐφαίνετο προσθήσειν, τὲς ἐν Μαραθῶνι πεπ7ωκότας.* Hæc, lector, volebam nescius ne esses. *Taylor.*

Digitized by Google

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΥ.

Τεῖχος μὲν ὁ Ῥήτωρ ὑπὲρ Ἀθηναίων προὐβάλετο, τῶν συνήθων τύπων καὶ χειροποιήτων ἀῤῥαγέστερόν τε καὶ βέλτιον, τήν τε εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν, καὶ περὶ λόγους δεινότητα, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν, Οὐ λίθοις καὶ πλίνθοις τὰς Ἀθήνας [1] ὠχύρωσα, ἀλλὰ μεγάλαις δυνάμεσι, καὶ πολλῇ τινι συμμαχίᾳ, τῇ μὲν, ἐκ γῆς, τῇ δὲ, ἐκ θαλάττης. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν χειροποίητον περίβολον οὐ μικρὰ τῇ πόλει συνεβάλετο. Πεπονηκότος γὰρ κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ τείχους τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀνορθοῦν αὐτὸ, ᾑρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον ἄνδρες δέκα φυλῆς ἑκάστης, [2] εἰς οὓς ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν περαίνεσ-

[1] ὠχύρωσα] Demosthenem quasi loquentem fingit, orationemque ejus adducit, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν. Locum, ad quem adludit, vide §. 93. *Taylor.*

[2] εἰς οὓς ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν περαίνεσθαι τοῦ ἔργου] Pro δι' ὧν. Et

θαι τοῦ ἔργου· τὸ γὰρ ἀνάλωμα δημόσιον. Εἷς τοίνυν τούτων καὶ ὁ Ῥήτωρ γενόμενος, οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τὴν ἐπιμέλειαν μόνην εἰσήνεγκε τῇ χρείᾳ, ἀλλὰ τὸ μὲν ἔργον ἀμέμπτως ἀπετέλεσε, τὰ δὲ χρήματα ἔδωκεν οἴκοθεν τῇ πόλει. Ἐπῄνεσεν αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν ταύτην ἡ βουλή, καὶ τὴν [1] προμήθειαν ἠμείψατο στεφάνῳ χρυσῷ· ἕτοιμοι γὰρ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς χάριτας τῶν εὖ ποιούντων. Κτησιφῶν δὲ οὖν ὁ τὴν γνώμην εἰπών, ὡς δεῖ στεφανῶσαι τὸν Δημοσθένην, ἐν μὲν καιρῷ, τοῖς Διονυσίοις· ἐν δὲ τόπῳ, τῷ τοῦ Διονύσου θεάτρῳ· ἐν δὲ θεαταῖς, πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, οὓς ἡ πανήγυρις συνήγαγε· καὶ τούτων ἐναντίον ἀνειπεῖν τὸν κήρυκα, ὅτι στεφανοῖ Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα [2] ἡ πόλις, ἀρετῆς συμπάσης ἕνεκα καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτήν. Ἦν οὖν πανταχόθεν ἡ τιμὴ θαυμαστή, διὸ καὶ ὁ φθόνος αὐτῆς ἥψατο, καὶ

ſic fortaſſe legendum. Sed *Feliciani* editio (et MSS. nonnulli) ἄνευ σοφῶν φαρμάκων habet, οὓς (ſine εἷς) ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν ΨΙΛΗΝ ΠΑΡΕΧΕΣΘΑΙ τοῦ ἔργου. *Wolfius.*

Ibid.] Εἷς οὓς ἔδει κ. τ. λ. habent nonnulla exemplaria, ſcil. *Aldina, Pariſienſia, Lindenbrogii.* Recte quadantenus. Quod fortaſſe mireris. Sed vide, ut flammam ex iſto ſilice excutiam. Ait Libanius huic operi curando dari *denos viros e ſingulis tribubus.* Itane? Vix crediderim. Non *centenis* civibus ea res erat perficienda. Non tanti erat. Verum unaquæque tribus *ſuum* tribulem ad id muneris emiſit. Lege ergo, correctione nunquam pœnitenda, quam ſubjecit ora exemplaris *Bodleiani*, ᾑρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον ἄνδρες δέκα, φυλῆς ἑκάστης ΕΙΣ· οὓς ἔδει κ. τ. λ. *Taylor.*

[1] προμήθειαν] Id eſt, πρόνοιαν, ferri poteſt: ſed melius eſt προθυμίαν. *Wolfius.* Ita, *Regg.* β. γ. ζ. *Taylor.*

[2] ἡ πόλις] Forte, ἡ πόλις σύμπασα, ἀρετῆς ἕνεκα &c. *Markland.*

Digitized by Google

[1] τοῦ ψηφίσματος· ἀπηνέχθη παρανόμων γραφή. Αἰσχίνης γὰρ, ἐχθρὸς ὢν τοῦ Δημοσθένους, ἀγῶνα παρανόμων [2] ἀπήγγειλε Κτησιφῶντι, λέγων ἄρχοντα γεγονότα τὸν Δημοσθένην, καὶ μὴ δόντα λόγον, ὑπεύθυνον εἶναι· νόμον δὲ κελεύειν τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. Καὶ πάλιν νόμον παρεχόμενος, τὸν κελεύοντα, ἐὰν μέν τινα ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων στεφανοῖ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν στέφανον ἀναγορεύεσθαι· ἐὰν δὲ ἡ βουλὴ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ· ἀλλαχόθι δὲ μὴ ἐξεῖναι. Φησὶ δὲ καὶ τοὺς ἐπαίνους εἶναι τοὺς ἐπὶ τῷ Δημοσθένει ψευδεῖς· μὴ γὰρ πεπολιτεῦσθαι καλῶς τὸν ῥήτορα, ἀλλὰ καὶ δωροδόκον εἶναι, καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον τῇ πόλει. Καὶ τάξει γε [3] ταύτης τῆς κατηγορίας Αἰσχίνης κέχρηται, πρῶτον εἰπὼν περὶ τοῦ τῶν ὑπευθύνων νόμου, καὶ δεύτερον περὶ τοῦ τῶν κηρυγμάτων, καὶ τρίτον περὶ τῆς πολιτείας. Ἠξίωσε δὲ καὶ τὸν Δημοσθένην τὴν αὐτὴν τάξιν ποιήσασθαι. Ὁ δὲ ῥήτωρ καὶ ἀπὸ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καὶ πάλιν εἰς ταύτην τὸν λόγον κατέστρεψε, τεχνικῶς ποιῶν· δεῖ γὰρ ἄρχεσθαί τε ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, καὶ λήγειν εἰς ταῦτα· [4] μέσα δὲ τέθεικε τὰ περὶ τῶν νόμων. Καὶ τῷ

[1] τοῦ ψηφίσματος· ἀπηνέχθη] Hanc interpunctionem Reiſkio debemus.

[2] ἀπήγγειλε] ἐπήγγειλε. *Wolfius.*

[3] ταύτης] Ταύτῃ. *Idem.*

[4] μέσα] Similiter, in argumento, quod ſequitur: Τοὺς μὲν γὰρ δύο νόμους, τόν τε τῶν ὑπευθύνων, καὶ τὸν τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου ἀπέρριψε, στρατηγικῶς τοὺς κακοὺς ἐς μέσον ἐλάσας. Quintilianus, l. vii. c. 1. *Demoſthenes atque Æſchines—in judicio Cteſiphontis diverſum ſecuti ordinem, cum accuſator a jure, quo vide-*

μὲν περὶ τῶν ὑπευθύνων [1] ἀντιτίθησι διανοίας· τῷ δὲ περὶ τῶν κηρυγμάτων, νόμον ἕτερον, ἤ τοι νόμου μέρος, ὥς φησιν αὐτὸς, ἐν ᾧ συγκεχώρηται καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττειν, ἐὰν ὁ δῆμος, ἢ ἡ βουλὴ, τοῦτο ψηφίσηται.

batur potentior, cœperit: patronus omnia, vel pene omnia, ante jus posuerit, quibus judicem quæstioni legum præpararet. Καὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ, inquit *Xenophon*, Memorab. lib. iii. in principio, τούς τε πρώτους ἀρίστους δεῖ τάττειν, καὶ τοὺς τελευταίους, ἐν δὲ μέσῳ τοὺς χειρίστους cætera. *Taylor.*

[1] ἀντιτίθησι διανοίας] Hoc est, a scripto recedens, voluntate legislatoris nititur. *Wolfius.*

ΕΤΕΡΑ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ καὶ Θηβαῖοι, πολεμοῦντες πρὸς Φίλιππον ἐν Χαιρωνείᾳ, πόλει τῆς Βοιωτίας, ἡττήθησαν. Ἐπικρατήσας οὖν ὁ Μακεδών, φρουρὰν μὲν εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλε, καὶ εἶχεν ὑπὸ χεῖρα δουλεύουσαν. Ἐλπίσαντες οὖν τὸ αὐτὸ παθεῖν Ἀθηναῖοι, καὶ ὅσον οὐδέπω κατ' αὐτῶν ἥξειν προσδοκῶντες τὸν Τύραννον, ἐσκέψαντο τὰ πεπονηκότα μέρη τῷ χρόνῳ τοῦ τείχους ἐπανορθώσασθαι. Καὶ δὴ ἀφ' ἑκάστης φυλῆς τειχοποιοὶ προσεβλήθησαν· [1] τοιόνδε καὶ ἡ Πανδιονὶς ἐξ ἑαυτῆς εἵλετο πρὸς χρείαν τὸν ῥήτορα. Τῆς τοίνυν ἐργασίας ἐν χερσὶν οὔσης, προσδεηθεὶς ἐπὶ χρημάτων [2] μεταδεδομένων ὑπὸ τῆς πόλεως, ὁ ῥήτωρ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε, καὶ οὐκ ἐλογίσατο αὐτὰ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἐχαρίσατο.

[1] τοιόνδε καὶ ἡ] (Editi et MSS.) Forte, τοιγαροῦν καὶ ἡ. Et mox πρὸς τὴν χρείαν. *Wolfius.*

[2] μεταδεδομένων] Forte, μετὰ τὰ δεδομένα ὑπὸ τῆς πόλεως. *Wolfius.* Ita *Reg. a.* Cæteri omnes, μεταδεδομένων. *Taylor.*

Digitized by Google

Ταύτην ἀφορμὴν ὁ Κτησιφῶν, εἷς τῶν πολιτευομένων, δεξάμενος, εἰσήνεγκε γνώμην ἐν τῇ βουλῇ περὶ αὐτοῦ τοιαύτην· ἐπειδὴ διατελεῖ Δημοσθένης ὁ Δημοσθένους, παρ' ὅλον τὸν βίον, εὔνοιαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ νῦν δὲ τειχοποιὸς ὤν, καὶ προσδεηθεὶς χρημάτων, οἴκοθεν παρέσχε, καὶ ἐχαρίσατο· διὰ τοῦτο δεδόχθω τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανοῦσθαι αὐτὸν χρυσέῳ στεφάνῳ, ἐν τῷ θεάτρῳ, [1] τραγῳδιῶν ἀγομένων καινῶν, ἵνα ὅτι πλήθη συντρέχει ἐπιθυμοῦντα καινὰ δράματα βλέπειν. Εἰσαγομένου τοίνυν καὶ εἰς τὸν δῆμον τοῦ προβουλεύματος, ἐφίσταται τοῦ Κτησιφῶντος κατήγορος Αἰσχίνης, ἐκ τῆς πολιτείας ὑπάρχων ἐχθρός, παράνομον εἶναι φάσκων πρὸς τρεῖς νόμους τὸ ψήφισμα· ἕνα μέν, τὸν κελεύοντα τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι, πρὶν ἂν δῷ τὰς εὐθύνας· οὔπω δὲ ταύτας, φησίν, ὁ Δημοσθένης ἐδεδώκει, καὶ τὰ θεωρικὰ διοικῶν, καὶ τειχοποιῶν· καὶ ἔδει ἀναμεῖναι καὶ ἐπισχεῖν τὸ γέρας, ἕως ἂν ὀφθῇ καθαρὸς ἐξετασθείς. Δεύτερον δὲ ἀναγινώσκει νόμον, τὸν κελεύοντα [2] ἐν Πυκνὶ στεφανοῦσθαι, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διαβάλλων τοὺς πολίτας τοὺς δεξαμένους ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγορευθῆναι τοῦ Δημοσθένους τὸν στέφανον. Ὁ δὲ τρίτος νόμος εἰς τὴν ὅλην

[1] *τραγῳδιῶν ἀγομένων καινῶν*] In Æſchine legitur, *τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν*, et *τραγῳδοῖς*. Utrum autem eo tempore novi Tragici Athenis extiterint, an tantum de novis Hiſtrionibus fiat ſermo, noſtra parum intereſt. *Wolfius.*

[2] *ἐν Πυκνὶ*] Vide Æſchinem, c. Cteſiph. p. 20, et annotationes ad locum.

Digitized by Google

ὁρᾷ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ἐξέτασιν· κελεύει γὰρ μηδέποτε ψευδῆ γράμματα εἰς τὸ Μητρῷον εἰσάγειν, ἔνθα ἐστὶν ὅλα τὰ δημόσια γράμματα. Ἐψεύσατο δὲ, φησὶν, εὔνοιαν καὶ σπουδὴν μαρτυρήσας τῷ Δημοσθένει· κακόνους γὰρ μᾶλλον καὶ πολέμιος εὑρίσκεται τῇ πατρίδι. Τούτου τοῦ νόμου χρησίμου τυγχάνοντος τοῦ τρίτου ἀντιλαβόμενος, ὥσπερ τινὸς ἀγκύρας, ὁ ῥήτωρ καταπαλαίει τὸν ἀντίδικον, μεθόδῳ δεινοτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ τῇ [1] περὶ τοῦ κατηγόρου χρησάμενος· ἐκεῖθεν γὰρ ἔοικε λαβὼν ἑλεῖν καὶ καταγωνίσασθαι τὸν πολέμιον. Τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους δύο νόμους, τόν τε τῶν εὐθυνῶν, καὶ τὸν τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου ἀπέρριψε, στρατηγικῶς κακοὺς εἰς μέσον ἐλάσας· τῷ δὲ ἰσχυροτάτῳ [2] εἰς τὰ ἄκρα προσκέχρηται, τὸ σαθρὸν τῶν ἄλλων ἐξ ἑκατέρου ῥωννύς. Ἔοικε δὲ καὶ διοικεῖν πρὸς τὸ συμφέρον τὸν λόγον, καὶ οὐ σφόδρα [3] ἀν-

[1] περὶ τοῦ κατηγόρου] (Ita enim omnes.) Forte, κατά. Et (lin. 12.) στρατηγικῶς κακοὺς ὄντας, vel τοὺς κακούς. Et (lin. 15.) ἀνέδην pro ἀναιδῶς. Et (pag. seq. lin. 4.) πρὸς ὃν ὁ ῥήτωρ ἀποκρινόμενος. *Wolfius.*

[2] εἰς τὰ ἄκρα] Verte, *in utraque acie.* Taylor.

[3] ἀναιδῶς] Hoc ἀναιδῶς, quòd præcipitavit *Wolfius*, optime se habet. *Artificium summum adhibet Demosthenes, non tamen eo utitur* ἀναιδῶς, fine pudore *et moderatione. Aliquando enim orationem suam, non arte, sed utilitate,* πρὸς τὸ συμφέρον, *metitur*: uti in ea instantia, quam statim adhibet scriptor hujus argumenti. Nempe cum τῷ νομίμῳ Æschinis τὸ νόμιμον, non τὸ τεχνικὸν, aut artificiosum, opponere debuit, effecit sane, ut ratio ejus administrandæ Reipublicæ *utiliter* in locum istius τοῦ νομίμου succederet. Ad cum *locum* confugit, non *arte,* aut *calliditate* aliqua, sed *ratione* et *necessitate.* Idem.

Digitized by Google

αιδῶς τὴν τέχνην ἐπιδεικνύμενος· δοκῶν γὰρ ἐν πρώτοις ὑπερβαίνειν τὸ νόμιμον, ἑτέρῳ τρόπῳ τῷ νομίμῳ προσκέχρηται· καὶ γὰρ νόμον ἀνέγνω Αἰσχίνης τὸν περὶ τῶν στεφάνων ψευδῆ· πρὸς ὃν ὁ ῥήτωρ ὑποκρινόμενος, εὗρε καιρὸν εἰς μέσον ἀγαγεῖν τὰ ἑαυτοῦ πολιτεύματα, ὡς νομίμῳ μαχόμενος. Καὶ ἡ μὲν διοίκησις τοῦ λόγου τοιαύτη. Κεφάλαιον δὲ ἰσχυρὸν, τῷ μὲν Αἰσχίνῃ, τὸ νόμιμον, τῷ δὲ ῥήτορι, τὸ δίκαιον. Κοινὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου τὸ συμφέρον, οὐκ ἔχον φανερὰν τὴν ἐξέτασιν. Ἡ στάσις, ἔγγραφος πραγματική· περὶ ῥητοῦ γὰρ τὸ ψήφισμα. [1] Τῆς δὲ γραφῆς ἔτι Φιλίππου ζῶντος ἀποτεθείσης, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου διαδεξαμένου τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις. Ὡς γὰρ ἀπέθανε Φίλιππος, καὶ τὴν φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι τεθαρσηκότες ἐξέβαλον, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὡς καταφρονηθεὶς, τὰς Θήβας κατέσκαψεν· εἶτα μεταγνοὺς ἐπὶ τῷ πεπραγμένῳ, ἐξεχώρησε τῆς Ἑλλάδος αἰσχυνόμενος, καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐστράτευσεν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καιρὸν ἔχειν ἐνόμισαν κρίσει παραδοῦναι τοὺς προδότας τοὺς τῆς Ἑλλάδι ἀδικήσαντας· καὶ οὕτω συνεκροτήθη τὸ δικαστήριον. Οὐκοῦν τὸ πρῶτον προοίμιον εὐκτικόν ἐστι, κατὰ μερισμὸν εἰσαχθὲν, καὶ παρασκευάζει τὴν εὔνοιαν, ἧς μάλιστα ἐν τῷ παρόντι δεόμεθα. Ὁμηρικῷ δὲ εἴρηται ζήλῳ,

Κέκλυτέ μευ, πάντες τε Θεοὶ, πᾶσαί τε Θέαιναι.

[1] Τῆς δὲ γραφῆς—ἀποτεθείσης] Forte, ἀποδοθείσης, fc. τῷ Ἄρχοντι, ἢ τοῖς Θεσμοθέταις. (Male hoc. Vide *Ulpian*. ad hæc verba Demofth. §. 35. ἐπέδωκα, καὶ ἐπαινοῦμαι. *Taylor*.) Et (pag. feq. lin. 3.) εἴληπται μὲν ἐκ τοῦ ψηφίσματος. *Wolfius*.

Digitized by Google

Καὶ δὴ καὶ ἔμφασιν ἔχει τοῦ τῇ εὐνοίᾳ θαῤῥεῖν· οὐ γὰρ ἂν ὅλον ἐπεκαλεῖτο τῶν Θεῶν τὸ γένος, εἰ μὴ οὕτω διέκειτο. Τὸ δὲ, διατελῶ, εἴληπται μὲν ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος· δηλοῖ δὲ, ὅτι συνεβίωσε τῇ εὐνοίᾳ, καὶ [1] ἀεὶ αὐτῆς μέλεται, καὶ πρότερον ἀφήσει τὴν ψυχὴν, ἢ τὴν τοιαύτην διάνοιαν.

[1] ἀεὶ αὐτῆς μέλεται] F. ἔχεται. Aut ἀντὶ τοῦ, ἐπιμελεῖται positum est insolentius. *Wolfius*. Constantissime exarari video μέλεται. *Taylor*.

Digitized by Google

Digitized by Google



Digitized by Google



Digitized by Google

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ

[1] Πρῶτον] Laudatur hoc exordium a multis antiquis Scriptoribus, et a nonnullis illustratur quoque. *Est et ille verecundæ orationi aptissimus, quo quatuor primis leviter in summum coeuntibus digitis, non procul ab ore, aut pectore, fertur ad nos manus, et deinde prona ac paululum prolata laxatur. Hoc modo cœpisse Demosthenem credo in illo pro Ctesiphonte timido summissoque principio.* Quintil. l. xi. c. 3. Dionysius vero Halicar. totum hoc celebratissimum procemium in *Rhythmum* et pedes divisit. *De Composit. Verborum*, §. 18. *Taylor.*

Ibid.] In hoc exordio quatuor res potissimum conficit Demosthenes. 1. Audientiam postulat cum commendatione suæ erga Rempublicam benevolentiæ. 2. Præjudicio anteactæ vitæ suæ accusationem refutat. 3. Accusatori fidem abrogat. 4. Viam sternit laudibus suis citra auditorum offensam commemorandis, ἀνεπαχθῶς ἑαυτὸν ἐπαινεῖν φιλοτιμούμενος. Qua de re Plutarchi libellus extat. Summa et cardo hujus orationis in eo maxime versatur: *Se, qui in gerenda republica dignitatem potius et perpetuam securitatem cum periculis pariendam, quam præsens otium, nec in longitudinem duraturum, et cum turpitudine conjunctum, sit secutus, officio boni civis*

Digitized by Google

τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅπερ ἐστὶ μάλισθ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο [1] παραστῆσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ τοῦ, πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ, (σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε) ἀλλὰ τοὺς νόμους, καὶ τὸν ὅρκον, ἐν ᾧ, πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις δικαίοις, καὶ τοῦτο γέγραπται, ΤΟ ΟΜΟΙΩΣ ΑΜΦΟΙΝ ΑΚΡΟΑΣΘΑΙ. Τοῦτο δ' ἐστὶν, οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδὲν, οὐδὲ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴσην ἀμφοτέροις ἀποδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούληται καὶ προῄρηται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὕτως ἐᾶσαι χρήσασθαι.

β'. Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου, δύο δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα·

esse functum, nec fortunam sibi præstandam esse. Privatam autem vitam suam cum Æschinis recriminatione defendit: ac legibus ab illo citatis partim alias leges, partim exempla opponit, *ῥητορικωτέρως μέντοι, ἔμοιγε δοκεῖν, ἢ ἀληθεστέρως.* Ratio etiam illa de dignitate et imitatione majorum ab Æschine, et in oratione *περὶ Παραπρεσβείας*, et ultima Epistola ejusdem labefactatur: quod Athenienses, nec iisdem animis neque viribus iisdem præditi, quibus olim, res consimiles gerere non potuerint. *Wolfius.*

[1] *παραστῆσαι*] Disputatur, quid id esset, quod precatur *Demosthenes τοὺς θεοὺς παραστῆσαι*: utrum, scil. *τοῦθ' ὅπερ ἦν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναίων εὐσεβείας*, an illud demum, *μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι*. In *hac* sententia est interpres, adeoque verba, *ὅπερ ἐστὶ—δόξης*, in quadam quasi parenthesi concludit. Ego tamen aliter sentio. Nam §. 4. in fine, ubi hanc precationem instaurat, legimus, *ὅ,τι μέλλει συνοίσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ, καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἑκάστῳ*, ΤΟΥΤΟ *παραστῆσαι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν.* Et mecum est interpres *Italus.* Taylor.

Digitized by Google

ἐν μὲν, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴσων ἀγωνίζομαι· (οὐ γάρ ἐστιν ἴσον νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τούτῳ μὴ ἑλεῖν τὴν γραφήν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν, ἀρχόμενος τοῦ λόγου· οὗτος δ' [1] ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ) ἕτερον δ', ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὑτοὺς ἄχθεσθαι. Τούτων τοίνυν, ὃ μέν ἐστι πρὸς ἡδονὴν, τούτῳ δέδοται· ὃ δὲ πᾶσιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. [2] Κἂν μὲν εὐλαβούμενος τοῦτο, μὴ λέγω τὰ [3] πεπραγμένα ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω, οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι, δεικνύναι· ἂν δ' ἐφ' ἃ καὶ

[1] ἐκ περιουσίας] *Ex abundantia.* Nos forte diceremus: *The odds are on the side of Æschines. Or, the difference of the account. Contentio inter nos* inæqualiter *admodum est comparata.* Vide Harpocr. Suidam, v. ἐκ περιουσίας, et Demetr. Phaler. §. 265. *Taylor.*

Ibid.] Vim istius ἐκ περιουσίας multo melius assecutum fuisse crediderim eum, qui Anglice verteret, *out of wantonness.* Alioqui enim in jejunam quandam et frigidam *iterationem* delaberetur Demosthenes: *Longe* (inquit) *meliore quam ego conditione est adversarius. Quippe non pari periculo ego et Æschines in judicium venimus.* Quare? Quoniam *mibi quidem—de fama et fortunis omnibus est periclitandum:* (ita enim explenda est pulchra ista *aposiopesis*) *ille autem inæqualiter admodum mecum contentionem comparavit, h. e. longe meliore quam ego utitur conditione.* Stock.

[2] Κἂν μὲν εὐλαβούμενος] Cicero, sive quis alius in Sallustium, *Quo me vertam,* P. C.? *Unde initium sumam? Majus enim mibi dicendi onus imponitur, quo notior est uterque nostrum. Quod si aut de vita, atque de rebus nostris huic conviciatori respondebo, invidia gloriam consequitur: aut si hujus facta, mores, omnem ætatem nudavero, in idem vitium incidam procacitatis, quod huic objicio.* Wolfius.

[3] πεπραγμένα ἐμαυτῷ] Vide Æsch. p. 122. n. 2.

Digitized by Google

πεποίηκα, καὶ πεπολίτευμαι, βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. Πειράσομαι μὲν οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ, τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν [1] οὗτός ἐστι δίκαιος ἔχειν, ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος. Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Δικασταί, πάντας ἂν ὁμολογῆσαι, κοινὸν εἶναι τουτονὶ τὸν ἀγῶνα ἐμοί τε καὶ Κτησιφῶντι, καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἐμοί. Πάντων μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν, [2] ἄλλως τε, κἂν ὑπ' ἐχθροῦ τῳ τοῦτο συμβαίνῃ· μάλιστα δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας τε καὶ φιλανθρωπίας, ὅσῳ περ καὶ τὸ τυχεῖν τούτων μέγιστόν ἐστι.

γ'. Περὶ τούτων δ' ὄντος τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος, ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν, ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν κατηγορημένων ἀπολογουμένου δικαίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὓς ὁ τιθεὶς ἐξ ἀρχῆς Σόλων, εὔνους ὢν ὑμῖν, καὶ δημοτικός, οὐ μόνον τῷ γράψαι κυρίους ᾤετο δεῖν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὀμωμοκέναι· οὐκ ἀπιστῶν ὑμῖν, ὥς γέ μοι φαίνεται, ἀλλ' ὁρῶν, ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς, αἷς ἐκ τοῦ [3] πρότερος λέγειν ὁ διώκων ἰσχύει, οὐκ ἔνι τῷ φεύγοντι [4] παρελθεῖν, εἰ μὴ τῶν

[1] οὗτός ἐστι δίκαιος ἔχειν] Ita passim apud Atticos, pro usitatiore formula, δίκαιόν ἐστι τοῦτον ἔχειν. i. e. *Æquum est, ut,* &c.

[2] ἄλλως τε] Hæc videtur esse istius locutionis vis: *Cum ob alias causas, tum præsertim.*

[3] πρότερος] MSS. quidam, πρότερον. Sed non habeo necesse. Infra, §. 64. Σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας ῥώμῃ καὶ τόλμῃ τοὺς ἄλλους, ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός; *Taylor.*

[4] παρελθεῖν] Suid. in v. et Ulpian. ad Orat. *de Rebus Chersone-*

Digitized by Google

δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν, τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν διαφυλάττων, καὶ τὰ τοῦ λέγοντος [1] ὑστέρου δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται, καὶ, παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατὴν, οὕτω τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ πάντων.

δ'. Μέλλων δὲ τοῦ τε ἰδίου βίου παντὸς, ὡς ἔοικε, λόγον διδόναι τήμερον, καὶ τῶν κοινῇ πεπολιτευμένων, βούλομαι, καθάπερ ἐν ἀρχῇ, πάλιν τοὺς θεοὺς παρακαλέσαι· [2] καὶ ἐναντίον ὑμῶν εὔχομαι, πρῶτον μὲν, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅ, τι μέλλει συνοίσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ, καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἑκάστῳ, τοῦτο παραστῆσαι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν περὶ ταυτησὶ τῆς γραφῆς γνῶναι.

ε'. Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρησεν Αἰσχίνης, κἀγὼ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλεύματος εὐθὺς ἂν ἀπελογούμην· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἐλάττω λόγον, τἄλλα διεξιὼν, ἀνάλωκε, καὶ τὰ πλεῖστα κατεψεύσατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω καὶ δίκαιον ἅμα, βραχέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν, [3] ἵνα μηδεὶς

stanis: Ubi ait, παρελθεῖν in hac oratione sumi ἀντὶ τοῦ νικῆσαι. Add. Vales. ad Harpoc. in v. *Taylor*.

Ibid.] Similiter, ἀντὶ τοῦ νικῆσαι sumitur, apud Æschinem, supra, p. 62. lin. ult. παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατείᾳ. *Stock*.

[1] ὑστέρου] Ita, pro ὕστερον, legimus, ex Edit. *Reisk*. consentientibus simul MSS. bene multis.

[2] καὶ] Valet *itaque*, ut sæpe apud Xenophontem, et optimos auctores.

[3] ἵνα μηδεὶς &c.] Hic, ut videtur, est verborum ordo, ἵνα μηδεὶς

ὑμῶν, τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἡγμένος, ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μου. Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅσα λοιδορούμενος βεβλασφήμηκε περὶ ἐμοῦ, θεάσασθε ὡς ἁπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. Εἰ μὲν ἴστε με τοιοῦτον, οἷον οὗτος ᾐτιᾶτο, οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα, ἢ παρ' ὑμῖν, μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπέρευ πεπολίτευμαι, ἀλλ' ἀναστάντες, καταψηφίσασθε ἤδη. Εἰ δὲ πολλῷ βελτίω τούτου, καὶ [1] ἐκ βελτιόνων, καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω, χείρονα καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπειλήφατε καὶ γινώσκετε, τούτῳ μὲν [2] δὴ μηδ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιστεύετε· δῆλον γὰρ, ὡς ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο· ἐμοὶ δ', ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγώνων τῶν πρότερον γεγενημένων, καὶ νυνὶ παράσχεσθε. Κακοήθης δ' ὤν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς [3] εὔηθες ᾠήθης, τοὺς περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με, πρὸς τὰς λοιδορίας τὰς παρὰ σοῦ τρέψεσθαι. Οὐ δὴ ποιήσω τοῦτο, οὐχ οὕτω [4] τετύφω-

ἐξ ὑμῶν, τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἡγμένος, ἀκούῃ ἀλλοτριώτερον (παρὰ) μου τῶν ὑπὲρ (de) τῆς γραφῆς δικαίων.

[1] ἐκ βελτιόνων] Formula. Lyſias, κατὰ Θεομνήστου, p. 181. *Edit. Taylor.* Ἀλλ' ὅτι βελτίων, καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; (*Of a better family*) Markland.

[2] δὴ] Addidit Reiſkius ex MS. et eleganter.

[3] εὔηθες] Ἀντὶ τοῦ, εὐήθως. *Wolfius.*

[4] τετύφωμαι] Noſter, Philipp. iii. ἂν δὲ ληρεῖν καὶ τετυφῶσθαι δοκῶ. Et de Falſ. Leg. p. 189. *Edit. Taylor.* Ἐγὼ δὲ μαίνομαι καὶ τετύφωμαι νῦν κατηγορῶν αὐτοῦ. Contra Ariſtocratem, p. 305, abſolute uſurpat et adverbialiter, ἁπλῶς καὶ κομιδῇ τετυφωμένως. Polybius, l. iii. p. 569. *Edit. Schweigh.* ἀγνοεῖ καὶ τετύφωται. *Valeſius,* in Harpoc. quem et vide, jubente Tayloro.

Digitized by Google

μαι· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων, ἃ κατεψεύδου καὶ διέβαλλες, αὐτίκα ἐξετάσω· τῆς δὲ [1] πομπείας ταύτης τῆς ἀναίδην οὑτωσὶ γεγενημένης, ὕστερον, ἂν βουλομένοις ᾖ τούτοις ἀκούειν, μνησθήσομαι.

ς'. [2] Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα, πολλὰ, καὶ δεινὰ,

[1] πομπείας] Ulpian. Ὕβρεως, λοιδορίας, διὰ τὸ ἐν ταῖς πομπαῖς κωμῳδεῖν καὶ λοιδορεῖν ἀλλήλους. Infra ſcripſit noſter, §. 37. in fine, ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης, οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ, πομπεύειν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο. Vide Hermogenem, π. μεθ. δεινοτ. ſtatim ab initio, Harpocr. v. Πομπείας, Suid. quoque v. Πομπεία et Πομπείας, Magiſt. et Ammonium, v. Πομπὴ, Schol. Ariſtoph. Plut. ver. 1015. *Taylor.*

[2] Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα] Per totam eam, in qua verſamur, orationem, non occurrit locus tam obſcurus, tamque multis moleſtiis implicatus, quam univerſus hic, quem vocat Taylorus, infauſtiſſimus Paragraphus, uſque ad §. 7. ineuntem. Caligini tamen iſti, quam vidit quidem, ſed pellere non potuit Ulpianus, ſolertiſſimo commento ita facem admovit Cl. Taylorus, ut iſtiuſmodi adjutore facillimum ſit quantaſcunque tenebras permeare. *Duas nimirum ab ultima vetuſtate prodiiſſe Demoſthenis editiones: quarum unam appellat Ulpianus* ἀρχαίαν, *ſive* antiquiorem, δημώδη, *ſive* popularem, *alteram.* (Annot. in Orat. Midianam) *Fieri autem potuiſſe, ut binæ iſtæ editiones, quibus fruebantur antiqui, aliquando per incuriam deſcribentium, aut quavis alia ex cauſa,* conflarentur, *ad hanc noſtram, quæ ſola hodie obtinet, concinnandam.* " Ita conſtabit " (inquit vir doctiſſ.) quare plurimæ identidem ſententiæ verbis ali- " quantulum diverſis ab auctore noſtro *iterentur:* (cujus quidem " rei, præter innumera quæ extant in Orat. Demoſt. de Falſ. Leg. " unum etiam inſigniſſimum reperies exemplum in §. 20. hujus) " licet Photius arbitretur magis, eas quaſi abortivas excidiſſe ex " ſcriniis Demoſthenis, priuſquam ultimam manum auctoris ex- " pertæ fuiſſent, aut ſecum ille ſtatuiſſet, utri parti orationis eæ " elegantius convenirent.—Quod ſi iſtud impetravero, repeti hic " nonnulla, atque inconſiderate interſeri ex diverſis exemplaribus, " atque ſemel cœptum eſſe juxta hunc locum perturbari; nemo

Digitized by Google

καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι τάττουσι τιμωρίας. Τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαί-

" cætera mihi invidebit, scil. permisceri potuisse, atque ex suo or-
" dine moveri, comma unum atque alterum, quibus nos postlimi-
" nium dedimus." Exterminat ergo ille clausulam eam, τῶν μέντοι κατηγοριῶν, κ. τ. λ. quæ cum prorsus importuna sit, neque ullo artificio aut dedita opera conjungi possit cum sequente inciso, οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ—ita porro neque aliud quodlibet in se includit, quod non interceptum erat in priori, τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα, κ. τ. λ. atque ad hunc modum textum adornari jubet Taylorus:

Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα, πολλὰ, καὶ δεινὰ, καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι τάττουσι τιμωρίας·

Τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαίρεσις αὐτὴ ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει, καὶ ὕβριν, καὶ λοιδορίαν, καὶ προπηλακισμὸν ὁμοῦ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα.

[Ὃ] οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς ἔχον, οὔτε πολιτικὸν, οὔτε δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

Οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ τὸ προσελθεῖν τῷ δήμῳ, καὶ λόγου τυχεῖν, οὐδ' ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνου τοῦτο ποιεῖν·

Ἀλλ' ἐφ' οἷς ἀδικοῦντά με ἑώρα τὴν πόλιν, οὔσί γε τηλικούτοις, ἡλίκα νῦν ἐτραγῴδει καὶ διεξῄει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις παρ' αὐτὰ τὰ ἀδικήματα χρῆσθαι·

Εἰ μὲν εἰσαγγελίας ἄξια πράττοντά με ἑώρα, εἰσαγγέλλοντα, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ὑμῖν, εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παρανόμων γραφόμενον·

Καὶ μὴν, εἴ τι τῶν ἄλλων, ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει, (scil. πράττοντά με ἑώρα) ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντά με ὑμᾶς ἑώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων, καὶ τιμωρίαι, καὶ ἀγῶνες, καὶ κρίσεις—καὶ τούτοις ἐξῆν ἅπασι χρῆσθαι.

Deinde comma istud erraticum, (Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα κ.τ.λ.) quod inter posteriores duas clausulas incommode satis intervenit, sedem mutare jubet, et in ipso sectionis fine auctor est ut sistatur: scilicet, καίτοι πρὸς ἅπασιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις δικαίοις, οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ μάλα εἰκότως ἂν λέγειν, ὅτι τῆς ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι, οὐ τὸ μὲν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνί-

Digitized by Google

ρεῖς αὐτὴν, ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει, καὶ ὕβριν, καὶ λοιδορίαν, καὶ προπηλακισμὸν ὁμοῦ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. Τῶν μέντοι κατηγοριῶν καὶ τῶν αἰτιῶν τῶν εἰρημένων, εἴπερ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐκ ἔνι τῇ πόλει δίκην ἀξίαν λαβεῖν, οὐδ' ἐγγύς· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ τὸ προσελθεῖν τῷ δήμῳ, καὶ λόγου τυχεῖν· οὐδ' ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνου τοῦτο ποιεῖν, οὔτε μὰ τοὺς Θεοὺς ὀρθῶς ἔχον, οὔτε πολιτικὸν, οὔτε δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' ἐφ' οἷς ἀδικοῦντά με ἑώρα τὴν πόλιν, οὖσί γε τηλικούτοις, ἡλίκα νῦν ἐτραγῴδει καὶ διεξῄει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις [1] παρ' αὐτὰ τὰ ἀδικήματα χρῆσθαι· εἰ μὲν

ζεσθαι παραλείπειν, ἑτέρῳ δ' ὅτῳ κακόν τι δώσομεν ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τοῦτό γε. Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμὲ, ἐμὲ δ' εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Accuſationis hujus, inquit orator, propoſitum ipſum et prima quaſi facies indicia præ ſe fert hoſtilis malitiæ et ludibrii. Etenim cum nemini deneganda ſit ad populum accedendi copia, quemque libet in jus vocandi, neque tamen qui iſtuc fecerit vexandi gratia et explendæ invidiæ, aut rectum fecerit, aut civile, aut juſtum, Athenienſes. *Quod niſi hac mente accuſator extitiſſet*, tantis meis flagitiis, cum etiam tum eſſent recentia, pœnas legibus conſtitutas opponere illum oportuit, vel læſæ majeſtatis, vel legum violatarum poſtulantem; καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ὑμῖν. (*Me, inquam, atque* hac via *ſolicitare debuit:* neutiquam enim Cteſiphontem poteſt confodere per mea latera; neque enimvero, ſi me obrui poſſe conſideret, illum unquam petiviſſet.) Quinetiam ſi quod aliud eorum, quæ modo calumnioſe percenſebat, me patrantem obſervaſſet, ſunt leges de omnibus, ſunt judicia, ſunt actiones, &c. *Stock.*

[1] παρ' αὐτὰ τὰ ἀδικήματα] *Recentibus delictis.* Eo ore omnes fere interpretes. Ita ſcribit Joſephus, Antiq. Judaic. pag. 416. Ἵνα γνῷς, ὅτι κερδαίνουσιν οὐδὲν οἱ κακοὶ, μὴ παρ' αὐτὰ τἀδικήματα

Digitized by Google

εἰσαγγελίας ἄξια πράττοντά με ἑώρα, εἰσαγγέλλοντα, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ὑμῖν· εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παρανόμων γραφόμενον. Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, [1] ἐμὲ δ' εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Καὶ μὴν, εἴ τι τῶν ἄλλων, ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει, ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντά με ὑμᾶς ἑώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων, καὶ τιμωρίαι, καὶ ἀγῶνες, καὶ κρίσεις, πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι τὰ ἐπιτίμια, καὶ τούτοις [2] ἐξῆν αὐτῷ ἅπασι χρῆσθαι κατ' ἐμοῦ. Καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκὼς, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρη-

κολασθέντες, scil. *pœnam ex continente adjectam sceleri, τὸ ἀμύνασθαι τῷ παθεῖν ὅτι ἐγγυτάτω κείμενον,* ut verbis utar Thucydidis, l. iii. c. 38. Sed et aliam habet et majorem emphasin, nempe pœnam *juxta formam criminis,* ut dici potest, subeundam. Verbi gratia, *si εἰσαγγελίας ἄξια commiserit,* ut *eas pœnas daret, quæ lege isti culpæ affiguntur : si παράνομα γέγραφε, eas, quæ competebant παράνομα γράφοντι, denique* (continuatur enim argumentum v. 6. fine importunissimo isto commate, quod v. 3, 4, 5, inveteravit) *cujuscunque demum criminis argueretur, erant leges, erant supplicia, quæ in unumquemque facinorosum peculiariter statuisset majorum diligentia.* Jurisprudentia enim Attica accurate distinxit, quo animo, quo gradu maleficii, et quanto cum damno reipublicæ committeretur unumquodque facinus: et eadem pariter fide et diligentia trutinavit supplicia quoque. Qui Græcos scriptores evolvit sine eo monito et delectu, multa frigide leget, quæ illi exactissime scripserunt. *Taylor.*

[1] ἐμὲ—αὐτὸν] ἀντὶ τοῦ ἐμαυτὸν δὲ, Attica tmesi, et interpositis aliquot vocibus. *Wolfius.* Perperam: nihil certius, quam ut ἐμὲ ad ἐξελέγχειν jure sit referendum, αὐτὸν ad ἐγράψατο. *Taylor.*

[2] ἐξῆν αὐτῷ ἅπασι χρῆσθαι κατ' ἐμοῦ] Ita in plerisque et melioribus. *Idem.*

Digitized by Google

μενος τοῖς πρὸς ἐμὲ, ὡμολογεῖτο ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· νῦν δ' ἐκστὰς τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ, καὶ φυγὼν τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις αἰτίας καὶ σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας, [1] ὑποκρίνεται· εἶτα κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τουτονὶ, καὶ τοῦ μὲν ἀγῶνος ὅλου τὴν πρὸς ἐμέ πως ἔχθραν προΐσταται, οὐδαμοῦ δ' ἐπὶ ταύτην ἀπηντηκὼς ἐμοὶ, τὴν ἑτέρου ζητῶν [2] ἐπιτιμίαν ἀφελέσθαι φαίνεται. Καίτοι πρὸς ἅπασιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις [3] δικαίοις, οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ μάλα εἰκότως ἂν λέγειν, ὅτι τῆς ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι, οὐ τὸ μὲν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνίζεσθαι παραλείπειν, ἑτέρῳ δ' ὅτῳ κακόν τι δώσομεν, ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τοῦτό γε.

[1] ὑποκρίνεται] Histrionem agit, qui quæstus ei olim familiaris erat; h. e. alienam personam induit, non bona fide, sed mala fraude agit. Ctesiphontem accusat, quem lædere nullo modo vult; sed per latus ejus me petit, quanquam videri vult nullas simultates adversus me exercere. Citat hunc locum Hermogenes, p. 284. *Reiske.*

[2] ἐπιτιμίαν ἀφελέσθαι] i. e. ἀτιμῶσαι, *infamia notare:* qua pœna afficeretur Ctesiphon, si causa victus mulctam quinquaginta talentûm solvere non potuisset. Vide Potter. l. i. c. 25. Ἐπιτιμία est *status civis, qui est integræ conditionis et famæ.* Stock.

[3] δικαίοις] Τὰ δίκαια sumuntur ut τὰ δικαιώματα, nimirum *Postulationes. Claims or Pretences.* Sic supra, p. 6. τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκήκοα μὲν. *Taylor.* ad Orat. Dem. de Fals. Leg. p. 166. lin. 17. *Edit. Cantab.*

M 2

ζ'. Πάντα μὲν τοίνυν τὰ κατηγορημένα ὁμοίως ἐκ τούτων ἄν τις ἴδοι, οὔτε δικαίως, οὔτ' ἐπ' ἀληθείας οὐδεμιᾶς εἰρημένα. Βούλομαι δὲ καὶ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι, καὶ μάλισθ' ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεὶς ἐμοί. Ἔστι δ' ἀναγκαῖον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα, ἀναμνῆσαι ὑμᾶς, ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρῆτε. [1] Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ, οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε, πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε, ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, καίπερ οὐ δίκαια ποιοῦντας ὁρῶντες· Θηβαίοις δ' ὁτιοῦν ἂν ἐφησθῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως, οὐδ' ἀδίκως, αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐκέχρηντο· ἔπειθ' ἡ [2] Πελοπόννησος ἅπασα διειστήκει, καὶ οὔθ' οἱ μισοῦντες Λακεδαιμονίους οὕτως ἴσχυον, ὥστε ἀνελεῖν αὐτούς, [3] οὔθ' οἱ πρότερον δι' ἐκείνων ἄρχοντες κύριοι τῶν πόλεων ἦσαν· ἀλλά τις ἦν [4] ἄκριτος καὶ παρὰ τούτοις,

[1] Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ κ. τ. λ.] Certatim hoc comma a Rhetoricis laudatur, a Quintiliano, l. v. c. 2. fine, ab Hermogene, pagg. 281, 286, 287, 307. *Edit. Crispin.* a Demetrio Phaler. §. 322, 323. Aquila Romano, p. 16. *Taylor.*

[2] Πελοπόννησος] Vide Longinum, §. 24. *Idem.*

[3] οὔθ' οἱ πρότερον κ. τ. λ.] Significat, τοῖς δεκαδάρχαις (de quibus vide Isocratis Panegyricum et Panathenaicum) magistratum fuisse abrogatum. *Wolfius.*

[4] ἄκριτος] Vide Harpocr. in v. et Suid. qui per ἀδιάκριτον ex

Digitized by Google

[1] καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν Ἕλλησιν, ἔρις καὶ ταραχή. Ταῦτα δ' ὁρῶν ὁ Φίλιππος, οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ, τοῖς παρ' ἑκάστοις προδόταις χρήματα ἀναλίσκων, πάντας συνέκρουε, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐτάραττεν· εἶτ' ἐν οἷς ἡμάρτανον οἱ ἄλλοι, καὶ κακῶς ἐφρόνουν, αὐτὸς παρεσκευάζετο, καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. Ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου, οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι, φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο, μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. Τί οὖν συνηγωνίσατο αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἑκόντας ἐξαπατωμένους; Ἡ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν, εἴτ' ἄγνοιαν, εἴτε καὶ ἀμφότερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἳ, πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν κοινῇ πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασιν, οὔτε σώμασιν, οὐδὲ ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν πάντων συνελάμβανον ὑμῖν· οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμενοι ἑτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ.

ι'. Ἡ μὲν οὖν τότε συγχωρηθεῖσα εἰρήνη, διὰ ταῦτα, οὐ δι' ἐμὲ, ὡς οὗτος διέβαλλεν, ἐπράχθη. Τὰ

ponunt. Adde H. Steph. Thes. Græc. Ling. t. ii. col. 430. qui de vi et usu istius vocabuli disputat. Exponere liceat, *Contentionem tacitam et obductam, quæ nondum in apertum bellum erupit.* Taylor.

[1] καὶ παρὰ τοῖς ἀλ. ἅπ. Ἕλλησιν] Ita rescribe, ait Taylor. juxta probatissima exemplaria. Antea, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔρις κ. τ. λ.

δὲ τούτων ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα ἐν αὐτῇ, τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων, ἄν τις ἐξετάζῃ δικαίως, αἴτια εὑρήσει. Καὶ ταυτὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀκριβολογοῦμαι, καὶ διεξέρχομαι· εἰ γὰρ εἶναί τινα δοκοίη τὰ μάλιστα ἐν τούτοις ἀδικήματα, [1] οὐδέν ἐστι τούτων δήπου πρὸς ἐμέ· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος εἰπὼν καὶ μνησθεὶς [2] ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Ἀριστόδημος ἦν, ὁ ὑποκριτής· ὁ δ' ἐκδεξάμενος, καὶ γράψας, καὶ ἑαυτὸν μετὰ τούτου μισθώσας ἐπὶ ταῦτα, Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος, ὁ σὸς, Αἰσχίνη, κοινωνὸς, οὐκ ἐμὸς, οὐδ' ἂν σὺ διαρραγῇς ψευδόμενος. Οἱ δὲ συνειπόντες, ὅτου δήποτε ἕνεκα, (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε ἐν τῷ παρόντι) Εὔβουλος, καὶ Κηφισοφῶν· ἐγὼ δ' οὐδὲν οὐδαμοῦ. Ἀλλ' ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεικνυμένων, εἰς τοῦθ' ἥκεν ἀναιδείας, ὥστε [3] τολμᾷ λέγειν, ὡς ἄρα ἐγὼ, πρὸς τῷ τῆς εἰρήνης αἴτιος γεγενῆσθαι, ἔτι καὶ κεκωλυκὼς εἴην τὴν πόλιν μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων αὐτὴν ποιή-

[1] οὐδέν ἐστι τούτων] Ita ex MSS. quos citavit Taylor. Antea deerat τούτων.

[2] ὑπὲρ τῆς εἰρήνης] Omnes fere MSS. uno ore περὶ τῆς. Adnotavi alibi has voces sæpissime inter se misceri et confundi. Noster, supra, p. 5, ait, παραστῆσαι πᾶσιν ὑμῖν περὶ ταυτησὶ τῆς γραφῆς γνῶναι. Rursus, p. 6, ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μου. Servius, ad Virg. Æn. l. IV. ver. 233. *Super sua laude.* i. e. Pro *sua laude, et Græcum est schema. Sic enim Demosthenes,* ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου. i. e. pro *Corona.* Taylor.

[3] τολμᾷ] MSS. τολμᾷν, et ἐτόλμα. Neutrum credo necessarium. Æschines, supra, pag. 109. lin. 18. οὕτω γάρ ἐστι δεινὸς—ὥστε οὐκ ἀπόχρη κ. τ. λ. Noster, infra, p. 22, lin. 9, οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ—ὥστε πάλιν μισθοῦται τουτονί. *Idem.*

Digitized by Google

σασθαι. Εἶτ', ὦ, τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι; Ἔστιν ὅπου σὺ παρὼν, τηλικαύτην [1] πρᾶξιν καὶ συμμαχίαν, ἡλίκην νῦν ἐτραγῴδεις καὶ διεξῄεις, ὁρῶν ἀφαιρούμενόν με τῆς πόλεως, ἠγανάκτησας, ἢ παρελθὼν ταῦτα, ἃ νῦν κατηγορεῖς, ἐδίδαξας, καὶ διεξῆλθες; Καὶ μὴν, εἰ τὸ κωλῦσαι τὴν τῶν Ἑλλήνων κοινωνίαν ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ, σοὶ τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾶν, καὶ διαμαρτύρεσθαι, καὶ δηλοῦν τουτοισί. Οὐ τοίνυν ἐποίησας οὐδαμοῦ τοῦτο, οὐδ' ἤκουσέ σου ταύτην τὴν φωνὴν οὐδείς· [2] εἰκότως· οὔτε γὰρ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένα ἀπεσταλμένη τότε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι, οὔθ' οὗτος ὑγιὲς περὶ τούτων εἴρηκεν οὐδέν. Χωρὶς δὲ τούτων, καὶ διαβάλλει τὴν πόλιν τὰ μέγιστα ἐν οἷς ψεύδεται· εἰ γὰρ ὑμεῖς ἅμα τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας εἰς πόλεμον παρεκαλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸς Φίλιππον περὶ εἰρήνης πρέσβεις ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεως ἔργον, οὐδὲ χρηστῶν ἀνθρώπων, διεπράττεσθε. Ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι. Τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν. [3] Ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. Οὐκοῦν οὔτε [4] τῆς ἐξαρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν, οὐδ' αἴτιος

[1] *πρᾶξιν*] Forte, *παράταξιν*, *Apparatum*. Taylor.

[2] *εἰκότως*] Hanc vocem ex MSS. addidit Reiſkius; et ita legendum in Annotat. admonet Wolfius. Probat Taylor.

[3] 'Ἀλλ'] Vide ad Æſch. p. 115. not. 3.

[4] *τῆς ἐξαρχῆς εἰρήνης*] Ulpianus, ad orationem noſtri auctoris de Falſ. Leg. hæc verba ita illuſtrat; *καλῶς προσθεὶς, τὸ ἐξαρχῆς*,

Digitized by Google

ὧν ἐγὼ φαίνομαι, οὔτε τῶν ἄλλων, ὧν κατεψεύσατό μου, οὐδὲν ἀληθὲς ὂν δείκνυται.

θ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην ἡ πόλις, ἐνταῦθα πάλιν σκέψασθε, τί ἡμῶν ἑκάτερος προείλετο πράττειν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων εἴσεσθε, τίς ἦν ὁ Φιλίππῳ πάντα συναγωνιζόμενος, καὶ τίς ὁ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον ζητῶν. Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραψα βουλεύων ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ὄντα τὸν Φίλιππον πυνθάνωνται, καὶ τοὺς ὅρκους ἀπολαμβάνειν· οὗτοι δὲ οὐδὲ, γράψαντος ἐμοῦ, ταῦτα ποιεῖν ἠθέλησαν. Τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; Ἐγὼ διδάξω. Φιλίππῳ μὲν ἦν συμφέρον, ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τῶν ὅρκων, ὑμῖν δ' ὡς ἐλάχιστον. Διὰ τί; Ὅτι ὑμεῖς μὲν, οὐκ ἀφ' ἧς ὠμόσατε μόνον ἡμέρας, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἠλπίσατε τὴν εἰρήνην ἔσεσθαι, πάσας ἐξελύσατε τὰς παρασκευὰς τὰς τοῦ πολέμου· ὁ δὲ [1] τοῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, νομίζων, ὅπερ ἦν ἀληθὲς, [2] ὅσα τῆς πόλεως προλάβοι, πρὸ τοῦ τοὺς ὅρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἕξειν, οὐδένα γὰρ τὴν εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκα. Ἃ ἐγὼ προορώμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιζόμενος, τὸ ψήφισ-

ἐπειδὴ γὰρ ψήφισμα παρέσχετο Δημοσθένους Αἰσχίνης, διαῤῥήδην περὶ τῆς εἰρήνης λέγοντος, διὰ τοῦτο τὰ δεύτερα σιωπήσας, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἵεται, ἀναφέρων ἐπὶ Ἀριστόδημον καὶ Νεοπτόλεμον αὐτήν.

[1] τοῦτο] Id, de quo dixerat paulo ante, viz. ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον γενέσθαι. *Reiske.*

[2] ὅσα] Forte, ὅσ' ἄν. *Markland.*

Digitized by Google

μα τοῦτο γράφω, πλὴν ἐπὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ᾖ Φίλιππος, καὶ τοὺς ὅρκους τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν, ἵν' ἐχόντων τῶν Θρακῶν, τῶν ὑμετέρων συμμάχων, τὰ χωρία ταῦθ', [1] ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τὸ Σέρριον, καὶ τὸ Μύρτιον, καὶ τὴν Ἐργίσκην, οὕτω γίγνοινθ' οἱ ὅρκοι, καὶ μὴ προλαβὼν ἐκεῖνος τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων, κύριος τῆς Θρᾴκης κατασταίη, μηδὲ πολλῶν μὲν χρημάτων, πολλῶν δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσας, ἐκ τούτων ῥᾳδίως τοῖς λοιποῖς ἐπιχειροίη πράγμασιν. Εἶτα τοῦτο μὲν οὐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα, οὐδ' ἀναγινώσκει· εἰ δὲ βουλεύων ἐγὼ προσάγειν τοὺς πρέσβεις ᾤμην δεῖν, τοῦτό μου διαβάλλει. Ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; μὴ προσάγειν γράψαι τοὺς ἐπὶ τοῦθ' ἥκοντας, ἵν' ὑμῖν διαλεχθῶσιν; ἢ θέαν μὴ κατανεῖμαι τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς κελεῦσαι; ἀλλ' [2] ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἄν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐγράφη. Τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἔδει με φυλάττειν, τὰ δ' ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι Φιλίππῳ; Οὐ δήπου. Λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβὼν, ὃ σαφῶς οὗτος εἰδὼς παρέβη. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

[3] ἘΠΙ ἄρχοντος Μνησιφίλου, Ἑκατομβαιῶνος ἔνῃ καὶ

[1] ἃ νῦν οὗτος διέσυρε] Vide Æſchinem, ſupra, p. 41.

[2] ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν] ἀντὶ τοῦ, δυοῖν ὀβολοῖν, pro genitivo pretii, ut ὁ Δημοσθένης πέντε ταλάντων σιγῆσαι λέγεται. *Wolfius.*

[3] Ἐπὶ ἄρχοντος Μνησιφίλου] Mneſiphilus Prætor in *Faſtis Atticis* non occurrit. Et memini me alibi monuiſſe, pluris iſtius farinæ in hac unica oratione occurrere, (ſcilicet in decretis, quæ recitan-

νέας φυλῆς πρυτανευούσης Πανδιονίδος, Δημοσθένης Δη-

tur a scriba, aliisque monumentis publicis) quam in quovis uno libro, qui a vetustate descenderit. Nescimus, inquam, quis fuerit ille Demonicus, qui memoratur, §. 34. Euthycles, §. 35. Heropythus, §. 52. Mnesithides, §. 51. Nausicles, §. 55. Neocles, §. 23. Nicias, §. 43. Polycles, §. 30. Nicocles, §. 23. Quos omnes, inquam, nescit Chronologia Attica, similiter atque hunc Mnesiphilum, qui rursus occurrit, infra, §. 12. Non audeo sane haec monumenta insimulare, aut eorum derogare fidei. Totam fere jurisprudentiam Atticam, quae hodie remanet, ea res quasi radicitus evelleret. Sunt tamen ex his actis alia aliis suspectiora. Suspectorum tamen numero ideo accenseri non debet decretum hoc, in quo haeremus. Nam in vulgata serie Praetorum Atheniensium *Eponymorum*, quam hodie habemus, et quae multos annos complectitur, fieri vix potuit, ut ne unus suum haberet, vel *Vicarium*, vel quovis modo *Substitutum*. Quali quidem artificio, seu malis, *honesta oratione*, huic difficultati Archontum *Pseudonymorum* jamdiu est responsum. Atque ei quaestioni eruditissimus longe *Corsinius* Dissertationem octavam *Fastorum Atticorum* assignavit, in qua omnium istiusmodi *Archontum series atque aetas demonstratur*. Age autem: majus opus movetur. Res enim gestas de *Legatione obita, de clade Phocensium* &c. uno et constanti tenore narrant oratores nostri: (neque enim unquam vel levissime diffident) verum cum de iis ipsis rebus *Acta publica* perspiciamus, quae hic et §. 12. recensentur, in alia anni parte, incredibili discrepantia, eas res gestas et conclusas esse deprehendimus. (Tum pergit doctissimus Vir eam seriem temporis describere, qua ab Æschine et Demosthene traduntur esse transactae, et deinde subdit) Ergo decretum de maturanda legatione ad exigendum a Philippo jusjurandum, quod narrant Scriptores latum esse tertio *Munychionis*, i. e. Aprilis, (sive fuerit decretum de constituendis legatis, quod latum esse vidimus mense priore exeunte, sc. die XXIIdo *Elaphebolionis*, i. e. Martii, vel etiam XIXno) jam non eo mense aut die, verum, si fides habenda sit decreti verbis disertis, quae producuntur hic, *Hecatombaeonis*, i. e. Julii, *die postremo*, sive XIXno latum erat. Porro autem Decretum a Callisthene de excubiis latum, in summa trepidatione civium ob deletam urbem Phocensium, ponunt *Illi* contigisse *Scirrhophorionis*, i. e. Junii, die

μοσθένης Παιανιεὺς εἶπεν· ἐπειδὴ Φίλιππος ἀπο-

XXVII^mo; *Hoc* vero *Mæmacterionis*, i. e. Octobris, die XXI^mo. Quid de his turbis Chronologicis fiet?—Non temere, non casu, aut exemplarium vitio, sed summo consilio factum esse deprehendimus, ut simile pene intervallum temporis intercederet inter *decretum de constituendis Legatis*, et *decretum de vigiliis habendis*, quale juxta historiam intercedere necesse fuit, quemcunque demum computum inivėris; id est, sive id fiat juxta *superiorem* calculum, quem ex oratorum verbis elicimus, sive juxta *posteriorem*, quem decreti verba repræsentant. — In superiori computo excitantur legati ad proficiscendum, Munychionis die tertio. Proficiscuntur. Spatium ultra bimestre terunt. Revertuntur. Et paulo post reditum, scil. Scirrhophorionis die XXVII^mo, narratur Athenis clades Phocensium. Quod intervallum est dierum circiter LXXXIII. Jam autem, si juxta *hunc* computum numeres, scil. ab Hecatombæonis die ultimo, ad Mæmacterionis diem XXI^um, dies iterum sunt LXXX. levissima, vel potius nulla, differentia. Utrinque ergo conveniunt rationes, atque accuratius quidem, quam in tali re fas erat expectare.—Et profecto, si Kalendarii Attici ratio una fuisset et perpetua, neque Stylo renovata, neque interdum ad Solis Lunæque vias, atque ad accuratiorem amussim diligenter reformata, crediderim illud fuisse inexpugnabile. Verum solebat id aliquoties fieri.—Ea ratione contigisse potuit, ut, immutata paulatim facie computi civilis, sive, quod verum esse arbitror, id auctoritate publica simul factum fuerit, præter ἀρχαίαν illam, et vetustam horum oratorum ἔκδοσιν, quæ juxta eorum ætatem describi poterat, prodiret illa, quam δημώδη Ulpianus vocat, (de quibus supra verba habuimus) ad vulgarem scil. usum concinnata, atque ad eam Fastorum rationem accommodata, quæ tum increbescebat, et usu quotidiano pervulgabatur. Unde non alia et diversa anni parte hæ res geri describuntur, in utroque calculo, sive kalendario, sc. *de profectione Legatorum*, et *de excidio Phocensium*; neque aliter scribunt oratores, aliter loquuntur monumenta publica. Sed uterque computus verus esse potuit, si æram in uno casu *antiquiorem*, in altero *vulgarem* inspicias. Exemplo populari illustrabo: ego, qui hunc commentarium scribo, *Aprilis die secundo* puta, anni Anglicani MDCCLVII. si ante quinquennium hoc scripsissem, non utique *dedissem* eo mense atque die,

Digitized by Google

ςείλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης¹ πρὸς Ἀθηναίους ὁμολογουμένας πεποίηται συνθήκας, ² δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῇ, ἡ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε· τοὺς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν, μηδεμίαν ἀναβολὴν ποιουμένους, ὅπου ἂν ὄντα πυνθάνωνται τὸν Φίλιππον, καὶ τοὺς ὅρκους λαβεῖν τε παρ' αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην, ἐπὶ ταῖς ὡμολογημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τοὺς ἑκατέρων συμμάχους. Πρέσβεις ᾑρέθησαν, Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κωθωκίδης, Κηφισοφῶν Ῥαμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κωθωκίδης.

ι. Ταῦτα γράψαντος ἐμοῦ τότε, καὶ τὸ τῇ πόλει

quo jam utor, verum Martii die xxii^do^. Ita tulit utilitas publica, et Kalendarii nostri redintegratio. *Taylor.*

¹ πρὸς Ἀθηναίους] Hæc verba omittunt plerique MSS. et post συνθήκας addunt πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον. Adi Taylorum et Reisk.

² δεδόχθαι] Hic MS. unus δεδόχθω habet. Utraque lectio proba esse poterit. Cum *infinitivo* dicitur (δεδόχθαι, *placere*) talis est constructio, qualem video in *rogatione* inferius producta, §. 23, ubi *clausula*, quam *Legislativam* vocant in nostro jure, ita concipitur: ἐπιμεληθῆναι τοὺς Πρυτάνεις καὶ τοὺς Στρατηγούς. Istud etiam addere liceat: ubicunque legitur δέδοκται (nam et hoc legitur quoque, ut in celeberrimo isto ψηφίσματι Demosthenis, infra, §. 55, et pariter apud *Lucianum* in Timone, §. 51.) ibi sane levissima et facillima emendatione, reponerem δεδόχθαι. Nam verbis, ut aiunt, *precativis*, non *categoricis*, aut *enunciativis*, rogationes concipi solent, ut earum fert natura. *Taylor.*

συμφέρειν, οὐ [1] τὸ τοῦ Φιλίππου, ζητοῦντος, βραχὺ φροντίσαντες οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι κάθηντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἦλθε Φίλιππος ἐκ Θρᾴκης πάντα καταστρεψάμενος πάλιν, [2] ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, μᾶλλον δὲ τριῶν, ἢ τεττάρων, εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφῖχθαι, καὶ τὰ χωρία σῶσαι, λαβόντας τοὺς ὅρκους, πρὶν ἐκεῖνον ἐξελεῖν αὐτά· οὐ γὰρ ἂν ἥψατ' αὐτῶν, παρόντων ἡμῶν· ἢ οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτόν· ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει, καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε, καὶ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰ χωρία. Τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππου, δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν, τοιοῦτον ἐγένετο· ὑπὲρ οὗ καὶ τότε, καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεσθαι τούτοις.

ια'. Ἕτερον δ' εὐθὺς ἐφεξῆς ἔτι τούτου μεῖζον κακούργημα θεάσασθε. Ἐπειδὴ γὰρ ὡμολόγησε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος ἕξειν, προλαβὼν τὴν Θρᾴκην διὰ τούτους, οὐχὶ πεισθέντας τῷ ἐμῷ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν, ὅπως μὴ ἀπίωσιν ἐκ Μακεδονίας, ἕως ἂν τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήσαιτο· ἵνα μὴ, δεῦρο ἀπαγγειλάντων αὐτῶν, ὅτι [3] μέλλει, καὶ

[1] τὸ τοῦ Φιλίππου] Ita MSS. et ita citat Hermogenes, p. 294. *Edit. Crispin.* Taylor.

[2] ἐξὸν] Phavorinus, ἐξὸν, παρὸν, ἐνόν· καὶ ὅσα ἄλλα οὐδέτερα μετοχικὰ, οὐδέποτε οἱ Ἀττικοὶ πλαγιάζουσιν, ὅτε πλαγιασμὸν ἡ σύνταξις ἀπαιτεῖ.

[3] μέλλει, καὶ παρασκευάζεται] ἀπὸ κοινοῦ, μέλλει πορεύεσθαι, τὸ πορεύσεται, καὶ παρασκευάζεται πρὸς τὸ πορεύεσθαι. Hoc noto, ne quis τὸ μέλλει, ut I. Philippica, ἀντὶ τοῦ ἀναβάλλεται καὶ χρονίζει accipiat. *Wolfius.*

Digitized by Google

παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιτε ὑμεῖς, καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας, ὥσπερ πρότερον, κλείσαιτε τὸν [1] Πορθμὸν, ἀλλ' ἅμ' ἀκούοιτε ταῦτα ἀπαγγελλόντων ὑμῖν τούτων, κἀκεῖνος ἐντὸς εἴη Πυλῶν, καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς ποιῆσαι. Οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ, καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ, μὴ, καὶ ταῦτα προειληφότος αὐτοῦ, πρὸ τοῦ τοὺς Φωκέας ἀπολέσθαι, ἀκούσαντες ψηφίσαισθε βοηθεῖν αὐτοῖς, καὶ ἐκφύγοι τὰ πράγματα αὐτὸν, ὥστε πάλιν μισθοῦται τὸν καταπτυστον τουτονὶ, οὐκ ἔτι κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων, ἀλλ' ἰδίᾳ καθ' αὐτὸν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, καὶ ἀπαγγεῖλαι, δι' ὧν ἅπαντ' ἀπώλετο.

ιϛ'. Ἀξιῶ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι, τούτο μεμνῆσθαι ὑμᾶς παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς, οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον οὐδένα ἐποιούμην ἕτερον· ἁπάσαις δ' αἰτίαις καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένου, ἀνάγκη κἀμοὶ πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίνεσθαι. Τίνες οὖν ἦσαν οἱ παρὰ τούτου λόγοι τότε ῥηθέντες, καὶ δι' [2] οὓς ἅπαντ' ἀπώλετο; ὩΣ οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι τῷ παρεληλυθέναι Φίλιππον εἴσω Πυλῶν· ἔσται γὰρ ἅπανθ', ὅσα βούλεσθ' ὑμεῖς, ἐὰν ἔχηθ' ἡσυχίαν· καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἥκει, φίλον αὐτὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος, τοὐναντίον αὐτὸν ἐχθρόν· οὐ γὰρ

[1] Πορθμὸν] Credo intelligi *angustum* istud *mare*, vulgo, *the Streights*, quod Eubœam a terra continenti dividit. Erat tamen etiam civitas eo nomine, seu promontorium, istius insulæ. *Taylor.*

[2] οὓς] ὧν, supra, eodem sensu, lin. 11. *Markland.*

τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας, ἔφη, βεβαιοῦν, μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸ, ταὐτὰ συμφέρειν· συμφέρειν δὲ Φιλίππῳ, καὶ Φωκεῦσι, καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι, τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς τῶν Θηβαίων. Ταῦτα δ' ἀσμένως τινὲς ἤκουον αὐτοῦ, διὰ τὴν τόθ' ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. Τί οὖν συνέβη [1] μετὰ ταῦτα; εὐθὺς, οὐκ εἰς μακρὰν, τοὺς μὲν ταλαιπώρους Φωκέας ἀπολέσθαι, καὶ κατασκαφῆναι τὰς πόλεις αὐτῶν· ὑμᾶς δ', ἡσυχίαν ἀγαγόντας, καὶ τούτῳ πεισθέντας, μικρὸν ὕστερον σκευαγωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν, τοῦτον δὲ χρυσίον λαβεῖν· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, τὴν μὲν ἀπέχθειαν, τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς, τῇ πόλει γενέσθαι· τὴν δὲ χάριν, τὴν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων, Φιλίππῳ. Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λέγε μοι τό, τε τοῦ Καλλισθένους ψήφισμα, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται φανερά. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ἘΠΙ Μνησιφίλου ἄρχοντος, συγκλήτου ἐκκλησίας ὑπὸ [2] στρατηγῶν γενομένης, καὶ Πρυτάνεων καὶ βουλῆς

[1] μετὰ ταῦτα; εὐθὺς] Ita interpungimus, auctore Marklando. Olim, μετὰ ταῦτα εὐθύς;

[2] στρατηγῶν] Vide Ubbon. Emmium de Repub. Athenienſium, et Spanhem. ad Julian. p. 76. Habebatur hic ſenatus σύγκλητος, ſive extra ordinem, permiſſu magiſtratuum *civilium*, juſſu autem *militarium*, quorum erat de excubiis, atque de præſidio urbis providere. *Taylor*.

Ibid.] Videſis Potter. Archæolog. l. i. c. 17.

γνώμη, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπιόντος, Καλλισθένης Ἐτεονίκου Φαληρεὺς εἶπε· μηδένα Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐν ἄστει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι· τούτων δ' ἑκάστους, ἣν παρέλαβον τάξιν, διατηρεῖν, μήτε ἀφημερεύοντας, μήτε ἀποκοιτοῦντας. Ὃς δ' ἂν ἀπειθήσῃ τῷ ψηφίσματι τούτῳ, ἔνοχος ἔστω τοῖς τῆς προδοσίας ἐπιτιμίοις, ἐὰν μή τι ἀδύνατον ἐπιδεικνύῃ περὶ ἑαυτὸν ὄν· περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἐπικρινέτω [1] ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς. Κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίστην· τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν, εἰς ἄστυ καὶ Πειραιᾶ· τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν, εἰς Ἐλευσῖνα, καὶ Φυλὴν, καὶ Ἄφιδνα, καὶ Ῥαμνοῦντα, καὶ Σούνιον. Εἶπε Καλλισθένης Φαληρεύς.

Ἆρ' ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσιν ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην, ἢ ταῦτ' [2] ἐπηγγέλλεθ' ὑμῖν οὗτος ὁ μισθωτός;

[1] ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς] Recte a doctissimis viris ad *Pollucem* est animadversum, στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων, sive τῶν ὁπλιτῶν, eum esse imperatorem, qui *pedestribus* copiis præfuerit, ut discerneretur ab eo, qui *equestribus* erat præpositus. Uterque occurrit, infra, §. 34, in uno decreto, ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν (paulo supra ista verba scripsit, τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων) et ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων. Neque est, quod quemvis lædat ea locutio ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων. Nam apud Thucydidem et Xenophontem aliquoties deprehendi τὰ ὅπλα dici pro τοὺς ὁπλίτας. *Taylor.*

[2] ἐπηγγέλλεθ'] Ita plurimi uno consensu. (*Taylor*) Hoc prætuli τῷ ἐπηγγείλαθ', quia tempus idem modo præcessit. *Reisk.*

Digitized by Google

Λέγε δ' αὐτὴν ἐπιστολὴν, ἣν δεῦρ' ἔπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. Ἴστε ἡμᾶς παρεληλυθότας εἴσω Πυλῶν, καὶ τὰ κατὰ τὴν Φωκίδα ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους· καὶ ὅσα μὲν ἑκουσίως προσετίθετο τῶν πολισμάτων, φρουρὰς εἰσαγηοχότας [1] εἰς αὐτά· τὰ δὲ μὴ ὑπακούοντα, κατὰ κράτος λαβόντες καὶ ἐξανδραποδισάμενοι, [2] κατεσκάψαμεν. Ἀκούων δὲ καὶ ὑμᾶς παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν αὐτοῖς, γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ [3] ἐπὶ πλεῖον ἐνοχλῆσθε περὶ τούτων· τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις, οὐδὲν μέτριόν μοι δοκεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συνθέμενοι, καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες, [4] καὶ ταῦτα οὐδὲ συμπεριειλημμένων τῶν Φωκέων ἐν ταῖς κοιναῖς ἡμῶν συνθήκαις· ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὡμολογημένοις, οὐδὲν προτερήσετε ἔξω τοῦ ἐφθακέναι ἀδικοῦντες.

ιγ'. Ἀκούετε, ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται, ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ, πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους, ὅτι ταῦτα ἐγὼ πεποίηκα, ἀκόντων Ἀθηναίων, καὶ λυπουμέ-

[1] *εἰς αὐτά*] Hæc verba addit, et recte addit, editio *Feliciani*, cum MSS. quinque. *Taylor*.

[2] *κατεσκάψαμεν*] Nonnulli conjiciunt, *κατασκάψαντας*. *Idem*.

[3] *ἐπὶ πλεῖον*] Ita plures. (Taylor.) *Plus, quam par est, vel expedit*. Nam idem est atque si dixisset, ἐπὶ πλεῖον, ἢ προσήκει, vel ἢ συμφέρει. *Reiske*.

[4] *καὶ ταῦτα*] Sonant, *præsertim*, *idque*, ut sæpe alibi.

Digitized by Google

νων· Ὥστ' εἴπερ εὖ φρονεῖτε, ὦ Θηβαῖοι, καὶ Θετταλοί, τούτους μὲν ἐχθροὺς ὑπολήψεσθε, ἐμοὶ δὲ πιστεύσετε· οὐ τούτοις τοῖς ῥήμασι γράψας, ταῦτα δὲ βουλόμενος δεικνύναι. Τοιγαροῦν ἐκ τούτων ᾤχετο ἐκείνους λαβὼν, εἰς τὸ μηδ' ὁτιοῦν προορᾶν τῶν μετὰ ταῦτα, μηδ' αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐᾶσαι πάντα τὰ πράγματα ἐκεῖνον [1] ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι· ἐξ ὧν ταῖς παρούσαις συμφοραῖς οἱ ταλαίπωροι Θηβαῖοι κέχρηνται. Ὁ δὲ ταύτης τῆς πίστεως αὐτῷ συνεργὸς καὶ συναγωνιστὴς, καὶ ὁ δεῦρ' ἀπαγγείλας τὰ ψευδῆ, καὶ φενακίσας ὑμᾶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὰ Θηβαίων ὀδυρόμενος νῦν πάθη, καὶ διεξιὼν ὡς οἰκτρὰ, καὶ τούτων, καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν, καὶ ὅσ' ἄλλα πεπόνθασιν οἱ Ἕλληνες, ἁπάντων αὐτὸς ὢν αἴτιος. Δῆλον γὰρ, ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν, Αἰσχίνη, καὶ τοὺς Θηβαίους ἐλεεῖς, κτήματα ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων· ἐγὼ δὲ χαίρω, ὃς εὐθὺς ἐξῃτούμην ὑπὸ τοῦ ταῦτα πράξαντος.

ιδ'. Ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς λόγους, οὓς αὐτίκα μᾶλλον ἁρμόσει λέγειν ἴσως. Ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις, ὡς τὰ τούτων ἀδικήματα, καὶ ἁμαρτήματα, τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων γέγονεν αἴτια. Ἐπειδὴ γὰρ ἐξηπάτηθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, διὰ τούτων τῶν ἐν ταῖς πρεσβείαις μισθω-

[1] ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι] Modo, §. 14. δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖτο ὑφ' ἑαυτῷ. Et, §. 15. ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. Et, §. 22, similiter. De qua constructione agit *H. Stephanus*, Thes. Ling. Græc. tom. iii. col. 428. *Taylor*.

Digitized by Google

πάντων ἑαυτοὺς, καὶ οὐδὲν ἀληθὲς ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξηπάτηντο δὲ οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς, καὶ ἀνῄρηντο αἱ πόλεις αὐτῶν, τί ἐγένετο; Οἱ μὲν κατάπτυστοι Θετταλοὶ, καὶ ἀναίσθητοι Θηβαῖοι, φίλον, εὐεργέτην, σωτῆρα, τὸν Φίλιππον ἡγοῦντο· πάντ' ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς, καὶ οὐδὲ φωνὴν ἤκουον, εἴ τις ἄλλο τι βούλοιτο λέγειν. Ὑμεῖς δὲ ὑφορώμενοι τὰ πεπραγμένα, καὶ δυσχεραίνοντες, ἤγετε τὴν εἰρήνην ὅμως· οὐ γὰρ ἦν ὅ, τι ἂν ἐποιεῖτε μόνοι. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Ἕλληνες, ὁμοίως ὑμῖν πεφενακισμένοι, καὶ διημαρτηκότες ὧν ἤλπισαν, ἦγον τὴν εἰρήνην ἄσμενοι, καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἐκ πολλοῦ πολεμούμενοι. Ὅτε γὰρ περιιὼν ὁ Φίλιππος, Ἰλλυριοὺς, καὶ Τριβαλλοὺς, τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατεστρέφετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖτο ὑφ' ἑαυτῷ, καί τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὧν εἷς οὗτος ἦν· [1] τότε δὴ, τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετο ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο. Εἰ δὲ μὴ ᾐσθάνοντο, ἕτερος λόγος οὗτος, οὐ πρὸς ἐμέ. Ἐγὼ μὲν γὰρ προὔλεγον, καὶ διεμαρτυρόμην, καὶ παρ' ὑμῖν ἀεὶ, καὶ ὅποι πεμφθείην· αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν, [2] τῶν

[1] *τότε δὴ, τότε πάντες*] Τότε δὴ inſerui, ut fortius et elegantius, ex Hermogene. *Reiſke.*

[2] *τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι*] Hæ voces *τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν*, et *τῶν δὲ ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν* inter ſe opponuntur. Illis deſignantur ii, qui *rempublicam adminiſtrant*: hæ indicant eos, ex quibus *conſtituta* erat Reſpub. Athenienſis. Sic paulo infra, *συμβέβηκε τοῖς μὲν πλήθεσιν—τοῖς δὲ προεστηκόσι κ. τ. λ.* Vide omnino Taylorum, ad Orat. Dem. de Falſ. Leg. pag. 206. lin. 4. *Edit. Cantab.*

Digitized by Google

μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν δωροδοκούντων, καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμασι· τῶν δὲ ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν, τὰ μὲν οὐ προορωμένων, τὰ δὲ τῇ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνῃ καὶ σχολῇ δελεαζομένων· καὶ τοιοῦτόν τι πάθος πεπονθότων ἁπάντων, πλὴν οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς οἰομένων ἑκάστων τὸ δεινὸν ἥξειν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑτέρων κινδύνων τὰ ἑαυτῶν ἀσφαλῶς σχήσειν ὑπολαμβανόντων, ὅταν βούλωνται. Εἶτ', οἶμαι, συμβέβηκε, τοῖς μὲν πλήθεσιν, ἀντὶ τῆς πολλῆς καὶ ἀκαίρου ῥαθυμίας, τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλεκέναι· τοῖς δὲ προεστηκόσι καὶ τἄλλα, πλὴν ἑαυτούς, οἰομένοις πωλεῖν, πρώτους ἑαυτοὺς πεπρακόσιν ᾐσθῆσθαι· ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο, ἡνίκα ἐδωροδόκουν, νῦν κόλακες, καὶ θεοῖς ἐχθροί, καὶ τἄλλα, ἃ προσήκει, πάντα ἀκούουσιν.

ιε'. Οὐδεὶς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῦ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν, χρήματ' ἀναλίσκει· οὐδ' ἐπειδάν, ὧν ἂν πρίηται, κύριος γένηται, τῷ προδότῃ συμβούλῳ περὶ τῶν λοιπῶν ἔτι χρῆται· οὐδὲν γὰρ ἂν ἦν εὐδαιμονέστερον προδότου. Ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλ' ἐπειδὰν τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς ὁ ζητῶν ἀρχὴν καταστῇ, καὶ τῶν ταῦτα ἀποδομένων δεσπότης ἐστί· τὴν δὲ πονηρίαν εἰδώς, τότε δή, τότε καὶ μισεῖ, καὶ ἀπιστεῖ, καὶ προπηλακίζει. Σκοπεῖτε δέ· καὶ γάρ, εἰ παρελήλυθεν ὁ τῶν πραγμάτων καιρός, ὁ τοῦ γε εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καιρὸς ἀεὶ πάρεστι τοῖς εὖ φρονοῦσι. Μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προὔδωκεν Ὄλυνθον· μέχρι τούτου

Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὔδικος καὶ Σίμος, οἱ Λαρισαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. Εἶτ' ἐλαυνομένων καὶ ὑβριζομένων, καὶ τί κακὸν οὐχὶ παχόντων, πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν. Τί δ' Ἀρίστρατος ἐν Σικυῶνι; Καὶ τί Περίλαος ἐν Μεγάροις; Οὐκ ἀπερριμμένοι; Ἐξ ὧν καὶ σαφέστατ' ἄν τις ἴδοι, ὅτι ὁ μάλιστα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, καὶ πλεῖστα ἀντιλέγων τούτοις, οὗτος ὑμῖν, Αἰσχίνη, τοῖς προδιδοῦσι, καὶ μισθαρνοῦσι, τὸ ἔχειν ἐφ' ὅτῳ δωροδοκήσετε περιποιεῖ· καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς [1] τούτους, καὶ τοὺς ἀνθισταμένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν, ὑμεῖς ἐστὲ σῶοι, καὶ ἔμμισθοι· ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτοὺς, πάλαι ἂν ἀπολώλειτε.

ιϛ'. Καὶ περὶ μὲν τῶν τότε πραχθέντων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. Αἴτιος δὲ οὗτος, ὥσπερ [2] ἑωλοκρασίαν τινά μου

[1] τούτους] Hoc ex fide MSS. τῷ τούτων prætuli. Per, vel propter hos, quos per contemptum τοὺς πολλοὺς, *plebem*, appellitatis, salvi estis, per plebem Atticam, et per nos, oratores, vestris machinationibus obstantes. *Reiske.*

[2] ἑωλοκρασίαν] In numero τῶν αὐθαδῶν καὶ τολμηρῶν διανοημάτων recenset *Hermogenes*, p. 409. *Edit. Crispin.* Vocem istam elucidat scholiastes noster ad locum. *Taylor.*

Ibid.] Etymolog. Mag. auctor, ἔθος ἦν τοῖς νέοις δειπνοῦσι καὶ νυκτερεύουσι, καταχεῖν τῶν ἑώλων δείπνων τοὺς ζωμοὺς· πρὸς τοιαύτην παιδίαν τετραμμένοι. Ἐγὼ δὲ μᾶλλον νομίζω πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ ῥήτορος ἀπὸ τῶν ἑώλων, ἅ ἐστιν ἀρχαῖα· ὅτι πράγματα ἀρχαῖα συγκεράσας κατηγόρει ὁ Αἰσχίνης. Ἡ ἑωλοκρασία, ἡ χθεσινὴ μέθη.—Καὶ ἄλλως· ἡνίκα συνέπινον ἀλλήλοις παρὰ Ἀθηναίοις οἱ νέοι, ἐπὶ ἑκάστου κρατὴρ οἴνου ἐτίθετο· καὶ εἴ τις ἐκαθεύδησε,

Digitized by Google

τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀδικημάτων κατασκεδάσας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι. Παρηνώχληθε δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως, οἱ, καὶ πρὶν ἐμὲ ὁτιοῦν εἰπεῖν, εἰδότες τὴν τούτου τότε μισθαρνίαν. Καίτοι φιλίαν γε, καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει· καὶ νῦν εἶπέ που λέγων, ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου [1] ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί. Ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιωθέντι; Οὔτε Φιλίππου ξένον, οὔτ' Ἀλεξάνδρου φίλον εἴποιμ' ἂν ἐγώ σε, οὐχ οὕτω μαίνομαι· εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς, καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας, φίλους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων. Ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, [2] οὐκ ἔστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ μισθωτὸν ἐγώ σε Φιλίππου πρότερον, καὶ νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, καὶ οὗτοι πάντες· εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. Μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. Πότερον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μίσθωτος Αἰσχίνης, ἢ ξένος εἶναι Ἀλεξάνδρου δοκεῖ; Ἀκούεις, ἃ λέγουσι; Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι, καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ· ἵνα, καίπερ εἰδὼς Αἰσχίνης, ὅμως ἀκούσῃ δι' ἅ φημι, [3] καὶ τούτων τῶν προβεβου-

μὴ πιὼν τὸν ἴδιον κρατῆρα, πρωῒ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐξεχέετο, καὶ ἐκαλεῖτο ἑωλοκρασία.

[1] ξενίαν] MSS. φιλίαν. Et codex unus etiam in ſequentibus, ἐγώ σοι φιλίαν Ἀλεξάνδρου; *Taylor.*

[2] οὐκ ἔστι] Addidit Reiſkius ex MSS.

[3] καὶ τούτων &c.] Conſtruenda ſunt vocabula ſic, ac ſi hoc modo

Digitized by Google

λευμένων, καὶ πολλῷ μειζόνων ἔτι τούτων δωρεῶν δίκαιος εἰ[μὶ] τυγχάνειν. Καί μοι λέγε τὴν γραφὴν αὐτὴν, λαβών.

ΓΡΑΦΗ.

ιζ΄. ΕΠΙ Χαιρώνδου ἄρχοντος, Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτη ἱσταμένου, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωκίδης ἀπήνεγκε πρὸς τὸν ἄρχοντα παρανόμων γραφὴν, κατὰ Κτησιφῶντος τοῦ Λεωσθένους Ἀναφλυστίου, ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφισμα, ὡς ἄρα δεῖ στεφανῶσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις τοῖς Μεγάλοις, Τραγῳδοῖς [1] καινοῖς, ὅτι στεφανοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ, ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ εὐνοίας, ἧς ἔχων διατελεῖ, εἴς τε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, καὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίας· καὶ διότι διατελεῖ πράττων καὶ λέγων τὰ βέλτιστα τῷ δήμῳ, καὶ πρόθυμός ἐστι ποιεῖν ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν, πάντα ταῦτα ψευδῆ γράψας καὶ παράνομα, τῶν νόμων οὐκ ἐώντων πρῶτον μὲν ψευδεῖς γραφὰς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβάλλεσθαι, εἶτα τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν· ἔστι δὲ Δημοσθένης τειχοποιὸς, καὶ [2] ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τεταγμένος· ἔτι δὲ,

starent: δίκαιός εἰμι τυγχάνειν καὶ τούτων τῶν δωρεῶν, τῶν προβεβουλευμένων, καὶ ἄλλων, ἔτι μειζόνων, ἢ αὐτά εἰσιν. *Reiske.*

[1] καινοῖς] Subaudi, εἰς τὴν σκηνὴν εἰσιοῦσιν. *Idem.*

[2] ἐπὶ τῷ θεωρικῷ] Sic infra, §. 33. ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ὢν, et §. 35. ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς, sc. ἀργυρίου.

Digitized by Google

μὴ ἀναγορεύειν τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, Τραγῳδῶν τῇ [1] καινῇ· ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ στεφανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν· ἐὰν δὲ ἡ πόλις, ἐν Πνυκὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. [2] Τίμημα, τάλαντα πεντήκοντα. [3] Κλήτορες, Κηφισοφῶν Κηφισοφῶντος Ῥαμνούσιος, Κλέων Κλέωνος Κοθωκίδης.

ιη'. Ἃ μὲν διώκει τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ' ἐστίν. Ἐγὼ δ' [4] ἀπ' αὐτῶν τούτων, πρῶ-

[1] καινῇ] Scilicet, εἰσόδῳ. *Wolfius.*

[2] Τίμημα] Hinc Æſchines negavit εἰρωνικῶς, ut apparet, τὸν Κτησιφῶντα ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι ἀτίμητον, (pag. 106. lin. ult.) cui propoſitum fuit, et Cteſiphontem, qui tantam mulctam ſolvere non poſſet, notare ignominia, et Demoſthenem in idem diſcrimen adducere. Superato enim Cteſiphonte, haud dubie præjudicio illo uſus, operam daturus fuiſſet Æſchines, ut et Demoſthenem vel ignominia notaret, vel ejiceret civitate, actione læſæ majeſtatis et perduellionis in eum inſtituta. *Idem.*

[3] Κλήτορες] Sunt ut plurimum ex amicis accuſatoris, qui reo denunciant, et diem dicunt, vel ſaltem præſto ſunt viatoribus, et accenſis, vel iis miniſtris, quorum erat id exſequi. Κλήτορες, ait Ulpianus ad hunc locum, οἱ μαρτυροῦντες τοῖς καλοῦσιν εἰς δίκην. Rurſus, ad *Midianam,* p. 118. lin. 6. *Edit. Cantab.* Ὁ διδοὺς τὴν γραφὴν προσέγραφεν, ὅτι κατηγορῶ τοῦδε, καὶ προκαλοῦμαι (vel προσκαλοῦμαι potius) τοῦτον διὰ τοῦ δεῖνος εἰς τὸ βουλευτήριον. *Taylor,* Ibid.] Vide Potterum, Archæolog. l. i. c. 21.

[4] ἀπ' αὐτῶν τούτων] Ad hunc locum ita Ulpianus, dignus ſane, qui ſuis ipſius verbis loquatur; δι' ὧν ἕπομαι τῷ ἀντιδίκῳ, δῆλός εἰμι τὴν ἀλήθειαν ἀγαπῶν. Προσεκτέον δὲ ἀκριβῶς τοῖς λεγομένοις, ἵνα μὴ ἐναντιώματι περιπέσωμεν· εἰ γὰρ ἐν τῷ προοιμίῳ δυσχεραίνων ἔφη, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ τοῦ, πῶς δεῖ ἀκούειν· νῦν δὲ ἕπεται τῇ γραφῇ (τοῦτο γὰρ ἐπαγγέλλεται) πῶς οὐκ ἂν δόξειεν αὐτὸς αὑτῷ περιπίπτειν; Ἰστέον οὖν ὡς ὁ Αἰσχίνης, ἡνίκα ἐξ ἀρχῆς τὴν κατὰ τοῦ Κτησιφῶντος παρεῖχε γραφήν, τὴν διαβολὴν τοῦ βίου καὶ

Digitized by Google

τον οἶμαι δῆλον ὑμῖν ποιήσειν, ὅτι πάντα δικαίως ἀπολογήσομαι· τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιησάμενος τῶν γεγραμμένων τάξιν, περὶ πάντων ἐρῶ καθέκαστον ἐφεξῆς, καὶ οὐδὲν ἑκὼν παραλείψω. Τοῦ μὲν οὖν γράψαι, πράττοντά με καὶ λέγοντα τὰ βέλτιστα τῷ δήμῳ διατελεῖν, καὶ πρόθυμον εἶναι ποιεῖν ὅ, τι ἂν δύνωμαι ἀγαθὸν, καὶ ἐπαινεῖν ἐπὶ τούτοις, ἐν τοῖς πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἶναί [1] μοι νομίζω· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων, εὑρεθήσεται, εἴτε ἀληθῆ περὶ ἐμοῦ γέγραφε Κτησιφῶν ταῦτα καὶ προσήκοντα, εἴτε καὶ ψευδῆ. Τὸ δὲ μὴ προσγράψαντα, ἐπειδὰν τὰς εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν, καὶ ἀνειπεῖν ἐν τῷ θεάτρῳ κελεῦσαι τὸν στέφανον, κοινωνεῖν μὲν ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτε ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου, καὶ τῆς ἀναῤῥήσεως τῆς [2] ἐν τούτοις, εἴτε καὶ μή. Ἔτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί μοι δοκεῖ, καθ' οὓς ταῦτα γράφειν ἐξῆν τούτῳ. Οὑτωσὶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαίως καὶ ἁπλῶς τὴν ἀπολογίαν ἔγνωκα ποιεῖσθαι. Βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ, ἃ πέπρακταί μοι· καί με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν

τῆς πολιτείας τοῦ Δημοσθένους προὔταξεν· ὅτε μέντοι τὸν λόγον τῆς κατηγορίας ᾠκοδόμησεν, ἐνήλλαξε τὰ κεφάλαια, πρὸς τὸ δοκοῦν αὐτῷ χρήσιμον, μεταθεὶς τὴν διοίκησιν. Ὁ τοίνυν ῥήτωρ κατὰ μὲν τὴν γραφὴν ζηλοῦν ἐπαγγέλλεται· λυσιτελεῖ γὰρ αὐτῷ προτάξαι τὴν πολιτείαν· ἀποφεύγει δὲ τὴν ἐπινοηθεῖσαν ἐν τῷ λόγῳ μέθοδον, ὡς βλάπτουσαν αὐτόν. Ὥστε οὐδὲν ἐναντίον ἀναφανήσεται.

[1] μοι] MSS. hic addunt. Ἐν τοῖς ἐμοὶ πεπολιτευμένοις crediderim, ait Taylor. Vide paulo infra.

[2] ἐν τούτοις] Δεικτικῶς, apud *hos* cives. *Wolfius*.

Digitized by Google

τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἐὰν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω. Ὁ γὰρ διώκων τοῦ ψηφίσματος τὸ λέγειν καὶ πράττειν τὰ ἄριστά με, καὶ γεγραμμένος ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὗτός ἐστιν ὁ τοὺς περὶ ἁπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων λόγους οἰκείους, καὶ ἀναγκαίους [1] τῇ γραφῇ πεποιηκώς. Εἶτα καὶ πολλῶν προαιρέσεων οὐσῶν τῆς πολιτείας, τὴν περὶ τὰς [2] Ἑλληνικὰς πράξεις εἱλόμην ἐγώ· ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων δίκαιός εἰμι ποιεῖσθαι.

ιθ'. Ἃ μὲν οὖν, πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμέ, προὔλαβε καὶ κατέσχε Φίλιππος, ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων εἶναι πρὸς ἐμέ· ἃ δ', ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ ταῦτα ἐπέστην ἐγώ, διεκωλύθη, ταῦτα ἀναμνήσω, καὶ τούτων ὑφέξω λόγον, τοσοῦτον ὑπειπών. Πλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ· παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, οὐ τισίν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν, καὶ δωροδόκων, καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι, καὶ τοσαύτην, ὅσην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν· οὓς συναγωνιστάς, καὶ συνεργοὺς

[1] τῇ γραφῇ] Id est, τῇ ἐξετάσει καὶ ἐξελέγξει τῆς σῆς γραφῆς. *Reiske.*

[2] Ἑλληνικάς] Sic, §. 32, distinguit inter *τὰ κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύματα* et *τὰ Ἑλληνικά*. Sc. *ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς*. *Markland.*

Ibid.] Hanc periodum, viz. εἶτα καὶ πολλῶν &c. ita vertit Reiskius: *multae quum essent viae atque rationes ei sequendae, si quis decrevisset operam suam reip. gerendae addicere, partem eam mihi delegi, quae versatur in gerendis rebus iis, quae nostrae reip. cum aliis Graecis populis communes intercedunt.*'

Digitized by Google

λαβὼν [1] ὁ Φίλιππος, καὶ πρότερον κακῶς τοὺς Ἕλληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ στασιαστικῶς, ἔτι χεῖρον διέθηκε, τοὺς μὲν ἐξαπατῶν, τοῖς δὲ διδοὺς, τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων· καὶ διέστησεν εἰς μέρη πολλὰ, ἑνὸς τοῦ συμφέροντος ἅπασιν ὄντος, κωλύειν ἐκεῖνον μέγαν γίγνεσθαι. Ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει, καὶ ἔτι ἀγνοίᾳ τοῦ συνισταμένου καὶ φυομένου κακοῦ, τῶν [2] ἁπάντων Ἑλλήνων ὄντων, δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί προσῆκον ἦν ἑλέσθαι πράττειν, καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν, καὶ τούτων λόγον παρ᾽ ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ ἐνταῦθα ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας, εἰμὶ ἐγώ.

κʹ. Πότερον αὐτὴν ἐχρῆν, Αἰσχίνη, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν, καὶ τὴν ἀξίαν τὴν ἑαυτῆς, ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει συγκατακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν, καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ καὶ δίκαια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν; (δεινὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς) ἃ δ᾽ ἑώρα συμβησόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύσει, καὶ προῃσθάνετο, ὡς ἔοικεν, ἐκ πολλοῦ, ταῦτα περιιδεῖν γιγνόμενα; Ἀλλὰ νῦν ἔγωγε τὸν μάλιστα ἐπιτιμῶντα τοῖς πεπραγμένοις ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ᾽ ἄν· πότερον τῆς συναιτίας τῶν συμβεβηκότων

[1] ὁ Φίλιππος] Addunt MSS. *Taylor.* Nos, cum Reiskio, inseruimus.

[2] ἁπάντων] Sensui videtur deesse, τῶν ἄλλων ἁπάντων, ut p. 36. lin. 8. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Nam τῶν ἁπάντων Ἑλλήνων includit Athenienses, contra suam ipsius hypothesin. Sic infra, §. 57, μὴ μόνον ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Vide tamen, supra, pag. 34. lin. 16. et hac p. lin. 1. *Markland.*

Digitized by Google

τοῖς Ἕλλησι κακῶν καὶ αἰσχρῶν, ἧς ἂν Θετταλοὺς καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι τις· ἢ τῆς περιεωρακυίας ταῦτα γιγνόμενα ἐπὶ τῇ τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι, ἧς ἂν Ἀρκάδας, καὶ Μεσσηνίους, καὶ Ἀργείους θείημεν; Ἀλλὰ καὶ τούτων πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες, χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασι. Καὶ γάρ, εἰ μέν, ὡς ἐκράτησε, Φίλιππος ᾤχετ' εὐθὺς ἀπιών, καὶ μετὰ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὑτοῦ συμμάχων, μήτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ὅμως ἦν ἄν τις, κατὰ τῶν οὐκ ἐναντιωθέντων οἷς ἔπραττεν ἐκεῖνος, μέμψις καὶ κατηγορία. Εἰ δὲ ὁμοίως ἁπάντων τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐλευθερίαν περιείλετο, μᾶλλον δὲ καὶ τὰς [1] πολιτείας, ὅσων ἠδύνατο, πῶς οὐχ ἁπάντων ἐνδοξότατα ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε, ἐμοὶ πεισθέντες; Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέρχομαι.

ξϛʹ. Τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, προσῆκε ποιεῖν, ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; Ἢ τί τὸν σύμβουλον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμέ; (καὶ γὰρ τοῦτο πλεῖστον διαφέρει) ὃς συνῄδειν μέν, ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνέβην, ἀεὶ περὶ πρωτείων, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης, ἀγωνιζομένην τὴν πατρίδα, καὶ πλείω σώματα, καὶ χρήματα ἀναλωκυῖαν ὑπὲρ φιλοτιμίας, καὶ τῶν ἅπασι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων, ἢ τῶν ἄλλων [2] Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτῶν ἀναλω-

[1] πολιτείας] Quid hoc significat, videas ad Æsch. p. 43. n. 1.

[2] Ἑλλήνων] Post hanc vocem delevimus οἱ τά, auctore Reiskio,

χασιν ἕκαστοι. Ἑώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππον, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας, [1] τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπηρωμένον, πᾶν ὅ, τι ἂν βουληθείη μέρος ἡ τύχη τοῦ σώματος παρελέσθαι, τοῦτο ῥαδίως καὶ ἑτοίμως προϊέμενον, ὥστε [2] τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. Καὶ μὴν, οὐδὲ τοῦτό γε οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν τολμήσειεν, ὡς τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι, καὶ μικρῷ, τοσαύτην μεγαλοψυχίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι, καὶ τοῦτ' εἰς τὸν νοῦν ἐμβαλέσθαι· ὑμῖν δὲ οὖσιν Ἀθηναίοις, καὶ καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἐν πᾶσι καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπομνήματ' ὁρῶσι, τοσαύτην κακίαν ὑπάρξαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας αὐτεπαγγέλτους ἐθελοντὰς [3] παραχωρῆσαι Φιλίππῳ, οὐδ' ἂν εἷς ταῦτα φήσειε. Λοιπὸν τοίνυν ἦν καὶ ἀναγκαῖον

et quæ, teste Tayloro, in plurimis et præstantioribus MSS. desunt.

[1] τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον] Percussus est Philippus oculum apud Methonam; claviculam, apud Illyrios; manum ac tibiam apud Scythas. (Scholiast.) *Stock.*

[2] τῷ λοιπῷ] i. e. ἐν τῷ λ. aut μετὰ τοῦ λοιποῦ σώματος, in corpore, quod reliquum sibi esset ab illorum membrorum jactura. *Reiske.*

[3] παραχωρῆσαι Φιλίππῳ] Ulpianus, τὸ οἰκεῖον κτῆμα ἡ λέξις σημαίνει· ἀποδίδωσι μὲν γάρ τις τὸ ἀλλότριον, παραχωρεῖ δὲ τῶν ἰδίων· καὶ τῷ Φιλίππῳ δὲ μετὰ βαρύτητος εἴρηται. Τίνι γὰρ, εἰπέ μοι, παραχωρεῖς; ὁμοφύλῳ; Στέργω τὴν τύχην. Λακεδαιμονίοις; Οὐκ ἀνιῶμαι. Ἐὰν δὲ ἀναστήσῃς μοι Μακεδόνα δεσπότην· οὐ φέρω τὴν συμφορὰν, ἀρνοῦμαι τὸν ἐκ Πέλλης ἡγούμενον.

Digitized by Google

ἅμα, πᾶσιν, οἷς ἐκεῖνος ἔπραττεν ἀδικῶν ὑμᾶς, ἐναντιοῦσθαι δικαίως. Τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ἐξ ἀρχῆς ὑμεῖς, εἰκότως καὶ προσηκόντως. Ἔγραφον δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ, καθ' οὓς ἐπολιτευόμην χρόνους· ὁμολογῶ.

κβ'. Ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; ἤδη γὰρ σε ἐρωτῶ. Πάντα τὰ ἄλλα ἀφεὶς, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἁλόννησον, οὐδενὸς τούτων μέμνημαι· Σέῤῥιον δὲ, καὶ Δορίσκον, καὶ τὴν Πεπαρήθου πόρθησιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἡ πόλις ἠδικεῖτο, [1] οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα. Καίτοι σύγ' ἔφησθά με ταῦτα λέγοντα, [2] εἰς ἔχθραν ἐμβαλεῖν τουτουσὶ, Εὐβούλου, καὶ Ἀριστοφῶντος, καὶ Διοπείθους, τῶν περὶ τούτων ψηφισμάτων ὄντων, οὐκ ἐμῶν· ὦ λέγων εὐχερῶς ὅ, τι ἂν βουληθῇς. Οὐδὲ νῦν περὶ τούτων ἐρῶ. Ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, καὶ κατασκάπτων Πορθμὸν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας, τινὰς μὲν ἀναιρῶν, εἰς τινὰς δὲ τοὺς φυγάδας κατάγων, πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν, ἠδίκει, καὶ παρεσπόνδει, καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὔ; Καὶ πότερον

[1] οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα] Οὐ προσποιοῦμαι εἰδέναι, ἀφίημι, ἐπιλανθάνομαι. *Wolfius.*

[2] εἰς ἔχθραν] Philippi, puta, quod nomen ægre videtur posse omitti. Τουτουσὶ, δεικτικῶς, cives Athenienses. *Reiske.*

φανῆναί τινα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν ἐχρῆν, ἢ μή; Εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν [1] Μυσῶν λείαν καλουμένην τὴν Ἑλλάδα οὖσαν ὀφθῆναι, ζώντων Ἀθηναίων, καὶ [2] ὄντων, περιείργασμαι μὲν ἐγὼ περὶ τῶν τοιούτων εἰπών· περιείργασται δ᾽ ἡ πόλις ἡ πεισθεῖσα ἐμοί· ἔστω δὲ ἀδικήματα πάντα ταῦτα, ἃ πέπρακται, καὶ ἁμαρτήματα ἐμά. Εἰ δὲ ἔδει τινὰ τούτων κωλυτὴν φανῆναι, τίνα ἄλλον, ἢ τὸν Ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γενέσθαι;

κγ΄. Ταῦτα τοίνυν ἐπολιτευόμην τότ᾽ ἐγὼ, καὶ ὁρῶν καταδουλούμενον πάντας ἀνθρώπους ἐκεῖνον, ἠναντιούμην, καὶ προλέγων, καὶ διδάσκων, μὴ προΐεσθαι [3] ταῦτα Φιλίππῳ [4] διετέλουν. Καὶ μὴν, τὴν εἰρήνην γ᾽ ἐκεῖνος

[1] Μυσῶν λέιαν] Proverbium in eos, qui impune a quibuslibet læduntur ac diripiuntur. Ortum a Myſis, Helleſponti accolis, infami ignavia: unde Μυσῶν λεία, et Μυσῶν ἔσχατος ſcommata ſunt veterum ſermone trita ac celebrata. Teſtantur Strabo, Geog. lib. 12. et Cic. pro Flacco. Narrant παροιμιογράφοι ab eo tempore invaluiſſe proverbium, quo tempore Myſi, abſente Telepho rege, qui Græcis errantibus viam in Trojam monſtravit, finitimorum incurſationibus male vexati ſunt. Vide Eraſmi Chiliad. *Stock.*

[2] ὄντων] Malit Marklandus, ἰδόντων: Taylorus, ὁρώντων. Recte autem ſe habet. Reiſkius vim vocis aſſecutus eſt: *Tametſi non ſolum in vivis adhuc ſuperſint Athenienſes, ſed etiam adhuc ii ſint, qui ſunt.* Nos, in tali re, diceremus, *poſſeſſing the true-born ſpirit of Engliſhmen.*

[3] ταῦτα] Sc. τὰ ἡμέτερα κτήματα, καὶ δίκαια, καὶ καυχήματα, hæc noſtra bona, copias, poſſeſſiones, jura, decora. Ut Demoſthenes, v. ταῦτα, cunctas opes, totam rempublicam, univerſum imperium Athenienſium, ita Tullius quoque vocabulo *hæc* rem omnem Romanam complectitur. *Reiſke.*

[4] διετέλουν] Ita MSS. optimi. *Taylor.* Addidi. *Reiſke.*

Digitized by Google

έλυσε, τὰ πλοῖα λαβὼν, οὐχ ἡ πόλις, Αἰσχίνη. Φέρε δὴ αὐτὰ τὰ ψηφίσματα, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, καὶ λέγε ἐφεξῆς· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων, τίς τίνος αἴτιός ἐστι, γενήσεται φανερόν. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

'ΕΠΙ ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶνος, ἐκκλησίας συγκλήτου ὑπὸ στρατηγῶν συναχθείσης, Εὔβουλος Μνησιθέου Κύπριος, εἶπεν· ἐπειδὴ προσήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἄρα Λεωδάμαντα, τὸν ναύαρχον, καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα σκάφη εἴκοσιν ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου παραπομπὴν [1] εἰς Ἑλλήσποντον, ὁ παρὰ Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγήοχεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ ἐν φυλακῇ ἔχει, ἐπιμεληθῆναι τοὺς Πρυτάνεις, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, ὅπως [2] ἡ βουλὴ συναχθῶσι, καὶ αἱρεθῶσι πρέσβεις πρὸς Φίλιππον, οἳ παραγενόμενοι δια-

[1] εἰς Ἑλλήσποντον] Hæc non cum ἀποσταλέντα copulanda sunt, sed cum τὴν τοῦ σίτου παραπομπήν. *Reiske.*

[2] ἡ βουλὴ συναχθῶσι] Deest aliquid. Leg. nempe sic videtur, ὅπως ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος συναχθῶσι. Prytanes in curiam cogebant senatores, strategi autem plebem in Pnycem, aut in theatrum, in concionem. Cur alias strategi hic loci commemorarentur, et a quo legendi erant legati? a senatu, an a plebe? a plebe utique; ergo plebs quoque concienda erat. v. p. 42. lin. 1. πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν (acta in concione, quibus ipsi interfuissent, ad senatum, qui in curia remansisset, retulerunt,) τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ (populo, non senatui) πρέσβεις ἑλέσθαι πρὸς Φίλιππον, visum fuisse populo, ut legati ad Philippum mittendi deligerentur (a senatu puta, auctoritate ipsi a populo delegata.) *Idem.*

Digitized by Google

λέξονται πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ ἀφεθῆναι τόν τε ναύαρχον, καὶ τὰ πλοῖα, καὶ τοὺς στρατιώτας. Καὶ εἰ μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, ὅτι οὐ μεμψιμοιρεῖ ὁ δῆμος οὐδὲν αὐτῷ· [1] εἰ δέ τι πλημμελοῦντα περὶ τὰ ἐπεσταλμένα λαβὼν, ὅτι ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγωρίας ἀξίαν· εἰ δὲ μηδέτερον τούτων ἐστὶν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνωμονοῦσιν, [2] ἢ ὁ ἀποστείλας, ἢ ὁ ἀπεσταλμένος, καὶ τοῦτο γράψαι λέγειν, ἵνα αἰσθανόμενος ὁ δῆμος βουλεύσηται τί δεῖ ποιεῖν.

Τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα Εὔβουλος ἔγραψεν, οὐκ ἐγώ· τὸ δ' ἐφεξῆς, [3] Ἀριστοφῶν· εἶθ' Ἡγήσιππος· εἶτ' Ἀριστοφῶν πάλιν· εἶτα Φιλοκράτης· εἶτα Κηφισοφῶν· εἶτα πάντες οἱ ἄλλοι· ἐγὼ δ' οὐδὲν περὶ τούτων. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ [4] Νικοκλέους ἄρχοντος, Βοηδρομιῶνος ἕνῃ καὶ

[1] εἰ δέ τι πλημμελοῦντα] Sc. τὸν ναύαρχον Λεωδάμαντα λαβὼν ὁ Ἀμύντας. *Wolfius.*

[2] ἢ ὁ ἀποστείλας] Sive Philippus, five Amyntas. *Idem.*

[3] Ἀριστοφῶν—εἶτ' Ἀριστοφῶν πάλιν] Scilicet, alter erat Azanienfis, alter Colyttenfis. V. pag. 42. lin. 8. *Reiske.*

[4] Νικοκλέους] Archon erat eo nomine CXIX. 3. fc. poft fata Demofthenis. Verum hic Νεοκλέους fine dubio eft reftituendum. Ita fine litura *Felicianus.*—Eodem fane prætore, eodem menfe, hæc duo acta habentur: five fint *concionis* utrumque; five illud *concionis*, hoc vero *fenatus*. Profecto in hoc nonnulla continentur, quæ id fuadere poffunt: verum non novi ita confuevifle fieri Athenis, ut populus fenatui præiret et præfcriberet. Et quædam *rurfus* hic diffuadent. *Taylor.*

Digitized by Google

νέα, [1] βουλῆς γνώμη, Πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν, τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενηνοχότες, ὅτι [2] ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἑλέσθαι πρὸς Φίλιππον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀνακομιδῆς, καὶ ἐντολὰς δοῦναι, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψηφίσματα. Καὶ εἵλοντο τούσδε, Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύστιον, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πολύκριτον Ἀπημάντου Κοθωκίδην. Πρυτανεία φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Ἀριστοφῶν Κολυττεὺς πρόεδρος εἶπεν.

Ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δεικνύω τὰ ψηφίσματα, οὕτω καὶ σὺ δεῖξον, Αἰσχίνη, ποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα, αἴτιός εἰμι τοῦ πολέμου. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, οὐδὲν ἂν αὐτοῦ πρότερον νυνὶ παρέσχες. Καὶ μὴν οὐδ' ὁ Φίλιππος οὐδὲν αἰτιᾶταί με ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ἑτέροις ἐγκαλῶν. Λέγε δ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. Παραγενόμενοι πρὸς ἐμὲ οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβευταὶ, Κηφισοφῶν, καὶ Δημόκριτος, καὶ Πολύκριτος, διελέγοντο περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως, ὧν ἐναυάρχει Λεωδάμας. Καθόλου μὲν οὖν ἔμοιγε φαί-

[1] βουλῆς γνώμη] I. e. σὺν τῇ γνώμῃ τῆς βουλῆς, *cum venia et pace senatus.* Reiske.

[2] ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἑλέσθαι] I. e. ἔδοξε τῷ δήμῳ, ἐπιτρέπειν τῇ βουλῇ τὸ πρέσβεις ἑλέσθαι, καὶ τὸ δοῦναι αὐτοῖς ἐντολάς. *Idem.*

Digitized by Google

νεσθε ἐν μεγάλῃ εὐηθείᾳ ἔσεσθε, [1] εἴτ' οἴεσθέ με λανθάνειν, ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα, πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς, τοῖς ὑπ' ἐμοῦ μὲν πολιορκουμένοις, οὐ συμπεριειλημμένοις δὲ ἐν ταῖς τῆς φιλίας κοινῇ κειμέναις ἡμῖν συνθήκαις. Καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ ναυάρχῳ, ἄνευ μὲν τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, ὑπὸ δέ τινων ἀρχόντων, καὶ ἑτέρων, [2] ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων τὸν δῆμον, ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ φιλίας, τὸν πόλεμον ἀναλαβεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο [3] συντετελέσθαι, [4] ἢ τοῖς Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι, καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον πρόσοδον ἔσεσθαι. Οὐ μέντοι μοι δοκεῖ τοῦτο χρήσιμον ὑπάρχειν, οὔθ' ὑμῖν, οὔτ' ἐμοί. Διόπερ τά τε νῦν καταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς ἀφίημι ὑμῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ, ἐὰν βούλησθε μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς προεστηκόσιν ὑμῶν κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ἐπιτιμᾶτε, πειράσομαι κἀγὼ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην. Εὐτυχεῖτε.

[1] εἴτ' οἴεσθε] Forte, εἴ γ' οἴεσθε. *Wolfius.* Quid si εἴτ' οἴεσθε sumamus, pro εἴ τι οἴεσθε? Non desunt, ni fallit memoria, exempla.

[2] ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων] Ex hoc numero nihil vetat fuisse et Demosthenem. *Wolfius.*

[3] συντετελέσθαι] Hoc postulat τῷ συνετάχθαι ex MSS. *Reiske.*

[4] ἢ τοῖς] I. e. ἢ τὸ τοῖς Σηλ. βοηθῆσαι, subaudi, ἑαυτοὺς, aut ὑμᾶς. *Idem.*

Digitized by Google

κδ΄. Ἐνταῦθα οὐδαμοῦ Δημοσθένην γέγραφεν, οὐδ' αἰτίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. Τί ποτ' οὖν τοῖς ἄλλοις ἐγκαλῶν τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται; Ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε· τούτων γὰρ εἰχόμην ἐγὼ, καὶ τούτοις ἠναντιούμην· καὶ πρῶτον μὲν τὴν εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν ἔγραψα, ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς Πελοπόννησον [1] παρεδύετο· εἶτα τὴν εἰς Εὔβοιαν, ἡνίκα Εὐβοίας ἥπτετο· εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεὸν ἔξοδον, οὐκέτι πρεσβείαν, καὶ τὴν εἰς Ἐρετρίαν, ἐπειδὴ τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησε. Μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς [2] ἀποστόλους ἅπαντας ἀπέστειλα, καθ' οὓς Χερρόνησος ἐσώθη, καὶ Βυζάντιον, καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι· ἐξ ὧν ὑμῖν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαὶ, στέφανοι, χάριτες, παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἐγίγνοντο· τῶν δ' ἀδικουμένων, τοῖς μὲν ὑμῖν τότε πεισθεῖσιν ἡ σωτηρία περιεγένετο· τοῖς δ' ὀλιγωρήσασι, τὸ πολλάκις, ὧν ὑμεῖς προείπατε, μεμνῆσθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ μόνον εὔνους αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους καὶ μάντεις εἶναι. Πάντα γὰρ ἐκβέβηκεν, ἃ προείπατε αὐτοῖς.

κέ. Καὶ μὴν, ὅτι πολλὰ μὲν ἂν χρήματα ἔδωκε

[1] παρεδύετο] An παρεισεδύετο, i. e. *irrepsit, clam et astute*. Vide Victor. Var. Lect. l. IV. c. 23. Ad similem locum similiter olim admonuit Cl. *Marklandus*. Taylor.

[2] ἀποστόλους] Ulpiani Schol. ad Philip. i. Ἀποστολεῖς, οἱ ἐπὶ τῆς ἐκπομπῆς τῶν τριηρῶν ἀποδεδειγμένοι· ἀπόστολοι δὲ αἱ τῶν νεῶν ἐκπομπαί.

Digitized by Google

Φιλιστίδης, ὥστ' ἔχειν Ὠρεὸν, πολλὰ δὲ Κλείταρχος, ὥστ' ἔχειν Ἐρέτριαν, πολλὰ δ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος, ὥστε ταῦθ' ὑπάρχειν ἐφ' ὑμᾶς αὐτῷ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐξελέγχεσθαι, μηδὲ, ἃ ποιῶν ἠδίκει, μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ, καὶ πάντων ἥκιστα σύ. Οἱ γὰρ παρὰ τοῦ Κλειτάρχου καὶ τοῦ Φιλιστίδου τότε πρέσβεις δεῦρ' ἀφικνούμενοι, παρὰ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις αὐτῶν· οὓς ἡ μὲν πόλις, ὡς ἐχθροὺς, καὶ οὔτε δίκαια, οὔτε συμφέροντα λέγοντας, ἀπήλασε· σοὶ δ' ἦσαν φίλοι. [1] Οὐ τοίνυν ἐπεράχθη τούτων οὐδὲν, ὦ βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ λέγων, ὡς [2] σιωπῶ μὲν λαβὼν, βοῶ δ' ἀναλώσας· ἀλλ' οὐ σύ γε, ἀλλὰ βοᾷς μὲν ἔχων, παύσῃ δὲ οὐδέποτε, ἐὰν μή σε οὗτοι παύσωσιν, ἀτιμώσαντες τήμερον.

κϛ'. Στεφανωσάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ [3] ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ γράψαντος Ἀριστονίκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, ἅσπερ οὑτοσὶ Κτησιφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναῤῥηθέντος ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τούτου γιγνομένου, οὔτ' ἀντεῖπεν Αἰσχίνης παρὼν, οὔτε

[1] Οὐ τοίνυν ἐπράχθη τούτων οὐδὲν] Ulpianus hunc locum ita illustrat: Οὐ τοίνυν διεφθάρην ὑπὸ χρημάτων ἐγώ· ἵνα ἀκολούθως ἐπαγάγῃ, ὦ βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ καὶ λέγων ὡς σιωπῶ μὲν λαβὼν, βοῶ δ' ἀναλώσας· εἶτα περιτροπῇ δείκνυσι τὰ ἴδια τῶν δωροδοκούντων, ὡς βοῶσι μὲν ἔχοντες, καὶ συναγωνίζονται τῷ δεδωκότι· τοῦτο δὲ ποιεῖ Αἰσχίνης· παύσονται δὲ οὐδέ ποτε ἄλλως, εἰ μή τις κολάσῃ.

[2] σιωπῶ] Vid. Æschin. §. 77.

[3] ἐπὶ τούτοις] Quod ego Clitarchi et Philistidæ fraudes elusissem, irritas fecissem. *Reiske.*

Digitized by Google

τὸν εἰπόντα ἐγράψατο. Καί μοι λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λαβών. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ Χαιρώνδου Ἡγήμονος ἄρχοντος, Γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Λεοντίδος, Ἀριστόνικος Φρεάῤῥιος εἶπεν. Ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων, καὶ πρότερον, καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ βεβοήθηκε διὰ τῶν ψηφισμάτων, καί τινας τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων ἠλευθέρωκε, καὶ διατελεῖ εὔνους ὢν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ λέγει, καὶ πράττει ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν ὑπέρ τε αὐτῶν Ἀθηναίων, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, τῆς δὲ ἀναγορεύσεως τοῦ στεφάνου ἐπιμεληθῆναι τὴν πρυτανεύουσαν φυλὴν καὶ τὸν Ἀγωνοθέτην. Εἶπεν Ἀριστόνικος Φρεάῤῥιος.

Ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν οἶδέ τινα αἰσχύνην συμβᾶσαν τῇ πόλει διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, ἢ χλευασμὸν, ἢ γέλωτα, ἃ νῦν οὗτος ἔφη συμβήσεσθαι, ἐὰν ἐγὼ στεφανῶμαι; Καὶ μὴν, ὅταν ᾖ νέα καὶ γνώριμα πᾶσι τὰ πράγματα, ἐάν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει· ἐάν θ' ὡς ἑτέρως, τιμωρίας. Φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὼς τότε, καὶ οὐ μέμψεως, οὐδὲ τιμωρίας.

Digitized by Google

κζ'. Οὐκοῦν μέχρι μὲν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ' ἐπράχθη, πάντας ἀναμολόγημαι τοὺς χρόνους τὰ ἄριστα πράττειν τῇ πόλει, τῷ νικᾶν, ὅτ' ἐβουλεύεσθε, λέγων καὶ γράφων· τῷ καταπραχθῆναι τὰ γραφέντα, καὶ στεφάνους ἐξ αὐτῶν τῇ πόλει, καὶ ἐμοὶ, καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενέσθαι· τῷ θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ [1] προσόδους, ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων, ὑμᾶς πεποιῆσθαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ἐξηλάθη, τοῖς μὲν ὅπλοις, ὑφ' ὑμῶν, τῇ δὲ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς ψηφίσμασι, κἂν διαῤῥαγῶσί τινες τούτων, ὑπ' ἐμοῦ, ἕτερον κατὰ τῆς πόλεως [2] ἐπιτειχισμὸν ἐζήτει. Ὁρῶν δ' ὅτι σίτῳ πάν-

[1] προσόδους] *Supplicationes:* ita enim hæc sonat vox, ut et alibi. Aristophanes, Nub. ver. 306. Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται. Ubi Scholiastes, Θρησκεῖαι περὶ τοὺς βωμοὺς πρόσοδοι τοῖς θεοῖς καὶ προσελεύσεις. Similiter, de Pace, ver. 395. καί σε θυσίαισιν ἱεραῖσιν προσόδοις τε μεγάλαισι. Vide *Spanhem.* Observat. in Callim. p. 3.

[2] ἐπιτειχισμὸν] Doctiss. *Hemsterhus.* ad Lucian. Nigrin. §. 24. hæc habet exscriptu sane digna. Ἐπιτειχίζειν et ἐπιτείχισμα, nisi quod ex compositione potestas intendatur, nonnunquam idem atque τειχίζειν et τείχισμα, ut quando philosophiam Alcidamas vocavit ἐπιτείχισμα τῶν νόμων, teste Aristotele, Rhetoric. l. iii. poeticam Sext. Empir. adv. Gram. l. i. §. 298. ἐπιτείχισμα ἀνθρωπίνων παθῶν, *propugnaculum ac munimentum, quod animi humani motus tueatur ac confirmet.* At longe aliud est, si mutata structura dicant, ἐπιτείχισμα τοῖς ἀνθρωπίνοις πάθεσι, vel κατὰ τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, quorum illud apud veteres, hoc recentioribus est usitatius, *munimentum ad coercendos animi adfectus et domandos comparatum.* Hanc vim in ἐπιτειχίζειν posuerunt: frequens est ἐπιτειχίζειν Ἀθηναῖς, vel τοῖς Ἀθηναίοις Δεκέλειαν et notum e Thucydide, l. vi. c. 93. l. vii. c. 18. Hinc ἐπιτείχισμα, *castellum vel munimentum prope aliam urbem extructum, ut eam inclusam obsideas, vicinosque agros quotidianis excursionibus depopuleris.* Quam virtutem satis explanarant Scholiast. Thucyd. l. i. c. 122. ἐπιτειχισμὸς

Digitized by Google

των ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθ' ἐπεισάκτῳ, βουλόμενος τῆς σιτοπομπείας κύριος γενέσθαι, παρελθὼν ἐπὶ Θρᾴκης, Βυζαντίους, συμμάχους ὄντας αὑτῷ, τὸ μὲν πρῶτον ἠξίου συμπολεμεῖν τὸν πρὸς ὑμᾶς πόλεμον· ὡς δ' οὐκ ἤθελον, οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἔφασαν τὴν συμμαχίαν πεποιῆσθαι, λέγοντες ἀληθῆ, [1] χαράκωμα βαλόμενος πρὸς τῇ πόλει, καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας, ἐπολιόρκει. Τούτων δὲ γιγνομένων, ὅ, τι μὲν προσῆκε ποιεῖν ὑμᾶς, οὐκέτ' ἐρωτήσω· δῆλον γάρ ἐστιν ἅπασιν. Ἀλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς Βυζαντίοις, καὶ σώσας αὐτούς; Τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλήσποντον [2] ἀπαλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; Ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τὴν πόλιν λέγω. Τίς δ' ὁ τῇ πόλει λέγων, καὶ γράφων, καὶ πράττων, καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς δούς; Ἐγώ. Ἀλλὰ μὴν, ἡλίκα ταῦτα ὠφέλησεν ἅπαντας, οὐκ ἐκ λόγου δεῖ μαθεῖν, ἀλλ' ἔργῳ πεπείρασθε. Ὁ γὰρ τότε ἐνστὰς πόλεμος, ἄνευ τοῦ καλὴν δόξαν ἐνεγκεῖν, ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις [3] διῆγεν ὑμᾶς

τῇ χώρᾳ, et c. 142. Harpocr. et Suid. in v. Ulpian. ad Demosth. Phil. i. p. 48.

[1] χαράκωμα] Ita potius, uti habent MSS. quam χαρακώματα. Atque id etiam suadent *Suidas* et *Harpocratio*: quos consule, illum in v. χαράκωμα, hunc in χάρακα. *Taylor.*

[2] ἀπαλλοτριωθῆναι] Sc. τῆς ὑμετέρας τε καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολιτείας καὶ κοινωνίας. Prætuli hanc lectionem MSS. vulgari ἀλλοτριωθῆναι. *Reiske.*

[3] διῆγεν] Sic Isocrates, Nicocle; τὰς πόλεις διάγειν ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους. *Wolfius.*

Digitized by Google

[1] τῆς νῦν εἰρήνης, [2] ἣν οὗτοι κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦσιν οἱ χρηστοὶ, ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ὧν διαμάρτοιεν, καὶ μὴ μετάσχοιεν ὧν, ὑμεῖς, οἱ τὰ βέλτιστα βουλόμενοι, τοὺς θεοὺς αἰτεῖτε, μηδὲ μεταδοῖεν ὑμῖν, ὧν αὐτοὶ προῄρηνται. Λέγε δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς Βυζαντίων στεφάνους, καὶ τοὺς Περινθίων, οἷς ἐστεφάνουν [3] ἐκ τούτων τὴν πόλιν.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

ΕΠΙ Ἱερομνάμονος Βοσπορίχω, Δαμάγητος [4] ἐν τᾷ Ἁλίᾳ ἔλεξεν, ἐκ τᾶς βωλᾶς λαβὼν ῥήτραν. Ἐπειδὴ ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ἔν τε τοῖς προγενομένοις καιροῖς εὐνοέων διατελεῖ Βυζαντίοις, καὶ τοῖς συμμάχοις, καὶ συγγε-

[1] τῆς νῦν εἰρήνης] Hac ſive *Pace*, ſive *ſervitutis ſpecie*, quam Athenienſes habent ab Alexandro conceſſam. *Taylor.*

Ibid.] Ulpianus, τῆς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. Φησὶ γὰρ οὐκ ἔστι μᾶλλον εἰρήνη, ἀλλὰ δειλία· ἐσπείσατο γὰρ καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτοὺς αὐτονόμους εἶναι καὶ ἀφορολογήτους, ὅμως μέντοι ὑπακούειν αὐτῷ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

[2] ἣν] Ulpianus, ἥντινα εἰρήνην τηροῦσι μὴ συγχωροῦντες Ἀλεξάνδρῳ πολεμῆσαι διὰ τὰς μελλούσας ἐλπίδας· ἐλπίζουσι γὰρ ἐπανελθόντα τὸν Ἀλέξανδρον ἐκ τῶν Περσῶν, μεγάλα αὐτοῖς χαρίζεσθαι ὡς προδόταις.

[3] ἐκ τούτων] Ob hæc ingentia veſtra de ipſis merita. *Reiſke.*

[4] ἐν τᾷ Ἁλίᾳ] Ita lege, pro Ἐντααλία, cum Cod. *Guelph.* et *Altempſ.* ſc. in *cœtu*, in *concione*. Ἐκκλησίαν dicerent Athenienſes, qui ſuam habebant *concionem popularem* a *Senatu* diverſam, et quodammodo inferiorem: cujus erat conſilia prius agitata ab iſto ſenatu (προβουλεύματα) excipere et rata facere: ſimiliter ut hic Byzantii Demagetus ad *populum* tulit, ἐκ τᾶς βωλᾶς λαβὼν ῥήτραν. *Taylor.*

Ibid.] Ἁλία a verbo ἁλίζεσθαι, *coire* ſeu *congregari* deducitur; unde quoque ἀλέες et ἅλες, *frequentes*, *conferti*. Van Dalius, Differtat. IX. c. 3.

Digitized by Google

νέσι Περινθίοις, καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται, ἔν τε τῷ παρεστακότι καιρῷ, Φιλίππω τῶ Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν, καὶ τὰν πόλιν, ἐπ᾽ ἀναστάσει Βυζαντίων καὶ Περινθίων, καὶ τὰν χώραν δαΐοντος, καὶ δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, καὶ σίτῳ, καὶ βέλεσι, καὶ ὁπλίταις, ἐξείλετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων, καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν, καὶ τὼς νόμως, καὶ τὼς τάφως· δεδόχθω τῷ δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων, Ἀθηναίοις δόμεν [1] ἐπιγαμίαν, [2] πολιτείαν, [3] ἔγκτασιν γᾶς, καὶ οἰκιᾶν, προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλὰν καὶ τὸν δᾶμον, πράτοις μετὰ τὰ ἱερά, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν, ἀλειτουργήτοις ἦμεν [4] πασᾶν

[1] ἐπιγαμίαν] Haec vox *jus matrimonii* cum illis ipsorumque concivibus, a quibus id concedebatur, significat. *Van Dalius*, Differtat. IX. c. 3.

[2] πολιτείαν] Hic loci denotat *jus magistratus munera capiendi.* Idem.

[3] ἔγκτασιν γᾶς κ. τ. λ.] Olim legebatur, κτάσιν γᾶς, καὶ οἰκείαν προεδρείαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, ποτὶ τὰν δόλον, ποτὶ τὰν Βωλὰν καὶ τὸν δᾶμον παρὰ τοῖς περὶ τὰ ἱερά. Hunc locum tam multis modis corruptum et depravatum feliciter ita restituit *Valesius*, ut nos edidimus, et qui omnibus aliis præripuit laudem harum emendationum. Doctissimus ille vir ita vertit; *jus comparandi agros et domos in hac regione. Primas sedes in certaminibus sacris. Facultatem alloquendi senatum ac populum ante omnes alios, peractis sacrificiis.* Vide Valesium, Emend. l. IV. c. 9.

[4] πασᾶν προςακτᾶν λειτουργιᾶν] Ita legit Reiskius, pro vulgari πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν, partim ex MSS. partim ex conjectura. Emendationem suam rationibus stabilit. Non invidiosum solummodo, inquit, ipsis Atheniensibus, neque incivile factum senatus

Digitized by Google

προςακτᾶν λειτουργιᾶν· στᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἑκκαιδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπόρῳ, στεφανούμενον τὸν δᾶμον τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ δάμω τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων· ἀποστεῖλαι δὲ καὶ δωρεὰς ἐς τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πανηγύριας, Ἴσθμια, καὶ Νέμεα, καὶ Ὀλύμπια, καὶ Πύθια, καὶ ἀνακηρύξαι τὸν στέφανον, ᾧ ἐστεφάνωται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ᾽ ἡμῶν, ὅπως ἐπιστέωνται οἱ Ἕλλανες πάντες Ἀθηναίων ἀρετὰν, καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

Λέγε καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἐν Χερρονήσῳ στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ.

ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ οἱ κατοικοῦντες Σηστὸν, Ἐλεοῦντα, Μάδυτον, Ἀλωπεκόννησον, στεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὰν βουλὰν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ, ἀπὸ ταλάντων

Byzantini erga cives suos, sed etiam plane noxium, et illicitum, omnique pacto negatum, Athenienses, ut Byzantium habitatum commigrent, hac conditione proposita illicere, ut liberi sint ab omni contributione, quo ab onere reliquorum Byzantinorum nullus esset exemptus. Necesse ergo est, novos Byzantii cives, Athenis oriundos, non ab omni genere contributionum civilium, sed ab uno certo quodam solummodo relevatos fuisse; nempe a liturgiis, seu functionibus, vel præstationibus imperatis, h. e. non ordinariis, encycliis, ritu vetusto et patrio dudum sancitis, quæ nulli non dudum essent notæ, sed extraordinariis, quarum si necessitates inciderent, per quæstorem accensumve cuique de eo significandum identidem esset. Erant ergo λειτουργίαι geminæ: aliæ τακταὶ, ratæ, statæ, quarum veniam leges civium nulli, quocunque pacto, facerent; alia προςακταὶ, aut πρόςακτοι, quæ extra ordinem pro re nata indicerentur.

ἑξήκοντα· καὶ Χάριτος βωμὸν ἱδρύονται καὶ δήμου Ἀθηναίων, [1] ὅτι πάντων μέγιστον ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χερρονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τοῦ Φιλίππου, καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά· καὶ ἐν τῷ μεταταῦτα αἰῶνι παντὶ, [2] οὐκ ἐλλείψει εὐχαριστῶν, καὶ ποιῶν ὅ, τι ἂν δύνηται ἀγαθόν. Ταῦτα ἐψηφίσαντο ἐν κοινῷ βουλευτηρίῳ.

Οὐκοῦν, οὐ μόνον τὸ Χερρόνησον καὶ Βυζάντιον σῶσαι, οὐδὲ τὸ κωλῦσαι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι τότε, οὐδὲ τὸ τιμᾶσθαι τὴν πόλιν ἐκ τούτων, ἡ προαίρεσις ἡ ἐμὴ καὶ ἡ πολιτεία διεπράξατο· ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξε τήν τε τῆς πόλεως καλοκαγαθίαν, καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν. Ὁ μὲν γε φίλος καὶ

[1] *ὅτι πάντων μέγιστον ἀγαθῶν πράττων γέγονε*] Correxi de meo sensu, *ὅτι πάντων μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε*, (quanquam adhuc rectius foret, *ὅτι τοῦ πάντων* cum articulo) quod Cherrhonesitis bonum, bonorum omnium summum, consciviſſet, libertatem puta. E lectione quorundam MSS. *πράττων αἴτιος γέγονεν*, effeci *παραίτιος γέγονεν*. Hæc est formula titularis, seu in ejusmodi decretis usitata. Ne longe eamus, inspice modo inscriptionem Agrigentinam, e Gruteri corpore a Taylori Apparatus Critici volumine primo, p. 227. iteratam, ubi hæc leguntur: *Δημήτριον πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρεσχῆσθαι τῷ ἁμῷ* (i. e. *ἡμετέρῳ*) *δάμῳ, καὶ μεγάλων ἀγαθῶν παραίτιος γεγόνειν* (i. e. *γεγονέναι*:) item aliam e Gruteri p. cccc. repetitam, *ὑπάρχων τοῖς τε δημοσίοις ἡμῶν πράγμασι καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν παραίτιος ἀγαθοῦ πολλάκι γεγένηται*. *Reiske.*

[2] *οὐκ ἐλλείψει εὐχαριστῶν*] Sc. *ὁ δῆμος τῶν Χερσονησιτῶν*. *Wolfius.* Nego: redeunt ad *δῆμον τῶν Ἀθηναίων*, idemque est, ac si sic dixiſſet, et certa quoque fiducia freti sunt incolæ Cherrhonesi, fore, ut populus imposterum quoque mentem hanc erga se servet, memor honoris sibi oblati, neque finem unquam faciat, quoad poſſit, de Cherrhonesitis bene merendi. *Reiske.*

Digitized by Google

σύμμαχος ὢν τοῖς Βυζαντίοις, πολιορκῶν αὐτοὺς ἑωρᾶτο ὑπὸ πάντων, (οὗ τί γένοιτ' ἂν αἴσχιον, ἢ μιαρώτερον;) ὑμεῖς δ' [1] οἱ καὶ μεμψάμενοι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις εἰκότως, περὶ ὧν ἠγνωμονήκεσαν εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, οὐ μόνον οὐ μνησικακοῦντες, οὐδὲ προϊέμενοι τοὺς ἀδικουμένους, ἀλλὰ καὶ σώζοντες ἐφαίνεσθε, ἐξ ὧν δόξαν, εὔνοιαν, [2] τιμήν, παρὰ πάντων ἐκτᾶσθε. Καὶ μὴν ὅτι πολλοὺς μὲν ἐστεφανώκατ' ἤδη τῶν πεπολιτευμένων, ἅπαντες ἴσασι. Δι' ὅντινα δ' ἄλλον ἡ πόλις ἐστεφάνωται, σύμβουλον λέγω, καὶ ῥήτορα, πλὴν δι' ἐμέ, οὐδ' ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

κη'. Ἵνα τοίνυν καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς κατὰ τῶν Εὐβοέων καὶ τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐτοῖς ἐπέπρακτο πρὸς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκων, συκοφαντίας οὔσας ἐπιδείξω, μὴ μόνον τῷ ψευδεῖς εἶναι, τοῦτο μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι, ἀλλὰ καὶ τῷ, εἰ τὰ μάλιστ' ἦσαν ἀληθεῖς, οὕτως, ὡς ἐγὼ κέχρημαι τοῖς πράγμασι, συμφέρειν χρήσασθαι, ἓν ἢ δύο βούλομαι τῶν καθ' ὑμᾶς πεπραγμένων καλῶν τῇ πόλει διεξελθεῖν, καὶ ταῦτ' ἐν βραχέσι· καὶ γὰρ ἄνδρα ἰδίᾳ, καὶ πόλιν κοινῇ, πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ὑπαρχόντων ἀεὶ δεῖ τὰ λοιπὰ πειρᾶσθαι πράττειν. Ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων, καὶ τὰ κύκλῳ τῆς Ἀττικῆς κατε-

[1] οἱ καὶ μεμψάμενοι] διὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον. *Wolfius.*

[2] τιμὴν] Hanc vocem addunt plurimi, iique e præstantioribus. *Taylor.*

Digitized by Google

χόντων [1] ἁρμοσταῖς, καὶ φρουραῖς, Εὔβοιαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κλεωνὰς, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς, οὐ τείχη τῆς πόλεως τότε κεκτημένης, ἐξήλθετε εἰς Ἁλίαρτον, καὶ πάλιν, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον, εἰς Κόρινθον, τῶν τότε Ἀθηναίων πολλὰ ἂν ἐχόντων μνησικακῆσαι, καὶ Κορινθίοις, καὶ Θηβαίοις, τῶν περὶ τὸν [2] Δεκελεικὸν πόλεμον πραχθέντων. Ἀλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο, οὐδ' ἐγγύς. Καίτοι τότε ταῦτα ἀμφότερα, Αἰσχίνη, οὔθ' ὑπὲρ εὐεργετῶν ἐποίουν, οὔτε ἀκίνδυνα ἑώρων· ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα προΐεντο τοὺς καταφεύγοντας ἐφ' ἑαυτοὺς, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ τιμῆς ἤθελον τοῖς δεινοῖς αὑτοὺς διδόναι, ὀρθῶς καὶ καλῶς βουλευόμενοι. [3] Πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου

[1] ἁρμοσταῖς] Harpocratio, Ἁρμοσταὶ, οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι.

[2] Δεκελεικὸν πόλεμον] Anno belli Peloponnesiaci XIX°. Lacedæmonii *Deceleæ*, pagi Attici, castellum magno cum Atheniensium damno, auctore Alcibiade, contra Athenas communierunt: unde bellum, quod deinceps in annos novem duravit, mutato nomine Decelicum appellatum est. Quo finito, et debellatis tandem Atheniensibus, Lacedæmoniorum vires simul et superbia in tantum accreverunt, ut paucis post annis bellum iis communi consilio intulere Bœoti, Corinthii, Argivi, ipsique Athenienses, quos in pristini imperii recuperandi spem erexerat Thrasybulus. Prope *Haliartum*, Bœotiæ oppidum, ad manus ventum est, quo prælio Lysander, clarissimus Spartanorum imperator, occubuit. Mox (οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον) cum Agesilao, quem clade ista perterriti Lacedæmonii ab Asia revocaverant, socii Nemæam inter et Corinthum male dimicarunt. Quæ omnia fuse persequitur Xenophon, l. iii. et iv. Hellenic. *Stock.*

[3] Πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν] Laudat inter alios insignissimam hanc

Digitized by Google

ὁ θάνατος, κἂν [1] ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν [2] προβαλλομένους ἐλπίδα· φέρειν δ', ὅ, τι ἂν ὁ Θεὸς διδῷ, γενναίως. Ταῦτ' ἐποίουν οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, ταῦθ' ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἳ [3] Λακεδαιμονίους, οὐ φίλους ὄντας, οὐδ' εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικηκότας καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι, κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις, ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκωλύσατε, οὐ φοβηθέντες τὴν τότε Θηβαίοις ῥώμην καὶ δόξαν ὑπάρχουσαν, οὐδ' ὑπὲρ οἷα [4] πεποιηκότων ἀνθρώπων κινδυνεύσετε διαλογισάμενοι. Καὶ γάρ τοι πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐδείξατε ἐκ τούτων, ὅτι κἂν ὁτιοῦν τις εἰς ὑμᾶς ἐξαμάρτῃ, τούτῳ τὴν ὀργὴν εἰς τἆλλα ἔχετε· ἂν δ' ὑπὲρ σωτηρίας ἢ ἐλευθερίας, κίνδυνός τις αὐτοὺς καταλαμβάνῃ, οὔτε μνησικακήσετε, οὔθ' ὑπολογιεῖσθε.

κθ'. Καὶ οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον οὕτως ἐσχήκατε, ἀλλὰ

sententiam, quovis philosopho dignam, Plutarchus ad finem libelli de Fortuna Alexandri I. Nimirum noster Πλατωνίζει, ut sæpe observatum fuit a plurimis. Dixit enim ille Magister: ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρεῖν τοῖς καλοῖς καλὸν, καὶ πάσχειν, ὅ, τι ἂν ξυμβῇ. *Taylor.*

[1] ἐν οἰκίσκῳ] Harpocratio, ἐκάλουν δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὸ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον ὀρνιθοτροφεῖον, (*aviarium*,) οἰκίσκον.

[2] προβαλλομένους ἐλπίδα] *Tanquam* clypeum *prætendentes.* Stock.

[3] Λακεδαιμονίους] Cohæret cum ἀνελεῖν, et constructio hæc est, οἳ διεκωλύσατε Θηβαίους, ἐπιχειροῦντας ἀνελεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους. Intercessistis Thebanis funditus exterminare Lacedæmonios conantibus. *Reiske.*

[4] πεποιηκότων] Subaudi, εἰς ὑμᾶς.

Digitized by Google

πάλιν [1] σφετεριζομένων Θηβαίων τὴν Εὔβοιαν, οὐ περιείδετε, οὐδ᾽ ὧν ὑπὸ Θεμίσωνος, καὶ Θεοδώρου περὶ Ὠρωπὸν ἠδίκησθε, ἀνεμνήσθητε, ἀλλ᾽ ἐβοηθήσατε καὶ τούτοις, τῶν ἐθελοντῶν τριηράρχων τότε πρῶτον γενομένων τῇ πόλει, ὧν εἷς ἦν ἐγώ. Ἀλλ᾽ οὔπω περὶ τούτων. Καίτοι καλὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον· πολλῷ δ᾽ ἔτι τούτου κάλλιον, τὸ, καταστάντες κύριοι, καὶ τῶν σωμάτων, καὶ τῶν πόλεων, ἀποδοῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν, ὧν ἠδίκησθε, [2] ἐν οἷς ἐπιστεύθητε, ὑπολογισάμενοι. Μυρία τοίνυν ἕτερα εἰπεῖν ἔχων, παραλείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους πεζὰς, στρατείας, καὶ πάλαι γεγονυίας, καὶ νῦν ἐφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν, ἃς ἁπάσας ἡ πόλις τῆς τῶν ἄλλων ἕνεχ᾽ Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται. Εἶτ᾽ ἐγὼ τεθεωρηκὼς ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις συμφερόντων ἐθέλουσαν ἀγωνίζεσθαι, ὑπὲρ αὐτῆς τρόπον τινὰ τῆς [3] συμβουλῆς οὔσης, τί ἔμελλον κελεύσειν, ἢ τί συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; [4] μνησικακεῖν νὴ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σώζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν,

[1] σφετεριζομένων] Hoc verbum ab Atticis eleganter dictum de iis, *qui aliquid sibi privatim arrogant, aut usurpare intendunt.* Spanhem. ad Julian. p. 25. Vide et Budæum, p. 345.

[2] ἐν οἷς ἐπιστεύθητε] Quo tempore, aut quamdiu in potestate vestra erant oppida corporaque Euboeensium, fidei tutelæque vestræ credita. *Reiske.*

[3] συμβουλῆς] Ipsius reipublicæ nostræ salus in deliberationem cum veniret. *Idem.*

[4] μνησικακεῖν—πρὸς τοὺς βουλομένους σώζεσθαι] De hac phrasi consule *H. Steph. Thesaur.* tom. ii. col. 958. Superius paulo dixit noster, p. 54. lin. 6. μνησικακῆσαι Κορινθίοις καὶ Θηβαίοις. *Taylor.*

Digitized by Google

δι' ἃς ἅπαντα προησόμεθα τὰ συμφέροντα; Καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον καταισχύνειν ἐπεχείρησα; ἐπεὶ τό γε ἔργον οὐκ ἂν ἐποιήσατε ὑμεῖς, ἀκριβῶς οἶδα ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεσθε, τί ἦν ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὗτοι;

λ'. Βούλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τούτων ἑξῆς ἐπολιτευόμην. Καὶ σκοπεῖτε ἐν τούτοις πάλιν αὖ, τί τὸ τῇ πόλει βέλτιστον ἦν; Ὁρῶν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀτελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γινομένους, τοὺς δὲ μέτρια ἢ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντας, ἔτι δ' ὑστερίζουσαν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν, ἔθηκα νόμον, καθ' ὃν τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας ἔπαυσα ἀδικουμένους· τῇ πόλει δ' ὅπερ ἦν χρησιμώτατον, ἐν καιρῷ γίγνεσθαι τὰς παρασκευὰς ἐποίησα. Καὶ γραφεὶς [1] εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον παρανόμων, εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθον, καὶ ἀπέφυγον, καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ὁ διώκων οὐκ ἔλαβε. Καίτοι, πόσα χρήματα τοὺς ἡγεμόνας τῶν [2] συμμο-

[1] εἰς] Addidi: reus factus, in hoc certamine, παρανόμων, seu latæ legis vetustis legibus repugnantis. Quo enim sciretur, cujus generis esset objectum crimen, super quo judicandum esset, ascribi ad formulam accusationis necesse erat, quo titulo reus citaretur, num φόνου, an ἀσεβείας, an παρανόμων, &c. Actor in hac causa fuit Patrocles. V. p. 59. *Reiske.*

[2] συμμοριῶν] Multa inest in iis, quæ de trierarchiis Atheniensium memoriæ prodita sunt, obscuritas; propterea quod *ratio trierarchiarum subinde mutabatur, ob impensæ magnitudinem.* (Ulp. ad

Digitized by Google

ριῶν, ἢ τοὺς δευτέρους, καὶ τρίτους οἴεσθέ μοι διδόναι, ὥστε μάλιστα μὲν μὴ θεῖναί με τὸν νόμον τοῦτον, εἰ δὲ μή, καταβαλόντα με [1] ἐᾶν ἐν ὑπωμοσίᾳ; Τοσαῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ὀκνήσαιμ᾽ ἂν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. Καὶ ταῦτ᾽ εἰκότως ἂν ἔπραττον ἐκεῖνοι. Ἦν γὰρ αὐτοῖς, ἐκ μὲν τῶν προτέρων νόμων, συνεκκαίδεκα λειτουργεῖν, αὐτοῖς μὲν μικρά, καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι, τοὺς δ᾽ ἀπόρους τῶν πολιτῶν ἐπιτρίβουσιν· ἐκ δὲ τοῦ ἐμοῦ νόμου, [2] τὸ γιγνόμενον κατὰ τὴν οὐσίαν ἕκαστον τιθέναι· καὶ δυ-

Orat. c. Midiam.) Quæ autem partim testimoniis innituntur veterum, partim conjectando assequi liceat, ita fere se habent. Ad triremes instruendas delecti sunt ex unaquaque tribu cxx homines ditissimi, qui (cum tribus decem essent) mille et ducentos conficiebant. Hi primo in viginti συμμορίας, sive *classes*, tributi sunt, sexagenorum hominum singulas: et unaquæque rursus symmoria in quinque μέρη duodecim hominum quasi subsecta est. Si centum duntaxat navibus opus erat civitati, singulum μέρος unam triremem instruebat; si ducentis, duas; si ccc, tres. Porro ex omni numero symmoritarum educti sunt ccc opulentissimi, qui proprie τριήραρχοι et ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν vocabantur: hi enim, urgente aliqua necessitate, pecunias pro reliquis symmoritis et ante eos numerabant, quas postea ab iisdem per otium exigebant. Ita in singulis μέρεσιν tres erant ἡγεμόνες, quibus adjuncti novem minus opulenti, οἱ δεύτεροι, τρίτοι, τῶν συμμοριῶν &c. (Demosth. περὶ συμμοριῶν, et Ulp. ad Olynth. ii.) Instituti sunt ad hunc fere modum trierarchi, antequam perferretur lex ista Demosthenis: verum omnibus tum symmoritis idem plane census, nullo fortunarum habito discrimine, fuit indictus. *Stock.*

[1] ἐᾶν ἐν ὑπωμοσίᾳ] Harpocratio, Ὑπωμοσία, τὸ ὑπερτίθεσθαι δίκην, προφάσει χρώμενον ἀποδημίας, ἢ νόσου, ἤ τινι τῶν παραπλησίων, μεθ᾽ ὅρκου, οὕτως ἐλέγετο· καὶ τὸ ποιεῖν τοῦτο, ὑπόμνυσθαι.

[2] τὸ γιγνόμενον] Budæus, γιγνόμενον, exponit, τὸ προσῆκον καὶ τὸ ἁρμόζον. Lex præcipit unumquemque pro ratione facultatum contribuere.

Digitized by Google

οἷν ἐφάνη τριήραρχος, ὁ τῆς μιᾶς ἕκτος καὶ δέκατος ὢν πρότερον συντελής. Οὐδὲ γὰρ τριηράρχους ἐπωνόμαζον ἑαυτοὺς, ἀλλὰ συντελεῖς. Ὥστε δὴ ταῦτα λυθῆναι, καὶ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκασθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅ, τι οὐκ ἐδίδοσαν. Καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ εἰσῆλθον τὴν γραφὴν, εἶτα τοὺς καταλόγους, τόν τ' ἐκ τοῦ προτέρου νόμου, καὶ τὸν κατὰ τὸν ἐμόν. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ ἄρχοντος Πολυκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλῆς πρυτανευούσης Ἱπποθοωντίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἰσήνεγκε νόμον εἰς τὸ [1] Τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ προτέρου, καθ' ὃν αἱ συντέλειαι ἦσαν τῶν τριηράρχων· καὶ ἐπεχειροτόνησεν ἡ βουλὴ, καὶ ὁ δῆμος· καὶ ἀπήνεγκε παρανόμων γραφὴν Δημοσθένει Πατροκλῆς Φλυεύς· καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐ λαβὼν, ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμάς.

Φέρε δὴ καὶ τὸν καλὸν κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

ΤΟΥΣ τριηράρχους καλεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη συνεκκαίδεκα ἐκ τῶν ἐν τοῖς λόχοις συντελειῶν, ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν εἰς τετταράκοντα, ἐπὶ ἴσον τῇ χορηγίᾳ χρωμένους.

Φέρε δὴ παρὰ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ νόμου κατάλογον.

[1] Τριηραρχικὸν] Quod fuiſſet in lingua noſtra vernacula, *The Admiralty*. Taylor.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

ΤΟΥΣ τριηράρχους αἱρεῖσθαι [1]ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπὸ τῆς οὐσίας, κατὰ τίμησιν, ἀπὸ ταλάντων δέκα· ἐὰν δὲ πλειόνων ἡ οὐσία ἀποτετιμημένη ᾖ χρημάτων, κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν, ἕως τριῶν πλοίων καὶ ὑπηρετικοῦ ἡ λειτουργία ἔστω· κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν ἔστω, καὶ οἷς ἐλάττων οὐσία ἐστὶ τῶν δέκα ταλάντων, εἰς συντέλειαν συναγομένοις εἰς τὰ δέκα τάλαντα.

λα'. Ἆρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν, τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν, οἱ πλούσιοι; Οὐ τοίνυν μόνον τῷ μὴ καθυφεῖναι ταῦτα σεμνύνομαι, οὐδὲ τῷ γραφεὶς ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ συμφέροντα θεῖναι τὸν νόμον, καὶ τῷ [2]πεῖραν ἔργῳ δεδωκέναι. Πάντα γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποστόλων γιγ-

[1] ἐπὶ τὴν τριήρη] Sententia hæc eſt. Triremi cuique inſtruendæ atque ſuſtentandæ in unam æſtivam expeditionem maritimam decem talenta imputantur. Cui ergo decem talenta in bonis ſunt, ſic cenſo in tabulis publicis, illi ſua navis inſtruenda et ſuſtentanda ſoli eſt. Viginti tálenta ſi cui ſunt, ei par triremium curandum eſt. Triginta ſi cui ſunt, ei obtingunt tres triremes. Sed ultra tres non proceditur, tametſi quis quinquaginta centumve talenta poſſideat. Ergo aio, inquit auctor legis, trierarchos ad hunc modum deligi. Verum eſt alius minus locuples, hic cum alio, aliiſve, copuletur, ut contribuant, ad eum modum, ut primi et ſecundi, aut primi cum ſecundo tertioque bona ſummam decem talentorum conficiant. Hi bini ternive ſingulas triremes habento ſibi curandas. Ad αἱρεῖσθαι, uti ad καλεῖσθαι, ſubauditur δεῖ, vel κελεύω. *Reiſke.*

[2] πεῖραν] Periculum, documentum, ſubaudi, τούτου, hujus rei, quod ego nempe legem hanc e re veſtra publica tuliſſem. Ἔργῳ idem eſt atque ἐν ἔργῳ, διὰ τῶν ἔργων. Πάντα idem eſt atque παρὰ πάντα. *Idem.*

Digitized by Google

νομένων κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐμὸν, οὐχ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πώποτε, ὡς ἀδικούμενος, παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐν [1] Μουνυχίᾳ ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τῶν [2] ἀποστολέων ἐδέθη, οὐ τριήρης οὔτ' ἔξω καταληφθεῖσα ἀπώλετο τῇ πόλει, οὔτ' αὐτοῦ ἀπελείφθη, οὐ δυναμένη ἀνάγεσθαι. Καίτοι κατὰ τοὺς προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίγνετο· τὸ δ' αἴτιον ἐν τοῖς πένησιν ἦν, τῷ λειτουργεῖν μὴ δύνασθαι. Πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα συνέβαινεν· ἐγὼ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους μετήνεγκα τὰς τριηραρχίας· πάντ' οὖν τὰ δέοντα ἐγίγνετο. Καὶ μὴν καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἄξιός εἰμι ἐπαίνου τυχεῖν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα προῃρούμην πολιτεύματα, ἀφ' ὧν ἅμα δόξαι, καὶ τιμαὶ, καὶ δυνάμεις συνέβαινον τῇ πόλει· βάσκανον δὲ, καὶ πικρὸν, καὶ κακόηθες οὐδέν ἐστι πολίτευμα ἐμὸν, οὐδὲ ταπεινὸν, οὐδὲ τῆς πόλεως ἀνάξιον.

λβ'. Ταὐτὸ τοίνυν ἦθος ἔχων ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι, καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φανήσομαι· οὔτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰς παρὰ τῶν πλουσίων χάριτας μᾶλλον, ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εἱλόμην· οὔτ' ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς, τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπησα, ἀντὶ τῶν κοινῇ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων. Ἡγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τοῦ κηρύγματος

[1] Μουνυχίᾳ] Ulpianus, Μουνύχιον, τόπος περὶ τὸν Πειραιᾶ, ἔνθα ἐστὶν ἱερὸν Μουνυχίας Ἀρτέμιδος, κἀκεῖ ἔφευγον οἵτινες τῶν τριηραρχῶν ἠδικοῦντο, ἢ ναῦται, ἢ τινὲς τῶν ἐξεταζομένων ἐν Πειραιεῖ.

[2] ἀποστολέων] Ἀποστολεῖς, inquit Scholiastes noster, οἱ ἐπιστάται τῶν πλεύσεων. Ὄνομα ἀρχῆς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἔργον ἐχούσης τὸ φροντίζειν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ τὸ ταχέως ἐξελθεῖν. Taylor.

εἰπεῖν, καὶ τῶν εὐθυνῶν. Τὸ γὰρ, ὡς τὰ ἄριστά τε ἔπραττον, καὶ διαπαντὸς εὔνους εἰμὶ, καὶ πρόθυμος εὖ ποιεῖν ὑμᾶς, ἱκανῶς ἐκ τῶν εἰρημένων δεδηλῶσθαί μοι νομίζω. Καίτοι τὰ μέγιστά γε τῶν πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων ἐμαυτῷ παραλείπω, ὑπολαμβάνων πρῶτον μὲν, ἐφεξῆς τοὺς περὶ αὐτοῦ τοῦ παρανόμου λόγους ἀποδοῦναί με δεῖν· εἶτα, κἂν μηδὲν εἴπω περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίως παρ᾽ ὑμῶν ἑκάστου τὸ συνειδὸς ὑπάρχειν μοι.

λγ΄. Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν [1] παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς οἶμαι ὑμᾶς μανθάνειν, οὔτ᾽ αὐτὸς ἠδυνάμην [2] συνιέναι τοὺς πολλοὺς αὐτῶν. Ἁπλῶς δὲ τὴν ὀρθὴν ὁδὸν περὶ τῶν δικαίων διαλέξομαι. Τοσούτου γὰρ δέω λέγειν, ὡς οὐκ εἰμι ὑπεύθυνος, ὃ νῦν οὗτος πολλάκις διέβαλλε, καὶ διωρίζετο, ὥσθ᾽ ἅπαντα τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ, ὧν ἢ διακεχείρικα, ἢ πεπολίτευμαι παρ᾽ ὑμῖν. Ὧν μέντοιγε ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας [3] ἐπαγγει-

[1] παραγεγραμμένων] Vide supra Not. ad Æsch. p. 100.

[2] συνιέναι] Ita legimus, pro συνεῖναι, cum Reiskio; mox cum eodem αὐτῶν addidimus. Huic emendationi favent MSS.

[3] ἐπαγγειλάμενος] Ἐπαγγελία de eo dicitur, *qui aliquid in se præstandum suscepit, qui sponte agit, non coactus, aut invitus.* Ita infra, §. 42. Ἀντιφῶντα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν. Sic Noster, *adv. Leptin.* t. iii. p. 21. lin. 10. *Edit. Cantab.* δρῶν—σπανίζοντα τὸν δῆμον χρημάτων, τάλαντον ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπαγγειλάμενος, i. e. *ultro, sponte sua.* Significat quoque, *Polliceri, fidem dare, et se obstringere ad aliquid præstandum.* Porro est ubi valet, *Petere* sive *Rogare.* Qui plura velit, adeat Taylorum, ad Orat. Dem. de Fals. Leg. p. 114. lin. 12. cujus sunt hæc omnia.

Digitized by Google

λάμβανος δέδωκα τῷ δήμῳ, οὐδεμίαν ἡμέραν ὑπεύθυνος εἶναί φημι, (ἀκούεις, Αἰσχίνη;) οὐδ' ἄλλον οὐδένα, οὐδ' ἂν τῶν ἐννέα Ἀρχόντων τις ὢν τύχῃ. Τίς γάρ ἐστι νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστὸς, ὥστε τὸν δόντα τι τῶν ἰδίων, καὶ ποιήσαντα πρᾶγμα φιλάνθρωπον, καὶ φιλόδωρον, τῆς χάριτος μὲν ἀποστερεῖν, εἰς δὲ τοὺς συκοφάντας ἄγειν, καὶ τούτους ἐπὶ τὰς εὐθύνας, ὧν δέδωκεν, ἐφιστάναι; Οὐδὲ εἷς δήπου· εἰ δέ φησιν οὗτος, δειξάτω, κἀγὼ στέρξω, καὶ σιωπήσομαι. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' οὗτος συκοφαντῶν, ὅτι ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τότε ὢν ἐπέδωκα τὰ χρήματα, ἐπῄνεσεν αὐτὸν, φησὶν, ἡ βουλὴ ὑπεύθυνον ὄντα, οὐ περὶ τούτων γε οὐδενὸς, ὧν ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὦ συκοφάντα.

λδ'. Ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸς ἦσθα, φησί· καὶ διὰ αὐτό γε τοῦτο ὀρθῶς ἐπῃνούμην, ὅτι τὰ ἀνηλωμένα ἐπέδωκα, καὶ οὐκ ἐλογιζόμην. Ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθυνῶν καὶ τῶν ἐξετασόντων προσδεῖται, ἡ δὲ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπαίνου δικαία ἐστι τυγχάνειν· διόπερ ταῦτ' ἔγραψεν οὗτος περὶ ἐμοῦ. Ὅτι δ' οὕτω ταῦτα [[1] ἔχει, καὶ] οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις [2] ἤθεσιν ὥρισται, ἐγὼ ῥᾳδίως πολλαχόθεν δείξω. Πρῶτον μὲν γὰρ Ναυσικλῆς στρατηγῶν, ἐφ' οἷς ἀπὸ τῶν ἰδίων προεῖτο, πολλάκις ἐστεφάνωται ὑφ' ὑμῶν· εἶθ' ὅτι τὰς ἀσπίδας

[1] ἔχει, καὶ] Desunt in quamplurimis. *Taylor.*

[2] ἤθεσιν] Malim, ἔθεσιν: quod, præter Marcellinum et Sopatrum, res ipsa jubet. *Reiske.*

Digitized by Google

Διότιμος ἔδωκε, καὶ πάλιν Χαρίδημος, ἐστεφανοῦντο· εἶθ' οὑτοσὶ Νεοπτόλεμος, πολλῶν ἔργων ἐπιστάτης ὤν, ἐφ' οἷς ἐπέδωκε, τετίμηται. Σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε, εἰ τῷ τινα ἀρχὴν ἄρχοντι, ἢ διδόναι τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει διὰ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐξέσται, ἢ τῶν δοθέντων, ἀντὶ τοῦ κομίσασθαι χάριν, εὐθύνας [1] ὑφέξει. Ὅτι τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὰ ψηφίσματά μοι τὰ [2] τούτοις γεγενημένα, αὐτὰ λαβών. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΑΡΧΩΝ Δημόνικος Φλυεὺς, Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ μετ' εἰκάδα, γνώμῃ βουλῆς καὶ δήμου, Καλλίας Φρεάρριος εἶπεν. Ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Ναυσικλέα, τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων, ὅτι, Ἀθηναίων ὁπλιτῶν δισχιλίων ὄντων ἐν Ἴμβρῳ, καὶ βοηθούντων τοῖς κατοικοῦσιν Ἀθηναίων τὴν νῆσον, οὐ δυναμένου Φιάλωνος, τοῦ [3] ἐπὶ τῆς διοικήσεως κεχειροτονημένου, διὰ τοὺς χειμῶνας πλεῦσαι, καὶ μισθοδοτῆσαι τοὺς ὁπλίτας, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας [4] ἔδωκε, καὶ οὐκ εἰσέπραξε τὸν δῆμον, καὶ [5] ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς.

[1] ὑφέξει] Ita, pro ὑφέξειν. *Markland.* Viri ſagaciſſimi divinationem feliciter corroborant MSS. *Taylor.*

[2] τούτοις] Nauſicli, Charidemo, Diotimo: nam decretum, in honorem Neoptolemi conſcriptum, hic non comparet. *Reiſke.*

[3] ἐπὶ τῆς διοικήσεως] Duo erant στρατηγοὶ Athenis, ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, Strategus caſtrenſis, cujus paulo ante facta fuit mentio, et ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, prætor œconomicus, ſeu ærarii. *Idem.*

[4] ἔδωκε] Scil. τὸν μισθόν: quod vocabulum latet in v. μισθοδοτῆσαι. *Idem.*

[5] ἀναγορεῦσαι] Pendet hic infinitivus a v. δοκεῖ, lin. 11. *Idem.*

Digitized by Google

ΨΗΦΙΣΜΑ.

[1] ΕΙΠΕ Καλλίας Φρεάῤῥιος, Πρυτάνεων λεγόντων βουλῆς γνώμη· ἐπειδὴ Χαρίδημος, ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, ἀποσταλεὶς εἰς Σαλαμῖνα, καὶ Διότιμος, ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων, ἐν τῇ ἐπὶ [2] τοῦ ποταμοῦ μάχῃ τῶν στρατιωτῶν τινῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων σκυλευθέντων, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τοὺς νεανίσκους ἀσπίσιν ὀκτακοσίαις· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, στεφανῶσαι Χαρίδημον, καὶ Διότιμον, χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι Παναθηναίοις τοῖς Μεγάλοις ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι, καὶ Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι Θεσμοθέτας, Πρυτάνεις, Ἀγωνοθέτας.

λέ. Τούτων ἕκαστος, Αἰσχίνη, τῆς μὲν ἀρχῆς, ἧς ἦρχεν, ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ' οἷς δ' ἐστεφανοῦτο οὐχ ὑπεύθυνος· οὐκοῦν οὐδ' ἐγώ, ταὐτὰ γὰρ δίκαιά ἐστί μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δήπου. Ἐπέδωκα; ἐπαινοῦμαι διὰ ταῦτα, οὐκ ὢν, ὧν ἐπέδωκα, ὑπεύθυνος· ἦρχον; καὶ δέδωκά γε εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὧν ἐπέδωκα. Νὴ Δία

[1] εἶπε] Callias auctor factus est sententiæ, fretus auctoritate Prytanum, ipsi confirmantium, senatus hanc esse voluntatem. *Reiske.*

[2] τοῦ ποταμοῦ] Fluvius Salamina, oppidum Cypri, præterfluens, hic designatur. Conf. Diodorum Sic. t. ii. l. xvi. c. 42. Pugna hæc diversa est ab alia pugna, eodem nomine a Nostro appellata, hac ipsa in oratione pro corona, §. 63. diligenterque sunt ambæ discernendæ: hic dicta in Cypro accidit, ibi, in Bœotia, circa Cephissum. *Idem.*

Digitized by Google

ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα; Εἶτα παρὼν, ὅτε με εἰσῆγον [1] οἱ λογισταὶ, [[2] διὰ τί] οὐ κατηγόρεις; Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὅτι αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ, ἐφ' οἷς οὐχ ὑπεύθυνος ἦν ἐστεφανῶσθαι, λαβὼν ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα ὅλον τὸ γραφέν μοι· οἷς γὰρ οὐκ ἐγράψατο τοῦ προβουλεύματος, [3] τούτοις, ἃ διώκει, συκοφαντῶν φανήσεται. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ ἄρχοντος Εὐθυκλέους, Πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἀπιόντος, φυλῆς Πρυτανευούσης Οἰνηΐδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύστιος εἶπεν· ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς, γενόμενος ἐπιμελητὴς τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς, καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας τρία τάλαντα, ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς, ἐπέδωκε [4] τοῖς ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν θεωρικοῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας· δεδόχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίας, ἧς ἔχων διατελεῖ ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὸν δῆμον

[1] οἱ λογισταὶ] Vide Potter. Archæolog. l. i. c. 11.

[2] διὰ τί] Desideratur in MSS. quibusdam, optimis sane, et fide dignis. Sed est pene necessarium, et agnoscit Hermogenes. *Taylor.*

[3] τούτοις] Subaudi, ἐξελεγχόμενος: quas enim partes proconsulti, hoc est, auctoritatis senatus, non accusasti, per eas ipsas constabit, te in reliquis partibus, quas vellicasti et carpsisti, Sycophantam, quadruplatorem egisse. *Reiske.*

[4] τοῖς—θεωρικοῖς] Sententia hæc est: ad universam pecuniæ scenicæ summam, ex universis tribubus redactam, adjecit centum minas gratuitas. *Idem.*

Digitized by Google

τῶν Ἀθηναίων, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, Τραγῳδοῖς καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι τὸν Ἀγωνοθέτην.

λϛʹ. Οὐκοῦν, ἃ μὲν ἐπέδωκα, ταῦτ' ἐστὶν, ὧν οὐδὲν σὺ γέγραψαι· ἃ δὲ φησιν ἡ βουλὴ δεῖν ἀντὶ τούτων γενέσθαι μοι, ταῦτ' ἔσθ' ἃ διώκεις. Τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφῃ; Ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος, καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ βάσκανος ὄντως, ποῖός τις ἂν εἴη πρὸς θεῶν; οὐχ ὁ τοιοῦτος; Καὶ μὴν περὶ τοῦ γ' ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττεσθαι, τὸ μὲν μυριάκις μυρίους κεκηρύχθαι, παραλείπω, καὶ τὸ πολλάκις αὐτὸς ἐστεφανῶσθαι πρότερον· ἀλλὰ πρὸς θεῶν, οὕτω σκαιὸς εἶ, καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνη, ὥστ' οὐ δύνασθαι λογίσασθαι, ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον ὁ στέφανος, ὅπου ἂν ἀναῤῥηθῇ· τοῦ δὲ τῶν στεφανούντων ἕνεκα συμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γίγνεται τὸ κήρυγμα; Οἱ γὰρ ἀκούσαντες ἅπαντες εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦσι τοῦ στεφανουμένου· διόπερ τὸν νόμον τοῦτον ἡ πόλις γέγραφε. Λέγε δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον λαβών.

ΝΟΜΟΣ.

ΟΣΟΥΣ στεφανοῦσί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστους τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἢ

Digitized by Google

ἡ βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δ' ἐξεῖναι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις ἀναγορεύεσθαι.

λζ'. Ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ νόμου λέγοντος σαφῶς, πλὴν ἐάν τινας ὁ δῆμος, ἢ ἡ βουλὴ ψηφίσηται; τούτους δὲ [1] ἀναγορευέτω. Τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; Τί λόγους πλάττεις; Τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις ἐπὶ τούτοις; Ἀλλ' οὐδ' αἰσχύνῃ φθόνου δίκην εἰσάγων, οὐκ ἀδικήματος οὐδενός, καὶ νόμους, τοὺς μὲν μεταποιῶν, τῶν δ' ἀφαιρῶν μέρη, οὓς ὅλους δίκαιον ἦν ἀναγινώσκεσθαι τοῖς γε ὀμωμοκόσι κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι; Ἔπειτα σὺ, τοιαῦτα ποιῶν, [2] λέγεις, ἃ δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀνδριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγγραφὴν, εἶτ' οὐκ ἔχοντα, ἃ προσῆκεν ἐκ τῆς συγγραφῆς, κομιζόμενος· ἢ [3] λόγῳ τοὺς δημοτικοὺς, ἀλλ' οὐ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς πολιτεύμασι γινωσκομένους· καὶ βοᾷς, ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα ὀνομάζων, ὥσπερ ἐξ ἁμάξης, ἃ σοι καὶ τῷ σῷ γένει προσέστιν, οὐκ ἐμοί. Καίτοι καὶ [4] τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγοῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματ' ἔχειν, ὧν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι· τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν. Οἰκοδο-

[1] ἀναγορευέτω] Subaudi, ἡ βουλὴ, aut ὁ δῆμος. *Reiſke.*

[2] λέγεις, ἃ δεῖ προσεῖναι] Vide Æſchinem, §. 55.

[3] λόγῳ] Subaudi, μόνῳ: aut quaſi ſolis verbis, non autem factis, noſcitentur viri civiles. Sunt h. l. accuſativi abſoluti. *Reiſke.*

[4] τοῦτο] Aut poſt hanc vocem, aut poſt Ἀθηναῖοι, deeſt σκοπεῖτε, aut ſimile quid. *Idem.*

Digitized by Google

μῆσαι δὲ τοὺς προγόνους ἡμῶν ταυτὶ τὰ δικαστήρια ὑπείληφα, οὐχ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα, ἀπὸ τῶν ἰδίων κακῶν [1] τὰ ἀπόῤῥητα λέγωμεν ἀλλήλους· ἀλλ' ἵνα ἐξελέγχωμεν, ἐάν τις ἠδικηκώς τι τυγχάνῃ τὴν πόλιν. Ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης, οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ, [2] πομπεύειν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο.

λη'. Οὐ μὴν οὐδ' ἐνταῦθα ἔλαττον ἔχων δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν. Ἤδη δ' ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, τοσοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας. Πότερόν σέ τις, Αἰσχίνη, τῆς πόλεως ἐχθρὸν, ἢ ἐμὸν εἶναι φῇ; ἐμὸν δηλονότι. Εἶτα, [3] οὗ μὲν ἦν παρ' ἐμοῦ δίκην κατὰ τοὺς νόμους [4] ὑπὲρ τούτων λαβεῖν, εἴπερ ἠδίκουν, ἐξέλιπες, ἐν ταῖς εὐθύναις, [5] ἐν ταῖς γραφαῖς, ἐν ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν· οὗ δ' ἐγὼ μὲν ἀθῷος ἅπασι, τοῖς νόμοις, [6] τῷ χρόνῳ, τῇ προθεσμίᾳ, τῷ

[1] τὰ ἀπόῤῥητα] Budæus, ἀπόῤῥητον, ῥηθῆναι ἀνάξιον. Isocrates, κατὰ Λοχίτου. Οὕτω δὲ ἡγήσαντο (Athenienses) δεινὸν εἶναι τὸ τύπτειν ἀλλήλους, ὥστε περὶ τῆς κακηγορίας νόμον ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀποῤῥήτων πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν, *qui jubet eos, qui conviciando aliquid objecerint, quod palam fieri nec æquum nec honestum sit, duobus millibus sestertium mulctari.*

[2] πομπεύειν] De vi hujus vocis, vide, supra, p. 7.

[3] οὗ μὲν ἦν] Ἐν ᾧ τόπῳ ἐξῆν, δηλονότι ἐν τῷ λογιστείῳ. *Wolfius.*

[4] ὑπὲρ τούτων] Pro his Atheniensibus hoc judicium circumstantibus, quo jura eorum salva tuereris. *Reiske.*

[5] ἐν ταῖς γραφαῖς] Adi Potterum, l. i. c. 23.

[6] τῷ χρόνῳ] Tollendum videtur, ut scholium vocabuli τῇ προθεσμίᾳ. Sententia hæc est. Vexas me ejusmodi causam forensem mihi ciens, cujus omni ex parte sum insons; verum existimatio, dignitas, fama reip. ab ea in discrimen venit, quia quæritur, recte-ne factum in eo sit, quod civitas me jusserit coronandum: qua quæstione discussa, si patescit indignum eo honore me fuisse, una

Digitized by Google

κεκρίσθαι περὶ πάντων πολλάκις τούτων πρότερον, τῷ μηδεπώποτε ἐξελεγχθῆναι μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, τῇ πόλει δ' ἢ πλέον ἢ ἔλαττον ἀνάγκη τῶν γε δημοσίᾳ πεπραγμένων μετεῖναι τῆς δόξης, ἐνταῦθα ἀπήντηκας; Ὅρα, μὴ τούτων μὲν ἐχθρὸς ᾖς, ἐμοὶ δὲ προσποιῇ.

λθ'. [1] Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ δικαία ψῆφος ἅπασι δέδεικται, δεῖ δή με, ὡς ἔοικε, καίπερ οὐ φιλολοίδορον ὄντα φύσει, διὰ τὰς ὑπὸ τούτου βλασφημίας εἰρημένας, ἀντὶ πολλῶν καὶ ψευδῶν, αὐτὰ τὰ ἀναγκαιότατα εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, καὶ δεῖξαι, τίς ὢν, καὶ τίνων, ῥᾳδίως οὕτως ἄρχει τοῦ κακῶς λέγειν, καὶ [2] λόγους τινὰς διασύρει, αὐτὸς εἰρηκὼς, ἃ τίς οὐκ ἂν ὤκνησε τῶν μετρίων ἀνθρώπων φθέγξασθαι; Εἰ γὰρ Αἰακὸς, ἢ Ῥαδάμανθυς, ἢ Μίνως, ἦν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μὴ [3] σπερ-

civitas ipsa quoque in pudorem datur, et coarguitur judicium præcipitasse, et indignos præferre. Est ergo hæc causa ejusmodi, ut me prorsus non tangat, civitas autem effugere nequeat, quominus existimationem de me vel super me actorum, utramvis in partem plus minusve participet, apud alios benignius, et rursus apud alios iniquius judicantes. Ergo inimicus es civitatis; magis quam meus. *Reiske.*

[1] Ἐπειδὴ τοίνυν κ.τ.λ.] Videntur hic Judices suam erga *Demosthenem* benevolentiam, et adversus *Æschinem* indignationem, sive vultu, sive acclamatione, declarasse. Unde se absolutum iri non dubitarit Demosthenes. *Wolfius.*

[2] λόγους] Sc. ἐμούς. *Reiske.*

[3] σπερμολόγος] Ulpianus, qui hujus vocis ternas interpretationes adtulit, videtur hallucinari in omnibus. Neque se expedit Harpocratio. Alia res est, cum scribit Plutarchus, περὶ Εὐθυμίας, hoc pacto: *τῶν θηρίων ἑτέροις ἀφ' ἑτέρων παρεσκεύασε τὴν τροφὴν εἶναι, καὶ οὐ πάντα σαρκοφαγεῖν, ἢ σπερμολογεῖν, ἢ ῥιζωρυχεῖν ἐποί-*

Digitized by Google

μολόγος, [1] περίτριμμα ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμματεὺς, οὐκ ἂν αὐτὸν οἶμαι τοιαῦτ' εἰπεῖν, οὐδ' ἂν οὕτως ἐπαχθεῖς λόγους πορίσασθαι, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρετὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν σύνεσιν καὶ παιδείαν ἐπικαλούμενον, ἧ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διαγιγνώσκεται. Ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἤκουετ' αὐτοῦ λέγοντος. Σοὶ δὲ ἀρετῆς, ὦ κάθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς, τίς μετουσία; ἢ καλῶν, ἢ μὴ τοιούτων, τίς διάγνωσις; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιωθέντι; Ποῦ δὲ παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι; ἧς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τετυχηκότων οὐδ' ἂν εἷς εἴποι περὶ αὑτοῦ [2] τοιοῦτον οὐδὲν, ἀλλὰ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἐρυθριάσειε· τοῖς δ' ἀπολειφθεῖσι μὲν, ὥσπερ σὺ, προσποιουμένοις δὲ ὑπ' ἀναισθησίας, τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, [3] ὅταν λέγωσιν, οὐ τὸ δοκεῖν [4] τοιούτοις εἶναι περίεστιν.

μ'. Οὐκ ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν, ἀπορῶ τοῦ πρώτου μνησθῶ. Πότερ' ὡς ὁ πατήρ σου, Τρόμης, ἐδούλευε παρ' Ἐλπίᾳ τῷ πρὸς τῷ Θησείῳ

ησεν: alia, cum *Demosthenes*, et *D. Lucas*, in Actis Apostolicis pro *blateratore* utuntur. Vid. Interpretes, ad Act. Apost. c. XVII. v. 18. *Taylor*.

[1] περίτριμμα ἀγορᾶς] Ita vocat Æſchinem, quaſi contritum, καὶ κατατετριμμένον ἐν τῇ ἀγορᾷ: hoc eſt, ἀναίσχυντον συκοφάντην. *Budæus*, p. 808.

[2] τοιοῦτον οὐδὲν] Qualia nempe Æſchines de ſe prædicavit ipſe ore ſuo. *Reiſke*.

[3] ὅταν λέγωσιν] Sc. ἑαυτοὺς εὐπαιδεύτους καὶ συνετοὺς εἶναι. *Idem*.

[4] τοιούτοις εἶναι] Sc. οἵους ἑαυτοὺς λέγουσιν. *Idem*.

Digitized by Google

διδάσκοντι γράμματα, χοίνικας παχείας ἔχων καὶ [1] ξύλον· ἢ ὡς ἡ μήτηρ σου τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις ἐν τῷ [2] κλισίῳ, τῷ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἥρωϊ, χρωμένη, τὸν καλὸν ἀνδριάντα, καὶ τριταγωνιστὴν ἄκρον ἐξέθρεψέ σε; [3] Ἀλλὰ πάντες ἴσασι ταῦτα, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. [4] Ἀλλ' ὡς ὁ τριηραύλης Φορμίων, ὁ Δίωνος τοῦ Φρεαῤῥίου δοῦλος, ἀνέστησεν αὐτὴν ἀπὸ ταύτης τῆς καλῆς ἐργασίας;

μα'. Ἀλλὰ νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς, ὀκνῶ, μὴ περὶ σοῦ τὰ προσήκοντα λέγων, αὐτὸς οὐ προσήκοντας ἐμαυτῷ δόξω προῃρῆσθαι λόγους. Ταῦτα μὲν οὖν ἐάσω· ἀπ' αὐτῶν δὲ, ὧν αὐτὸς βεβίωκεν, ἄρξομαι. [5] Οὐδὲ γὰρ, ὧν ἔτυχεν, ἦν, ἀλλ' οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται· [6] ὀψὲ

[1] ξύλον] Collare ligneum, in medio perforatum, in quod servi nequam puniendi cervices immittebant, ut ne manus ori admoverent. Χρῆσθαι μεθημερινοῖς γάμοις est *de die in fornice prostare.* Reiske.

[2] κλισίῳ] Προστῴῳ, *lupanari.* Ita interpretatur *Ulpianus* noster in scholio. Porticus erat vel taberna juxta sacellum herois cujusdam Calamitæ, ubi prostabant publicæ libidinis victimæ. *Taylor.*

[3] Ἀλλὰ πάντες—λέγω] Ita excudit Morellius, approbante Tayloro; ita quoque Reiskius.

[4] Ἀλλ'] Vide Æsch. supra, p. 115. n. 3.

[5] Οὐδὲ γὰρ, ὧν ἔτυχεν, ἦν] Id est, οὐκ ἦν εἷς τις τῶν τυχόντων. Non enim est Æschines de hominum genere vulgari, sed unus illorum inventu rarorum hominum, quos populus per præconem publice devovet, h. e. parricida et proditor patriæ, eoque dignus, cujus in mores et cursum universæ vitæ inquiratur. *Reiske.*

[6] ὀψὲ] Laudo *Ulpianum*; Δεῖ λαβεῖν τὸ μὲν πρῶτον ὀψὲ, ὥσπερ διηγουμένου, τὸ δὲ δεύτερον, ὡς κατ' ἐρώτησιν. *Taylor.*

Digitized by Google

γάρ ποτε, ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην, ἅμα Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε· καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς, τὸν μὲν πατέρα, ἀντὶ Τρόμητος, ἐποίησεν Ἀτρόμητον, τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυκοθέαν ὠνόμασεν, ἣν [1] Ἔμπουσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν δηλονότι, ταύτης τῆς ἐπωνυμίας τυχοῦσαν. Πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; Ἀλλ' ὅμως οὕτως ἀχάριστος εἶ καὶ πονηρὸς φύσει, ὥστε ἐλεύθερος ἐκ δούλου, καὶ πλούσιος ἐκ πτωχοῦ, διὰ τουτουσὶ γεγονὼς, [2] οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ καὶ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τουτωνὶ πολιτεύῃ.

μβʹ. Καὶ περὶ ὧν μὲν ἐστί τις ἀμφισβήτησις, ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς πόλεως εἴρηκεν, ἐάσω· ἃ δ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν φανερῶς ἀπεδείχθη πράττων, ταῦτα ἀναμνήσω. Τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν [3] ἀποψηφισθέντα Ἀντιφῶν-

[1] Ἔμπουσαν] Scholiastes, ad Aristoph. Ran. v. 295. Φάντασμα δαιμονιῶδες ὑπὸ Ἑκάτης ἐπιπεμπόμενον, καὶ φαινόμενον τοῖς δυστυχοῦσιν· ὃ δοκεῖ πολλὰς μορφὰς ἀλλάσσειν. Adi insuper Etymol. Mag. Harpocrat. Meurs. Attic. Lect. l. iii. c. 17. *Taylor*.

[2] οὐχ ὅπως] Hæ voculæ sæpissime significant, *non modo non*, negatione sequente in posteriore membro orationis. Est ubi idem valent, nulla licet eas sequatur negatio, ut hic. *Non modo nullam iis gratiam habes, sed etiam mercede corruptus rempub. horum in perniciem geris.* Similiter Thucyd. l. iii. c. 42. οὐχ ὅπως ζημιοῦν, ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν. i. e. *non solum nulla pœna, sed ne ulla quidem*, &c. Ubi vide Cl. *Duker*. Adi Vigerum, c. vii. §. 10.

[3] ἀποψηφισθέντα] Vox ea generaliter, et quasi proprie, sumpta, *absolutionis* vim obtinet; verum in causa peregrinitatis, ubi quæritur, an civis sit, necne, *condemnandi*, vel ejiciendi: ideo vero, quoniam, cum civium Recensio fieret, quæ διαψήφισις vocatur, qui ex eo censu dejiceretur, ἀποψηφισθῆναι recte dici potuit. Ulpianus

Digitized by Google

τα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα, εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν· ὃν λαβόντος ἐμοῦ κεκρυμμένον ἐν Πειραιεῖ, καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, βοῶν ὁ βάσκανος οὗτος καὶ κεκραγὼς, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ δεινὰ ποιῶ, τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν ὑβρίζων, καὶ ἐπ' οἰκίας βαδίζων [1] ἄνευ ψηφίσματος ἀφεθῆναι ἐποίησε; Καὶ εἰ μὴ ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου, τὸ πρᾶγμα αἰσθομένη, καὶ τὴν ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν οὐ δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα, ἐπεζήτησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν [2] ὡς ὑμᾶς, ἐξήρπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος, καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδὺς, ἐξεπέμπετ' ἂν ὑπὸ τοῦ σεμνολόγου τουτουΐ· νῦν δ' ὑμεῖς στρεβλώσαντες αὐτὸν, ἀπεκτείνατε, ὡς ἔδει γε καὶ τοῦτον. Τοιγαροῦν εἰδυῖα ταῦτα ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τὰ τότε τούτῳ πεπραγμένα, χειροτονησάντων αὐτὸν ὑμῶν

ad hunc locum : Οὗτος ὁ Ἀντιφῶν Ἀθηναῖος ἐδόκει εἶναι τὸ πρότερον, γιγνομένων δὲ τῶν καλουμένων διαψηφίσεων, ὅ ἐστιν ἐξετάσεων, ἐν τοῖς δήμοις, ὡς ἔθος, εἰ ἄρα φύσει Ἀθηναῖος οὐκ ὢν ἐνέγραψεν ἑαυτὸν, ἐκ σπουδῆς τινων, εἰς τοὺς ἀστούς· ἀπεψηφίσθη δὲ καὶ ἀπεδοκιμάσθη, ὡς οὐκ ὢν ἀστὸς, καὶ ἐκβέβληται· λυπηθεὶς δ' ᾤχετο πρὸς τὸν Φίλιππον, καὶ ὑπέσχετο αὐτῷ, λάθρα τῆς Ἀττικῆς ἐπιβὰς, ἐμπρήσειν τῆς Ἀττικῆς τὰ νεώρια. *Taylor.*

[1] ἄνευ ψηφίσματος] Dubito de ratione pungendi : utrum ſcilicet referamus duas has voculas ad ἀφεθῆναι, an ad priorem ſententiam, ἐπ' οἰκίας βαδίζων. In illa mente eſt *Wolfius :* in hac Editores Pariſienſes. Item Etruſcus interpres ; *andando alle lor caſe ſenza licenza del Senato.* Mecum dubitare videtur Scholiaſtes. *Idem.*

[2] ὡς] Attice idem valet ac τὸ πρὸς, atque alibi ſæpe. Vide Æſchin. p. 121.

[1] σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας, ἀφ' ἧσπερ πολλὰ προΐεσθε τῶν κοινῶν, ὡς [2] προείλεσθε κἀκεῖνον, καὶ κυρίαν τοῦ πράγματος ἐποιήσατε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπήλασεν ὡς προδότην· Ὑπερίδῃ δὲ λέγειν προσέταξε, καὶ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον ἔπραξε, καὶ οὐδεμία ψῆφος ἠνέχθη τῷ μιαρῷ τούτῳ. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΙ Δημοσθένει [3] ὑπὲρ ἁπάντων οἵδε, Καλλίας Σουνιεὺς, Ζήνων Φλυεὺς, Κλέων Φαληρεὺς, Δημόνικος Μαραθώνιος· ὅτι τοῦ δήμου ποτὲ χειροτονήσαν-

[1] σύνδικον] Σύνδικοι apud Athenienses varii erant: significatur autem hoc loco *advocatus*, qui ad jura civitatis apud exteros defendenda nominatus est. Certaverant apud Amphictyonas Athenienses et Delii de custodia et principatu templi Deliaci; quod innuit Apollonius, Enarrat. in Æsch. ἑλομένου γάρ ποτε αὐτὸν τοῦ δήμου σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἐν Δήλῳ ἱεροῦ, πρὸς τὴν γενομένην πρὸς Δηλίους διαδικασίαν.—Orationis cujusdam meminerunt Plutarchus et Apollonius, hujus rei causa scriptæ, quam Æschini vulgus falso tribuebat. *Stock.*

[2] προείλεσθε] Jussu et decreto vestro delegistis hunc senatum, eique rem vestro nomine deputastis. Quasi dixisset, εἵλεσθε αὐτὴν πρὸ ὑμῶν αὐτῶν, fidem sapientiamque ejus vestromet judicio prætulistis. Προαιρεῖσθαί τινα πρός τινα, est deligere, creare, nuncupare, delegare ad honorem, aut functionem quandam. Est ergo h. l. deputastis eam huic negotio cum plena potestate. *Reiske.*

[3] ὑπὲρ ἁπάντων] Sc. τῶν ἄλλων ἀρχόντων ἐκ τοῦ Ἀρείου πάγου. Ex universo senatu Areopagitico delecti hi quatuor pro se, pro suisque collegis reliquis omnibus, hæc testati sunt. *Idem.*

Digitized by Google

τος Αἰσχίνην σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, συνεδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκρίναμεν Ὑπερείδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν, καὶ ἀπεστάλη Ὑπερίδης.

μγ΄. Οὐκοῦν ὅτε, τούτου μέλλοντος λέγειν, ἀπήλασεν αὐτὸν ἡ βουλὴ, καὶ προσέταξεν ἑτέρῳ, τότε καὶ προδότην εἶναι καὶ κακόνουν ὑμῖν ἀπέφηνεν. Ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου τούτου, ὅμοιόν γε (οὐ γάρ;) οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ· ἕτερον δὲ ἀναμιμνήσκεσθε· ὅτε γὰρ Πύθωνα Φίλιππος ἔπεμψε, τὸν Βυζάντιον, καὶ παρὰ τῶν αὐτοῦ συμμάχων ἁπάντων συνέπεμψε πρέσβεις, ὡς ἐν αἰσχύνῃ ποιήσων τὴν πόλιν, καὶ δείξων ἀδικοῦσαν, τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ, καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν, οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα, ἀλλ' ἀναστὰς ἀντεῖπον· καὶ τὰ τῆς πόλεως δίκαια οὐχὶ προὔδωκα, ἀλλ' ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα φανερῶς οὕτως, ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀνισταμένους [1] ὁμολογεῖν. Οὗτος δὲ συνηγωνίζετο, καὶ τὰ ἐναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ. Καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕστερον Ἀναξίνῳ τῷ κατασκόπῳ συνιὼν εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν ἐλήφθη. Καίτοι ὅστις τῷ ὑπὸ τῶν πολεμίων πεμφθέντι μόνος μόνῳ συνῄει καὶ ἐκοινολογεῖτο, οὗτος αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος, καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

[1] ὁμολογεῖν] Scilicet, τὸν Φίλιππον ἀδικῆσαι.

Digitized by Google

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ΜΕΛΕΔΗΜΟΣ Κλέωνος, Ὑπερίδης Καλλαίσχρου, Νικόμαχος Διοφάντου, μαρτυροῦσι Δημοσθένει, καὶ ἐπωμόσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν, εἰδέναι Αἰσχίνην Ἀτρομήτου Κοθωκίδην συνερχόμενον νυκτὸς εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν, καὶ κοινολογούμενον Ἀναξίνῳ, ὃς ἐκρίθη εἶναι κατάσκοπος παρὰ Φιλίππου. Αὗται ἀπεδόθησαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου, Ἑκατομβαιῶνος τρίτῃ ἱσταμένου.

μδ'. Μυρία τοίνυν ἕτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ, παραλείπω· καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει· πολλὰ ἂν ἐγὼ νῦν ἔπι [1] τούτων ἔχοιμι δεῖξαι, ὧν οὗτος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὑπηρετῶν, ἐμοὶ δ' ἐπηρεάζων εὑρέθη· ἀλλ' οὐ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰς ἀκριβῆ μνήμην, οὐδ' ἣν προσῆκεν ὀργήν· ἀλλὰ δεδώκατε, ἔθει τινὶ φαύλῳ, πολλὴν ἐξουσίαν τῷ βουλομένῳ τὸν λέγοντά τι τῶν ὑμῖν συμφερόντων ὑποσκελίζειν, καὶ συκοφαντεῖν, τῆς ἐπὶ ταῖς λοιδορίαις ἡδονῆς καὶ χάριτος τὸ τῆς πόλεως συμφέρον [2] ἀντικαταλλαττόμενοι. Διόπερ ῥᾷόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστερον ἀεὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντα μισθαρνεῖν, ἢ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἑλόμενον τάξιν πολιτεύεσθαι.

με'. Καὶ τὸ μὲν δή, πρὸ τοῦ πολεμεῖν φανερῶς,

[1] τούτων] Nonne deest adjectivum aliquod, δεινοτέρα, vel tale quidpiam? *Markland.*

[2] ἀντικαταλλαττόμενοι] Hoc prætuli τῷ ἀνταλλαττόμενοι, ex MSS. *Reiske.*

Digitized by Google

συναγωνίζεσθαι Φιλίππῳ, δεινὸν μέν, (ὦ γῆ, καὶ θεοὶ) πῶς γὰρ οὔ, κατὰ τῆς πατρίδος; Δότε δέ, εἰ βούλεσθε, δότε αὐτῷ τοῦτο. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ φανερῶς ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο, Χερρόνησος ἐπορθεῖτο, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύετ᾽ ἄνθρωπος, οὐκέτι ἐν ἀμφισβητησίμῳ τὰ πράγματα ἦν, ἀλλ᾽ ἐνειστήκει πόλεμος· ὅ, τι μὲν πώποτ᾽ ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βάσκανος οὑτοσὶ [1] ἰαμβειοφάγος, οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι, οὐδ᾽ ἔστιν οὔτε μεῖζον, οὔτ᾽ ἔλαττον ψήφισμα οὐδὲν Αἰσχίνῃ περὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει. Εἰ δέ φησι, νῦν δειξάτω [2] ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι· ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν οὐδέν. Καίτοι [3] δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδὲν τοῖς πραττομένοις ὑπ᾽ ἐμοῦ τότ᾽ ἔχοντα ἐγκαλεῖν, μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ᾽ ἕτερα· ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦντα, μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμείνω. [4] Ἆρ᾽ οὖν οὐδὲ ἔλεγεν, ὥσπερ οὐδὲ ἔγραφεν, ἡνί-

[1] ἰαμβειοφάγος] Ita scribe, certissima emendatione, pro ἰαμβειογράφος. Parum constat eum Iambos scripsisse: recitasse vero in Scena, ore rotundo, liquet; et multum ad eum quæstum passim Demosthenem adlusisse. —Adjuvat Etym. Mag. v. Ἰαμβοφάγος, λοίδορος· ἐπειδὴ Ἴαμβος ἔμμετρός ἐστι λοιδορία· ὁ φαγὼν οὖν ἐν τῷ στόματι, ὁ ἔχων τοὺς ἰάμβους, τουτέστιν ὁ ἔχων διὰ στόματος τὴν φιλολοιδορίαν. Μέμνηται Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, τάχα καὶ παραπαίζων εἰς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι τὰ ἰαμβεῖα τῆς τραγῳδίας ἔλεγεν, ὑποκρίτης ὤν. *Taylor*.

[2] ἐν τῷ] Ita, pro ἐπὶ, plures et meliores. (*Taylor*.) Ἐν prætuli. *Reiske*.

[3] δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον] Subaudi, ποιεῖν. *Idem*.

[4] Ἆρ᾽ οὖν κ.τ.λ.] Foret utique dictio planior, si sic dixisset: ἆρα οὖν, ὥσπερ οὐδὲν ἔγραφεν, ἡνίκα ἐργάσασθαί τι ὑμᾶς ἔδει καλὸν καὶ συμφέρον, οὕτω καὶ πάλιν οὐδὲν ἔλεγεν, ἀλλ᾽ ἐσιώπησεν, ἡνίκα ἔδει ἐρ-

Digitized by Google

καὶ ἐργάσασθαί τι δέοι κακὸν ὑμᾶς; [1] οὔμενουν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ.

μϛ'. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φέρειν ἠδύνατο, ὡς ἔοικεν, ἡ πόλις, ἃ ποιῶν οὗτος ἐλάνθανεν· ἓν δ' ἐπεξειργάσατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον, ὃ πᾶσι τοῖς προτέροις ἐπέθηκε τέλος, περὶ οὗ τοὺς πολλοὺς ἀνάλωσε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων τῶν Λοκρῶν διεξιὼν δόγματα, ὡς διαστρέψων τἀληθές. Τὸ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· οὐδέποτ' ἐκνίψῃ σὺ τἀκεῖ πεπραγμένα σαυτῷ· οὐχ οὕτω πολλὰ ἐρεῖς. Καλῶ δὲ ἐναντίον ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς θεοὺς ἅπαντας, καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον, ὃς [2] πατρῷός ἐστι τῇ πόλει, καὶ

γάσασθαί τι κακὸν καὶ ἀσύμφορον ὑμᾶς. Num, quemadmodum ſententiæ nullius ſcriptæ auctor factus eſt, tum, cum honeſtam rem atque ſalutarem eſſetis ſuſcepturi; ita rurſus quoque tacuit, cum agitarentur turpia et damnoſa? Et hæc fuit utique ſententia oratoris, verum nimium ejus ſtudium brevitatis atque concinnitatis implicuit et in contrarium plane invertit orationem. *Reiske.*

[1] οὔμενουν] Illuſtrat H. Steph. *Theſ. Ling. Græc.* t. ii. col. 1532. *Taylor.*

[2] πατρῷος] De Apolline Patroo, et de hoc loco, plura H. Steph. Theſaur. Ling. Græc. t. iii. col. 94. et *Tourrellius*, præter eos, qui de Diis gentilium agunt. *Idem.*

Ibid.] Apollinem quidem πατρῷον Athenis cultum, non autem Jovem, tradit Plato in Euthydemo; Εἶτα τοῖς ἄλλοις (ἔφη) Ἀθηναίοις οὐκ ἔστι Ζεὺς ὁ Πατρῷος; Οὐκ ἔστιν (ἦν δ' ἐγὼ) αὕτη ἡ ἐπωνυμία Ἰώνων οὐδενὶ, οὐδ' ὅσοι ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀπῳκισμένοι εἰσὶν· οὐδὲ ἡμῖν· ἀλλ' Ἀπόλλων πατρῷος, διὰ τὴν τοῦ Ἴωνος γένεσιν. Ζεὺς δ' ἡμῖν πατρῷος οὐ καλεῖται, Ἑρκεῖος δὲ καὶ Φράτριος. *Spanhem.* in Ariſtoph. Nub. ver. 1470.

ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις, εἰ μὲν ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἴποιμι, καὶ εἶπον τότ' εὐθὺς ἐν τῷ δήμῳ, ὅτε πρῶτον εἶδον τουτονὶ τὸν μιαρὸν τούτου τοῦ πράγματος ἁπτόμενον, ἔγνων γάρ, εὐθέως ἔγνων, εὐτυχίαν μοι δοῦναι, καὶ σωτηρίαν· εἰ δὲ πρὸς ἔχθραν, ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκα, αἰτίαν ἐπάγω τούτῳ ψευδῆ, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀνόνητόν με ποιῆσαι. Τί οὖν ταῦτ' ἐπηρασάμην, καὶ διετεινάμην οὑτωσὶ σφοδρῶς; Ὅτι καὶ γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ' ἐπιδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύοντας, ἐκεῖνο φοβοῦμαι, μὴ τῶν εἰργασμένων αὐτῷ κακῶν οὗτος ἐλάττων ὑποληφθῇ· ὅπερ πρότερον συνέβη, ὅτε τοὺς ταλαιπώρους Φωκέας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπαγγείλας.

μζ'. [1] Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος, καὶ δι' ὃν ἡρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμών, [2] ὃ ἅπαντα ἀνέτρεψε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, οὗτός ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας, καὶ πάντων εἷς ἀνὴρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν γεγενημένος. Καὶ τότ' εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένου καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσάγεις, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν, οἱ μὲν ἐκ προσκλή-

[1] Τὸν γὰρ κ. τ. λ.] Hexametrum hunc versum non inobservatum prætererierunt Antiquiores. Vide ϰ. ad *Hephæst.* p. 76. et Longinum. (In fragment. §. 4.) *Taylor.*

[2] ὃ] Ita *Felicianus.* Id quod necesse est: et jam *Wolfius* recte vertit, ait Taylor. Mox ex MSS. quos citavit doctiss. ille vir, post Ἑλλήνων addidimus πράγματα, et post κακῶν, γεγενημένος. Deinde, cum Reiskio, prætulimus εἰσάγεις τῷ ἄγεις.

Digitized by Google

σεως συγκαθήμενοι οὐκ εἰῶν με λέγειν, οἱ δὲ ἐθαύμαζον, καὶ κενὴν αἰτίαν διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐπάγειν με ὑπελάμβανον αὐτῷ. Ἥτις δὲ ἡ φύσις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γέγονε τούτων τῶν πραγμάτων, καὶ τίνος ἕνεκα ταῦτα συνεσκευάσθη, καὶ πῶς ἐπράχθη, νῦν ἀκούσατε, ἐπειδὴ τότε ἐκωλύθητε· καὶ γὰρ εὖ πρᾶγμα συντεθὲν ὄψεσθε, καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἱστορίαν τῶν κοινῶν, καὶ ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσασθε.

μη'. Οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσειε τῇ πόλει· ἀλλὰ καίπερ ἀθλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων πολεμούντων αὐτῷ, ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ τῶν λῃστῶν μυρία ἔπασχε κακά. Οὔτε γὰρ ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνομένων οὐδὲν, οὔτ' εἰσήγετο, ὧν ἐδεῖτο, [1] αὐτῷ. Ἦν δὲ οὔτε ἐν τῇ θαλάττῃ κρείττων τότε ὑμῶν, οὔτε εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς, μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων, μήτε Θηβαίων διϊέντων. Συνέβαινε δὲ αὐτῷ, τῷ πολέμῳ κρατοῦντι τοὺς ὁποιουσδήποθ' ὑμεῖς ἐξεπέμπετε στρατηγοὺς, (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε) αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ τόπου, καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑκατέροις, κακοπαθεῖν. Εἰ μὲν οὖν τῆς ἰδίας ἕνεκεν ἔχθρας, ἢ τοὺς Θετταλοὺς, ἢ τοὺς Θηβαίους

[1] αὐτῷ] Ab ἐδεῖτο, interjecto commate, dispescui, quia pronomen non cum verbo hoc, sed cum ἐξήγετο et εἰσήγετο cohæret: quia ipsi neque exportabatur, neque importabatur quicquam, h. e. ex ejus emporiis nihil exportabatur eorum, quæ in finibus ejus provenissent, neque rursus ad ejus emporia advehebatur eorum quicquam, quibus ipse opus haberet. *Reiske.*

Digitized by Google

συμπείθοι βαδίζειν ἐφ' ὑμᾶς, οὐδέν' ἂν ἡγεῖτο προσέξειν αὐτῷ τὸν νοῦν· ἂν δὲ τὰς ἐκείνων κοινὰς προφάσεις λαβὼν, ἡγεμὼν αἱρεθῇ, ῥᾷον ἤλπιζε τὰ μὲν παρακρούσεσθαι, τὰ δὲ πείσειν. Τί οὖν; ἐπιχειρεῖ, θεάσασθε ὡς εὖ, πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτύοσι, καὶ περὶ τὴν Πυλαίαν ταραχήν· εἰς γὰρ ταῦτ' εὐθὺς αὐτοὺς ὑπελάμβανεν αὐτοῦ δεήσεσθαι. Εἰ μὲν τοίνυν [1] τοῦτον ἢ τῶν παρ' ἑαυτοῦ πεμπομένων Ἱερομνημόνων, ἢ τῶν ἐκείνου συμμάχων εἰσηγεῖτό τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε καὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τοὺς Θετταλοὺς, καὶ πάντας φυλάξεσθαι· ἂν δὲ Ἀθηναῖος ᾖ, καὶ παρ' ὑμῶν, τῶν ὑπεναντίων, ὁ τοῦτο ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη.

μθ'. Πῶς οὖν ταῦτ' ἐποίησε; μισθοῦται τουτονί. Οὐδενὸς δὲ προειδότος, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἴωθε τὰ τοιαῦτα παρ' ὑμῖν γίγνεσθαι, [2] προβληθεὶς Πυλαγόρας οὗτος, καὶ τριῶν ἢ τεττάρων χειροτονησάντων αὐτὸν, ἀνεῤῥήθη. Ὡς δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα λαβὼν ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, πάντα τἄλλ' ἀφεὶς καὶ παριδὼν, ἐπέραινεν ἐφ' οἷς ἐμισθώθη· καὶ λόγους εὐπροσώπους, καὶ μύθους, ὅθεν ἡ Κιῤῥαία χώρα καθιερώθη, συνθεὶς καὶ διεξελθὼν, ἀνθρώπους ἀπείρους λόγων, καὶ τὸ μέλλον οὐ προορωμένους,

[1] τοῦτον] Sc. τὸν Ἀμφικτυονικὸν πόλεμον. *Reiske.*

[2] προβληθεὶς] Æschines, de Falſ. Leg. Χειροτονουμένων δὲ τῶν δέκα πρέσβεων, ἐγὼ μὲν προεβλήθην ὑπὸ Ναυσικλέους, Δημοσθένης δὲ ὑπὸ τοῦ Φιλοκράτους. i. e. Nauſicles cenſuit me inter decem legendum, et *nominavit* inter decem legatos, uti vertit Budæus.

Digitized by Google

τοὺς Ἱερομνήμονας, πείθει ψηφίσασθαι περιελθεῖν τὴν χώραν, ἣν οἱ μὲν Ἀμφισσεῖς, σφῶν αὐτῶν οὖσαν, γεωργεῖν ἔφασαν· οὗτος δὲ τῆς ἱερᾶς χώρας ᾐτιᾶτο εἶναι, οὐδεμίαν δίκην τῶν Λοκρῶν ἐπαγόντων ἡμῖν, οὐδ' ἃ νῦν προφασίζεται οὗτος, λέγων οὐκ ἀληθῆ. Γνώσεσθε δ' ἐκεῖθεν. Οὐκ ἐνῆν, ἄνευ τοῦ [1] προσκαλέσασθαι δήπου, τοῖς Λοκροῖς δίκην κατὰ τῆς πόλεως συντελέσασθαι. Τίς οὖν ἐκλήτευσεν ὑμᾶς; [2] ἐπὶ ποίας ἀρχῆς; εἰπὲ τὸν εἰδότα, δεῖξον· ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλὰ κενῇ προφάσει ταύτῃ κατεχρῶ καὶ ψεύδει.

γ΄. Περιϊόντων τοίνυν τὴν χώραν τῶν Ἀμφικτυόνων, κατὰ τὴν ὑφήγησιν τὴν τούτου, προσπεσόντες οἱ Λοκροὶ, μικροῦ μὲν ἅπαντας κατηκόντισαν, τινὰς δὲ καὶ συνήρπασαν τῶν Ἱερομνημόνων. Ὡς δ' ἅπαξ ἐκ τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσεῖς ἐταράχθη, τὸ μὲν πρῶτον, ὁ Κόττυφος αὐτῶν τῶν Ἀμφικτυόνων ἤγαγε στρατιάν· ὡς δὲ οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἐλθόντες οὐδὲν ἐποίουν, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν Πυλαίαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον εὐθὺς ἡγεμόνα ἦγον οἱ κατεσκευασμένοι,

[1] προσκαλέσασθαι] MSS. quidam, προκαλέσασθαι. Sed perperam. Πρόσκλησις eſt *in jus vocatio, litis denuntiatio*, actionis principium et fundamentum. Πρόκλησις eſt quædam quaſi *conventio*, actus extrajudicialis, *provocatio* quædam, ſive *invitatio*; veluti ſolet fieri, ubi quis adverſarium ſuum ad arbitros potius invitat, quam apud judicem ſiſtit, Civem ad teſtimonium dicendum, aut ſervum alienum ad quæſtionem poſtulat. *Taylor.* ad Orat. c. Theoc. t. iii. p. 530. l. 8. *Edit. Cantab.*

[2] ἐπὶ ποίας ἀρχῆς] Quo archonte, i. e. quo anno. *Reiſke.*

Digitized by Google

καὶ πάλαι πονηροὶ τῶν Θετταλῶν, καὶ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ προφάσεις εὐλόγους εἰλήφεσαν· ἢ γὰρ αὐτοὺς εἰσφέρειν καὶ ξένους τρέφειν ἔφασαν δεῖν, καὶ ζημιοῦν τοὺς μὴ ταῦτα ποιοῦντας· ἢ ἐκεῖνον αἱρεῖσθαι. Τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ᾑρέθη γὰρ ἐκ τούτων ἡγεμών· καὶ μετὰ ταῦτ᾽ εὐθὺς [1] ὁ Φίλιππος δύναμιν συλλέξας, καὶ παρελθὼν ὡς ἐπὶ τὴν Κιῤῥαίαν, ἐῤῥῶσθαι φράσας πολλὰ [καὶ] Κιῤῥαίοις καὶ Λοκροῖς, τὴν Ἐλάτειαν καταλαμβάνει. Εἰ μὲν οὖν μὴ μετέγνωσαν εὐθὺς, ὡς τοῦτ᾽ εἶδον, οἱ Θηβαῖοι, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν ἐγένοντο, ὥσπερ [2] σκηπτὸς ἢ χειμάῤῥους ἂν ἅπαν τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πόλιν εἰσέπεσε· νῦν δὲ τότε γ᾽ ἐξαίφνης ἐπέσχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, μάλιστα μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεῶν τινος εὐνοίᾳ πρὸς ὑμᾶς· εἶτα μέντοι, καὶ ὅσον καθ᾽ ἕνα ἄνδρα, καὶ δι᾽ ἐμέ. Δὸς δέ μοι τὰ δόγματα ταῦτα, καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς ἕκαστα πέπρακται, ἵν᾽ εἰδῆτε, ἡλίκα πράγματα ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ταράξασα αὕτη, δίκην οὐκ ἔδωκε. Λέγε μοι τὰ δόγματα.

να΄. ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

ΕΠΙ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις, καὶ τοῖς Συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων,

[1] ὁ Φίλιππος] Ista interposuit Reiskius ex MSS. et pari modo, versu 9, addidit ὡς τοῦτ᾽ εἶδον.

[2] σκηπτὸς ἢ] Ita hunc locum restitui vult *Toupius*, ex Aristide, t. ii. p. 445. *Edit. Jebb.* Vide eum ad Longin. §. 10. Antea deerant istæ voces.

Digitized by Google

[1] καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐπειδὴ Ἀμφισσεῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν χώραν, καὶ σπείρουσι, καὶ βοσκήμασι κατανέμουσιν, ἐπελθεῖν τοὺς Πυλαγόρας, καὶ τοὺς Συνέδρους, καὶ στήλαις διαλαβεῖν τοὺς ὅρους, καὶ ἀπειπεῖν τοῖς Ἀμφισσεῦσι τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπιβαίνειν.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ.

ΕΠΙ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις, καὶ τοῖς Συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἀμφίσσης τὴν ἱερὰν χώραν κατανειμάμενοι γεωργοῦσι, καὶ βοσκήματα νέμουσι, καὶ κωλυόμενοι τοῦτο ποιεῖν, ἐν τοῖς ὅπλοις παραγενόμενοι, τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον κεκωλύκασι μετὰ βίας, τινὰς δὲ καὶ τετραυματίκασι, καὶ τὸν στρατηγὸν τὸν ᾑρημένον τῶν Ἀμφικτυόνων, Κόττυφον, τὸν Ἀρκάδα, πρεσβεῦσαι πρὸς Φίλιππον, τὸν Μακεδόνα, καὶ ἀξιοῦν, ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι, καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὅπως μὴ περιΐδῃ ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν Ἀμφισσέων τὸν θεὸν πλημμελούμενον· καὶ [2] διότι αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἱροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων.

[1] καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων] Hæc verba addidi. (ex MSS.) Erant ergo tres ordines: οἱ πυλαγόραι, magiſtratus quaſi; οἱ σύνεδροι, aſſeſſores, quaſi conſiliarii Pylagorarum, aut ſenatores, nullo munere fungentes; denique τὸ κοινὸν, plebs. Neutri ſoli per ſe ſine alteris quicquam valebant, neque optimates ſine plebe, neque plebs ſine illis. *Reiſke.*

[2] διότι] ἀντὶ τοῦ ὅτι; quod et in *Iſocratiſo Archidamo* notavi. *Wolſius.*

Digitized by Google

Λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς ταῦτ' ἐγίγνετο· εἰσὶ γὰρ καθ' οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. Λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ.

ΑΡΧΩΝ Μνησιθείδης, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ.

Δὸς δή μοι τὴν ἐπιστολὴν, ἥν, ὡς οὐχ ὑπήκουον οἱ Θηβαῖοι, πέμπει πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος· ἵν' εἰδῆτε καὶ ἐκ ταύτης σαφῶς, ὅτι τὴν μὲν ἀληθῆ πρόφασιν τῶν πραγμάτων, τὸ, ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ ὑμᾶς πράττειν, ἀπεκρύπτετο· κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσι δόξαντα ποιεῖν προσεποιεῖτο. Ὁ δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφάσεις παραδοὺς αὐτῷ, οὗτος ἦν. Λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Πελοποννησίων τῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς [2] Δημιουργοῖς, καὶ τοῖς Συνέδροις, καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις πᾶσι, χαίρειν. Ἐπειδὴ Λοκροὶ, οἱ καλούμενοι Ὀζόλαι, κατοικοῦντες ἐν Ἀμφίσσῃ, πλημμελοῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς, καὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἐρχόμενοι μεθ' ὅπλων λεηλατοῦσι· βούλομαι τῷ θεῷ μεθ' ὑμῶν βοηθεῖν, καὶ ἀμύνασθαι τοὺς παραβαίνοντάς τι τῶν ἐν ἀνθρώποις εὐσεβῶν. Ὥστε συναντᾶτε μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Φω-

[2] Δημιουργοῖς] Τοῖς ἄρχουσιν, ἢ δημαγωγοῖς. Nam magistratibus apud alias civitates alia et nomina fuerunt. *Wolfius.*

Digitized by Google

ἴδια, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τετταράκοντα, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς Λῴου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν· ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, Βοηδρομιῶνος· ὡς δὲ Κορίνθιοι, Πανέμου. [1] Τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι, πανδημεὶ χρησόμεθα, τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν μὴ κειμένοις, ἐπιζημίοις. Εὐτυχεῖτε.

νϛ΄. Ὁρᾶτ' ὅτι φεύγει μὲν τὰς ἰδίας προφάσεις, εἰς δὲ τὰς Ἀμφικτυονικὰς καταφεύγει; Τίς οὖν ὁ ταῦτα συμπαρασκευάσας αὐτῷ; Τίς ὁ τὰς προφάσεις ταύτας ἐνδούς; Τίς ὁ τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων μάλιστα αἴτιος; οὐχ οὗτος; Μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περιιόντες, ὡς ὑφ' ἑνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἡ Ἑλλὰς ἀνθρώπου· οὐχ ὑφ' ἑνός, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν καὶ πονηρῶν τῶν παρ' ἑκάστοις, ὦ γῆ καὶ θεοί, ὧν εἷς οὗτός ἐστιν· ὅν, εἰ μηδὲν εὐλαβηθέντα τἀληθὲς εἰπεῖν δέοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῶν μετὰ ταῦτα ἀπολωλότων ἁπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων, τόπων, πόλεων. Ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων κακῶν αἴτιος· ὃν ὅπως ποτὲ οὐκ εὐθὺς ἰδόντες ἀπεστράφητε, θαυμάζω· πλὴν πολύ τι σκότος, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας. Συμβέβηκε τοίνυν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ πεπραγμένων ἁψαμένῳ, εἰς ἃ τούτοις ἐναντιούμενος αὐτὸς πεπολίτευμαι, ἀφῖχθαι· ἃ πολλῶν μὲν ἕνεκα, εἰκότως ἀκούσετέ μου, μάλιστα δ'

[1] Τοῖς δὲ μὴ ad ἐπιζημίοις] Locum hunc prorſus deſperatum, quem ſanare cum non poſſem, reliqui, qualem inveni, ait Reiſkius. Si qui vero ignorare nolint, quid tentarint docti viri, adeant Taylorum.

Digitized by Google

ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε· ὁρῶν γὰρ ἐγὼ Θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς, ὑπὸ τῶν τοῦ Φιλίππου προδιδόντων, καὶ διεφθαρμένων παρ' ἑκατέροις, ὃ μὲν ἦν ἀμφοτέροις φοβερόν, καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον, τὸ τὸν Φίλιππον ἐᾶν αὐξάνεσθαι παρορῶντας, καὶ οὐδὲ καθ' ἓν φυλαττομένους, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ προσκρούειν ἀλλήλοις ἑτοίμως ἔχοντας, ὅπως τοῦτο μὴ γένηται, παρατηρῶν διετέλουν· οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης μόνον ταῦτα συμφέρειν ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδὼς Ἀριστοφῶντα, καὶ πάλιν Εὔβουλον, πάντα τὸν χρόνον βουλομένους πρᾶξαι [1] ταύτην τὴν φιλίαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς, [2] εἰς τοῦθ' ὁμογνωμονοῦντας ἀεί· οὓς σὺ ζῶντας μὲν, ὦ κίναδος, κολακεύων παρηκολούθεις, τεθνεώτων δ' οὐκ αἰσθάνῃ κατηγορῶν. Ἃ γὰρ περὶ Θηβαίων ἐπιτιμᾷς ἐμοί, ἐκείνων πολὺ μᾶλλον, ἢ ἐμοῦ, κατηγορεῖς, τῶν πρότερον, ἢ ἐγώ, ταύτην τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων. Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι, ὅτι τὸν ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον τούτου μὲν ποιήσαντος, συμπερανα-μένων δὲ τῶν ἄλλων τῶν συνεργῶν αὐτοῦ [3] τὴν πρὸς τοὺς

[1] ταύτην τὴν φιλίαν] Athenienfium cum Thebanis. *Reiſke.*

[2] εἰς] Addidit Reifkius ex MSS.

[3] τὴν] Malim, διὰ τήν. Nefcio quoque, an ἡμετέραν addendum fit, ut fit διὰ τὴν ἡμετέραν πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔχθραν: nam alias pendent hi accufativi, quoniam συμπεραναμένων ad πόλεμον refertur. *Reiſke.*

Digitized by Google

Θηβαίους ἔχθραν, συνέβη τὸν Φίλιππον ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς, οὗπερ ἕνεκα τὰς πόλεις οὗτοι συνέκρουον· καὶ εἰ μὴ προεξανέστημεν μικρὸν, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν· οὕτω μέχρι πόῤῥω προήγαγον οὗτοι τὸ πρᾶγμα. Ἐν οἷς δὲ ἦτε ἤδη τὰ πρὸς ἀλλήλους, τουτωνὶ τῶν ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τῶν ἀποκρίσεων, εἴσεσθε. Καί μοι λέγε ταῦτα, λαβών.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος, φυλῆς πρυτανευούσης Ἐρεχθηΐδος, βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμη· ἐπειδὴ Φίλιππός τινας μὲν κατείληφε πόλεις τῶν ἀστυγειτόνων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παρασκευάζεται παραγίγνεσθαι, παρ' οὐδὲν ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας συνθήκας, καὶ τοὺς ὅρκους λύειν ἐπιβάλλεται, καὶ τὴν εἰρήνην, παραβαίνων τὰς κοινὰς πίστεις· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν, μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν, καὶ τὰς συνθήκας· εἰ δὲ μὴ, πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει, καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι, μέχρι τοῦ Θαργηλιῶνος μηνός. Ἡρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Σίμος Ἀναγυράσιος, Εὐθύδημος Φλυάσιος, Βουλαγόρας Ἀλωπεκῆθεν.

ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΕΠΙ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς Μουνυχιῶνος ἕνῃ καὶ

νέα, Πολεμάρχου γνώμη· ἐπειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλλοτριότητα Θηβαίους πρὸς ἡμᾶς ἐπιβάλλεται καταστῆσαι, παρεσκεύασται δὲ καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι πρὸς τοὺς ἔγγιστα τῆς Ἀττικῆς παραγίγνεσθαι τόπους, παραβαίνων τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρχούσας αὐτῷ συνθήκας· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, πέμψαι πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχάς, ὅπως ἐνδεχομένως ὁ δῆμος βουλεύσηται· καὶ γὰρ νῦν [1] οὐ κέκρικε βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων. Ἡρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Νέαρχος Σωσινόμου, Πολυκράτης Ἐπίφρονος, καὶ κῆρυξ Εὔνομος Ἀναφλύστιος ἐκ τοῦ δήμου. Λέγε δὴ καὶ τὰς ἀποκρίσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. Ἣν μὲν ἀπαρχῆς ἔχετε πρὸς ἡμᾶς αἵρεσιν οὐκ ἀγνοῶ, καὶ τίνα σπουδὴν ποιεῖσθε, προσκαλέσασθαι βουλόμενοι Θετταλούς, καὶ Θηβαίους, ἔτι δὲ καὶ Βοιωτούς. Βέλτιον δὲ αὐτῶν φρονούντων, καὶ μὴ βουλομένων ἐφ' ὑμῖν ποιήσασθαι τὴν ἑαυτῶν αἵρεσιν, ἀλλὰ

[1] οὐ κέκρικε βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων] Ad verbum ſonat, P. A. decrevit non ſuccurrere, in re id quidem nulla de tolerabilibus. Βοηθεῖν eſt Demoſtheni, *copias aliquo mittere hoſti obſtituras.* Eſt ergo ſententia, decreviſſe P. A. adhuc quidem, quicquid agat inſtituatque Philippus, quod quidem tolerabile ſit, in eo non adverſari, neque id, miſſis copiis, diſturbare. Vel poteſt quoque ſic accipi, decreviſſe P. A. nullum capere conſilium, quo ſuæ ſaluti tutelæque finium ſuorum provideat, dummodo tolerabiles ſint, quas Philippus ferat, conditiones. *Reiſke.*

Digitized by Google

κατὰ τὸ συμφέρον ἱστάμενοι, νῦν ἐκ ὑποστροφῆς ἀποστείλαντες ὑμεῖς πρὸς μὲ πρέσβεις καὶ κήρυκα, συνθηκῶν μνημονεύετε, καὶ τὰς ἀνοχὰς αἰτεῖσθε, κατ' οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πεπληγμένοι. Ἐγὼ μέντοι ἀκούσας τῶν πρεσβευτῶν, συγκατατίθεμαι τοῖς παρακαλουμένοις, καὶ ἕτοιμός εἰμι ποιεῖσθαι τὰς ἀνοχὰς, ἄν περ τοὺς οὐκ ὀρθῶς συμβουλεύοντας ὑμῖν παραπέμψαντες, τῆς προσηκούσης ἀτιμίας ἀξιώσητε. Ἔρρωσθε.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΟΙΣ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Μακεδόνων Φίλιππος, Θηβαίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. Ἐκομισάμην τὴν παρ' ὑμῶν ἐπιστολὴν, δι' ἧς μοι τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανεοῦσθε. Πυνθάνομαι μέντοι, διότι πᾶσαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι προσφέρονται φιλοτιμίαν, βουλόμενοι ὑμᾶς συγκαταίνους γενέσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν παρακαλουμένοις. Πρότερον μὲν οὖν ὑμῶν κατεγίγνωσκον, ἐπὶ τῷ μέλλειν πείθεσθαι ταῖς ἐκείνων ἐλπίσι, καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει· νῦν δ' ἐπιγνοὺς ὑμᾶς τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐζητηκότας ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον, ἢ ταῖς ἑτέρων ἐπακολουθεῖν γνώμαις, ἥσθην· καὶ μᾶλλον ὑμᾶς ἐπαινῶ κατὰ πολλὰ, μάλιστα δ' ἐπὶ τῷ βουλεύσασθαι περὶ τούτων ἀσφαλέστερον, καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἐν εὐνοίᾳ. Ὅπερ οὐ μικρὰν ὑμῖν οἴσειν ἐλπίζω ῥοπὴν, ἐάνπερ ἐπὶ ταύτης μένητε τῆς προθέσεως. Ἔρρωσθε.

νγ'. Οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, καὶ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι καὶ

ταῖς ἀποκρίσεσιν, ἧκεν ἔχων τὴν δύναμιν, καὶ τὴν Ἐλάτειαν κατέλαβεν, ὡς [1] οὐδ' ἄν, εἴ τι γένοιτο, ἔτι συμπνευσάντων ὑμῶν καὶ τῶν Θηβαίων. Ἀλλὰ μὴν τὸν τότε συμβάντα ἐν τῇ πόλει θόρυβον ἴστε μὲν ἅπαντες· μικρὰ δ' ἀκούσατε ὅμως, αὐτὰ τὰ ἀναγκαιότατα. [2] Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς Πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατείληπται· καὶ μετὰ ταῦτα οἱ μὲν, εὐθὺς ἐξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦντες, τούς τ' ἐκ τῶν σκηνῶν, τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν, ἐξεῖργον, καὶ τὰ [3] γέρρα ἐνεπίμπρασαν· οἱ δὲ τοὺς στρατηγοὺς μετεπέμποντο, καὶ τὸν σαλπιγκτὴν ἐκάλουν, καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, οἱ μὲν Πρυτάνεις τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον· ὑμεῖς δ' εἰς τὴν ἐκκλη-

[1] οὐδ' ἂν, εἴ τι γένοιτο] Nunquam; nullo pacto, quicquid tamen novum et insperatum incideret, fore, ut vos rursus cum Thebanis conspiretis, et causam communem faciatis. Certus ergo fidei Thebanorum erga se securus ibat ad Elateam occupandum, bene gnarus, nullum fore casum fortunæ, nullam superbiam et injuriam erga Thebanos suam, quamvis duriter et serviliter eos tractaret, quæ posset eorum animos a se abalienare, atque ad Athenienses reflectere. *Reiske.*

[2] Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν] Admirabilis narratio, ad quam digitum intendit summus Criticus, Longinus, §. 10. Vide Athenæum, l. v. init. Citat hunc locum Hermogenes frequenter, sc. pag. 284, 309, 312. *Edit. Crisp.* Adde Diodor. Sic. l. xvi. c. 84. Dionys. Halicar. t. ii. p. 198. *Edit. Hudson.* Taylor.

[3] γέρρα] Tabernæ erant in foro sitæ, in quibus sedentes opifices sellularii scruta et supellectilem domesticam a se domi fabricatam vendebant; hæ σκηναὶ appellabantur, *die Buden:* constructæ hæ erant, seu tribus e lateribus, et desuper tectæ cratibus vimineis, quæ γέρρα appellantur. Quoniam igitur illæ tabernæ cum suis

Digitized by Google

σίαν ἐπορεύεσθε· καὶ πρὶν ἐκείνην χρηματίσαι καὶ προβουλεῦσαι, πᾶς ὁ δῆμος [1] ἄνω καθῆτο· καὶ μετὰ ταῦτα ὡς εἰσῆλθεν ἡ βουλὴ, καὶ ἀπήγγειλαν οἱ Πρυτάνεις τὰ προσηγγελμένα ἑαυτοῖς, καὶ τὸν ἥκοντα παρήγαγον, κἀκεῖνος εἶπεν, ἠρώτα μὲν ὁ κῆρυξ, τίς ἀγορεύειν βούλεται; παρῄει δ' οὐδείς. Πολλάκις δὲ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατο οὐδεὶς, ἁπάντων μὲν τῶν στρατηγῶν παρόντων, ἁπάντων δὲ τῶν ῥητόρων, καλούσης δὲ [2] τῇ κοινῇ

quæque craticulis tam cito auferri non poterat, neceſſe tamen erat, ut protinus populus in foro conveniret, utpote illa nocte ibi in armis excubaturus, imperarunt prytanes, ut tabernis ignes injicerentur, qui tabernas momento citius abſumerent, et laborem crates auferendi bajulis compendifacerent. *Reiſke.*

[1] ἄνω καθῆτο] Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνεκαθέζετο, ut recte *Wolfius:* ſed cur ita intelligenda iſta verba ſint, aut non vidit, aut celavit. Feliciter ſane nodum eum expediſſe videtur interpres quidam Anglus, Portal. *Populus in concione coactus* SUPRA *ſedere dicitur, quia Pnyx, ubi conciones haberi ſolitæ ſunt, locus erat editus, (teſte Polluce,* l. VIII.) *juxta Acropolim. Et ingentem eo tempore metum Athenienſium animos invaſiſſe, vel ea res indicabit. Nam populus, qui alias vix aut mercede aut mulctis propoſitis in concionem cogi potuit, quique priuſquam de re aliqua apud ſe referretur, ſenatus præconſultum opperiri ſolebat, jam ſponte, et non expectato ſenatu, in curia ſua conſederat.* Hæc ille. At enim Diodorus Siculus, eandem rem enarrans, quam hic deſcribit noſter, populum ait in *Bacchi theatrum,* qui alter erat concioni habendæ ſolennis locus, hoc tempore concurriſſe: ὁ δὲ δῆμος ἅπας ἅμ' ἡμέρᾳ συνέδραμεν εἰς τὸ θέατρον. (lib. XVI. c. 84.) Quod ſi in illius ἀκριβείᾳ uſque adeo conquieſcamus oportet, eadem tamen explicatio valebit. Theatrum enim Dionyſiacum, quamvis ſubter arcem ſtetit, eidem tamen impoſitum clivo, urbem ſupereminuit; quod colligere licet ex Pauſaniæ et recentiorum, qui Athenas inviſerunt, narrationibus. *Stock.*

[2] τῇ κοινῇ—φωνῇ] Ita legit Reiſkius, pro κοινῆς φωνῆς, ex MSS. duobus.

Digitized by Google

τῆς πατρίδος φωνὴ τὸν ἐροῦνθ' ὑπὲρ σωτηρίας· ἣν γὰρ ὁ κῆρυξ κατὰ τοὺς νόμους φωνὴν ἀφίησι, ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. Καίτοι, εἰ μὲν τοὺς σωθῆναι τὴν πόλιν βουλομένους [1] παρελθεῖν ἔδει, πάντες ἂν ὑμεῖς, καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι, ἀναστάντες ἐπὶ τὸ βῆμα ἐβαδίζετε· πάντες γὰρ, εὖ οἶδ', ὅτι σωθῆναι αὐτὴν ἐβούλεσθε· εἰ δὲ τοὺς πλουσιωτάτους, οἱ τριακόσιοι· εἰ δὲ τοὺς ἀμφότερα ταῦτα, καὶ εὔνους τῇ πόλει καὶ πλουσίους, οἱ [μετὰ ταῦτα] τὰς μεγάλας [2] ἐπιδόσεις ἐπιδόντες· καὶ γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλούτῳ τοῦτ' ἐποίησαν. Ἀλλ', ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, οὐ μόνον εὔνουν καὶ πλούσιον ἄνδρα ἐκάλει, ἀλλὰ καὶ παρηκολουθηκότα τοῖς πράγμασιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ συλλελογισμένον ὀρθῶς, τίνος ἕνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος, καὶ τί βουλόμενος. Ὁ γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδὼς, μήτ' ἐξητακὼς πόρρωθεν ἐπιμελῶς, οὔτ' εἰ εὔνους ἦν, οὔτ' εἰ πλούσιος, οὐδὲν μᾶλλον ἔμελλεν ὅ, τι χρὴ ποιεῖν εἴσεσθαι, οὐδ' ὑμῖν ἕξειν συμβουλεύειν.

νδ'. Ἐφάνην τοίνυν οὗτος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγώ· καὶ παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ἅ μου δυοῖν ἕνεκ' ἀκούσατε προσέχοντες τὸν νοῦν· ἑνὸς μὲν, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι μόνος τῶν λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἐγὼ τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν

[1] παρελθεῖν] Sc. εἰς τὸ μέσον πρὸς τὸ εἰπεῖν. *Reiske.*

[2] ἐπιδόσεις] *Oblationes voluntariæ*, quæ, ut inquit Ulpianus, difficilibus reip. temporibus in ſenatu fiebant, bonis civibus certatim ſeſe ultro reip. offerentibus, ac modo pecuniam, modo triremem, modo alia, ut res videbatur poſcere, pollicentibus. *Sigonius*, de Rep. Athen. l. IV, c. 4. in fine.

Digitized by Google

ἐν τοῖς δεινοῖς οὐκ ἔλιπον, ἀλλὰ καὶ λέγων, καὶ γράφων, ἐξεταζόμην τὰ δέοντα ὑπὲρ ὑμῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς· ἑτέρου δὲ, ὅτι μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον, πολλῷ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πάσης πολιτείας ἔσεσθε ἐμπειρότεροι. Εἶπον τοίνυν, ὅτι τοὺς μὲν, ὡς ὑπαρχόντων Θηβαίων Φιλίππῳ φίλων, λίαν θορυβουμένους ἀγνοεῖν τὰ παρόντα πράγματα ἡγοῦμαι. Εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι, εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύγχανεν ἔχον, οὐκ ἂν αὐτὸν ἠκούομεν ἐν Ἐλατείᾳ [1] νῦν ὄντα, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ὁρίοις. Ὅτι μέντοι, ἵν' ἕτοιμα ποιήσηται τὰ [2] ἐν Θήβαις, ἥκει, σαφῶς ἐπίσταμαι. Ὡς δ' ἔχει ταῦτα, ἔφην, ἀκούσατέ μου. Ἐκεῖνος ὅσους ἢ πεῖσαι χρήμασι Θηβαίων, ἢ ἐξαπατῆσαι ἐνῆν, ἅπαντας ηὐτρέπισται· τοὺς δ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνθεστηκότας αὐτῷ, καὶ νῦν ἐναντιουμένους, οὐδαμῶς πεῖσαι δύναται. Τί οὖν βούλεται, καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφε; πλησίον δύναμιν δείξας, καὶ παραστήσας τὰ ὅπλα, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐπᾶραι, καὶ θρασεῖς ποιῆσαι, τοὺς δ' ἐναντιουμένους καταπλῆξαι, ἵν' ἢ συγχωρήσωσι φοβηθέντες, ἃ νῦν οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ βιασθῶσιν. Εἰ μὲν οὖν προαιρησόμεθα ἡμεῖς, ἔφην, ἐν τῷ παρόντι, εἴ τι δύσκολον πέπρακται Θηβαίοις πρὸς ἡμᾶς, τούτου μεμνῆσθαι, καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς, ὡς ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν οὖσι μερίδι, πρῶτον μέν, ἃ ἂν εὔξαιτο Φίλιππος, ποιήσομεν· εἶτα φοβοῦμαι, μή, προσδεξαμένων τῶν νῦν

[1] νῦν] Ita MSS. et ita Reiskius. Antea deerat.

[2] ἐν Θήβαις] Prætuli τῷ ἐν Θηβαίοις, ex MSS. *Reiske.*

Digitized by Google

ἀνθεστηκότων αὐτῷ, καὶ μιᾷ γνώμῃ πάντων Φιλιππισάντων, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔλθωσιν ἀμφότεροι. Ἂν μέντοι πεισθῆτέ μοι, καὶ πρὸς τῷ σκοπεῖν, ἀλλὰ μὴ φιλονεικεῖν, περὶ ὧν ἂν λέγω, γένησθε, οἶμαι καὶ τὰ δέοντα λέγειν δόξειν, καὶ τὸν ἐφεστηκότα τῇ πόλει κίνδυνον διαλύσειν. Τί οὖν φημι δεῖν; πρῶτον μὲν τὸν παρόντα ἐπανεῖναι φόβον· εἶτα μεταθέσθαι καὶ φοβεῖσθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων, (πολὺ γὰρ τῶν δεινῶν εἰσιν ἐγγύτεροι, καὶ προτέροις αὐτοῖς ὁ κίνδυνός [1] ἐστιν ἡμῶν)· ἔπειτα ἐξελθόντας Ἐλευσῖνάδε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καὶ τοὺς ἱππέας, δεῖξαι πᾶσιν ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντας, ἵνα τοῖς ἐν Θήβαις φρονοῦσι τὰ ὑμέτερα ἐξίσου γένηται τὸ παρρησιάζεσθαι περὶ τῶν δικαίων, εἰδόσιν, ὅτι, ὥσπερ τοῖς πωλοῦσι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα πάρεσθ' ἡ βοηθήσουσα δύναμις ἐν Ἐλατείᾳ, οὕτω τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι βουλομένοις ὑπάρχεθ' ὑμεῖς ἕτοιμοι, καὶ βοηθήσετε, [2] ἄν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. Μετὰ ταῦτα χειροτονῆσαι κελεύω δέκα πρέσβεις, καὶ ποιῆσαι τούτους κυρίους μετὰ τῶν στρατηγῶν, καὶ τοῦ, πότε δεῖ ἐκεῖσε [3] βαδίζειν, καὶ τῆς [4] ἐξόδου. Ἐπειδὰν δ' ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις

[1] ἐστιν ἡμῶν] Hæc duo vocabula addidi. *Reiske.*

[2] ἄν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ] De hac phrasi vide, supra, ad Æschin. pag. 45.

[3] βαδίζειν] Quando Legatos illuc oporteat proficisci. *Reiske.*

[4] ἐξόδου] De tempore modoque expeditionis, quando, et quantas numero copias exire oporteat in castra versus Thebas. Moschopulus etiam reddidit ἐκστρατείας. *Idem.*

Digitized by Google

εἰς Θήβας, πῶς [1] χρήσασθαι τῷ πράγματι παραινῶ; [2] τούτῳ πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν. Μὴ δεῖσθε Θηβαίων μηδὲν, αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρὸς, ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθε βοηθήσειν, ἐὰν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων μὲν ὄντων ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις, ἡμῶν δὲ ἄμεινον ἢ ἐκεῖνοι τὸ μέλλον προορωμένων· ἵν' ἐὰν μὲν δέξωνται ταῦτα, καὶ πεισθῶσιν ἡμῖν, καὶ, ἃ βουλόμεθα, ὦμεν διῳκημένοι, καὶ μετὰ προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν· ἐὰν δ' ἄρα μὴ συμβῇ κατατυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲν ἑαυτοῖς ἐγκαλῶσιν, ἄν τι νῦν ἐξαμάρτωσιν· ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν, μηδὲ ταπεινὸν, ᾖ πεπραγμένον.

νε'. Ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν κατέβην· συνεπαινεσάντων δὲ πάντων, καὶ οὐδενὸς εἰπόντος ἐναντίον οὐδὲν, [3] οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐδ' ἔγραψα

[1] χρήσασθαι] Ita correxi pro χρῆσθαι: quomodo tractare negotium præcipio. *Reiske.*

[2] τούτῳ πάνυ μοι κ. τ. λ.] Non redundat μοὶ, neque solummodo, ut alias sæpe, *velim, quæso,* significat, sed hoc, τούτῳ τῷ μέρει τοῦ ἐμοῦ λόγου, huic parti meæ disputationis attendite. *Idem.*

[3] οὐκ εἶπον κ. τ. λ.] Schema notabile, et a multis certatim laudatum. Climax, *quod Græci vocant, adscensus nominetur a nobis. Malo enim adscensum, quam scalam, aut Gradiculos, ut quidam, dicere. Est autem figura perquam decora, et a* Demosthene *commendata: in qua postremum quodque verbum in priore membro aut parte aliqua Elocutionis positum in inferiorem rursus assumptum injicitur: atque ita velut gradibus quibusdam connectitur oratio, ad hunc modum: (ponam enim ipsum* Demosthenicum *versum)* et non dixi hæc quidem, non autem scripsi: nec scripsi quidem, non profectus sum autem ad legationem: nec profectus quidem, non persuasi autem Thebanis. *Hic animadvertis, quanto elatius dicta sint, quam si simpliciter enunciasset:* et dixi hæc, et scripsi, et in legationem profectus

Digitized by Google

μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον, καὶ ἔδωκ' ἐμαυτὸν ὑμῖν ἁπλῶς εἰς τοὺς περιεστηκότας τῇ πόλει κινδύνους. Καί μοι φέρε τὸ ψήφισμα, τὸ τότε γενόμενον· καίτοι, τίνα βούλει σε, Αἰσχίνη, καὶ τίνα ἐμαυτὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶναι θῶ; Βούλει ἐμαυτὸν μὲν, ὃν ἂν σὺ λοιδορούμενος καὶ διασύρων καλέσαις, Βάταλον; σὲ δὲ μηδὲ ἥρωα τὸν τυχόντα, ἀλλὰ τούτων τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κρεσφόντην, ἢ Κρέοντα, ἢ ὃν ἐν Κολυττῷ ποτε Οἰνόμαον κακῶς ὑποκρινόμενος ἐπέτριψας; Τότε τοίνυν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ὁ Παιανιεὺς ἐγὼ [1] Βάταλος Οἰνομάου τοῦ Κοθωκίδου σοῦ πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ πατρίδι. Σὺ μέν γε οὐδὲν οὐδαμοῦ χρήσιμος ἦσθα, ἐγὼ δὲ πάντα, ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην, ἔπραττον. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.

ΕΠΙ ἄρχοντος Ναυσικλέους, φυλῆς Πρυτανευούσης Αἰαντίδος, Σκιῤῥοφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν· ἐπειδὴ Φίλιππος ὁ Μα-

ſum, et perſuaſi Thebanis. Aquila Romanus, p. 21. Confer Quintilianum, l. IX. c. 3. Demetrium Phalereum, §. 284. Hermog. p. 297. Dionyſ. Halicarnaſſ. t. ii. p. 14. *Edit. Hudſon.* In quibus omnibus hoc comma Demoſthenis aut *vertitur*, aut *illuſtratur*. Adde Cicer. ad Heren. l. IV. c. 25. *Taylor.*

[1] Βάταλος] *Effœminatus, cinædus.* Æſch. de Falſ. Leg. ἐν παισὶ μὲν γὰρ ὢν ἐκλήθη, δι' αἰσχρουργίαν τινὰ, ἢ κιναιδίαν, Βάταλος. *Stock.*

Digitized by Google

κεδόνων βασιλεὺς, ἔν τε τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ παραβαίνων φαίνεται τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης, ὑπεριδὼν τοὺς ὅρκους, καὶ τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι νομιζόμενα εἶναι δίκαια, καὶ πόλεις [1] παραιρεῖται οὐδὲν αὐτῷ προσηκούσας, τινὰς δὲ, καὶ Ἀθηναίων οὔσας, δορυαλώτους πεποίηκεν, οὐδὲν προαδικηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων· ἔν τε τῷ παρόντι ἐπιπολὺ προάγει, τῇ τε βίᾳ, καὶ τῇ ὠμότητι· καὶ γὰρ Ἑλληνίδας πόλεις, ἃς μὲν ἐμφρούρους ποιεῖ, καὶ τὰς πολιτείας καταλύει, τινὰς δὲ καὶ ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει, εἰς ἐνίας δὲ καὶ ἀντὶ Ἑλλήνων βαρβάρους κατοικίζει, ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς τάφους ἐπάγων, οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, οὔτε τοῦ τρόπου, καὶ τῇ νῦν αὐτῷ παρούσῃ τύχῃ κατακόρως χρώμενος, ἐπιλελησμένος ἑαυτοῦ, ὅτι ἐκ μικροῦ καὶ τοῦ τυχόντος γέγονεν ἀνελπίστως μέγας· καὶ ἕως μὲν πόλεις ἑώρα παραιρούμενον αὐτὸν βαρβάρους καὶ [2] ἰδίας, ὑπελάμβανεν [3] ἔλαττον εἶναι ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι· νῦν δὲ ὁρῶν Ἑλληνίδας πόλεις, τὰς μὲν ὑβριζομένας, τὰς δὲ ανα-

[1] παραιρεῖται] Ita noſter c. Æſchin. de Falſ. Leg. p. 206. lin. 10. *Edit. Cantab.* νῦν δ' ἤδη καὶ τὴν ἐλευθερίαν παραιρεῖται. *Taylor.*

[2] ἰδίας] Idem atque *αὐτονόμους, ſui juris, nullo fœderis jure cum Græcis ſociatas.* Ita ſentit *Tourrellius.* Idem.

Ibid.] Schedæ Scrimgeri, οὐκ ἰδίας, i. e. neque proprias Athenienſium, in jure atque poteſtate eorum ſit, *die nicht ihre Unterthanen ſind.* Reiſke.

[3] ἔλαττον] Subaudi, τοῦ ἐγκαλεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι. *Idem.*

Digitized by Google

στάτους γιγνομένας, δεινὸν ἡγεῖται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης, τὸ περιορᾷν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. Διὸ [1] δέδοκται τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς θεοῖς, καὶ ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν, καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐνθυμηθεῖσι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, διότι περὶ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν διατηρεῖν, ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα, διακοσίας ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν θάλατταν, καὶ τὸν ναύαρχον ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγὸν, καὶ τὸν ἵππαρχον, τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις Ἐλευσῖνάδε ἐξάγειν· πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πρῶτον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους, διὰ τὸ ἐγγυτάτω εἶναι τὸν Φίλιππον τῆς ἐκείνων χώρας· παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς, μηδὲν καταπλαγέντας τὸν Φίλιππον, ἀντέχεσθαι τῆς ἑαυτῶν καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας· καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων δῆμος, οὐδὲν μνησικακῶν, εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, βοηθήσει, καὶ δυνάμεσι, καὶ χρήμασι, καὶ βέλεσι, καὶ ὅπλοις, εἰδὼς, [ὅτι καὶ] αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας, οὖσιν Ἕλλησι, καλὸν· ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλου ἀνθρώπου ἄρχεσθαι, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι, ἀνάξιον εἶναι καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων δόξης, καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Ἔτι δὲ, οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶναι ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον, οὔτε τῇ συγγενείᾳ, οὔτε τῷ ὁμοφυ-

[1] δέδοκται] Δεδόχθαι arbitror. Vide annotata, ad pag. 20, n. 2. *Taylor*.

Digitized by Google

λῳ. Ἀναμιμνήσκεται δὲ καὶ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτοῦ εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας, ἀποστερουμένους ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς, κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πειρωμένους τοῖς Ἡρακλέους ἐγγόνοις· καὶ τὸν Οἰδίπουν, καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου ἐκπεσόντας, ὑπεδεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα πρὸς Θηβαίους. Διόπερ οὐδὲ νῦν ἀποστήσεται ὁ Ἀθηναίων δῆμος τῶν Θηβαίοις τε καὶ ἄλλοις Ἕλλησι συμφερόντων· συνθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν, καὶ ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι, καὶ ὅρκους δοῦναι καὶ λαβεῖν. Πρέσβεις, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, Ὑπερείδης Κλεάνδρου Σφήττιος, Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φρεάρριος, Δημοκράτης Σωφίλου Φλυεύς, Κάλλαισχρος Διοτίμου Κοθωκίδης.

νϛ'. Αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ, καὶ κατάστασις πρώτη· τὰ πρὸ τούτων, εἰς ἔχθραν, καὶ μῖσος, καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηγμένων ὑπὸ τούτων. [1] Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος. Ἦν

[1] Τοῦτο τὸ ψήφισμα] De numero oratorio hujus commatis, et Rhythmo Dactylico, agit Longinus ſatis liberaliter, §. 38. Laudat Hermogenes, pp. 259. 299. 372. Demetrius Phaler. §. 287. Confer Clarkium, ad Homer. Iliad. β'. ver. 537. *Taylor.*

Ibid.] De hoc loco, et de re Rhythmica in univerſum, vide Reverendum admodum Virum erudite atque ſolerter differentem in tractatu, qui inſcribitur, *De Rhythmo Græcorum Liber Singularis. Oxon.* 1789.

Digitized by Google

μὲν τοίνυν τοῦ [1] δικαίου πολίτου τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον, μὴ νῦν ἐπιτιμᾶν. Ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης, ἐν οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐοικότες, ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρουσιν· ὁ μὲν γὰρ πρὸ τῶν πραγμάτων γνώμην ἀποφαίνεται, καὶ δίδωσιν αὑτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πεισθεῖσι, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ, σιγήσας ἡνίκ' ἔδει λέγειν, ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο [2] βασκαίνει. Ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, τοῦ γε φροντίζοντος ἀνδρὸς τῆς πόλεως, καὶ τῶν δικαίων λόγων. Ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι, ὥστε, ἂν νῦν ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο ἐνῆν, πλὴν ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. Εἰ γάρ ἐσθ' ὅ, τι τις νῦν ἑώρακεν, ὃ συνήνεγκεν ἂν τότε πραχθὲν, τοῦτ' ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν· εἰ δὲ μήτ' ἔστι, μήτε ἦν, μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί τὸν σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; οὐ τῶν φαινομένων καὶ ἐνόντων τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; Τοῦτο τοίνυν ἐποίησα, τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, τίς ἀγορεύειν βούλεται; οὐ, τίς αἰτιᾶσθαι περὶ τῶν παρεληλυθότων; οὐδὲ, τίς ἐγγυᾶσ-

[1] δικαίου πολίτου] Supra ad Æſchinem, pag. 98. Adde lin. 10. hujuſce pag. *Taylor.*

[2] βασκαίνει] Suidas in v. Harpocr. Magiſter, Ammonius, quorum plerique ad hunc locum reſpiciunt. Sed *Suidas* corrigendus eſt ex *Magiſtro:* Βασκαίνω οὐ μόνον ἀντὶ τοῦ φθονῶ, ὅπερ πρὸς δοτικὴν συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ μέμφομαι καὶ διαβάλλω παρὰ τοῖς παλαιοῖς εὕρηται, καὶ συντάσσεται πρὸς αἰτιατικήν. Vide, quantum hæc præſtant iis, quæ *Suidas* habet, conſulto prius hoc Demoſthenis loco. *Taylor.*

Digitized by Google

θαι τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι; Σοῦ δ' ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένου, ἐγὼ παρελθὼν ἔλεγον. Ἐπειδὴ δὲ οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον, εἰπέ· τίς ἢ [1] λόγος, ὅντινα ἐχρῆν εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων, ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία, τίς πρᾶξις, ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει με ἀγαγεῖν τουτουσί;

νζ'. Ἀλλὰ μὴν, τὸ μὲν παρεληλυθὸς ἀεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφεῖται, καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμοῦ βουλήν· τὸ δὲ μέλλον, ἢ τὸ παρὸν, τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν ἀπαιτεῖ. Τότε τοίνυν τὰ μὲν ἔμελλεν, ὡς ἐδόκει, τῶν δεινῶν, τὰ δ' ἤδη παρῆν· ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν μου σκόπει τῆς πολιτείας, μὴ τὰ [2] συμβάντα συκοφάντει. Τὸ μὲν γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῇ, πάντων γίγνεται· ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ τὴν τοῦ συμβούλου διάνοιαν δηλοῖ. Μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμὸν θῇς, εἰ κρατῆσαι συνέβη Φιλίππῳ τῆς μάχης· ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Ἀλλ' ὡς οὐχ ἅπαντα, ὅσα ἐνῆν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν, εἱλόμην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπιμελῶς ἔπραξα, καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ὡς οὐ καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματα ἐνεστησάμην, καὶ ἀναγκαῖα, ταῦτά μοι δεῖξον, [3] καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει

[1] λόγος] Ratio, via, modus agendi, institutum, acri et subtili meditatione excogitatum. *Reiske.*

[2] συμβάντα] Ita potius, ut MSS. quidam habent, quam συμβαίνοντα. *Taylor.*

[3] καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει μου] Et tum demum me accusa, posteaquam scil. ea demonstraveris, quae abs te mihi postulo demonstrari. *Reiske.*

μου. Εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπτὸς, ἢ χειμὼν, μὴ μόνον ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, μείζων γέγονε, τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ἐπὶ σωτηρίᾳ πράξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον, ἀφ' ὧν ὑπελάμβανε σωθήσεσθαι, εἶτα χειμῶνι χρησαμένου, καὶ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν, ἢ καὶ συντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῷτο. Ἀλλ' οὔτ' ἐκυβέρνων τὴν ναῦν, φήσειεν ἄν· ὥσπερ οὐδ' ἐστρατήγουν ἐγὼ, οὔτε τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. Ἀλλ' ἐκεῖνο λογίζου, καὶ ὅρα, εἰ μετὰ Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις [1] οὕτως εἵμαρτο πρᾶξαι, τί χρῆν προσδοκᾷν, εἰ μηδὲ τούτους ἔσχομεν συμμάχους, ἀλλὰ Φιλίππῳ προσέθεντο, ὑπὲρ οὗ τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; Καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς τῆς μάχης γεγενημένης, τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέστη τὴν πόλιν, τί ἂν, εἴ που τῆς χώρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος συνέβη, προσδοκῆσαι χρῆν; [2] Ἆρ' οἶ-

[1] οὕτως εἵμαρτο πρᾶξαι] Scholiastes, δυστυχῆσαι. Nonnunquam utuntur Græci, in designanda calamitate, verbo πρᾶξαι simpliciter posito, mali ominis voce κακῶς omissa. Sic Herodotus, l. IV. c. 77. postquam triste fatum narrasset Anacharsidis, inquit, οὗτος μὲν οὕτω δὴ ἔπρηξε. De Syracusanis navali prælio superatis Thucydides, l. VII. c. 24. κατὰ τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπράγεσαν. *Valcken.* ad Herod. l. iii. c. 25.

[2] Ἆρ' οἴεσθε ὅτι νῦν μὲν στῆναι] Correxi de meo, ἆρ' οἴεσθε ἔτι νῦν ἂν στῆναι, quanquam nunc mallem συστῆναι a me prælatum fuisse. Sed tum nondum noram, Marcellinum hujus lectionis auctorem esse. *Putatisne adhuc futurum, aut licitum vel datum vobis a diis esse, ut unis locis consistatis, quomodo nunc adhuc facitis.* Reiske.

Digitized by Google

εσθε ἔτι νῦν ἂν στῆναι, συνελθεῖν, ἀναπνεῦσαι; Πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει· [1]τότε δέ· ἀλλ' οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἅ γε μηδ' εἰς πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινος εὔνοια, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.

νη'. Ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι, τὰ πολλά, πρὸς ὑμᾶς, ἄνδρες δικασταί, καὶ τοὺς περιεστηκότας ἔξωθεν, καὶ ἀκροωμένους· ἐπεὶ πρός γε τοῦτον αὐτόν, τὸν κατάπτυστον, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει [2] μοι λόγος. Εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι πρόδηλα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ' ἐβουλεύετο ἡ πόλις περὶ τούτων, τότ' ἔδει [3] σε προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προῄδεις, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις· ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγώ σου; τοσοῦτον γὰρ ἀμείνων ἐγώ σου πολίτης γέγονα εἰς αὐτὰ ταῦτα ἃ λέγω, καὶ οὔπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι, ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν, οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας

[1] τότε] Cum Aposiopesi, hoc modo: νῦν ἐνῆν στῆναι κ. τ. λ. τότε δὲ —ἀλλ' οὐκ ἄξιον εἰπεῖν κ. τ. λ. Scilicet νῦν, *in hoc casu*, τότε, *in isto*. Νῦν, *ut res ceciderunt*, τότε, *ut potuissent*. Ita p. 107. *Markland.*

Ibid.] Interrogatio est mirabundi et suspensi: tunc autem—scil. dic mihi, quid futurum fuisset, quid evenisset. Est aposiopesis. Ipse orator se comprimit, dicens, ἀλλ' οὐκ ἄξιον, verum piget pudetque ea commemorare, quorum ne gustu quidem nos imbuit numinis benevolentia. Nam, pro ἅ γε μηδὲ πεῖραν, dedi, ἅ γε μηδ' εἰς πεῖραν, ne periculi vel experimenti quidem ergo. Potest quoque cum *Aug*. quarto legi, ὧν γε μηδὲ πεῖραν. *Reiske.*

[2] μοὶ] Addunt MSS. tres. *Taylor.*

[3] σὲ] Addunt *Paris*. sept. et *Bavar*. sed in hoc erat versui superscriptum. *Reiske.*

ἴδιον, οὐδ᾽ ὑπολογισάμενος. Σὺ δὲ οὔτε ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων, οὐ γὰρ ἂν [1] τούτοις ἐχρῶντο, οὔτε εἰς ταῦτα χρήσιμον οὐδὲν σεαυτὸν παρέσχες. Ὅπερ δ᾽ ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσειε τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασαι, καὶ ἅμα Ἀρίστρατος ἐν Νάξῳ, καὶ Ἀριστόλαος ἐν Θάσῳ, οἱ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους, καὶ Ἀθήνησιν Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. Καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα ἐνευδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον οὗτός ἐστι δίκαιος, ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου· καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ, καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. Δηλοῖς δὲ καὶ ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ποιεῖς, καὶ πολιτεύῃ, καὶ πάλιν οὐ πολιτεύῃ. Πράττεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; Ἄφωνος Αἰσχίνης. Ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν, οἷον οὐκ ἔδει; Πάρεστιν Αἰσχίνης. Ὥσπερ τὰ ῥήγματα, καὶ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται.

νθ΄. Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλομαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν· καί μου, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ᾽ εὐνοίας, ὃ λέγω, θεωρησάτω. Εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, καὶ προῄδεσαν πάντες, καὶ σὺ προὔλεγες, Αἰσχίνη, καὶ διεμαρτύρου, βοῶν καὶ κεκραγὼς, ὃς οὐδ᾽ ἐφθέγξω, οὐδ᾽ οὕτως ἀποστατέον τῇ πόλει τούτων ἦν, εἴπερ ἢ δόξης, ἢ προγόνων, ἢ τοῦ μέλλοντος αἰ-

[1] τούτοις] Id est, ταῖς ἐμαῖς συμβουλίαις. *Reiske.*

ῶνος, εἶχε λόγον. Νῦν μὲν γὰρ ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμάτων, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ ταῦτα δοκῇ· τότε δ' ἀξιοῦσα προεστάναι τῶν ἄλλων, εἶτ' ἀποστᾶσα τούτου, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν εἶχεν αἰτίαν. Εἰ γὰρ ταῦτα προεῖτο [1] ἀκονιτί, περὶ ὧν οὐδένα κίνδυνον [2] ὅντιν' οὐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι, [3] τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σοῦ, μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ; Τίσι δ' ὀφθαλμοῖς, πρὸς Διός, ἑωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πράγματα εἰς ὅπερ [4] νυνὶ περιέστη, ἡγεμὼν δὲ καὶ κύριος ᾑρέθη Φίλιππος ἁπάντων, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτα ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι; καὶ ταῦτα, μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον, ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ᾑρημένης. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ἑλ-

[1] ἀκονιτὶ] Vox est palæstrica, et metaphora ducta a luctatoribus, qui sine pulveris inspersione vincebant, nullo antagonista in medium procedere auso. *Palmer.*

[2] ὅντιν'] Prætuli τῷ ὁντινοῦν, ex MSS. Nullum est discrimen, quod majores non libenter subiissent. *Reiske.*

[3] τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σοῦ] Παρ' ὑπόνοιαν dictum est. Est enim figurata locutio, cum aliud dicitur quam audiens expectabat. Sic noster verbum acerbum, quod recta ferebatur in Athenienses, in adversarium detorsit. *Quis* (inquit) *non despuisset in caput tuum? Absit enim ut id vel in civitatem, vel in me ominari mihi contingat.* Budæus, p. 913.

[4] νυνὶ] Non est *temporis*, sed significat, *in hoc casu, hac suppositione,* i. e. *si rempublicam sine contentione ulla et pugna projecissemus.* Plane fuisset, εἰς ὅπερ νυνὶ περιέστησεν ἄν. *Si res eo redactæ fuissent, quo, in hoc casu, fuissent redactæ.* Vide p. 105. *Markland.*

λήνων, τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι καὶ παρὰ Θηβαίων, καὶ παρὰ τῶν ἔτι τούτων πρότερον ἰσχυρῶν [1] γεγενημένων Λακεδαιμονίων, καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Περσῶν βασιλέως, μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως [2] ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ, τι βούλεται λαβούσῃ, καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχούσῃ, τὸ κελευόμενον ποιεῖν, καὶ ἐᾶν ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προεστάναι; Ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦτα, ὡς ἔοικε, τοῖς Ἀθηναίοις πάτρια, οὐδ' ἀνεκτὰ, οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πεῖσαι, τοῖς ἰσχύουσι μὲν, μὴ δίκαια δὲ πράττουσι, προσθεμένην ἀσφαλῶς δουλεύειν· ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης, καὶ κινδυνεύουσα, πάντα τὸν αἰῶνα διατετέλεκε. Καὶ ταῦθ' οὕτω σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ὑμετέροις ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ὥστε καὶ τῶν προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μάλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν, εἰς τὰς τριήρεις ἐμβάντες, ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ κελευόμενον ποιῆσαι· τὸν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα στρατηγὸν ἑλόμενοι, τὸν δ' ὑπακούειν τοῖς ἐπιταττομένοις ἀποφηνάμενον Κυρσίλον καταλιθώσαντες,

[1] γεγενημένων] Prætulimus, cum Reiskio, τῷ γενομένων: et mox, παρ' αὐτοῦ τοῦ Π.

[2] ἐδόθη τῇ πόλει] Reiskius hunc locum ita intelligit: *Civitas si voluisset imperata facere, aliique principatum Græciæ permittere, licuisset ei, datumque et concessum fuisset, ut non modo sua pristina bona salva retineret, sed insuper etiam nova, quæcunque modo vellet, ad delectum suum, adipisceretur.*

Digitized by Google

οὐ μόνον [1] αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμέτεραι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ; Οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότε Ἀθηναῖοι οὔτε ῥήτορα, οὔτε στρατηγόν, δι' ὅτου δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. Ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. Διαφέρει δὲ τί; ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων, [2] τὸν τῆς εἱμαρμένης καὶ τὸν αὐτόματον θάνατον [3] περιμένει· ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι, ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσαν, ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλευούσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη, [4] τοῦ θανάτου.

ξ'. Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ προήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. Νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω· καὶ δείκνυμι,

[1] αὐτὸν] F. οὐ μόνον αὐτὸν ὑμεῖς, ἀλλά. *Markland.*

Ibid.] Sententia postulat, ut οὐ μόνον αὐτοὶ (sc. ὑμεῖς) αὐτὸν legatur. *Non vos ipsi solum eum, sed etiam mulieres vestræ uxorem ejus lapidibus obrutam confecerunt.* Reiske.

[2] τὸν τῆς εἱμαρμένης] Malim, τὸν ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης. Mortem cuique e fatali quadam necessitate, ut vulnere, morbo, et quæcunque alia fatalia sunt, obvenientem : καὶ τὸν αὐτόματον, et mortem eam, quæ sponte sua, necessario tandem aliquando senio exinanitis venit, per leges naturæ, tametsi neque morbus, neque ulla alia vis externa accedat. *Idem.*

[3] περιμένει] Lege, περιμενεῖ. *Markland.*

[4] τοῦ θανάτου] Has voces expresse et diserte addunt MSS. sex, cum *Altemps.* et Edit. *Feliciani.* (Taylor.) Ita legendum feliciter auguratus est Cl. *Marklandus.*

Digitized by Google

ὅτι καὶ περὶ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις. Τῆς μέντοι διακονίας, τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων, καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι. Οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν, καὶ κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν, ὡς φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲν [1] εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐγκώμια ὑμῶν ἀφαιρεῖται. Εἰ γὰρ, ὡς οὐ τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου, τουδὶ καταψηφιεῖσθε, [2] ἡμαρτηκέναι δόξετε, οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβάντα παθεῖν. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· [3] οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας, οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς, ἔθαψεν, Αἰσχίνη, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτῶν, οὐδὲ τοὺς κρατήσαντας μόνους· δικαίως. Ὃ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται· τῇ τύχῃ δὲ, ἣν ὁ δαίμων ἀπένειμεν ἑκάσ-

[1] εἰς τὸ παρὸν] Omisit *Wolfius*, quod emphasin habet egregiam. Quando melius ille, qui ita—*quia* præsenti *ornamento me cupit exspoliare, et a vobis* sempiternam *laudem auferre?* Taylor.

[2] ἡμαρτηκέναι δόξετε] Videtur deesse τῇ γνώμῃ, voluntate, intelligentia, prudentia, in decernendo et deligendo. *Reiske.*

[3] οὐ μὰ τοὺς κ.τ.λ.] De hoc σχήματι ὁμοτικῷ vide Præfationem Taylori ad hanc orationem, p. 7. et auctores ibi citatos.

Digitized by Google

τοις, ταύτῃ κέχρηνται. Ἔπειτ', ὦ κατάρατε, καὶ [1] γραμματοκύφων, σὺ μὲν τῆς περὶ τουτονὶ τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας ἐμὲ ἀποστερῆσαι βουλόμενος, [2] τρόπαια καὶ μάχας καὶ παλαιὰ ἔργα ἔλεγες, ὧν τίνος προσεδεῖτο ὁ παρὼν ἀγὼν οὑτοσί; Ἐμὲ δὲ, ὦ τριταγωνιστὰ, τὸν περὶ τῶν πρωτείων σύμβουλον τῇ πόλει παριόντα, τὸ τίνος φρόνημα λαβόντα ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμα ἔδει; τὸ τούτων ἀνάξια ἐροῦντος; δικαίως μέντ' ἂν ἀπέθανον. [3] Ἔπειτα οὐδ' ὑμᾶς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ, τάς τε ἰδίας δίκας, καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν· ἀλλὰ [4] τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συμβόλαια, [5] ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκοποῦντας, τὰς δὲ κοι-

[1] γραμματοκύφων] Optime exponit Etymolog. Mag. Γραμματοκύφων, ἀντὶ τοῦ γραμματεὺς, ὅτι οἱ γραμματεῖς προσκεκυφότες γράφουσιν· ἢ ἐν ἀγορᾷ γραμματεὺς, ἐπεὶ οἱ ἀγοραῖοι τῷ κύφωνι μαστιγοῦνται. Διὰ τοῦτο δ' αὐτὸν εἶπε καὶ περίτριμμα ἀγορᾶς παρὰ Δημοσθένει. Adde Suid. v. Γραμματοκύφων, et Τρόμητος. Vocem hanc insolentiorem expendit et illustrat *H. Steph. Thes. Ling. Græc.* tom. i. col. 862. *Taylor.*

[2] τρόπαια] Vide Æschinem, §. 61.

[3] Ἔπειτα] Forte, ἐπεί. (*Markland.*) Malim aut, cum Marklando, ἐπεὶ οὐδ' ὑμᾶς, aut ἐπεί γε οὐδ' ὑμᾶς. *Me non decebat remp. gerentem abjecte de ea sentire; nam ne vos quidem pari cum animo causas privatas atque publicas dijudicatis; illas quidem civiliter, has autem cum sensu nobilis et excelsi animi, quem fama majestasque majorum haud fugiat.* Reiske.

[4] τὰ μὲν—συμβόλαια] *Negotia vitæ civilis quotidianæ spectatis ad normam privati juris vestri civilis, et ex ratione cœptorum, morum, actoris cujusque; ut aiatis negetisve factum aliquod cum jure vestro civili consentire, aut actorem defensoremve videri virum bonum et honestum esse.* Idem.

[5] ἐπὶ] An ἀπό? Nisi desit aliquid post ἐπί. Sed vide, infra,

Digitized by Google

νας προαιρέσεις, εἰς τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα ἀποβλέποντας· καὶ παραλαμβάνειν γε ἅμα τῇ [1] βακτηρίᾳ καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἕκαστον ὑμῶν [2] δεῖ, ὅταν τὰ δημόσια εἰσίητε κρινοῦντες, εἴπερ ἄξια ἐκείνων πράττειν οἴεσθε χρῆναι.

ξα'. Ἀλλὰ γὰρ ἐκπεσὼν εἰς τὰ πεπραγμένα τοῖς προγόνοις ὑμῶν, [3] ἔστιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβην καὶ τῶν πραχθέντων· ἐπανελθεῖν οὖν, ὅθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην, βούλομαι. Ὡς γὰρ ἀφικόμεθα εἰς τὰς Θήβας, κατελαμβάνομεν Φιλίππου, καὶ Θετταλῶν, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, παρόντας πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέρους

§. 68. Vel forte, ἐκ τῶν, ut apud Lysiam, Orat. xv. p. 147. l. 29. 33. *Markland.*

[1] βακτηρίᾳ—συμβόλῳ] Decem erant Athenis fora judicialia, quæ decem diversis literis signata sunt, totidemque coloribus in vestibulo distincta. Literis hisce in urnam conjectis, prout quisque hanc aut illam literam sortitus est, ita huic aut illi foro judex traditur. Profecto ei ad tribunal suum præco illius fori virgam dabat, βακτηρίαν, eodem quo forum colore, eademque litera signatam; et simul tabellam, σύμβολον, in qua nomen ipsius, itemque fori, inscriptum erat: hanc autem discessurus tanquam tesseram ostendebat, sine qua mercedem singulis judicibus assignatam, ternos scilicet obolos, poscere non licuit. Schol. Aristoph. Plut. v. 272, 277. Petit. l. iv. c. i. Sigon. lib. iii. *Stock.*

[2] δεῖ] Hanc vocem addunt quinque MSS. et *Altemps.* (Taylor.) Inserui. *Reiske.*

[3] ἔστιν ἃ] Ἔστιν ὃς valet *aliquis*, per omnes fere casus, numeros, et genera. Plura exempla corradere longum foret: satis esto unum et alterum e Thucydide afferre. Sic ille, l. i. c. 12. νησιωτῶν πολλοὺς ᾤκισαν (Athenienses)—τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. Ubi Scholiastes, ἀντὶ τοῦ ἔνια. Similiter, l. iii. c. 92. πλὴν Ἰώνων, καὶ Ἀχαιῶν, καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων ἐθνῶν.

Digitized by Google

φίλους ἐν φόβῳ, τοὺς δ' ἐκείνου, θρασεῖς. Ὅτι δ' οὐ νῦν ταῦτα λέγω τοῦ συμφέροντος ἕνεκα ἐμαυτῷ, λέγε μοι τὴν ἐπιστολὴν, ἣν τότ' ἐπέμψαμεν εὐθὺς οἱ πρέσβεις. Καίτοι τοσαύτῃ γε ὑπερβολῇ συκοφαντίας οὗτος κέχρηται, ὥστ' εἰ μέν τι τῶν δεόντων ἐπράχθη, τὸν καιρὸν, οὐκ ἐμὲ, φησὶν αἴτιον γεγενῆσθαι· τῶν δ' ὡς ἑτέρως συμβάντων ἁπάντων ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἰτίαν εἶναι. Καὶ, ὡς ἔοικεν, ὁ σύμβουλος καὶ ῥήτωρ ἐγὼ τῶν μὲν ἐκ λόγου καὶ τοῦ [1] βουλεύσασθαι πραχθέντων οὐδενὸς αὐτῷ συναίτιος εἶναι δοκῶ· τῶν δ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ κατὰ τὴν στρατηγίαν ἀτυχηθέντων μόνος αἴτιος εἶναι. Πῶς ἂν ὠμότερος συκοφάντης γένοιτ' ἂν, ἢ καταρατότερος τούτου; Λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ξϛ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, προσῆγον ἐκείνους προτέρους, διὰ τὸ τὴν τῶν συμμάχων τάξιν [2] ἐκείνους ἔχειν· καὶ παρελθόντες ἐδημηγόρουν, πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ δ' ὑμῶν κατηγοροῦντες, ἅπανθ', ὅσα πώποτε ἐναντία ἐπράξατε Θηβαίοις, ἀναμιμνήσκοντες. Τὸ δ' οὖν κεφάλαιον, ἠξίουν, ὧν μὲν εὖ πεπόνθεσαν ὑπὸ Φιλίππου, χάριν

[1] βουλεύσασθαι] Prætuli τῷ βουλεύεσθαι. (ex MSS.) *Reiske.*

[2] ἐκείνους] Thebani primos adducebant ad concionem, cum eaque agendi veniam primis dabant, Philippi legatis, sociorumque. *Idem.*

[1] αὐτοὺς ἀποδοῦναι· ὧν δ' ὑφ' ὑμῶν ἠδίκηνται, δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλωνται, ἢ [2] διϊέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς, ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικήν. Καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ᾤοντο, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον, τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκήματα, καὶ ἀνδράποδα, καὶ τἄλλα ἀγαθὰ, εἰς τὴν Βοιωτίαν ἥξοντα· ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν, τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμενα ὑπὸ τοῦ πολέμου· καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις, εἰς ταὐτὰ δὲ πάντα συντείνοντα, ἔλεγον. Ἃ δ' ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀντείπομεν, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ παντὸς ἂν τιμησαίμην εἰπεῖν τοῦ βίου· ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ, παρεληλυθότων τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν εἰ κατακλυσμὸν γεγενῆσθαι τῶν πραγμάτων ἡγούμενοι, μάταιον ὄχλον τοὺς περὶ τούτων λόγους νομίσητε. Ἃ δ' οὖν ἐπείσαμεν ἡμεῖς, καὶ ἃ ἡμῖν ἀπεκρίναντο, ἀκούσατε. Λέγε τουτὶ λαβών.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΩΝ.

ξγ'. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐκάλουν ὑμᾶς, καὶ μετεπέμποντο· ἐξῄειτε, ἐβοηθεῖτε, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παραλείπω, οὕτως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο, ὥστ', [3] ἔξω τῶν ὁπλι-

[1] *αὐτοὺς*] Ita potius, quam *αὐτοῖς*, cum MSS. duobus, et Editione præstantiſſima *Feliciani*. Taylor.

[2] *διϊέντας αὐτοὺς*] Ipſos, Macedonas puta, Theſſalos, cæteroſque Philippi ſatellites. *Reiſke*.

[3] *ἔξω τῶν ὁπλιτῶν κ. τ. λ.*] Sententia hæc eſt, ut Thebani locum vobis facerent, hoſpitioque liberali vos exciperent, ablegabant copias ſuas cunctas, pedeſtreſque atque equeſtres, extra mœnia, in caſtra, ubi ipſis ſub dio metandum erat, cum vos interim in tectis

Digitized by Google

τῶν καὶ τῶν ἱππέων ὄντων, εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ ἄστυ δέχεσθαι τὴν στρατιὰν, ἐπὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ τιμιώτατα. Καίτοι, τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν ἐγκώμια Θηβαῖοι [1] καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα· ἓν μὲν, ἀνδρίας· ἕτερον δὲ, δικαιοσύνης· τρίτον δὲ, σωφροσύνης. Καὶ γὰρ τὸν ἀγῶνα μεθ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ πρὸς ὑμᾶς ἑλόμενοι ποιήσασθαι, καὶ ἀμείνους εἶναι καὶ δικαιότερα ἀξιοῦν ὑμᾶς ἔκριναν [2] Φιλίππου· καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς, καὶ τὰ παρὰ πᾶσι δὲ, ἐν πλείστῃ φυλακῇ, παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐφ' ὑμῖν ποιήσαντες, σωφροσύνης πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες ἔδειξαν. Ἐν οἷς ἅπασιν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατά γε ὑμᾶς, ὀρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες· οὔτε γὰρ, εἰς τὴν πόλιν εἰσελθόντος τοῦ στρατοπέδου, οὐδεὶς οὐδὲν, οὐδὲ ἀδίκως, ὑμῖν ἐνεκάλεσεν, οὕτω σώφρονας παρέσχεσθε ὑμᾶς αὐτούς· δίς τε συμπαραταξάμενοι, τὰς πρώτας μάχας, [3] τὴν ἐπὶ τοῦ πο-

requiescceretis, in commoditate et otio, lautia et hilaria agentes. Thebani vos suis civibus præhabebant. *Reiske.*

[1] καθ' ὑμῶν] Idem est usus præpositionis apud Apost. 1 Cor. cap. xv. ver. 15. ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ θεοῦ, de Deo. Vide Æschin. p. 27. not. 1.

[2] Φιλίππου] Hoc prætuli τῷ ἢ Φίλιππον, ex MSS. *Reiske.*

[3] τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ] Pugna ad Potamum, (nam sic est reddendum, quia nomen tractus est proprium, non ad fluvium) accidit apud Cephissum: unde etiam totus ille tractus circa Elateam et Chæroneam appellata fuit ἡ παραποταμία, teste Strabone, p. 649, cujus hæc sunt verba expositioni de Elatea protinus subjecta: Παραποτάμιοι δέ εἰσι κατοικία τις ἐπὶ Κηφισσῷ ἱδρυμένη, πλησίον Φανοτεῦσι, καὶ Χαιρωνεῦσι, καὶ Ἐλατείᾳ. Vid. ibi annot. Holsten. Altera pugna, cur hyberna, vel procellosa potius appellata fuerit, tanti non

ταμῦ, καὶ τὴν χειμερινὴν, οὐκ ἀμέμπτως μόνον ὑμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ θαυμαστοὺς ἐδείξατε, τῷ κόσμῳ, ταῖς παρασκευαῖς, τῇ προθυμίᾳ. Ἐφ' οἷς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντο ἔπαινοι, παρὰ δὲ ὑμῶν θυσίαι καὶ πομπαὶ τοῖς θεοῖς. Καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐροίμην Αἰσχίνην, ὅτε ταῦτ' ἐπράττετε, καὶ ζήλου, καὶ χαρᾶς, καὶ ἐπαίνων ἦν ἡ πόλις μεστὴ, πότερον συνέθυε καὶ συνευφραίνετο τοῖς πολλοῖς, ἢ λυπούμενος, καὶ στένων, καὶ δυσμεναίνων ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀγαθοῖς, οἴκοι καθῆτο; Εἰ μὲν γὰρ παρῆν, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξητάζετο, πῶς οὐ δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ' οὐδ' ὅσια, εἰ, ὧν ὡς ἀρίστων ὄντων αὐτὸς τοὺς θεοὺς ἐποιήσατο μάρτυρας, ταῦθ' ὡς οὐκ ἄριστα νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ ψηφίσασθαι, τοὺς ὀμωμοκότας τοὺς θεούς; Εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶς οὐκ ἀπολωλέναι πολλάκις ἐστὶ δίκαιος, εἰ, ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο ὁρῶν; Λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψηφίσματά μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΘΥΣΙΩΝ.

ξδ'. Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἐν θυσίαις ἦμεν τότε, [1] Θη-

est quærere. Quod sciri nequit, de eo ne quærendum quidem est. Multa sunt in vetustis auctoribus obscura, quæ nulla vis ingenii, nulla investigandi industria, nullus casus, nulla dies unquam aperiet. In his ingenioque tuo quiescendo, lectorisque patientiæ tacendo recte feceris otium. Et cur tandem e longinquo arcessemus in pedibus posita? Quid naturæ rerum convenientius, quam pugnam eam *χειμερινὴν*, procellosam, tempestuosam appellare, quæ a procella esset interpellata et dirempta. *Reiske.*

[1] Θηβαῖοι δ' ἐν τῷ νομίζειν, σεσῶσθαι (Latine ἑαυτοὺς addendum)

Digitized by Google

βαῖοι δ' ἐν τῷ δι' ἡμᾶς σεσῶσθαι νομίζειν· καὶ περιειστήκει τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν, ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις, ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι. Ἀλλὰ μὴν, οἵας τότε ἠφίει φωνὰς ὁ Φίλιππος, καὶ ἐν οἵαις ἦν ταραχαῖς ἐπὶ τούτοις, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐκείνου μαθήσεσθε, ὧν εἰς Πελοπόννησον ἔπεμψε. Καί μοι λέγε ταύτας, λαβών· ἵν' εἰδῆτε, ἡ ἐμὴ συνέχεια, καὶ [1] πλάνη, καὶ ταλαιπωρίαι, καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα, ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τί ἀπειργάσατο. Καίτοι πολλοὶ παρ' ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγόνασι ῥήτορες ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ, Καλλίστρατος ἐκεῖνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος, ἕτεροι μυρίοι· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς τούτων πώποτε διὰ παντὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει. Ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευσεν, ὁ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἂν ἔγραψεν· ὑπελείπετο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μὲν [2] ῥᾳστώνην, ἅμα δ', εἴ τι γίγνοιτο, [3] ἀναφοράν. Τί οὖν; εἴποι τις ἄν, σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας ῥώμῃ καὶ τόλμῃ τοὺς ἄλλους, ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός;

δι' ἡμᾶς, καὶ περιειστήκει τοῖς δοκοῦσι δεήσεσθαι βοηθείας, διὰ τί; ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, sc. οἱ προδόται· τὸ τί; αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις· ὅπως αὐτοὶ βοηθῶσιν ἑτέροις, sc. τοῖς Θηβαίοις. *Wolfius.*

[1] πλάνη] *Discursus, Concursatio.* Erudite *H. Steph.* Thes. Ling. Græc. t. iii. col. 339. *Taylor.*

[2] ῥᾳστώνην] Suidas, ῥᾳστώνη, ἀνάπαυσις, τέρψις, τρύφη, εὐκολία, ῥαθυμία, ἡδυπάθεια, χαυνότης, ἀργία.

[3] ἀναφοράν] Harpocratio, Ἀναφορά, τὸ ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν τῶν ἁμαρτηθέντων εἰς ἄλλους. Vide autem Budæum, p. 401, qui vim vocis istius diligenter excussit.

Digitized by Google

Οὐ λέγω ταῦτα· ἀλλ' οὕτως ἐπεπείσμην μέγαν εἶναι τὸν κατειληφότα κίνδυνον τὴν πόλιν, ὥστ' οὐκ ἐδόκει μοι χώραν, οὐδὲ πρόνοιαν οὐδεμίαν, τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι· ἀλλ' ἀγαπητὸν εἶναι, εἰ μηδὲν παραλείπων τις, ἃ δεῖ, πράξειεν. Ἐπεπείσμην δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπείσμην, μήτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδένα, μήτε πράττοντά τι πρᾶξαι, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι [1] προθυμότερον, μήτε δικαιότερον. Διὰ ταῦτα ἐν ἅπασιν ἐμαυτὸν ἔταττον. Λέγε δὴ τὰς ἐπιστολὰς Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Εἰς ταῦτα κατέστησε Φίλιππον ἡ ἐμὴ πολιτεία, Αἰσχίνη. Ταύτην τὴν φωνὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλοὺς καὶ θρασεῖς τῇ πόλει [2] ἐπαιρόμενος λόγους· [3] ἀνθ' ὧν δικαίως ἐστεφανούμην ὑπὸ τουτωνί, καὶ σὺ παρὼν οὐκ ἀντέλεγες, ὁ δὲ γραψάμενος Διώνδας, τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβε. Καί

[1] προθυμότερον] F. γράφοντα—γράψαι βέλτιον—μήτε πράττοντά τι πρᾶξαι προθυμότερον, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι δικαιότερον. Jam omnia pariter procedunt. Et multa sunt, quæ hanc correctionem suadent. *Taylor.*

[2] ἐπαιρόμενος] Ulpianus per ἐπαίρων exponit. Vide Harpocr. et Suid. de hoc loco Demosthenis, Meurs. Attic. Lect. l. iii. c. 18. *Idem.*

[3] ἀνθ' ὧν] *Quocirca, quamobrem.* Hac phrasi utitur Herodotus, l. iii. c. 140. de Dario loquens Συλοσῶντα remunerante, ἀνθ' ὧν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἄπλετον δίδωμι.

Digitized by Google

μοι λέγε ταῦτα [1] τὰ ψηφίσματα, τὰ τότε μὲν ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτου δὲ οὐδὲ γραφέντα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

ξέ. Ταυτὶ τὰ ψηφίσματα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲν Ἀριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν ουτοσί. Καὶ ταῦτ' Αἰσχίνης οὔτ' ἐδίωξεν αὐτὸς, οὔτε τῷ γραψαμένῳ συγκατηγόρησε. Καίτοι τότε τὸν Δημομέλην, τὸν ταῦτα γράφοντα, καὶ τὸν Ὑπερείδην, εἴπερ ἀληθῆ μου νῦν κατηγορεῖ, μᾶλλον ἂν εἰκότως, ἢ τόνδ' ἐδίωκε. Διατί; ὅτι [2] τῷ μὲν ἐξῆν ἀνενεγκεῖν ἐπ' ἐκείνους, καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων γνώσεις, καὶ τὸ, τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγορηκέναι ταὐτὰ γραψάντων, ἅπερ οὗτος νυνὶ, καὶ τὸ, τοὺς νόμους μηκέτι ἐᾷν περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων κατηγορεῖν, καὶ πολλὰ ἕτερα. Τότε δ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα [3] ἂν ἐκρίνετο ἐφ' ἑαυτοῦ, πρίν τι τούτων [4] προλαβεῖν.

ξς'. Ἀλλ' οὐκ ἦν, οἶμαι, τότε, ἃ νυνὶ ποιεῖ, ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξαντα, ἃ μήτε προῄδει μηδεὶς, μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ῥηθῆναι, διαβάλλειν· καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους, καὶ προ-

[1] τὰ ψηφίσματα——γραφέντα] Κατηγορηθέντα explicat σχο. Recte: atque id eo libentius adnoto, quoniam mox v. 8. sequitur γράφοντα τὰ ψηφίσματα in sensu paulo alieniore. *Taylor.*

[2] τῷ μὲν] i. e. Ctesiphonti. *Taylor.*

[3] ἂν ἐκρίνετο ἐφ' ἑαυτοῦ] Ita correxi, pro ἀνεκρίνετο ἀφ' ἑαυτοῦ. *Reiske.*

[4] προλαβεῖν] Idem est atque φθάνειν, evenire, quod deinceps in fraudem tuam interpretetur alter. *Idem.*

Digitized by Google

φάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθέντα τοῖς πεπραγμένοις, δοκεῖν τι λέγειν. Οὐκ ἦν τότε ταῦτα, ἀλλ' [1] ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ἐγγὺς τῶν ἔργων, ἔτι μεμνημένων ὑμῶν, καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χερσὶν ἕκαστα ἐχόντων, πάντες ἐγίγνοντ' ἂν οἱ λόγοι. Διόπερ τοὺς [2] παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους φυγὼν, νῦν ὕστερον ἥκει, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὥς γέ μοι δοκεῖ, καὶ οὐχὶ τῶν πεπολιτευμένων ἐξέτασιν ποιήσειν ὑμᾶς [ὑπολαμβάνων], καὶ λόγων κρίσιν, οὐ τοῦ τῇ πόλει συμφέροντος, ἔσεσθαι.

ξζ'. Εἶτα σοφίζεται, καί φησι προσήκειν, ἧς μὲν οἴκοθεν ἥκετ' ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελῆσαι· [3] ὥσπερ δὲ, ὅταν, οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ, λογίζησθε, [4] ἂν καθαραὶ ὦσιν αἱ ψῆφοι, καὶ μηδὲν περιῇ, συγχωρεῖτε· οὕτω καὶ νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις προσθέσθαι. Θεάσασθε τοίνυν, ὡς σαθρὸν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ φύσει πᾶν ὅ, τι ἂν μὴ δικαίως ᾖ πεπραγμένον· ἐκ γὰρ αὐτοῦ τοῦ σοφοῦ τούτου παραδείγματος, ὡμολόγηκε νυνὶ ὑμᾶς ὑπάρχειν [5] ἐγνωσμένους, ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ

[1] ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ad ὑμῶν] Hanc lectionem collegit Reiskius, ex diversis MSS. pro vulgari, ἐπ' αὐτῆς ἀληθείας ἐγγὺς ὄσης, τῶν ἔργων ἔτι μεμνημένων ὑμῶν. Deinde reddit, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας coram veritate ipsa, ἐγγὺς τῶν ἔργων, prope eventa, ἔτι μεμνημένων ὑμῶν (scil. αὐτῶν) vobis ea adhuc recenti memoria continentibus.

[2] παρ' αὐτὰ τὰ π.] Eadem est vis τοῦ παρὰ, supra, p. 9.

[3] ὥσπερ] Æschin. §. 22.

[4] ἂν] Prætuli τῷ κἂν. *Reiske.*

[5] ἐγνωσμένους] Rarior istius passivi usus, pro ἐγνωκότας, uti

Digitized by Google

τῆς πατρίδος, αὐτὸν δ' ὑπὲρ Φιλίππου· οὐ γὰρ ἂν μεταπείθειν ὑμᾶς ἐζήτει, μὴ τοιαύτης οὔσης τῆς [1] ὑπαρχούσης ὑπολήψεως [2] περὶ ἑκατέρου. Καὶ μὴν ὅτι γε οὐ δίκαια λέγει, μεταθέσθαι ταύτην τὴν δόξαν ἀξιῶν ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω ῥᾳδίως, οὐ τιθεὶς ψήφους, οὐ γάρ ἐστιν ὁ τῶν [3] πραγμάτων οὗτος λογισμὸς, ἀλλ' ἀναμιμνήσκων ἕκαστα ἐν βραχέσι, λογισταῖς ἅμα καὶ μάρτυσι τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν χρώμενος. Ἡ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἧς οὗτος κατηγορεῖ, ἀντὶ μὲν τοῦ, Θηβαίους μετὰ Φιλίππου συνεμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν, ὃ πάντες ᾤοντο ἔσεσθαι, [4] μεθ' ὑμῶν συμπαραταξαμένους ἐκεῖνον κωλύειν ἐποίησεν· ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον εἶναι, ἑπτακόσια στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐπὶ τοῖς Βοιωτῶν ὁρίοις γενέσθαι· ἀντὶ δὲ τοῦ, τοὺς λῃστὰς ἡμᾶς φέρειν καὶ ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοί-

probe animadvertit H. Stephanus, Thes. t. i. col. 1830. Ecce, ut scrupulum tollat Cod. *Reg.* ζ'. Præfert enim ἐγνωκότας. Quod commendo. *Taylor.*

[1] ὑπαρχούσης] Subaudi, ὑμῖν, aut παρ' ὑμῖν. *Reiske.*

[2] περὶ ἑκατέρου] Sc. ἡμῶν. *Idem.*

[3] πραγμάτων] Wolfius mavult χρημάτων, cui accedunt Markland. et Taylor. Πραγμάτων tuebor; (verba sunt Reiskii) *rerum gestarum rationes ita subduci non solent.* Οὗτος λογισμὸς, hic modus calculandi, qui fit per dispositionem calculorum, de quo nunc agitur.

[4] μεθ' ὑμῶν συμπαραταξαμένους] Ita correxi, (ex MSS.) pro μεθ' ἡμῶν παραταξαμένους. In causa fuit, ut Thebani, vobiscum in acie stantes, eum prohiberetis, id nempe facere, quod eum facturum nemo non opinabatur, ut sc. in fines vestros irrumperet. *Reiske.*

Digitized by Google

ας, [1] ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης εἶναι [2] πάντα τὸν πόλεμον· ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸν Ἑλλήσποντον ἔχειν Φίλιππον, λαβόντα Βυζάντιον, συμπολεμεῖν τοὺς Βυζαντίους μεθ' ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνον. Ἆρά σοι ψήφοις ὅμοιος ὁ τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται; ἢ δεῖν [3] ἀνταναλεῖν ταῦτα; ἀλλ' οὐχ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται σκέψασθαι; Καὶ οὐκέτι προστίθημι, ὅτι τῆς μὲν ὠμότητος, ἣν, [4] ἐν οἷς [5] καθάπαξ τινῶν κύριος κατέστη Φίλιππος, ἔστιν ἰδεῖν, ἑτέροις πειραθῆναι συνέβη· τῆς δὲ φιλανθρωπίας, ἣν, [6] τὰ λοιπὰ τῶν πραγμάτων ἐκεῖνος περιβαλλόμενος, πρὸς ὑμᾶς ἐπλάττετο, ὑμεῖς, [7] καλῶς ποιοῦντες, τοὺς καρποὺς κεκόμισθε.

[1] ἐν εἰρήνῃ] Verba ſic ordina: τὴν Ἀττικὴν εἶναι ἐκ θαλάττης ἐν εἰρήνῃ πάντα τὸν πόλεμον. *Wolfius.*

[2] πάντα] Subaudi, παρά.

[3] ἀνταναλεῖν] Proprie locum in calculis habet, cum rationes accepti et expenſi inter ſe conſtant. Tum uſurpatur, cum damna et clades quæſtibus et victoriis, delicta benefactis compenſantur. Eſt itaque ſententia. *Exiſtimaſne res has præclare a me geſtas ex hominum memoriis tolli debere, propter ingentes clades, quas paſſi ſumus, mea nempe, id quod tu ais, culpa, quia decora, ſi quæ Græciæ opera mea parta ſunt, cladibus compenſentur et obruantur, imperitia et infelicitate mea contractis.* Reiſke.

[4] ἐν οἷς] Idem eſt atque ἔνθα, vel ὅπου, *ubi*. Quam ibi cernere eſt, *ubi* quorundam potitus eſt Philippus. *Idem.*

[5] καθάπαξ] *Omnino.* Supra, pag. 106. lin. 6. οἱ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως. Videatur *T. Magiſter.* Taylor.

[6] τὰ λοιπὰ τ. π. περιβαλλόμενος] Reliqua, ſeu Thraciæ, ſeu Græciæ, nondum a ſe ſubacta, conans ad ſe rapere, ſibique velut amiculum circumjicere. *Reiſke.*

[7] καλῶς ποιοῦντες] De hac phraſi, vide Æſchin. ſupra, pag. 116.

Digitized by Google

ξη'. Ἀλλ' ἐῶ ταῦτα· καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰπεῖν ὀκνήσω, ὅτι τὸν ῥήτορα βουλόμενος δικαίως ἐξετάζειν, καὶ μὴ συκοφαντεῖν, οὐκ ἂν, οἷα σὺ νῦν ἔλεγες, τοιαῦτα κατηγόρει, παραδείγματα πλάττων, καὶ ῥήματα, καὶ σχήματα μιμούμενος· πάνυ γὰρ [1] παρὰ τοῦτο (οὐχ ὁρᾷς;) γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ, ἢ δευρὶ τὴν χεῖρα, ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνεγκα· ἀλλ' [2] ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἂν ἐσκόπει, τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις, καὶ τίνας δυνάμεις, ὅτ' εἰς τὰ πράγματα [3] εἰσῄειν, καὶ τίνας συνήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ' ἐπιστὰς ἐγώ, καὶ πῶς εἶχε τὰ τῶν ἐναντίων. Εἶτ', εἰ μὲν ἐλάττους ἐποίησα τὰς δυνάμεις, παρ' ἐμοὶ τἀδίκημ' ἂν [4] ἐδείκνυεν ὄν· εἰ δὲ πολλῷ

[1] παρὰ τοῦτο] Παρὰ inter alia significata, quorum nonnulla sunt exquisitiora, et vulgarem aciem effugiunt, illum in hoc loco habet usum, ut ita fere exponere possimus: *The fate of Greece did not depend upon my using this expression or that.* Οὐ παρὰ τοῦτο γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. Adludit ad hunc locum Cicero, Orat. §. 8. *Itaque se purgans jocatur Demosthenes, negat, in eo positas esse fortunas Græciæ, in hoc eum, huc, an illuc, manum porrexerit.* Taylor.

Ibid.] Consule *Toupium,* in Longinum, §. 42, qui, multis exemplis hujusce usus τοῦ παρὰ allatis, deinde subdit; hinc illustrandus D. Paulus, in prima ad Corinth. c. XII. ver. 15. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ ΠΑΡΑ ΤΟΥΤΟ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; *Si dixerit pes, quoniam non sum manus, non sum de corpore; num propterea non est de corpore?*

[2] ἐπ'] Forte, ἐξ. Vide notata ad p. 111. n. 5. *Markland.*

[3] εἰσῄειν] Ita correxi (ex MSS.) pro εἰσῄει. *Cum ingrederer in res.* h.e. cum ad rempublicam tractandam accederem. *Reiske.*

[4] ἐδείκνυεν—ἐσυκοφάντει] Ita correxi (ex MSS.) pro ἐδείκνυς et

Digitized by Google

μείζους, οὐκ ἂν ἐσυκοφάντει. Ἐπειδὴ δὲ σὺ τοῦτο πέφευγας, ἐγὼ ποιήσω· καὶ σκοπεῖτε, εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ.

ξθʹ. Δύναμιν μὲν τοίνυν εἶχεν ἡ πόλις, τοὺς νησιώτας, οὐχ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενεστάτους· οὔτε γὰρ Χίος, οὔτε Ῥόδος, οὔτε Κέρκυρα μεθ' ὑμῶν ἦν· χρημάτων δὲ σύνταξιν, εἰς πέντε καὶ τετταράκοντα τάλαντα, καὶ ταῦτ' ἦν [1] προεξειλεγμένα· ὁπλίτην δὲ, ἢ ἱππέα, πλὴν τῶν οἰκείων, οὐδένα. Ὃ δὲ πάντων καὶ φοβερώτατον, καὶ μάλισθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, οὗτοι παρεσκευάκεισαν τοὺς περιχώρους πάντας, ἔχθρας ἢ φιλίας ἐγγυτέρω, Μεγαρεῖς, Θηβαίους, Εὐβοέας. Τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔχοι παρὰ ταῦτ' εἰπεῖν ἄλλο οὐδέν. Τὰ δὲ τοῦ Φιλίππου, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, σκέψασθε πῶς. Πρῶτον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸς [2] ὢν αὐτοκράτωρ, ὃ τῶν εἰς τὸν πόλεμον μέγιστόν ἐστιν ἁπάντων· εἶθ' οὗτοι τὰ ὅπλα εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν ἀεί· ἔπειτα χρημάτων εὐπόρει, καὶ ἔπραττεν, ἃ δόξειεν αὐτῷ, οὐ προλέγων ἐν τοῖς ψηφίσμασιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βουλευόμενος, οὐδ' ὑπὸ τῶν

ἐσυκοφάντει: Redit enim ad ὁ βουλόμενος ἐξετάζειν τὸν ῥήτορα, p. 123. ver. 2. *Reiske.*

[1] προεξειλεγμένα] A προεκλέγειν: jamdudum ante exacta et collecta, antequam bellum cum Philippo susciperemus, aut ego ad rempublicam accederem. *Idem.*

[2] ὢν] MSS. placere video, et Lambino, aliquid istiusmodi: ἦρχε τῶν ἀκολουθέντων, αὐτὸς αὐτοκράτωρ ὢν τῶν εἰς τὸν πόλεμον· ὃ μέγιστόν ἐστιν ἁπάντων. *Taylor.*

Digitized by Google

συκοφαντούντων κρινόμενος, οὐδὲ γραφὰς φεύγων παρανόμων, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν οὐδενί, ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς δεσπότης, ἡγεμών, κύριος πάντων. Ἐγὼ δ' ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιτεταγμένος, καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξετάσαι δίκαιον, τίνος κύριος ἦν; οὐδενός. Αὐτὸ γὰρ τὸ δημηγορεῖν πρῶτον, οὗ μόνου μετεῖχον ἐγὼ, ἐξ ἴσου προὐτίθετε ὑμεῖς τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι καὶ ἐμοί· καὶ ὅσα οὗτοι περιγένοιντο ἐμοῦ, (πολλὰ δ' ἐγίγνετο τοιαῦτα, δι' ἣν ἕκαστον τύχοι πρόφασιν) ταῦθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπῄειτε βεβουλευμένοι. Ἀλλ' ὅμως ἐκ τοιούτων ἐγὼ ἐλαττωμάτων, συμμάχους μὲν ὑμῖν ἐποίησα, Εὐβοέας, Ἀχαιοὺς, Κορινθίους, Θηβαίους, Μεγαρέας, Λευκαδίους, Κερκυραίους· ἀφ' ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι, δισχίλιοι δὲ ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν· χρημάτων δὲ, ὅσων ἠδυνήθην ἐγὼ, πλείστην συντέλειαν ἐποίησα.

ο'. [1] Εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ πρὸς Θηβαίους δίκαια, Αἰσχίνη, ἢ τὰ πρὸς Βυζαντίους, ἢ τὰ πρὸς Εὐβοέας, ἢ [2] περὶ τῶν ἴσων νυνὶ διαλέγῃ, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖς, ὅτι καὶ πρότερον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀγωνισαμένων τριήρεων, τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχετο, καὶ οὐκ ἐλαττοῦσθαι νομίζουσα, οὐδὲ κρίνουσα τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας, οὐδὲ ἀγανακτοῦσα ἐπὶ τούτοις ἑωρᾶτο, (αἰσχρὸν

[1] Εἰ δὲ λέγεις] Æschines, §. 33, et 45.

[2] περὶ τῶν ἴσων] περὶ τῶν νήσων. Marg. *Bav.* et ita legit Reiskius. Utra lectio sit potior, dijudicet lector eruditus.

γάρ) ἀλλὰ τοῖς θεοῖς ἔχουσα χάριν, εἰ, κοινοῦ κινδύνου τοῖς Ἕλλησι περιστάντος, αὐτὴ διπλάσια τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἁπάντων σωτηρίαν παρέσχετο. Εἶτα [1] κενὰς χαρίζῃ χάριτας τουτοισὶ, συκοφαντῶν ἐμέ. Τί γὰρ νῦν λέγεις οἷα ἐχρῆν πράττειν, ἀλλ' οὐ τότ' [2] ὢν ἐν τῇ πόλει, [3] καὶ παρὼν, ταῦτ' ἔγραφες, εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς παρόντας καιροὺς, ἐν οἷς, οὐχ [4] ὅσα ἐβουλόμεθα, ἀλλ' ὅσα δοίη τὰ πράγματα, ἔδει δέχεσθαι; Ὁ γὰρ ἀντωνούμενος, καὶ ταχὺ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπελαυνομένους προσδεξόμενος, καὶ χρήματα προσθήσων, ὑπῆρχεν ἕτοιμος.

οα'. Ἀλλ' εἰ νῦν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις κατηγορίας ἔχω, τί ἂν οἴεσθε, εἰ τότ', ἐμοῦ περὶ τούτων ἀκριβολογουμένου, ἀπῆλθον αἱ πόλεις, καὶ προσέθεντο Φιλίππῳ, καὶ ἅμα Εὐβοίας, καὶ Θηβῶν, καὶ Βυζαντίου κύριος κατέστη; Τί ποιεῖν ἄν, ἢ τί οἴεσθε λέγειν τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους τουτουσί; οὐχ, ὡς ἐξεδόθησαν; οὐχ, ὡς ἀπηλάθησαν, βουλόμενοι μεθ' ἡμῶν εἶναι; Εἶτα τοῦ μὲν Ἑλ-

[1] κενὰς χαρίζῃ χάριτας] Κεναὶ χάριτες sunt officia, studia vana, in cassum navata, sive illo, cui navantur, haud desiderante, et vel aspernante etiam, sive quod sero veniunt, sive quod rem malam et corruptam haud corrigunt. *Reiske.*

[2] ὢν ἐν τῇ πόλει] Agens, habens in urbe, non peregrinans. *Idem.*

[3] καὶ παρὼν] Sc. τοῖς γιγνομένοις, præsens rebus illis, cum gererentur, in iis mediis versans. *Idem.*

[4] ὅσα ἐβουλόμεθα] Prætuli (ex MSS.) τῷ vulgari ὅσα ἂν βουλώμεθα. Præterea verba ἐξῆν αἱρεῖσθαι, aut similia, addenda videntur. Non ea licebat optare, quæ vellemus, sed ea necesse erat acceptare, quæ res et tempora darent. *Idem.*

Digitized by Google

λησσόντων διὰ Βυζαντίων ἐγκρατὴς καθέστηκε, καὶ τῆς σιτοπομπείας τῆς τῶν Ἑλλήνων κύριος [γέγονε,] πόλεμος δ' ὅμορος καὶ βαρὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν διὰ Θηβαίων κεκόμισται, ἄπλους δ' ἡ θάλαττα ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁρμωμένων λῃστῶν γέγονεν. Οὐκ ἂν ταῦτ' ἔλεγον, καὶ πολλά γε πρὸς τούτοις ἕτερα; Πονηρὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεὶ, καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον. Τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος ἀνθρώπιόν ἐστιν, οὐδὲν ἐξ ἀρχῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς, οὐδ' ἐλεύθερον· [1] αὐτοτραγικὸς πίθηκος, [2] ἀρουραῖος Οἰνόμαος, [3] παράσημος ῥήτωρ. Τί γὰρ ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἥκει τῇ πατρίδι; Νῦν ἡμῖν λέγεις ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων; [4] ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν μὴ λέγοι, μηδὲ δεικνύοι, δι' ὧν ἀποφεύξονται τὴν νόσον, ἐπειδὴ δὲ τελευτήσειέ τις αὐτῶν, καὶ τὰ νομιζόμενα αὐτῷ φέροιτο, ἀκολουθῶν ἐπὶ τὸ μνῆμα,

[1] αὐτοτραγικὸς πίθηκος] Διὰ τὸ ἀπαίδευτον ὄντα, τῇ φύσει χρώμενον, ὥσπερ οἱ πίθηκοι, τραγῳδίας ὑποκρίνεσθαι. *Wolf.* Οἴκοθεν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχει τὸ πιθηκίζεσθαι. *Ulpian.*

[2] ἀρουραῖος Οἰνόμαος] Διὰ τὸ ἐν ἀγροῖς ὑποκρίνεσθαι (Αἰσχίνην) τὸν Οἰνόμαον. *Wolf.* Oenomaus, rex Elidis, qui curuli certamine victus a Pelope, regnum amisit. Hujus personam cum in Colytto, pago Attico, quondam sustineret Æschines, turpiter in scena decidisse fertur. *Stock.*

[3] παράσημος ῥήτωρ] Τοῦ πονηροῦ κόμματος ὤν. *Wolfius.*

Ibid.] Citatur et explicatur ab *Harpocratione* et *Suida* v. Παράσημος. *Taylor.*

[4] ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς] Æschin. §. 82.

Digitized by Google

δεξιοὶ, εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος οὑτοσὶ, οὐκ ἂν ἀπέθανεν; Ἐμβεβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

οβ'. Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἧτταν [1] αὐτὴν, εἰ ταύτῃ γαυριᾷς, ἐφ' ᾗ στένειν σε, ὦ κατάρατε, προσῆκεν, ἐν οὐδενὶ τῶν [2] παρ' ἐμοῦ γεγονυῖαν εὑρήσετε τῇ πόλει. Οὑτωσὶ δὲ λογίζεσθε. Οὐδαμοῦ πώποτε, [3] ὅποι πρεσβευτὴς ἐξεπέμφθην ὑφ' ὑμῶν ἐγὼ, ἡττηθεὶς ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέσβεων, οὐκ ἐκ Θετταλίας, οὐκ ἐξ Ἀμβρακίας, οὐκ ἐξ Ἰλλυριῶν, οὐ παρὰ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέων, οὐκ ἐκ Βυζαντίου, οὐκ ἄλλοθεν οὐδαμόθεν, οὐ τὰ τελευταῖα πρώην ἐκ Θηβῶν· ἀλλ' ἐν οἷς κρατηθεῖεν οἱ πρέσβεις αὐτοῦ τῷ λόγῳ, ταῦτα τοῖς ὅπλοις ἐπιὼν κατεστρέφετο. Ταῦτ' οὖν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ τὸν αὐτὸν εἴς τε μαλακίαν σκώπτων, καὶ τῆς Φιλίππου δυνάμεως ἀξιῶν, ἕνα ὄντα, κρείττω γενέσθαι; καὶ ταῦτα τοῖς λόγοις· τίνος γὰρ ἄλλου κύριος ἦν ἐγώ; οὐ γὰρ τῆς γε ἑκάστου ψυχῆς, οὐδὲ τῆς τύχης τῶν παραταξαμένων, οὐδὲ τῆς στρατηγίας, ἧς ἐμὲ ἀπαιτεῖς εὐθύνας. Οὕτω σκαιὸς εἶ.

ογ'. Ἀλλὰ μὴν, ὧν γ' ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη, πᾶσαν ἐξέτασιν λάμβανε· οὐ παραιτοῦμαι. Τίνα οὖν ἐστι

[1] *αὐτὴν*] Addidi. (ex MS.) Non ſupervacaneum eſt hoc vocab. *cladem ipſam.* Vult dicere, delicta imperatorum et militum, quæ cladem hanc conſciverunt, in ſemet ſpectata et a meis politicis inſtitutis ſecreta, mihi par non eſt imputari. *Reiſke.*

[2] *παρ' ἐμοῦ*] Hoc prætuli, ex MSS. *τῷ παρ' ἐμοί.* *Idem.*

[3] *ὅποι*] Prætuli, ex MSS. *τῷ ὅπου*, et pro *ἐπέμφθην* ſimplici, *ἐξεπέμφθην.* *Idem.*

ταῦτα; ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀρχόμενα, καὶ προαισθέσθαι, καὶ προειπεῖν τοῖς ἄλλοις· ταῦτα πέπρακταί μοι· καὶ ἔτι τὰς ἑκασταχοῦ βραδυτῆτας, ὄκνους, ἀγνοίας, φιλονεικίας, [1] ἃ πολιτικὰ ταῖς πόλεσι πρόσεστιν ἁπάσαις καὶ ἀναγκαῖα ἁμαρτήματα, ταῦθ᾽ ὡς εἰς ἐλάχιστον συστεῖλαι· καὶ τοὐναντίον εἰς ὁμόνοιαν, καὶ φιλίαν, καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιεῖν ὁρμὴν προτρέψαι. Καὶ ταῦτά μοι πάντα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς μήποτε ἀνθρώπων εὕρῃ, τὸ κατ᾽ ἐμὲ, οὐδὲν ἐλλειφθέν. Εἰ τοίνυν τις ὁντινοῦν ἔροιτο, τίσι τὰ πλεῖστα Φίλιππος, ὧν κατέπραξε, διῳκήσατο, πάντες ἂν εἴποιεν, τῷ στρατοπέδῳ, καὶ τῷ διδόναι, καὶ διαφθείρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων. Οὐκοῦν τῶν μὲν δυνάμεων, οὔτε κύριος, οὔθ᾽ ἡγεμὼν ἦν ἐγώ· ὥστε οὐδὲ ὁ λόγος τῶν κατὰ ταῦτα πραχθέντων πρὸς ἐμέ. Καὶ μὴν, τῷ γε μὴ διαφθαρῆναι χρήμασι, κεκράτηκα Φιλίππου. Ὥσπερ γὰρ ὁ ὠνούμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρίηται· οὕτως ὁ μὴ λαβὼν, μηδὲ διαφθαρεὶς, νενίκηκε τὸν ὠνούμενον. Ὥστε ἀήττητος ἡ πόλις τὸ κατ᾽ ἐμέ.

οδʹ. Ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην εἰς τὸ δικαίως τοιαῦτα γράφειν τοῦτον περὶ ἐμοῦ, πρὸς πολλοῖς ἑτέροις, ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἐστίν· [2] ἃ δ᾽ οἱ πάντες ὑμεῖς ἴστε, ταῦτ᾽ ἤδη λέξω. Μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθὺς

[1] ἃ πολιτικὰ] Reiskius habet, ἃ συνήλικα. Quæ vitia civitatibus omnibus cognata sunt, cum ipsis nata, durantque, donec ipsæ permanent.

[2] ἃ δ᾽ οἱ πάντες ὑμεῖς ἴστε] Ἃ δ᾽ ὑμεῖς οἱ πάντες, vel οἱ παρόντες, ferri potest. Sed quid si, ἃ δὲ πάντες ὑμεῖς ἴστε? *Wolfius.*

Digitized by Google

ὁ δῆμος, εἰδὼς καὶ ἑωρακὼς πάντα, ὅσα ἔπραττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς καὶ φοβεροῖς [1] ἐμβεβηκώς, ἡνίκα οὐδ' ἀγνωμονῆσαί τι θαυμαστὸν ἦν τοὺς πολλοὺς πρὸς ἐμέ, πρῶτον μὲν, περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως βουλευόμενος, τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει· καὶ πάνθ', ὅσα τῆς φυλακῆς ἕνεκα ἐπράττετο, ἡ διάταξις τῶν φυλάκων, αἱ τάφροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρήματα, διὰ τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων ἐγίνετο. Ἔπειτα αἱρούμενος σιτώνην, ἐκ πάντων ἐμὲ ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος, καὶ μετὰ ταῦτα συστάντων, οἷς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφάς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτα ἐπαγόντων μοι, οὐ δι' ἑαυτῶν τό γε πρῶτον, ἀλλὰ δι' ὧν μάλιστα ὑπελάμβανον ἀγνοήσεσθαι, (ἴστε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε, ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους, καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν ἐκρινόμην ἐγώ, καὶ οὔτ' ἀπόνοια Σωσικλέους, οὔτε συκοφαντία Φιλοκράτους, οὔτε Διώνδου, καὶ Μελάνου μανία, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἀπείρατον ἦν τούτοις κατ' ἐμοῦ) ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι, μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεούς, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας Ἀθηναίους, ἐσωζόμην· δικαίως· τοῦτο γὰρ καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὀμωμοκότων, καὶ γνόντων τὰ εὔορκα δικαστῶν. Οὐκοῦν [2] ἐν μὲν οἷς [3] εἰσηγγελλόμην, ὅτι ἀπε-

[1] ἐμβεβηκὼς] Dubium eſt, quo referatur, num ad δῆμος, an ad ἐγώ. Inſequentia tamen ſic ſatis certo definiunt, atque reſtringunt ad δῆμος. Mirum non fuiſſet, ſi populus, utpote in ipſos ingreſſus deterrimos turbarum bellicarum horrores, iiſque ſeptus et pœne dementatus, inclementius aliquid in me ſtatuiſſet.

[2] ἐν μὲν οἷς] Sc. χρόνοις. *Temporis* enim ſignificationem habet

Digitized by Google

ψηφίζεσθέ μου, καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε, τότ' ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν· ἐν οἷς δὲ τὰς [1] γραφὰς ἀπέφυγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδεικνύμην· ἐν οἷς δὲ [2] τὰς εὐθύνας ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως καὶ ἀδωροδοκήτως πάντα πεπρᾶχθαί μοι προσωμολογεῖτε.

οε'. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, τί προσῆκεν, ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι τὸν Κτησιφῶντα ὄνομα; [3] οὐχ, ὃ τὸν δῆμον ἑώρα τιθέμενον; οὐχ, ὃ τοὺς ὀμωμοκότας δικαστάς; οὐχ, ὃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιοῦσαν; Ναί, φησίν· ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν· [4] καὶ νὴ Δί' εὔδαιμόν γε. Ἀλλὰ τί μᾶλλον, ὁ πολλάκις μὲν φυγών, μηδεπώποτε δ' ἐξελεγχθεὶς ἀδικῶν, ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; Καίτοι πρός γε τοῦτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι

τὸ ἐν οἷς hic, uti alibi sæpe. Vide, supra, §. 29, et infra, §. 78. *Stock.*

[3] εἰσηγγελλόμην—τὰ ἄριστά με πράττειν] Ergo ἡ Εἰσαγγελία κατὰ τῶν τὰ πολιτικὰ οὐ καλῶς πραττόντων. *Wolfius.*

[1] γραφὰς—ἔννομα] Ergo αἱ Γραφαὶ sunt κατὰ τῶν τὰ παράνομα λεγόντων, ἢ γραφόντων. *Idem.*

[2] τὰς εὐθύνας—δικαίως] Ergo Εὐθύναι sunt κατὰ τῶν οὐ δικαίως καὶ ἀδωροδοκήτως πάντα πραττόντων. *Idem.*

[3] οὐχ, ὃ τὸν δῆμον] Non est utique temere factum ab oratore, quod ad εἰσαγγελίαν, τὸν δῆμον, ad γραφὰς, τὸν δικαστὴν, ad εὐθύνας denique τὴν ἀλήθειαν adcommodaret. *Taylor.*

[4] καὶ νὴ Δί'] Non id modo concedo, quod tu postulas, præclarum esse, sed insuper hoc quoque largior, beatum esse. *Reiske.*

Digitized by Google

μοι· [1] οὐδεμίαν γὰρ πώποτ᾽ ἐγράψατό με, οὐδ᾽ ἐδίωξε γραφήν. Ὥστε ὑπὸ σοῦ γε ὡμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

ος΄. Πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν· οὐχ ἥκιστα δ᾽ ἀφ᾽ ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. Ἐγὼ δ᾽ ὅλως μὲν, ὅστις, ἄνθρωπος ὤν, ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, παντελῶς ἀνόητον ἡγοῦμαι. Ἣν γὰρ ὁ τὰ βέλτιστα πράττειν νομίζων, καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰόμενος, οὐκ οἶδεν, εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἑσπέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν, ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; Ἐπειδὴ δ᾽ οὗτος, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνως κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε, ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτερον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. Ἐγὼ τὴν μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι, καὶ τοῦθ᾽ ὁρῶ καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ὑμῖν καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον μαντευόμενον· τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἣ νῦν ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν. Τίς γὰρ Ἑλλήνων, ἢ τίς Βαρβάρων, οὐ πολλῶν κακῶν [2] καὶ μεγάλων ἐν τῷ παρόντι πεπείραται καιρῷ;

[1] οὐδεμίαν κ.τ.λ.] Videntur hæ duæ dictiones, οὐδεὶς ἐγράψατό με πώποτε, et οὐδεὶς ἐδίωξε γραφὴν, nil inter se differre, sed idem significare, differunt tamen. Deferebant multi alios criminum, sed litem cœptam haud prosequebantur. Demosthenes hic ab Æschine dicamque sibi scriptam negat unquam fuisse, neque semel in forum delatam ab eodem esse constanter peractam. Nunquam me accusavit Æschines, ait, nunquam litem indictam persecutus est. *Reiske.*

[2] καὶ μεγάλων] Addidi. (ex MSS.) *Reiske.*

Digitized by Google

Τὸ μὲν τοίνυν προελέσθαι τὰ κάλλιστα, καὶ τὸ, τῶν οἰηθέντων Ἑλλήνων, εἰ προοῖντο ἡμᾶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν, αὐτῶν ἐκείνων ἄμεινον πράττειν, τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τίθημι· [1] τὸ δὲ προσκροῦσαι, καὶ μὴ πάνθ' ὡς ἠβουλόμεθ' ἡμῖν συμβῆναι, τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς [[2] μέρος] μετειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. Τὴν δ' ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν, καὶ τὴν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου, ἐν τοῖς ἰδίοις ἐξετάζειν δίκαιον εἶναι νομίζω. Ἐγὼ μὲν οὖν οὑτωσὶ περὶ τῆς τύχης ἐξετάζειν ἀξιῶ, ὀρθῶς, καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ· νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συνδοκεῖν. Ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φησι, τὴν μικρὰν καὶ φαύλην τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. Καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι;

οζ'. Καὶ μὴν, εἴ γε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν, Αἰσχίνη, προαιρῇ, πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει· κἂν εὕρῃς τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῇ. Σκόπει τοίνυν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καί μου, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷ μηδείς. Ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴ τις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, οὔτ' εἴ τις ἐν ἀφθόνοις τραφεὶς ἐπὶ τούτῳ σεμνύνεται· ἀλλ' ὑπὸ τῆς τουτουῒ τοῦ χαλεποῦ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας εἰς τοιούτους λόγους ἐμπίπτειν ἀναγκάζομαι,

[1] τὸ δὲ] Forte, τῷ δέ. Τουτέστι, διὰ δὲ τό. *Wolfius.*

[2] μέρος] Deest *Guelpb. Vindob.* In sequentibus tamen, §. 82. p. 142. εἰ μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβάλλει τῆς βλασφημίας ἅπασι. An recte abesse possit, disputat, ut eruditum hominem decet, *H. Steph.* Thes. t. ii. col. 576. *Taylor.*

Digitized by Google

οἷς ἐκ τῶν ἐνόντων ὡς ἂν δύνωμαι μετριώτατα χρήσωμαι.

ση'. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ μὲν ὄντι, φοιτᾷν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν, ὅσα χρὴ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν· ἐξελθόντι δὲ ἐκ παίδων, τἀκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας, μήτε ἰδίας μήτε δημοσίας, ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσῆλθον, ἔδοξέ μοι τοιαῦτα πολιτεύματα ἑλέσθαι, ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολλάκις ἐστεφανῶσθαι, καὶ μηδὲ [1] τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς οὐ καλά γε ἦν ἃ προειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν. Ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ· καὶ πόλλ' ἂν ἔχων ἕτερ' εἰπεῖν περὶ αὐτῆς, παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί τινα, [2] ἐν οἷς σεμνύνομαι.

σθ'. Σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνήρ, καὶ διαπτύων τοὺς ἄλλους, σκόπει πρὸς ταύτην ὁποίᾳ τινὶ κέχρησαι τύχῃ· δι' ἣν, παῖς μὲν ὤν, μετὰ πολλῆς ἐνδείας ἐτράφης, ἅμα τῷ πα-

[1] τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς] Te, Æſchinem, cum tuis ſodalibus, qui omnes mei eſtis inimici. Suſpicatus tamen aliquando ſum, orationem non ad globum Æſchinis, ſed ad judices coronamque circumſtantem eſſe directam. Quod ſi eſt, leg. erit, τοὺς ἐχθροὺς πρὸς ὑμᾶς, neque hoſtes veſtros, o cives, unquam vobis objectaſſe, inſtituta mea turpia fuiſſe. *Reiſke.*

[2] ἐν οἷς] Vide, ſupra, p. 130. n. 2.

[3] ὁποίᾳ] Dedi, pro ποίᾳ, ex MSS. *Reiſke.*

Digitized by Google

τρὶ πρὸς τῷ διδασκαλείῳ παρεδρεύων, τὸ μέλαν τρίβων, καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων, καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν, οἰκέτου τάξιν, οὐκ ἐλευθέρου παιδὸς, ἔχων. Ἀνὴρ δὲ γενόμενος, τῇ μητρὶ τελούσῃ τὰς βίβλους ἀνεγίγνωσκες, καὶ τἆλλα συνεσκευωροῦ, τὴν μὲν νύκτα νεβρίζων, καὶ κρατηρίζων, καὶ καθαίρων τοὺς τελουμένους, καὶ [1] ἀπομάττων τῷ πηλῷ καὶ τοῖς πιτύροις, καὶ [2] ἀνιστὰς ἀπὸ τοῦ καθαρμοῦ, καὶ κελεύων λέγειν, [3] ΕΦΥΓΟΝ ΚΑΚΟΝ, ΕΥΡΟΝ ΑΜΕΙΝΟΝ, ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τηλικοῦτον ὀλολύξαι σεμνυνόμενος· ([4] καὶ ἔγωγε νομίζω, μὴ

[1] ἀπομάττων] Sc. τοὺς τελουμένους. *Detergens initiatos argilla.* Loti fricabantur creta, ochra, argilla, et furfuribus, quæ ſunt res abſtergendis ſordibus, ſeu ſquamis cutis, perquam accommodatæ. Saponem illi veteres ignorabant, aut rarius eo utebantur. *Reiſke.*

[2] ἀνιστὰς] Ita correxi, pro ἀναστὰς, ex MSS. Perfecta luſtratione, jubebas luſtratos ſurgere humo ſellave. Quæ modo enumeravit orator, omnia ſunt συσκευωρήματα Æſchini cum matre communia, in quibus eam adjuvit: ut τὸ νεβρίζειν, quod eſt, *initiandos pelle maculoſa binnuli induere.* Nam deponendæ ipſis erant ſuæ veſtes, quo nudi baptizarentur. Τὸ κρατηρίζειν fuit aut *immerſio initiandi in labrum aqua plenum,* aut *effuſio labri ſuper caput ejus ſtantis, aut in genubus ſedentis.* Idem.

[3] ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον] Solennis hicce verſiculus, a Myſtis proferendus, eximiam eam victus mutationem innuebat, et innumera quæ in vitam mortalium commoda invexit Ceres, frumento reperto, cum antea glande veſcerentur, et inſtitutis *Myſteriis illis,* (verba ſunt Ciceronis de Leg. l. ii. c. 24.) *quibus ex agreſti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati ſumus.* Stock.

[4] καὶ ἔγωγε νομίζω] Nullus dubito leg. eſſe, δικαίως, ὡς ἔγωγε νομίζω, et id recte quidem, ut ego equidem opinor, facit, ſe jactans ſcilicet hoc inprimis, quod tam clarum, acutum, et ſonorum ὀλολύζειν, non ululare, ſed jubilare potius, valeat. *Reiſke.*

Digitized by Google

γὰρ οἴεσθ' αὐτὸν φθέγγεσθαι μὲν οὕτω μέγα, ὀλολύζειν δ' οὐχ ὑπέρλαμπρον) ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς [1]Θιάσους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ [2]μαράθρῳ, καὶ τῇ λεύκῃ, [3]τοὺς ὄφεις τοὺς Παρείας θλίβων, καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καὶ βοῶν, Εὐοῖ, Σαβοῖ, καὶ ἐπορχούμενος [4]Ὕης Ἄττης, Ἄττης

[1] Θιάσους] *Choros Bacchantium*; tracto nomine ἀπὸ τοῦ θεοῦ· καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς οἱ Λάκωνες Σιοὺς φασι. Athenæus, l. VIII. c. 16. ad quem locum vide Casaub.

[2] μαράθρῳ] Herba est, quam *Fennel* vocamus. *Taylor.*

[3] τοὺς ὄφεις τοὺς Παρείας] *Serpentes, quos* Parias *vocant, elideus.* Παρείας ὄφις, serpentes cum ingentibus maxillis, ac unde iis nomen tradunt Harpocration et Hesychius, quorum ille duo Demosthenis et Hyperidis adducit loca; et a quibus serpentibus viperas ipsas devorari additur. Demosthenis de iis locus exstat hic. *Spanhemius,* in Aristoph. Plut. ver. 689.

[4] Ὕης Ἄττης] Vocabulum Ὕης Bacchi esse epithetum docet Suidas et Auctor Etymologici, quibus consentit scholiastes Arati, et Eustath. in Il. σ'. p. 1155. *Edit. Rom.* denique Theon in Aratum, ex quibus corrigendus est Hesychius, apud quem legitur ὑεὺς σαβάζιος, cum legendum sit, ὕης, ut auctores, quos laudavi, testantur. Sed difficultas est quis sit ἄττης. Harpocration quidem existimavit Attin illum in Phrygia celeberrimum matris Idææ ministrum a Demosthene intelligi, quod mihi certe absurdum videtur. Loquitur enim Demosthenes de Orgiis Bacchi, seu Thiasis, quos Æschines deducebat. Attidi vero nihil commune cum Baccho, cujus Attidis ne nomen quidem cognitum fuisse arbitror Atheniensibus Demosthenis ætate. Proinde non dubito, quin corrupti sint Demosthenis codices, et quin pro ἄττης, scribendum sit Ἄτης, quod epithetum fuit Bacchi, ex eo quod a Titanibus discerptus fuisse dicitur. Docet id auctor Etymologici; Ἄτης ὁ Διόνυσος ἐπιθετικῶς ἀπὸ τῆς γενομένης ἐκ τῶν Τιτάνων εἰς αὐτὸν ἄτης καὶ φθορᾶς. Idem quoque error eluendus est ex Clementis Protreptico, p. 6. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ

Digitized by Google

Ὕης, [1] ἔξαρχος, καὶ προηγεμὼν, καὶ κιστοφόρος, καὶ λικνοφόρος, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τῶν γραϊδίων προσαγορευόμενος, μισθὸν λαμβάνων τούτων, [2] ἔνθρυπτα, καὶ [3] στρεπτοὺς, καὶ [4] νεήλατα· ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονίσειε, καὶ τὴν αὑτοῦ τύχην; Ἐπειδὴ δ' [5] εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης ὁπωσδήποτε, ἐῶ γὰρ τοῦτο, ἐπειδή γ' ἐνεγράφης, εὐθέως τὸ κάλλιστον ἐξελέξω τῶν ἔργων, ὑπογραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρχιδίοις· ὡς δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τούτου, πάνθ', ἃ τῶν ἄλλων κατηγορεῖς, αὐτὸς ποιήσας, οὐ κατῄσχυνας μὰ Δί' οὐδὲν τῶν προϋπηργμένων τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ· ἀλ-

ἀπεικότως τὸν Διόνυσον τινὲς Ἄτλιν προσαγορεύεσθαι θέλουσιν αἰδοίων ἠστερημένον. Lego, Ἄττην. *Valesius*, Emend. l. IV. c. 6.

[1] ἔξαρχος ad λικνοφόρος] *Præcentor, et anteambulo, et cistiphorus, et vannifer*. De hoc loco vide *Spanhemii* Observat. in Call. Hymn. in Cerer. ver. 127. ubi multa invenies scitu omnino digna.

[2] ἔνθρυπτα, καὶ στρεπτοὺς, καὶ νεήλατα] Placentarum sunt species, quas habet etiam Athenæus, Deipnosoph. l. XIV. et hunc locum citat. *Palmer*.

Ibid. ἔνθρυπτα] Harpoc. in v. meminit hujus loci *Demosthenici*. Erudite de his agit Cl. *Valesius* ad eam glossam *Harpocrationis*. Ἔνθρυπτα] ψωμοὶ ἦσαν, οἴνῳ βεβρεγμένοι, οὓς ἐποίουν εἰς σκάφην ἄρτους διαθρύψαντες, καὶ φακὴν ἐπισκεδάσαντες. Ulpian. *Taylor*.

[3] στρεπτοὺς] Πλακοῦντος εἶδος, Harpoc. qui excitat hanc vocem ex hoc loco Demosthenis. Adde Athenæum, l. XIV. c. 13. qui locum hunc respicit, et *Suid*. v. Στρεπτοὺς. *Idem*.

[4] νεήλατα] Νεήλατα. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος κατ' ἔλλειψιν, ἀντὶ τοῦ νεήλατα ἄλφιτα, τὰ νεωστὶ ἀληλεσμένα, ἃ δὴ μέλιτι ἀναδεύοντες, ἀσταφίδας τε καὶ χλωροὺς ἐρεβίνθους ἐπεμβαλόντες, τοῖς τὰ ἱερὰ τελοῦσιν ἔνεμον, ἐκάλουν δὲ αὐτὰ, οἱ μὲν ἀμβροσίαν, οἱ δὲ μακαρίαν. Harpocr. in v. *Taylor*.

[5] εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης] Viginti annos natus. Supra Not. ad Æsch. §. 39. *Stock*.

Digitized by Google

λὰ μισθώσας σαυτὸν τοῖς βαρυστόνοις ἐπικαλουμένοις ἐκείνοις ὑποκριταῖς, [1] Σιμύλῳ καὶ Σωκράτει, ἐτριταγωνίστεις, σῦκα, καὶ βότρυς, καὶ [2] ἐλάας συλλέγων, ὥσπερ [3] ὀπωρώνης ἐκεῖνος ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ τούτων τραύματα, ἢ τῶν ἀγώνων, [4] οὓς ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνίζεσθε. Ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ὑμῖν ὁ πρὸς τοὺς θεατὰς πόλεμος, ὑφ' ὧν πολλὰ τραύματ' εἰληφὼς, εἰκότως τοὺς ἀπείρους τῶν τοιούτων κινδύνων, ὡς δειλοὺς, σκώπτεις. Ἀλλὰ γὰρ παρεὶς ὧν τὴν πενίαν αἰτιάσαιτ' ἄν τις, πρὸς αὐτὰ τὰ τοῦ τρόπου σου βαδιοῦμαι κατηγορήματα. Τοιαύτην γὰρ εἵλου πολιτείαν, ἐπειδή ποτε καὶ τοῦτ' ἐπῆλθέ σοι ποιῆσαι, δι' ἣν, εὐτυχούσης μὲν τῆς πατρίδος, λαγὼ βίον ἔζης, δεδιὼς καὶ τρέμων, καὶ ἀεὶ πληγήσεσθαι προσδοκῶν, ἐφ' οἷς σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι· ἐν οἷς δ' ἠτύχησαν [5] οἱ ἄλλοι,

[1] Σιμύλῳ καὶ Σωκράτει] Maussacus, ad Harpocrat. plura et disertiora ad hunc locum Auctoris mei commentatur. Adde eruditissimum, et de Græcis literis optime meritum, *Albert.* ad Hesychium, v. Βαρύστονος. *Taylor.*

[2] ἐλάας] Dedi, pro vulgari ἐλαίας, ex MS. Nam ἐλάα est fructus oleæ, oliva: ἐλαία vero est olea, arbor fructum ferens. Ad ὀπωρώνης addidi ἐκεῖνος, ille, proverbio, aut e fabula scenica vulgo notus. *Reiske.*

[3]. ὀπωρώνης] Ὀπωροπώλης. Τοῦθ' οἱ ἀγοραῖοι λέγουσι, οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ὀπωρώνης, ὡς καὶ Δημοσθένης. Phrynichus. *Taylor.*

[4] οὓς ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνίζεσθε] Lucianus, ἁλιεῖ. Οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν, ἤν τις ὑποκριτὴς Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ὑποδεδυκὼς, μὴ καλῶς ὑποκρίνηται, μηδὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν. *Wolfius.*

[5] οἱ ἄλλοι] Præter Æschinem reliqui omnes cives Athenienses, iidemque sunt, qui versu proximo ἅπαντες appellantur. *Reiske.*

Digitized by Google

θρασὺς ὢν ὑφ' ἁπάντων ἀλῶναι. Καίτοι ὅστις χιλίων πολιτῶν ἀποθανόντων ἐθάῤῥησε, τί οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστι; Πολλὰ τοίνυν ἕτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ, παραλείψω· οὐ γὰρ, ὅσ' ἂν δείξαιμι προσόντ' αἰσχρὰ τούτῳ καὶ ὀνείδη, πάντ' οἶμαι δεῖν εὐχερῶς λέγειν, ἀλλ' ὅσα μηδὲν αἰσχρόν ἐστιν εἰπεῖν ἐμοί.

ϖ'. Ἐξέτασον τοίνυν παρ' ἄλληλα τὰ σοὶ καὶ ἐμοὶ βεβιωμένα, πράως, καὶ μὴ πικρῶς, Αἰσχίνη. Εἶτ' ἐρώτησον τουτουσὶ, τὴν ὁποτέρου τύχην ἂν ἕλοιθ' ἕκαστος αὐτῶν. [1] Ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν· ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησίαζον· ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον· ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι πάντα, ἐγὼ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἐῶ τἄλλα. Ἀλλὰ νυνὶ τήμερον ἐγὼ μὲν, ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι, δοκιμάζομαι, τὸ δὲ μηδοτιοῦν ἀδικεῖν ἀνωμολόγημαι· σοὶ δὲ συκοφάντῃ μὲν εἶναι δοκεῖν ὑπάρχει· κινδυνεύεις δὲ, εἴτε δεῖ σε ἔτι τοῦτο ποιεῖν, [2] εἴτ' ἤδη πεπαῦσθαι, μὴ μεταλαβόντα τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. Ἀγαθῇ γε (οὐχ ὁρᾷς;) τύχῃ συμβεβιωκὼς, τῆς ἐμῆς

[1] Ἐδίδασκες κ.τ.λ.] Laudant Demetrius Phalereus, §. 262. Hermog. cap. περὶ Ἀντιθέτου, pag. 420. *Edit. Crispin.* et Harpocrat. v. Ἀντίθεσις. *Taylor.*

[2] εἴτ' ἤδη πεπαῦσθαι] Sc. τοῦ συκοφαντεῖν. Mulctam fuisse 500 drachmarum, (etsi alibi 1000 fere scribuntur) cum diminutione capitis, apparet, si accusator quintam suffragiorum partem non tulisset. Unde et *Cicero Æschinem* propter ignominiam judicii cessisse Athenis tradit. Nam cum se quinque talentis prædium Rhodi emisse scribat, tantillam pecuniam facile solvisset. *Wolfius.*

Digitized by Google

ὡς φαύλης κατηγορεῖς. Φέρε δὴ καὶ τὰς τῶν λειτουργιῶν μαρτυρίας, ὧν λελειτούργηκα, ὑμῖν ἀναγνῶ πάσας· παρανάγνωθι δή μοι καὶ σὺ τὰς ῥήσεις, ἃς ἐλυμήνω·

[1] Ἥκω λιπὼν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας,

Καὶ,

Κακαγγελεῖν μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με,

καὶ [2] κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ, ἔπειτα δὲ οὗτοι πάντες ἀπολέσειαν, πονηρὸν ὄντα πολίτην, καὶ προδότην, καὶ τριταγωνιστήν. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

πα'. Ἐν μὲν τοίνυν τοῖς περὶ τὴν πόλιν, τοιοῦτος ἐγώ· ἐν δὲ τοῖς ἰδίοις, εἰ μὴ πάντες ἴστε, ὅτι κοινὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ [3] πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ· καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι, οὐδὲ παρασχοίμην ἂν περὶ τούτων οὐδεμίαν μαρτυρίαν, οὔτ' εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσά-

[1] Ἥκω κ.τ.λ.] In principio Hecubæ Eurip.

Ἥκω ΝΕΚΡΩΝ κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
Λιπών.

Senarius, qui ſequitur, Tragici eſt cujuſdam, cujus locus mihi feſtinanti non occurrit. *Taylor.*

[2] κακὸν κακῶς] Initium eſt verſus ex aliqua Tragœdia, quam Æſchines agere ſolebat. Sed eum abrumpit *Demoſthenes*, et παρὰ προσδοκίαν in exſecrationem ipſius *Æſchinis* transfert et convertit. *Markland.* Ita apud Ariſtophanem (Plut. 180.) uno dicente, ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος—alter interrumpens ait, ἐμπέσοι γέ σοι. *Wolfius.*

[3] πᾶσι] Addidi ex Hermogene, p. 411. *Edit. Criſp.* item ἀπορῦσι pag. ſeq. verſu 1. *Reiſke.*

Digitized by Google

μὴν, οὔτ' εἴ τισι θυγατέρας ἀπόρους συνεξέδωκα, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδέν. Καὶ γὰρ οὕτω πως ὑπείληφα· ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι τὸν πάντα χρόνον, [1] τὸν δ' εὖ ποιήσαντα εὐθὺς αὐτὸν ἐπιλελῆσθαι, εἰ δεῖ τὸν μὲν χρηστοῦ, τὸν δὲ μὴ μικροψύχου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου· τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν, μικροῦ δεῖν [2] ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν. Οὐ δὴ ποιήσω τοιοῦτον οὐδὲν, οὐδὲ προαχθήσομαι· ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι περὶ τούτων, [3] ἀρκεῖ μοι.

πβ'. Βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεὶς, ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. Εἰ μὲν γὰρ ἔχεις, Αἰσχίνη, τῶν ὑπὸ τουτονὶ τὸν ἥλιον εἰπεῖν ἀνθρώπων, ὅστις [4] ἀθῷος τῆς Φιλίππου πρότερον, καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυναστείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων, ἢ τῶν Βαρβάρων, ἔστω· συγχωρῶ σοι, τὴν ἐμὴν, εἴτε τύχην, εἴτε

[1] τὸν δ' εὖ ποιήσαντα εὐθὺς αὐτὸν ἐπιλελῆσθαι] Ita ex MSS. quos citat Taylor. pro vulgari, τὸν ποιήσαντα εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι. Quanto melius et elegantius.

[2] ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν] Quisquamne est, cui non statim in mentem subit simile effatum *Terentianum?* Vide Victor. Var. Lect. l. ii. c. 8. *Taylor.* Extat in Andria, Act. i. Sc. 1. ver. 16.

——— Istæc commemoratio
Quasi exprobratio est immemoris beneficii.

[3] ἀρκεῖ μοι] Sc. ἡ ἐμὴ ὑπόληψις. Statuat quisque hoc de meo sensu prout vult: probet eum damnetve per me licet. Sinat modo me sensu meo frui. Sufficit mihi me sic sentire, cujus me non pœnitet, neque pœnitebit. Satis ex eo fructuum ad tranquillitatem et oblectationem animi mei percepi. *Reiske.*

[4] ἀθῷος τῆς Φιλίππου—δυναστείας] Ἀντὶ τοῦ, μὴ βλαβεὶς ὑπὸ ταύτης. *Wolfius.*

δυστυχίαν ὀνομάζειν βούλει, [1] πάντων αἰτίαν γεγενῆσθαι. Εἰ δὲ καὶ τῶν μηδεπώποτ' ἰδόντων ἐμὲ, μηδὲ φωνὴν ἀκηκοότων ἐμοῦ, πολλοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπόνθασι, μὴ μόνον κατ' ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη, πόσῳ δικαιότερον καὶ ἀληθέστερον, τὴν ἁπάντων, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπων τύχην κοινὴν, καὶ φοράν τινα πραγμάτων χαλεπὴν, καὶ οὐχ οἵαν ἔδει, τούτων αἰτίαν ἡγεῖσθαι; Σὺ τοίνυν ταῦτα ἀφεὶς, ἐμὲ τὸν παρὰ τουτοισὶ [2] πεπολιτευμένον αἰτιᾷ, καὶ ταῦτ', εἰδὼς, ὅτι, καὶ εἰ μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβάλλει τῆς βλασφημίας ἅπασι, καὶ μάλιστά σοι. Εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν αὐτοκράτωρ ὢν περὶ τῶν πραγμάτων ἐβουλευόμην, ἦν ἂν τοῖς ἄλλοις ῥήτορσιν ὑμῖν ἐμὲ αἰτιᾶσθαι· εἰ δὲ παρῆτε μὲν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις ἀεὶ, ἐν κοινῷ δὲ τὸ συμφέρον ἡ πόλις προὐτίθει σκοπεῖν, πᾶσι δὲ ταῦτ' ἐδόκει τότε ἄριστα εἶναι, καὶ μάλιστα σοὶ, (οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ γ' ἐμοὶ παρεχώρεις ἐλπίδων, καὶ ζήλου, καὶ τιμῶν, ἃ πάντα προσῆν τοῖς τότε πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ [3] τῆς ἀληθείας ἡττώμενος δηλονότι, καὶ τῷ μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν

1 πάντων] Sc. τούτων τῶν κακῶν. *Reiske.*

2 πεπολιτευμένον] Ita, pro πολιτευόμενον, ex MSS. *Qui totam meam ætatem in tractatione reipub. peractam, apud hos, inter hos, coram his, nusquam alibi, peregerim.* Designat, pro more, judices civesque Athenienses. *Idem.*

3 τῆς ἀληθείας] Subaudienda est præpositio ὑπό. Hujusce ἐλλείψεως apud Scriptores haud rara sunt exempla. Sic D. Lucæ, c. VIII. ver. 20. supplenda illa locutio. Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων. i. e. ὑπὸ λεγόντων, vel potius ὑπὸ τινῶν λεγόντων.

Digitized by Google

βέλτιον) πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δεινὰ ποιεῖς, τούτοις νῦν ἐγκαλῶν, ὧν τότ' οὐκ εἶχες λέγειν βελτίω;

τγ'. Παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις ἔγωγ' ὁρῶ πᾶσιν ἀνθρώποις διωρισμένα καὶ τεταγμένα πως τὰ τοιαῦτα. Ἀδικεῖ τις ἑκών; Ὀργὴ καὶ τιμωρία κατ' αὐτοῦ. Ἐξήμαρτέ τις ἄκων; Συγγνώμη ἀντὶ τῆς τιμωρίας τούτῳ. Οὔτε ἀδικῶν τις, οὔτ' ἐξαμαρτάνων, εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν ἑαυτὸν δοὺς, οὐ κατώρθωσε μεθ' ἁπάντων; Οὐκ ὀνειδίζειν, οὐδὲ λοιδορεῖσθαι τῷ τοιούτῳ δίκαιον, ἀλλὰ συνάχθεσθαι. Φανήσεται τοίνυν ταῦτα πάντα οὕτως, οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτὴ τοῖς [1] ἀγράφοις νομίμοις καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι διώρικεν. Αἰσχίνης τοίνυν τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἅπαντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ συκοφαντίᾳ, ὥστε καὶ ὧν αὐτὸς ὡς ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ κατηγορεῖ.

τδ'. Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ αὐτὸς ἁπλῶς καὶ μετ' εὐνοίας πάντας εἰρηκὼς τοὺς λόγους, φυλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως μὴ [2] παρακρούσωμαι, μηδ' ἐξαπατήσω, [3] δει-

[1] *ἀγράφοις νομίμοις*] Eodem etiam nomine *leges naturales*, non ſcriptas eas quidem, ſed cordibus hominum inſculptas, appellavit Sophocles, nobiliſſima ea, quam Antigonæ ſuæ tribuit, ſententia, ver. 459.

Οὐ δὲ σθένειν τοσοῦτον ᾠόμην τὰ σὰ
Κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν
Νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. ***Stock.***

[2] *παρακρούσωμαι*] Vide Æſch. §. 70.

[3] *δεινὸν, καὶ γόητα*] Excluſa conjunctione, *H. Steph.* Theſ. t. i. col. 859. legere mavult *δεινὸν γόητα*. Idque confirmat ex Plato-

Digitized by Google

νὸν, καὶ γόητα, καὶ [1] σοφιστὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων. Ὡς, ἐὰν πρότερός τις εἴποι τὰ προσόνθ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, καὶ οὐκέτι τοὺς ἀκούοντας σκεψομένους, τίς ποτ' αὐτός ἐστιν ὁ ταῦτα λέγων. Ἐγὼ δὲ οἶδ' ὅτι γιγνώσκετε τοῦτον ἅπαντες, καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ, νομίζετε ταῦτα προσεῖναι. Καὶ ἐκεῖνο δ' εὖ οἶδ', ὅτι τὴν ἐμὴν δεινότητα, (ἔστω γὰρ, καίτοι ἔγωγε ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας, ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξησθε, καὶ πρὸς ἕκαστον ἔχητ' εὐνοίας, οὕτως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν· εἰ δ' οὖν ἐστι καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη,) ταύτην μὲν εὑρήσετε πάντες ἐν τοῖς κοινοῖς ἐξεταζομένην ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ, καὶ οὐδαμοῦ καθ' ὑμῶν, οὐδ' ἰδίᾳ· τὴν δὲ τούτου, τοὐναντίον, [2] οὐ μόνον τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ [3] εἴ τις ἐλύπησέ τι τοῦτον, ἢ προσέκρουσέ που, κατὰ τούτων. Οὐ γὰρ [4] αὐτῇ δικαίως, οὐδ' ἐφ' ἃ συμφέρει τῇ πόλει, χρῆται. Οὔτε γὰρ τὴν ὀργὴν, οὔτε τὴν ἔχθραν, οὔτε ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων, τὸν καλὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσεληλυθότας δικαστὰς ἀξιοῦν

nis Symposio, ubi scribitur, δεινὸς γόης, καὶ φαρμακεὺς, καὶ σοφιστής. *Taylor.*

Ibid.] Vid. Æsch. §. 76, 44, 71.

[1] σοφιστὴν] Vid. Æsch. § 8.

[2] οὐ μόνον] Sc. εὑρήσετε ἐξεταζομένην. *Reiske.*

[3] εἴ τις ἐλύπησε] Sententia est, in privatis causis, si læsus a quopiam fuit, aut mulcta ictus, iracundiam suam et malevolentiam in hos, cives, coronam circumstantem, effundit. *Idem.*

[4] αὐτῇ] Sc. τῇ δεινότητι, vel τῇ τοῦ λέγειν ἐμπειρίᾳ. *Idem.*

Digitized by Google

αὐτῷ βεβαιῶν, οὐδ' [1] ὑπὲρ τούτων εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι· ἀλλὰ μάλιστα μὲν μὴ ἔχειν [2] ταῦτ' ἐν τῇ φύσει· [3] εἰ δ' ἄρα ἀνάγκη, πράως καὶ μετρίως [4] διακείμενα ἔχειν.

πε'. Ἐν τίσιν οὖν σφοδρὸν εἶναι τὸν πολιτευόμενον καὶ τὸν ῥήτορα δεῖ; Ἐν οἷς τῶν ὅλων τι κινδυνεύεται τῇ πόλει, καὶ [5] ἐν οἷς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐστί τι τῷ δήμῳ· ἐν τούτοις. Ταῦτα γάρ ἐστι γενναίου καὶ ἀγαθοῦ πολίτου. Μηδενὸς δὲ ἀδικήματος πώποτε δημοσίου, προσθήσω δὲ μηδ' ἰδίου, δίκην ἀξιώσαντα λαβεῖν παρ' ἐμοῦ, μήθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως, μήθ' ὑπὲρ αὑτοῦ, στεφάνου καὶ ἐπαίνου κατηγορίαν νῦν ἥκειν συνεσκευασμένον, καὶ τοσουτουσὶ λόγους ἀνηλωκέναι, ἰδίας ἔχθρας, καὶ φθόνου, καὶ μικροψυχίας ἐστὶ σημεῖον, οὐδενὸς χρηστοῦ. Τὸ δὲ δὴ καὶ τοὺς πρὸς ἐμὲ αὐτὸν ἀγῶνας ἐάσαντα, νῦν ἐπὶ τόνδ' ἥκειν, πᾶσαν ἔχει κακίαν.

πϛ'. Καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἐκ τούτων, Αἰσχίνη, τῶν λό-

[1] *ὑπὲρ τούτων*] Hujus rei causa, quo ipse id consequatur, h. e. ut ipsius ambitioni, cupiditati, simultati, libidini satisfiat, ut judices privatis suis erga inimicos odiis exsequendis inserviant. *Reiske.*

[2] *ταῦτ'*] Hos animi morbos. *Idem.*

[3] *εἰ δ' ἄρα ἀνάγκη*] L. εἰ δ' ἄρα ἂν ἔχῃ. *Markland.*

[4] *διακείμενα*] Ita quamplurimi. (*Taylor.*) Sin autem tamen prorsus necesse sit, ut tu ista vitia in tua indole habeas, convenit tamen, ut habeas lenta, remissa, placida, mediocria, non immania, non atrocia. *Reiske.*

[5] *ἐν οἷς κ.τ.λ.*] Constructio, opinor, est: καὶ ἐν οἷς ἐστί τι πρὸς τοὺς ἐναντίους τῷ δήμῳ. *Cumque aliquid habet adversus inimicos status popularis.* Hujusmodi *συγχύσεις* in *Demosthene* sæpe occurrunt. *Markland.*

Digitized by Google

γων, ἐπίδειξίν τινα φωνασκίας βουλόμενος ποιήσασθαι, τοῦτον προελέσθαι τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀδικήματος οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. Ἔστι δ᾽ οὐχ ὁ λόγος τοῦ ῥήτορος, Αἰσχίνη, τίμιος, οὐδ᾽ ὁ τόνος τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ προαιρεῖσθαι τοῖς πολλοῖς, καὶ τὸ τοὺς αὐτοὺς καὶ μισεῖν καὶ φιλεῖν, οὕσπερ ἂν ἡ πατρίς. Ὁ γὰρ οὕτως ἔχων τὴν ψυχήν, οὗτος ἐπ᾽ εὐνοίᾳ πάντ᾽ ἐρεῖ· ὁ δ᾽ ἀφ᾽ ὧν ἡ πόλις προορᾶταί τινα κίνδυνον ἑαυτῇ, τούτους θεραπεύων, [1] οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς. Οὔκουν οὐδὲ τῆς ἀσφαλείας τὴν αὐτὴν ἔχει προσδοκίαν. Ἀλλ᾽ (ὁρᾷς;) ἐγώ, ταὐτὰ γὰρ συμφέροντα εἱλόμην τουτοισί, καὶ οὐδὲν ἐξαίρετον, οὐδ᾽ ἴδιον πεποίημαι. Ἆρ᾽ οὖν οὐδὲ σύ; καὶ πῶς; ὃς εὐθέως μετὰ τὴν μάχην πρεσβευτὴς ἐπορεύου πρὸς Φίλιππον, ὃς ἦν τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμφορῶν αἴτιος τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτ᾽, ἀρνούμενος πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ταύτην τὴν χρείαν, ὡς πάντες ἴσασι.

πζ΄. Καίτοι τίς ὁ τὴν πόλιν ἐξαπατῶν; οὐχ ὁ μὴ λέγων, ἃ φρονεῖ; τῷ δ᾽ ὁ κῆρυξ καταρᾶται [2] καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν δικαίως; οὐ τῷ τοιούτῳ; Τί δὲ μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα κατ᾽ ἀνδρὸς [3] ῥήτορος,

[1] οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ] De hoc proverbio consule *Apostol.* xv. 28. qui hunc locum citat. Similiter *Harpocratio* et *Suidas*, v. οὐκ ἐπὶ τῆς κ. τ. λ. Subintelligitur, aiunt, ἀγκύρας. *Taylor.*

[2] καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν] Hæc tria vocabula addit *Felicianus.* Ita *Altempf.* quoque. *Idem.*

[3] ῥήτορος, ἢ εἰ] Interposui ἢ, quod addunt *Bav. Aug. quart.*

Digitized by Google

ἢ εἰ μὴ ταὐτὰ καὶ φρονεῖ καὶ λέγει; Σὺ τοίνυν τοιοῦτος εὑρέθης, εἶτα σὺ φθέγγῃ, καὶ βλέπειν εἰς τὰ [1] τουτωνὶ πρόσωπα τολμᾷς; Πότερ' οὐχ ἡγῇ γινώσκειν αὐτοὺς, ὅστις εἶ; ἢ τοσοῦτον ὕπνον καὶ λήθην ἅπαντας ἔχειν, ὥστ' οὐ μεμνῆσθαι τοὺς λόγους, οὓς ἐδημηγόρεις ἐν τῷ δήμῳ, καταρώμενος καὶ διομνύμενος μηδὲν εἶναί σοι καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐμὲ τὴν αἰτίαν σοι ταύτην ἐπάγειν, τῆς ἰδίας ἕνεκα ἔχθρας, οὐκ οὖσαν ἀληθῆ; Ὡς δ' ἀπηγγέλθη τάχισθ' ἡ μάχη, οὐδὲν τούτων φροντίσας, εὐθὺς ὡμολόγεις, καὶ προσεποιοῦ φιλίαν καὶ ξενίαν εἶναί σοι πρὸς αὐτὸν, τῇ μισθαρνίᾳ ταῦτα μετατιθέμενος τὰ ὀνόματα· ἐκ ποίας γὰρ ἴσης ἢ δικαίας προφάσεως, Αἰσχίνη, τῷ Γλαυκοθέας τῆς τυμπανιστρίας, ξένος, ἢ φίλος, ἢ γνώριμος ἦν Φίλιππος; Ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ· ἀλλ' ἐμισθώθης ἐπὶ τῷ τὰ τουτωνὶ συμφέροντα διαφθείρειν. Ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς [2] αὐτὸς εἰλημμένος προδότης, καὶ κατὰ σαυτοῦ μηνυτὴς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσι γεγονὼς, ἐμοὶ λοιδορῇ, καὶ ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὑρήσεις, ἢ ἐμέ.

πη'. [3] Πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ μεγάλα, ἡ πόλις, Αἰ-

Ald. Sed in *Ald.* εἰ deest, quod emendator Lessing. adscripsit, et annotator Tayl. *Reiske.*

[1] τουτωνὶ] Δεικτικῶς, ut saepius per totam hanc orationem; sc. *hos*, qui adsunt, qui de hac causa sunt judicaturi, τοὺς δικαστάς. *Taylor.*

[2] αὐτὸς] Ita lege, pro αὐτοῖς, ex MSS. *Idem.*

[3] Πολλὰ] Hic videtur oratio hiare: transitus nimis abruptus est, vinculum laxius; quare vereor, ne quid desit. *Reiske.*

Digitized by Google

χίνη, καὶ προείλετο καὶ κατώρθωσε δι' ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνησε· σημεῖον δέ· χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι, παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα, οὐ σὲ ἐχειροτόνησε προβληθέντα, [1] οὐ σὲ καίπερ εὔφωνον ὄντα, οὐδὲ Δημάδην, ἄρτι πεποιηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ἡγήμονα, οὐδ' ἄλλον ὑμῶν οὐδένα, ἀλλ' ἐμέ· καὶ παρελθόντος σοῦ, καὶ Πυθοκλέους, ὠμῶς καὶ ἀναιδῶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, καὶ κατηγορούντων ἐμοῦ ταῦτα, ἃ καὶ σὺ νυνί, καὶ λοιδορουμένων, ἔτι [2] ἄμεινον ἐχειροτόνησεν ἐμέ. Τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἀγνοεῖς μέν, ὅμως δὲ φράσω σοι καὶ ἐγώ. Ἀμφότερα ᾔδεσαν οὗτοι, τήν τ' ἐμὴν εὔνοιαν καὶ προθυμίαν, μεθ' ἧς τὰ πράγματ' ἔπραττον, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀδικίαν· ἃ γὰρ εὐθενούντων τῶν πραγμάτων ἠρνεῖσθε διομνύμενοι, ταῦτ', ἐν οἷς ἔπταισεν ἡ πόλις, ὡμολογήσατε. Τοὺς οὖν, ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν, ὧν ἐφρόνουν [3] λαβόντας ἄδειαν, ἐχθροὺς μὲν πάλαι, φανεροὺς δὲ τόθ' ἡγήσαντο αὐτοῖς γεγενῆσθαι. Εἶτα καὶ προσήκειν ὑπελάμβανον τὸν ἐροῦντα τότ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι, καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν κοσμήσοντα, μήθ' ὁμωρόφιον, μήθ' ὁμόσπονδον [4] γεγενημένον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους παραταξ-

[1] οὐ σὲ] Duo hæc vocabula, in quibus magna vis inest, addidi. (MS. *Aug. quart.* habet, προβληθέντα οὐ δὲ, vel οὐ σὲ, non enim poterat ambigua scriptura satis discerni, καίπερ εὔφωνον.) *Reiske.*

[2] ἄμεινον] Luculentius, studiosius, certius. *Idem.*

[3] λαβόντας ἄδειαν] Ἄδεια ὧν φρονεῖ τις, est facultas internos animi sensus libere et sine metu verbis factisve aperiendi. *Idem.*

[4] γεγενημένον εἶναι] Rarior dictio. Existimabant oratorem oportere esse, non eum, qui factus aliquando esset, h. e. qui ali-

Digitized by Google

αμένοις, μηδ' ἐκεῖ μὲν κωμάζειν, καὶ παιανίζειν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς μετὰ τῶν αὐτοχείρων τοῦ φόνου, δεῦρο δ' [1] ἐλθόντα τιμᾶσθαι, μηδὲ τῇ φωνῇ δακρύειν ὑποκρινόμενον τὴν ἐκείνων τύχην, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγεῖν.

πθ'. Τοῦτο δ' ἑώρων παρ' ἑαυτοῖς καὶ παρ' ἐμοὶ, παρὰ δ' ὑμῖν οὔ. διὰ ταῦτ' ἐμὲ ἐχειροτόνησαν, καὶ οὐχ ὑμᾶς. Καὶ οὐχ ὁ μὲν δῆμος οὕτως, οἱ δὲ τῶν τετελευτηκότων πατέρες καὶ ἀδελφοὶ, οἱ ὑπὸ τοῦ δήμου τότε αἱρεθέντες ἐπὶ τὰς ταφὰς, ἄλλως πως· ἀλλὰ, δέον ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περίδειπνον, ὡς παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων, ὥσπερ τἄλλ' εἴωθε γίγνεσθαι, τοῦτ' ἐποίησαν παρ' ἐμοί· εἰκότως· γένει μὲν γὰρ ἕκαστος ἑκάστῳ μᾶλλον οἰκεῖος ἦν ἐμοῦ, κοινῇ δὲ πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω· ᾧ γὰρ τὸ ἐκείνους σωθῆναι καὶ κατορθῶσαι μάλιστα διέφερεν, οὗτος καὶ παθόντων, ἃ μήποτ' ὤφελον, τὴν ὑπὲρ ἁπάντων λύπης πλεῖστον μετεῖχε. Λέγε δ' αὐτῷ τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προείλετο ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι· ἵν' εἰδῇς, Αἰσχίνη, καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ, σαυτὸν ἀγνώμονα καὶ συκοφάντην ὄντα, καὶ μιαρόν. Λέγε.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Οἵδε πάτρας ἕνεκα σφετέρας, εἰς δῆριν ἔθεντο

quando fuisset cum hostibus defunctorum sub eodem tecto versatus; neque eum, qui cum iisdem hostibus aliquando ex eadem patera libasset. *Reiske.*

[1] ἐλθόντα—ὑποκρινόμενον] Ita MSS. quos citant Taylorus noster, et Reiskius, pro vulgari ἐλθόντας et ὑποκρινομένους, omisso καὶ inter τιμᾶσθαι et μηδὲ, et ita divinavit Lambinus. Redeunt ad ἐρῶντα.

Ὅπλα, καὶ ἀντιπάλων ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
[1] Μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ λήματος, οὐκ ἐσάωσαν
Ψυχάς, ἀλλ' ἀΐδην κοινὸν ἔθεντο [2] βραβῆν,
Οὕνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μή, ζυγὸν αὐχένι θέντες
Δουλοσύνης, στυγερὰν ἀμφὶς ἔχωσιν ὕβριν.
Γαῖα δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλεῖστα καμόντων
Σώματ', ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἥδε κρίσις.
[3] Μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστι θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν
Ἐν βιοτῇ· μοῖραν δ' οὔτι φυγεῖν ἔπορεν.

ς'. Ἀκούεις, Αἰσχίνη, [καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ] ὡς Τὸ μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστι θεῶν, καὶ πάντα κατορθοῦν; Οὐ τῷ συμβούλῳ τὴν τοῦ κατορθοῦν τοὺς ἀγωνιζομένους ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖς θεοῖς. Τί οὖν, ὦ κατάρατε, ἐμοὶ περὶ τούτων λοιδορῇ, καὶ λέγεις, ἃ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς οἱ θεοὶ τρέψειαν εἰς κεφαλήν; Πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλα κατηγορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου, ἐν

[1] Μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ δείματος] Eruditissimus longe Valckenaerius, ad Ammonium Animadvers. l. ii. c. 15. legit,
——— καὶ λήματος (Subaudi, ἕνεκα). *Taylor.*

[2] βράβην] Ἀντὶ τοῦ, βραβευτήν. *Wolfius.*

[3] Μηδὲν κ.τ.λ.] Ita hunc locum distingue, et lege,
Μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστι θεῶν, καὶ πάντα κατορθοῦν·
Ἐν βιοτῇ μοῖραν δ' οὔ τι φυγεῖν ἔπορον. Sc. Οἱ θεοί.
Vide sequentia. *Markland.*

Ibid.] Reiskius, pro ἔπορεν vel ἔπορον, mavult ἕτερον, et, illo auctore, constructio hæc est: οὐκ ἐστι, i. e. οὐκ ἔξεστι, οὐκ ἐνδέχεται, non licet, datum non est, (quorsum ista iteratio, quod millies notasse in promptu est?) ἕτερόν τι φυγεῖν τὴν μοῖραν, ut aliud quid effugiat fatalem necessitatem. Utrum mavis, lector, accipe.

Digitized by Google

μάλιςʼ. ἐθαύμασα ἁπάντων, ὅτι τῶν συμβεβηκότων τότε τῇ πόλει [1] μνησθεὶς, οὐχ, ὡς ἂν εὔνους, καὶ [2] δίκαιος πολίτης, ἔσχε τὴν γνώμην, οὐδʼ ἐδάκρυσεν, οὐδʼ ἔπαθεν οὐδὲν τοιοῦτον τῇ ψυχῇ, ἀλλʼ ἐπάρας τὴν φωνὴν, καὶ γεγηθὼς, καὶ [3] λαρυγγίζων, ᾤετο μὲν ἐμοῦ κατηγορεῖν δηλονότι, δεῖγμα δὲ ἐξέφερε καθʼ ἑαυτοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀνιαροῖς οὐδὲν ὁμοίως ἔσχε τοῖς ἄλλοις. Καίτοι τὸν τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας φάσκοντα φροντίζειν, ὥσπερ οὗτος νυνὶ, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γʼ ἔχειν δεῖ, τὸ ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τοῖς πολλοῖς, καὶ μὴ τῇ προαιρέσει [4] τῶν κοινῶν, ἐν τῷ τῶν ἐναντίων μέρει τετάχθαι, ὃ σὺ νυνὶ πεποιηκὼς εἶ φανερὸς, ἐμὲ πάντων αἴτιον, καὶ διʼ ἐμὲ εἰς πράγματα φάσκων ἐμπεσεῖν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς πολιτείας, οὐδὲ προαιρέσεως, ἀρξαμένων ὑμῶν τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν.

[1] μνησθεὶς] Rectius, pro ἀναμνησθεὶς, Codd. plurimi. *Taylor.*

[2] δίκαιος] Vid. Æſch. p. 98.

[3] λαρυγγίζων] Meminit in ea voce hujus loci *Harpocratio.* Confer *Suidam,* qui eadem pariter habet, et *T. Magiſtrum,* qui huc etiam ſpectat. Ariſtoph. Equit. ver. 357.

Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω.

Adde etiam χʹ. noſtrum, et Plin. l. IV. ep. 7. *Taylor.*

Ibid.] Scholiaſtes, in locum Ariſtophanis, quem adduxit Taylor. nonnihil forte conferet, ad hujus vocis explicationem: ejus verba ſunt; Καταβοήσομαι, φησὶ, τῶν ἄλλων ῥητόρων, ἢ τὴν φάρυγγα ἐκτεμῶ, τουτέστι καταισιγάσω τοὺς ῥήτορας· τμηθείσης γὰρ τῆς φάρυγγος, οὐχ οἷόν τε τὴν φωνὴν προΐεσθαι.

[4] τῶν κοινῶν] Quære, an poni debeant poſt τῶν νόμων, ſupra, l. 8. *Markland.*

Ἐπεὶ ἔμοιγ᾽ εἰ τοῦτο ἐδόθη παρ᾽ ὑμῶν, [1] τοσαῦτα δι᾽ ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι τῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀρχῇ πραττομένῃ, μείζων ἂν δοθείη δωρεὰ συμπάντων, ὧν τοῖς ἄλλοις δεδώκατε. Ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιμι, ἀδικοίην γὰρ ἂν ὑμᾶς, οὔτ᾽ ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ᾽ ὅτι συγχωρήσαιτε· οὗτός τ᾽, εἰ δίκαια ἐποίει, οὐκ ἄν, ἕνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ ἔχθρας, τὰ μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἔβλαπτε καὶ διέβαλλεν.

ϛα΄. Ἀλλὰ τί ταῦτ᾽ ἐπιτιμῶ, πολλῷ σχετλιώτερα ἄλλα κατηγορηκότος αὐτοῦ, καὶ κατεψευσμένου; Ὃς γὰρ ἐμοῦ Φιλιππισμόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν εἴποι; Καίτοι, νὴ τὸν Ἡρακλέα καὶ πάντας τοὺς θεούς, εἴ γ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας δέοι σκοπεῖσθαι, τὸ καταψεύδεσθαι καὶ δι᾽ ἔχθραν τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες ὡς ἀληθῶς εἰσιν, οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως τὴν τῶν γεγενημένων αἰτίαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίους τούτῳ παρ᾽ ἑκάστῃ τῶν πόλεων εὕροι τις ἄν, οὐχὶ τοὺς ἐμοί. Οἵ, ὅτ᾽ ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου πράγματα, καὶ κομιδῇ μικρά, πολλάκις προλεγόντων ἡμῶν, καὶ παρακαλούντων, καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τῆς ἰδίας ἕνεκ᾽ αἰσχροκερδείας, τὰ κοινῇ συμφέροντα προΐεντο, τοὺς ὑπάρχοντας ἕκαστοι πολίτας ἐξαπατῶντες, καὶ διαφθείροντες, ἕως δούλους ἐποίησαν· Θετταλοὺς, Δάοχος,

[1] τοσαῦτα] Deest in multis. Recte quidem et pulchre; ἔμοιγ᾽ εἰ τοῦτο ἐδόθη παρ᾽ ὑμῶν, sc. τὸ δι᾽ ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι. *Taylor.*

Ibid.] Post τοσαῦτα videtur ἔτη deesse, *tot annos*. Reiske.

Digitized by Google

Κινέας, Θρασύδαιος· Ἀρκάδας, Κερκιδᾶς, Ἱερώνυμος, Εὐκαλπίδας· Ἀργείους, Μύρτις, Τελέδαμος, Μνασέας· Ἠλείους, Εὐξίθεος, Κλεότιμος, Ἀρίσταιχμος· Μεσσηνίους, οἱ Φιλιάδου τοῦ θεοῖς ἐχθροῦ παῖδες, Νέων, καὶ Θρασύλοχος· Σικυωνίους, Ἀρίστρατος, Ἐπιχάρης· Κορινθίους, Δείναρχος, Δημάρατος· Μεγαρέας, Πτοιόδωρος, Ἕλιξος, Περίλαος· Θηβαίους, Τιμόλαος, Θεογείτων, Ἀνεμοίτας· Εὐβοέας, Ἵππαρχος, Κλείταρχος, Σωσίστρατος· ἐπιλείψει με λέγοντα ἡ ἡμέρα τὰ τῶν προδοτῶν ὀνόματα. Οὗτοι πάντες εἰσὶν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βουλευμάτων, ἐν ταῖς αὐτῶν πατρίσιν, ὧνπερ οὗτοι παρ' ὑμῖν, [1] ἄνθρωποι μιαροὶ, καὶ κόλακες, καὶ ἀλάστορες, ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας, τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες, πρότερον μὲν Φιλίππῳ, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν δ' ἐλευθερίαν, καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, ἃ τοῖς

[1] ἄνθρωποι μιαροὶ, κ.τ.λ.] Oratio manifesto vitiosa est, et parum curata. Scribendum proculdubio, ἄνθρωποι μιαροὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες, ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας, προπεπωκότες πρότερον μὲν Φιλίππῳ, νυνὶ δὲ Ἀλεξάνδρῳ. *Homines impuri, nefarii, et adulatores, qui suam quisque patriam fœde lacerarunt, propinatam olim Philippo, nunc vero Alexandro.* Τὰς πατρίδας προπεπωκότες. *Qui patriam suam prodiderunt.* Plutarchus in Arato. Ἦν μὲν οὖν μέγα καὶ τὸ χρήματα τοσαῦτα πορίσαι τοῖς πολίταις, ὅσων σμικρὸν μέρος ἄλλοι στρατηγοὶ, καὶ δημαγωγοὶ, λαμβάνοντες παρὰ βασιλέων, ἠδίκουν, καὶ κατεδουλοῦντο, καὶ προέπινον αὐτοῖς τὰς πατρίδας. Accedit Photius, in Lex. inedito, atque ex eo Suidas, v. Προπίνει. Δημοσθένης δὲ τοὺς προδόντας τὰς πατρίδας τοῖς ἐχθροῖς, προπίνειν ἔφη τοῖς ἐχθροῖς. Qui locus inprimis notandus. *Toup.* in Longin. §. 32.

προτέροις Ἕλλησιν ὅροι τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, [1] ἀνατετροφότες.

ϟζ΄. Ταύτης τοίνυν τῆς οὕτως αἰσχρᾶς καὶ περιβοήτου συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προδοσίας, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἥ τε πόλις παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναίτιος γέγονεν ἐκ τῶν ἐμῶν πολιτευμάτων, καὶ ἐγὼ παρ' ὑμῖν. Εἶτά μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶσθαι; Ἐγὼ δή σοι λέγω, ὅτι τῶν πολιτευομένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι διαφθαρέντων ἁπάντων, ἀρξαμένων ἀπὸ σοῦ, πρότερον μὲν ὑπὸ Φιλίππου, νῦν δ' ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε καιρὸς, οὔτε φιλανθρωπία λόγων, οὔτ' ἐπαγγελιῶν μέγεθος, οὔτ' ἐλπὶς, οὔτε φόβος, οὔτε χάρις, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρεν, οὐδὲ προηγάγετο, ὧν ἔκρινα δικαίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι, οὐδὲν προδοῦναι. Οὐδ' ὅσα συμβεβούλευκα πώποτε τουτοισὶν, ὁμοίως ὑμῖν, ὡσπερανεὶ ἐν τρυτάνῃ, ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα συμβεβούλευκα, ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς, καὶ δικαίας, καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς, πάντα μοι πέπρακται· καὶ μεγίστων δὴ πραγμάτων τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων προστὰς, πάν-

[1] *ἀνατετροφότες*] MSS. quatuor, quos citat Reiſkius, *ἀνατετραφότες*. Quomodo (verba ſunt Toupii) Æſchines cont. Timarch. p. 80. *Edit. Taylor.* *Πλείστους δ' ἂν ευροιτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων πόλεις ἀνατετραφότας.* Idem cont. Cteſiph. §. 49. p. 76. *ὑμεῖς δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι——τὸν δὲ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα, τοῦτον κ. τ. λ.* Cum Demoſthene facit Andocides de Myſteriis, p. 238. *Πάντες ἴστε ὅτι παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει κατέσχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐ-*

Digitized by Google

τα ταῦτα ὑγιῶς, καὶ δικαίως, [1] καὶ ἁπλῶς πεπολίτευμαι. Διὰ ταῦτ' ἀξιῶ τιμᾶσθαι.

ϛγ'. Τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μου διέσυρες, καὶ τὴν ταφρείαν, ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρίνω· πῶς γὰρ οὔ; Πόῤῥω μέντοι που τῶν ἐμαυτῷ πεπολιτευμένων τίθεμαι· [2] οὐ γὰρ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλει δικαίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις, καὶ τόπους, καὶ λιμένας, καὶ ναῦς, καὶ πολλοὺς ἵππους, καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένους. Ταῦτα προὐβαλόμην ἐγὼ περὶ τῆς Ἀττικῆς, ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ δυνατὸν, καὶ τούτοις ἐτείχισα τὴν

τοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει· μέμνησθε ταῦτα, ὦ ἄνδρες. Πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; Οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν αὐτῷ τρέφειν, ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα. Vide *Toup.* in Longin. §. 32.

[1] *καὶ ἁπλῶς*] Hæc duo vocabula addidi. (ex MSS.) *Reiske.*

[2] *οὐ γὰρ λίθοις κ. τ. λ.*] Plin. l. IX. ep. 26. Porro Plutarchus, in libro, *περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως.* ut olim monui, hujus orationis utilis commentator esse potest; uti cum scribat, *Πρὸς δὲ τοὺς μετρίους οὐκ ἄτοπόν ἐστι χρῆσθαι καὶ ταῖς ἐπανορθώσεσι τῶν ἐπαίνων· εἴ τις ὡς λόγιον, ἢ πλούσιον, ἢ δυνατὸν ἐπαινοίη, κελεύοντα μὴ ταῦτα περὶ αὐτοῦ λέγειν, ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ χρηστὸς, καὶ ἀβλαβὴς, καὶ ὠφέλιμος· οὐ γὰρ εἰσφέρει τὸν ἔπαινον ὁ τοῦτο ποιῶν, ἀλλὰ μετατίθησιν· οὐδὲ χαίρειν δοκεῖ τοῖς ἐγκωμιάζουσιν αὐτὸν, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι μὴ προσηκόντως, μηδ' ἐφ' οἷς δεῖ, δυσχεραίνειν καὶ ἀποκρύπτειν τὰ φαυλότερα τοῖς βελτίοσιν, οὐκ ἐπαινεῖσθαι βουλόμενος, ἀλλ' ἐπαινεῖν ὡς χρὴ διδάσκων. Τὸ γὰρ, οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλει σκοπεῖν, εὑρήσεις καὶ ὅπλα, καὶ ἵππους, καὶ συμμάχους, τοιούτου τινὸς ἔοικεν ἅπτεσθαι.* Adde *Hermogenem,* pag. 258. *Edit. Crispin.* Taylor.

Digitized by Google

χώραν, οὐχὶ [1] τὸν κύκλον μόνον τοῦ Πειραιῶς, οὐδὲ τοῦ ἄστεος. Οὐδὲ γ' ἡττήθην ἐγὼ τοῖς λογισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, οὐδὲ ταῖς παρασκευαῖς· ἀλλ' οἱ τῶν συμμάχων στρατηγοὶ, καὶ αἱ δυνάμεις, τῇ τύχῃ. Τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς καὶ φανεραί.

ϟδʹ. Σκοπεῖτε δέ. Τί χρῆν τὸν εὔνουν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μετὰ πάσης προνοίας, καὶ προθυμίας, καὶ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολιτευόμενον; Οὐκ ἐκ μὲν θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβαλέσθαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας, τὴν Βοιωτίαν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τόπων, τοὺς ὁμόρους ταύτῃ; Οὐ τὴν σιτοπομπίαν, ὅπως [2] παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται, προϊδέσθαι, καὶ τὰ μὲν σῶσαι τῶν ὑπαρχόντων, ἐκπέμποντα βοηθείας, καὶ λέγοντα καὶ γράφοντα τοιαῦτα, τὴν Προκόννησον, τὴν Χεῤῥόνησον, τὴν Τένεδον, τὰ δ' ὅπως οἰκεῖα καὶ σύμμαχ' ὑπάρξῃ, πρᾶξαι, τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἄβυδον, [[3] τὴν Εὔβοιαν,] καὶ τῶν μὲν τοῖς ἐχθροῖς ὑπαρχουσῶν δυνάμεων τὰς μεγίστας ἀφελεῖν, ὧν δ' ἐνέλιπε τῇ πόλει, ταῦτα προσθεῖναι;

ϟεʹ. Ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι, καὶ τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμασιν, ἃ καὶ [4] βεβουλευμένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἄνευ φθόνου τις βου-

[1] τὸν κύκλον] F. τὴν κύκλῳ, ut pag. 53. lin. ult. *Markland.*

[2] παρὰ πᾶσαν φιλίαν] Scil. γῆν, *per socialem agrum.* Steph. Thes. Ling. Græc. t. IV. col. 156.

[3] τὴν Εὔβοιαν] Latet nomen loci alicujus sub Εὔβοιαν, ut mihi videtur. Nam de Eubœa ante dixerat. Sensui optime conveniret Πέρινθον, sed non Scripturæ. *Markland.*

[4] βεβουλευμένα] Cohæret cum ὀρθῶς in versu proximo. *Reiske.*

Digitized by Google

λῆται σκοπεῖν, ὀρθῶς εὑρήσει, καὶ πεπραγμένα πάσῃ διακρισύνῃ, καὶ τῶν ἑκάστου καιρὸν ἐ παρεθέντα, οὐδ' ἀγνοηθέντα, ἐδὲ προεθέντα ὑπ' ἐμοῦ, καὶ ὅσα εἰς ἀνδρὸς ἑνὸς δύναμιν καὶ λογισμὸν ἧκεν, οὐδὲν ἐλλειφθέν. Εἰ δ' ἢ [1] δαίμονός τινος, ἢ τύχης ἰσχὺς, ἢ στρατηγῶν φαυλότης, ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν κακία, ἢ πάντα ταῦτα ἅμα ἐλυμήνατο [2] τοῖς ὅλοις, ἕως ἀνέτρεψε, τί Δημοσθένης ἀδικεῖ; Εἰ δ', οἷος ἐγὼ παρ' ὑμῖν κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ τάξιν, εἷς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ', εἰ ἕνα μόνον ἄνδρα Θετταλία, καὶ ἕνα ἄνδρα Ἀρκαδία, ταὐτὰ φρονοῦντα ἔσχον ἐμοὶ, οὐδεὶς οὔτε τῶν ἔξω Πυλῶν Ἑλλήνων, οὔτε τῶν εἴσω, τοῖς παροῦσι κακοῖς ἐνέχρητ' ἄν· ἀλλὰ πάντες ἂν ὄντες ἐλεύθεροι, καὶ αὐτόνομοι, μετὰ πάσης ἀδείας ἀσφαλῶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ, τὰς ἑαυτῶν ᾤκουν πατρίδας, τῶν τοσούτων καὶ τοιούτων ἀγαθῶν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις ἔχοντες χάριν δι' ἐμέ.

§ϛ'. Ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι πολλῷ τοῖς λόγοις ἐλάττοσι χρῶμαι τῶν ἔργων, εὐλαβούμενος τὸν φθόνον, λέγε μοι ταυτὶ, καὶ ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΗΘΕΙΩΝ.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πράττειν, Αἰσχίνη, τὸν κα-

[1] δαίμονός τινος] Ad hasce voces addendum videtur φθόνος aut δυσμένεια. *Reiske.*

[2] τοῖς ὅλοις] Τὸ ὅλον, est *omnino:* est et *totum corpus.* Hunc locum perperam sollicitavit Cl. Taylorus. *Toup.* in Longin. §. 10.

Digitized by Google

λὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ, (ὧν κατορθουμένων μὲν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, ἐν μεγίστοις ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχεν εἶναι, καὶ τὸ δικαίως προσῆν, [1] ὡς ἑτέρως δὲ συμβάντων, τὸ γοῦν εὐδοκιμεῖν περίεστι, καὶ τὸ μηδένα μέμφεσθαι τὴν πόλιν, μηδὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν τύχην κακίζειν, τὴν οὕτω τὰ πράγματα κρίνασαν) οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀποστάντα τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, μισθώσαντα δ' αὐτὸν τοῖς ἐναντίοις, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν καιροὺς, ἀντὶ τῶν τῆς πατρίδος, θεραπεύειν· οὐδὲ τὸν μὲν πράγματα ἄξια τῆς πόλεως ὑποστάντα λέγειν καὶ γράφειν, καὶ μένειν ἐπὶ τούτων, [2] προελόμενον βασκαίνειν, ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ τι λυπήσῃ, τοῦτο μεμνῆσθαι καὶ τηρεῖν, οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἄδικον καὶ ὕπουλον, ὡς σὺ ποιεῖς πολλάκις.

ϟζ'. Ἔστι γὰρ, ἔστιν ἡσυχία δικαία καὶ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἣν οἱ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ὑμεῖς ἁπλῶς ἄγετε. Ἀλλ' οὐ ταύτην οὗτος ἄγει τὴν ἡσυχίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἀποστὰς, ὅταν αὐτῷ δόξῃ, τῆς πολιτείας, πολλάκις δὲ δοκεῖ, φυλάττει, ὁπηνίκ' [3] ὑμεῖς ἐστε μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος, ἢ παρὰ τῆς τύχης τι συμβέβηκεν ἐναντίωμα, ἢ ἄλλο τι δύσκολον γέγονε, (πολλὰ δὲ τὰ ἀνθρώπινα) εἶτ' ἐπὶ τούτῳ τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας, ὥσπερ πνεῦμα, [4] ἀνεφάνη, καὶ πεφωνασκη-

[1] ὡς ἑτέρως δὲ συμβάντων] L. ὧν ἑτέρως δὲ συμβάντων. *J. Toup.*

[2] προελόμενον] Ita meliores. (*Taylor.*) Addidi. *Reiske.*

[3] ὑμεῖς] Inseruit Reiskius ex MSS.

[4] ἀνεφάνη] Ita MSS. quatuor (non φάνη). *Taylor.*

Ibid.] Ita correxi. *Toupius* quoque Emendat. ad Suidam, t. iii. p. 105, *Edit. Lond.* sic corrigit. *Reiske.*

Digitized by Google

κῶς, καὶ συνειλεχὼς ῥήματα καὶ λόγους, συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀπνευστὶ, ὄνησιν μὲν οὐδεμίαν φέροντας, οὐδ' ἀγαθοῦ κτῆσιν οὐδενὸς, συμφορὰν δὲ τῷ τυχόντι τῶν πολιτῶν, καὶ κοινὴν αἰσχύνην. Καίτοι ταύτης τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμελείας, Αἰσχίνη, εἴπερ ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐγίγνετο, καὶ τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα προῃρημένης, τοὺς καρποὺς ἔδει γενναίους καὶ καλοὺς, καὶ πᾶσιν ὠφελίμους εἶναι, συμμαχίας πόλεων, πόρους χρημάτων, ἐμπορίου κατασκευὴν, νόμων συμφερόντων θέσεις, τοῖς ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἐναντιώματα· τούτων γὰρ ἁπάντων ἦν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐξέτασις· καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρὶ καλῷ τε καὶ ἀγαθῷ, [1] ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσῃ γεγονὼς, οὐ πρῶτος, οὐ δεύτερος, οὐ τρίτος, οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐχ ἕκτος, οὐχ ὁποστοσοῦν· [2] οὔκουν ἐπί γε οἷς ἡ πατρὶς ηὐξάνετο. Τίς γὰρ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; [3] τίς δὲ βοήθεια, ἢ κτῆσις εὐνοίας, ἢ δόξης; τίς

[1] ἐν οἷς] Sc. ἀνδράσι καλοῖς κἀγαθοῖς. Id quod e proximo ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ tacite excipiendum. *Reiske.*

[2] οὔκουν ἐπεί γε καὶ ἡ πατρὶς ηὐξάνετο] Correxi (ex MSS.) οὔκουν ἐπί γε οἷς ἡ πατρὶς ηὐξάνετο. Saltim non illis in rebus, ubi salus et decus patriæ amplificabatur: quanquam ubi res agebantur, unde potentia hostium patriæ cresceret, ibi primus semper et in primis visus es negotiosus et clamosus. Citat hunc locum Thomas Magist. v. αὔξειν. *Idem.*

[3] τίς δὲ βοήθεια] Citans hunc locum Alexander Rhetor p. 78. 16. lectionem hanc, non malam profecto, dat, et quam quod prius non compererim, et in textum receperim, me nunc piget tædetque: τίς δὲ βοήθεια ἐκ τῆς σῆς εὐνοίας καὶ δόξης, *ecquæ copiæ sociorum ci-*

Digitized by Google

δὲ πρεσβεία; τίς διακονία, δι' ἣν ἡ πόλις ἐντιμοτέρα γέγονε; Τί τῶν οἰκείων, ἢ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπέστης, ἐπηνώρθωται διὰ σέ; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; [1] τίς ἢ τοῖς εὐπόροις, ἢ τοῖς ἀπόροις, πολιτικὴ καὶ κοινὴ βοήθεια χρημάτων παρὰ σοῦ; οὐδεμία. Ἀλλ' ὦ τᾶν, εἰ μηδὲν τούτων, εὔνοιά γε καὶ προθυμία· ποῦ; πότε; ὅστις, ὦ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ' ὅτε ἅπαντες, ὅσοι πώποτ' ἐφθέγξαντο ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς σωτηρίαν [2] ἐπεδίδοσαν, καὶ τὸ τελευταῖον Ἀριστόνικος τὸ συνειλεγμένον ἀργύριον [3] εἰς τὴν ἐπιτιμίαν, οὐδὲ τότε οὔτε παρῆλθες, οὔτ' ἐπέδωκας οὐδέν· οὐκ ἀπορῶν· πῶς γάρ; ὅς γε κεκληρονόμηκας μὲν τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεστοῦ χρημάτων πλειόνων ἢ πέντε ταλάντων· διτάλαντον δ' εἶχες ἔρανον δωρεὰν παρὰ τῶν

vitati fuccurrerunt, ductæ tua five gratia, five gloria. Idem lin. 1. ἐνδοξοτέρα, et τὶ τῶν Ἑλληνικῶν, ἢ τῶν οἰκείων, ἁπλῶς ἐπηνώρθωται διά σε. lin. 4. τειχῶν, ἢ ποῖον ἱππικὸν, ἢ τῶν ἁπάντων τι χρήσιμον, ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ βοήθεια, ἢ χρημάτων εὐπορία. *Reiſke.*

[1] τίς τοῖς ἀπόροις] Ita lege impofterum ex Alexandro, pudetque me nunc, non jamdudum fenfiffe, verba τοῖς εὐπόροις ἢ meram effe vitiofam fcriptionem veræ lectionis τοῖς ἀπόροις. Extermina ergo impofterum illa importuna. *Idem.*

[2] ἐπεδίδοσαν] Vide fupra ad Æfch. p. 11. *Taylor.*

[3] εἰς τὴν ἐπιτιμίαν] Apparet eum fuiffe in ærariis, coactamque pecuniam ad dignitatem recuperandam callide civitati donaffe: ut non folvere debitum, fed in rempublicam liberalis extitiffe videretur. Confentaneum enim eft ei mulctam a populo fuiffe, poft hoc factum, remiffam. *Wolfius.*

Ibid.] De voce ἐπιτιμία vide, fupra, p. 11. n. 2.

Digitized by Google

ἡγεμόνων τῶν συμμοριῶν, ἐφ' οἷς [1] ἐλυμήνω τὸν τριηραρχικὸν νόμον. Ἀλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων, τοῦ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκκρούσω, παραλείψω ταῦτα· ἀλλ' ὅτι οὐχὶ δι' ἔνδειαν οὐκ ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον, ἀλλὰ φυλάττων τὸ μηδὲν ἐναντίον γενέσθαι παρὰ σοῦ τούτοις, οἷς ἅπαντα πολιτεύῃ.

ξη'. Ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ πηνίκα λαμπρός; Ἡνίκ' ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέοι, ἐν τούτοις λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς [2] Θεοκρίνης. Εἶτα τῶν πρότερον γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν μέμνησαι, καὶ καλῶς ποιεῖς. Οὐ μέντοι δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὔνοιαν ὑπάρχουσαν [3] προλαβόντα παρ' ὑμῶν, πρὸς ἐκείνους ἐξετάζειν καὶ παραβάλλειν ἐμὲ, τὸν συζῶντα μεθ' ὑμῶν. Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων, ὅτι τοῖς μὲν ζῶσι πᾶσιν ὕπεστί τις ἢ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος, τοὺς δὲ τεθνεῶτας οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ; Οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ [4] κρίνωμαι, καὶ θεωρῶμαι; μηδαμῶς·

[1] ἐλυμήνω] Aliquid legi illi Demosthenis (supra §. 30.) subdole interseruit aut adjecit Æschines, quo vis ipsius imminuta et elusa fuit. *Stock.*

[2] Θεοκρίνης] Hunc et Tragœdiarum actorem et calumniatorem fuisse tradit *Erasmus.* Exstat et *Demosthenis* nostri actio in Theocrinem Sycophantam. *Wolfius.*

Ibid.] Omnino *Harpocratio* et *Suidas* in v. Θεοκρίνης. *Apostol.* XIX. 49. *Brodæus,* Miscell. l. v. c. 23. *Taylor.*

[3] προλαβόντα] Ita, pro προσλαβόντα, Meerm. et sic conjecit quoque Markland. *abusum callide in rem suam, vestro quodam velut præjudicio.* Reiske.

[4] κρίνωμαι, καὶ θεωρῶμαι] Prætuli (ex *Bavar.*) τῷ κρίνομαι καὶ

(οὔτε γὰρ δίκαιον, οὔτ' ἴσον [1] ἐστὶν, Αἰσχίνη,) ἀλλὰ πρὸς σὲ, καὶ ἄλλον, εἴ τινα βούλει, τῶν ταὐτά σοι προῃρημένων, καὶ ζώντων. Κἀκεῖνο σκόπει, πότερον κάλλιον καὶ ἄμεινον τῇ πόλει, διὰ τὰς τῶν προτέρων εὐεργεσίας, οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν οὖν εἴποι τις ἂν ἡλίκας, τὰς ἐπὶ τὸν παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀχαριστίαν καὶ προπηλακισμὸν ἄγειν, ἢ πᾶσιν, ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι, τῆς παρὰ τούτων τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας μετεῖναι;

ϛθ'. Καὶ μὴν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα δεῖ με εἰπεῖν, ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προαίρεσις, ἄν τις ὀρθῶς σκοπῇ, ταῖς τῶν τότε ἐπαινουμένων ἀνδρῶν ὁμοία, καὶ ταὐτὰ βουλομένη φανήσεται· ἡ δὲ σὴ, ταῖς τῶν τοὺς τοιούτους τότε συκοφαντούντων. Δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ κατ' ἐκείνους ἦσάν τινες τοὺς χρόνους, οἳ διέσυρον μὲν τοὺς ὄντας τότε, τοὺς δὲ πρότερον γεγενημένους ἐπῄνουν, βάσκανον πρᾶγμα καὶ ταὐτὸ ποιοῦντες σοί. Εἶτα λέγεις, ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγώ; σὺ δ' ὅμοιος, Αἰσχίνη; ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σός; ἄλλος δέ τις τῶν νῦν ῥητόρων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα φημί. Ἀλλὰ πρὸς τοὺς ζῶντας, ὦ χρηστὲ, ἵνα μηδὲν ἄλλο εἴπω, τὸν ζῶντα ἐξέταζε, καὶ τοὺς καθ' αὐτὸν, [2] ὥσπερ τἄλλα πάντα, τοὺς ποιητὰς, τοὺς χορευτὰς, τοὺς ἀγωνιστάς. [3] Ὁ Φιλάμμων, οὐχ ὅτι [4] Γλαύ-

θεωρῶμαι. *Ich sollte mich beschauen, prüfen lassen?* Egone committam, ut *explorer*, ut spectet? *Reiske.*

[1] ἐστὶν] Addidi ex MSS. *Idem.*

[2] ὥσπερ τἄλλα πάντα] Sc. εἰώθαμεν ἐξετάζειν. *Idem.*

[3] Ὁ Φιλάμμων] Æschin. §. 63.

[4] Γλαύκου τοῦ Καρυστίου] De hoc vide *Suidam.* Wolfius.

Digitized by Google

κου τοῦ Καρυστίου καὶ τινων ἑτέρων πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ἦν, ἀστεφάνωτος ἐκ τῆς Ὀλυμπίας ἀπῄει, ἀλλ' ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς αὐτὸν ἄριστα ἐμάχετο, ἐστεφανοῦτο, καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο. Καὶ σὺ πρὸς τοὺς νῦν ὅρα με ῥήτορας, πρὸς σαυτὸν, πρὸς ὅντινα βούλει τῶν ἁπάντων, οὐδενὶ ἐξίσταμαι· ὦν, ὅτε μὲν τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ἑλέσθαι παρῆν, ἐφαμίλλου τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῷ πᾶσι κειμένης, ἐγὼ κράτιστα λέγων ἐφαινόμην, καὶ τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι, καὶ νόμοις, καὶ πρεσβείαις, ἅπαντα διῳκεῖτο· ὑμῶν δὲ οὐδεὶς ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἰ [1] τούτοις ἐπηρεάσαι τι δέοι. Ἐπειδὴ δὲ, ἃ μήποτ' ὤφελε, συνέβη, καὶ οὐκ ἔτι συμβούλων, ἀλλὰ τῶν τοῖς ἐπιτασσομένοις ὑπηρετούντων, καὶ τῶν κατὰ τῆς πατρίδος μισθαρνεῖν ἑτοίμων, καὶ τῶν κολακεύειν ἕτερους βουλομένων ἐξέτασις ἦν, τηνικαῦτα σὺ, καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει, καὶ μέγας, καὶ λαμπρὸς ἱπποτρόφος· ἐγὼ δ' ἀσθενὴς, ὁμολογῶ, ἀλλ' εὔνους μᾶλλον ὑμῶν τουτοισί.

ρ'. Δύο δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτα τὸν φύσει μέτριον πολίτην ἔχειν δεῖ, (οὕτω γάρ μοι περὶ ἐμαυτοῦ λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον εἰπεῖν) ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις τὴν [2] τοῦ γενναίου, καὶ τὴν τοῦ πρωτείου τῇ πόλει προαίρεσιν [3] διαφυλάττειν, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ καὶ πράξει,

[1] τούτοις] *Huic populo.* Markland.

[2] τοῦ γενναίου] Id est, τῆς γενναιότητος. *Reiske.*

[3] διαφυλάττειν] Malim, δεῖ διαφυλάττειν. Nam si δεῖ omittatur, hoc est, si sententia ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις cum præmissis ἔχειν δεῖ

τὴν εὔνοιαν. Τούτου γὰρ ἡ φύσις κυρία, τοῦ δύνασθαι δὲ καὶ ἰσχύειν, [1] ἕτερα. Ταύτην τοίνυν παρ' ἐμοὶ μεμενηκυῖαν εὑρήσετε ἁπλῶς. Ὁρᾶτε δέ· οὐκ ἐξαιτούμενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων μοι, οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ [2] ἐπαγγελλομένων, οὐχὶ τοὺς καταράτους τούτους, ὥσπερ θηρία, μοι προσβαλλόντων, οὐδαμῶς προδέδωκα ἐγὼ τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν. Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν ὁδὸν τῆς πολιτείας εἱλόμην, τὰς τιμάς, τὰς δυναστείας, τὰς εὐδοξίας, τὰς τῆς πατρίδος, θεραπεύειν, ταύτας αὔξειν, μετὰ τούτων εἶναι. Οὐκ ἐπὶ μὲν τοῖς ἑτέρων εὐτυχήμασι φαιδρὸς ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι, τὴν δεξιὰν προτείνων, καὶ εὐαγγελιζόμενος τούτοις, οὓς ἂν ἐκεῖσε [3] ἀπαγγελεῖν οἴωμαι, τῶν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν πεφρικὼς ἀκούω, καὶ στένων, καὶ κύπτων εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ οἱ δυσσεβεῖς οὗτοι, οἳ τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν, ὥσπερ οὐχ αὑτοὺς διασύροντες, ὅταν τοῦτο ποιῶσιν, ἔξω δὲ βλέπουσι, καὶ ἐν οἷς, ἀτυχησάντων τῶν Ἑλλήνων, εὐτύχησεν ἕτερος, ταῦτ' ἐπαινοῦσι, καὶ, ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον διαμενεῖ, φασὶ δεῖν τηρεῖν.

ρα'. Μὴ δῆτ', ὦ πάντες θεοί, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν

copuletur, neque ab ἐν μὲν nova sententia inchoetur, supervacaneum quoque erit atque tollendum διαφυλάττειν, cum ἔχειν sufficere possit. *Reiske.*

[1] ἕτερα] Prætuli, in neutro plurali, ex MS. τῷ ἑτέρα. *Alia sunt, quæ potentiam et vim tribuant.* Ταύτην redit ad προαίρεσιν. *Idem.*

[2] ἐπαγγελλομένων] *Me ad supplicium deposcentibus.* Idem.

[3] ἀπαγγελεῖν] Ita, pro ἀπαγγέλλειν. *Markland.* Prætuli. *Reiske.*

Digitized by Google

ἐπινεύσειεν· ἀλλὰ μάλιστα μὲν καὶ τούτοις βελτίω τινὰ νοῦν καὶ φρένας ἐνθείητε. Εἰ δ' ἄρα ἔχουσιν οὕτως ἀνιάτως, τούτους μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτοὺς ἐξώλεις καὶ προώλεις ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ ποιήσατε· ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπηρτημένων φόβων δότε, καὶ σωτηρίαν ἀσφαλῆ.[1]

[1] De exitu hujuſce celeberrimi judicii meminerunt, inter alios plurimos, M. Tullius, lib. tertio de Oratore, et Valerius Max. lib. VIII. c. 10. Quorum ille; *Sed hæc ipſa omnia perinde ſunt, ut* aguntur. *Actio, inquam, in dicendo una dominatur: ſine hac ſummus orator eſſe in numero nullo poteſt; mediocris, hac inſtructus, ſummos ſæpe ſuperare. Huic primas dediſſe Demoſthenes dicitur, cum rogaretur quid in dicendo eſſet primum; huic ſecundas; huic tertias. Quo mihi melius etiam illud ab Æſchine dictum videri ſolet, qui cum propter ignominiam judicii ceſſiſſet Athenis, et ſe Rhodum contuliſſet, rogatus a Rhodiis, legiſſe fertur orationem illam egregiam, quam in Cteſiphontem contra Demoſthenem dixerat: qua perlecta, petitum eſt ab eo poſtridie, ut legeret illam etiam, quæ erat contra a Demoſthene pro Cteſiphonte edita: quam cum ſuaviſſima et maxima voce legiſſet, admirantibus omnibus, Quanto, inquit, magis admiraremini, ſi audiſſetis ipſum?* (Τί δὲ εἰ αὐτοῦ τοῦ θηρίου ἀκηκόατε; quomodo eundem ſenſum reddit Plinius, Ep. lib. ii. ep. 3.) *Ex quo ſatis ſignificavit, quantum eſſet in actione, qui orationem eandem aliam eſſe putaret, actore mutato.* Valerius deinde Maximus, cum iiſdem pene verbis id factum expoſuiſſet, hæc ſubjungit: *Tantus orator* (Æſchines) *et modo tam infeſtus adverſarius, ſic inimici vim ardoremque dicendi ſuſpexit, ut ſe ſcriptorum ejus parum idoneum lectorem eſſe diceret: expertus acerrimum oculorum vigorem, terribile vultus pondus, accommodatum ſingulis verbis ſonum vocis, efficaciſſimos corporis motus. Ergo etſi operi illius adjici nihil poteſt, tamen in Demoſthene magna pars Demoſthenis abeſt, quod legitur potius quam auditur.* Stock.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX,

SIVE

VOCUM DIFFICILIORUM,

Earum præsertim quæ ad res ATTICAS *pertinent,*

EXPLICATIO.

Æ. Æschinem, D. *Demosthenem, Numerus Capita designat.*

A.

I N D E X.

Ἀλωπέκη, *Alopece.* Pagus Atticus in tribu Antiochide. *Steph. Byz.* Socratis patria. *Diog. Laert. in Socrate.* Ἀλωπεκῆθεν, D. 52. *Alopecensis.*

Ἅμαξα, D. 37. ὡς ἐξ ἁμάξης, *tanquam ex plaustro* loqui. Proverbium a poetis ductum, qui dum Ludis Dionysiacis in plaustro veherentur, quoscunque vellent conviciis et contumeliis proscindebant.

Ἀμφικτύονες, (*passim*) *Amphictyones:* Concilium, ab Amphictyone Deucalionis fil. institutum: primum ex septem, postmodum ex pluribus Græciæ civitatibus constabat. *Strabo,* lib. VIII. Bis in anno, vere et autumno ineunte, coibat in Pylas, seu Thermopylas, juxta Delphos; unde dicitur Πυλαία, (i. e.) *Conventus in Pylis habitus*; et legati, qui a singulis civitatibus duo vel tres ad Concilium hoc constituendum mittuntur, appellantur *Pylagoræ. Strabo,* lib. IX. Portus ad Suidam penacuendum mavult, Ἀμφικτυόνες.

Ἀναγυῤῥάσιος, (*passim*) *Anagyrrhasius*; vel potius cum simplici [ρ], *Anagyrus* enim est pagus Atticus in tribu Erecthei. *Steph. Byz.*

Ἀναφλύστιος, (*passim*) *Anaphlystius. Anaphlystus* pagus Atticus in tribu Antiochide: ab Anaphlysto Trœzenis fil. ita dict. *Steph. Byz.*

Ἀνθεστηριὼν, Æ. 34. D. 51. *Anthesterion,* mensis Atticus, ab Anthesteriis, festis in honorem Bacchi hoc mense celebratis, ita dict. *Etymologic. Magn.* Vide Μῆνες.

Ἀντιγραφεὺς, Æ. 11. *Custos,* ut appellatur a Cicerone; Logistis adminiscer: in populo tabulas pro Senatu confecit, descripsitque reditus et pecunias, quas in usum populi collegerunt coactores. Erant autem duo. *Suidas.*

Ἀποδέκται, Æ. ibid. Magistratus, qui in Senatu, sicut in populo Ἀντιγραφεὺς, tabulas confecerunt; vectigalia et tributa recipiebant, et in publicos codices referebant. *Harpocrat.* Erant autem deni, a Clisthene instituti. *Sigon.* lib. IV. cap. 3.

Ἀπόστολοι, D. 24, et 31, dicuntur ipsæ navium *emissiones*; qui vero ad hanc emissionem designati sunt, vocantur Ἀποστολεῖς. D. 34.

Ἄρειος Πάγος, Æ. 9, et 93. D. 42. *Areopagus.* Locus Athenis, in quo sedebat Senatus ille, dict. *Areopagiticus,* a Cecrope institutus: qui ex iis, qui novem Archontum imperium gesserant,

Digitized by Google

Digitized by Google

I N D E X.

Ἀχαρνεὺς, Æ. 44. *Acharnenſis*. *Acharna*, pagus Atticus in tribu Oeneide. *Steph. Byz.*

B.

Βακτηρία, D. 61. *virga*, quam tenebant judices. Vide Δικαστήρια.

Βάταλος, D. 55. *Batalus*. Cognomen Demoſthenis, quod, cum adoleſcens eſſet, mulieribus ſe addixerit. Fuit autem *Batalus* tibicen mollis et effæminatus. *Plutarch. in Demoſthene ſub initio*. Ad hoc nomen videtur reſpexiſſe Æſchines, cum ait, cap. 61. Ἀριστείδης δ' ὁ Δίκαιος ἐπικαλέμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει.

Βοηδρομιὼν, (*paſſim in* D.) *Boedromion*, menſis Atticus ita dict. a feſtis *Boedromiis*, in honorem Theſei, qui hoc menſe Athenienſibus contra Amazonas opem tulit, inſtitutis. *Plutarch. in Theſeo ſub fine*. Βοηδρομεῖν enim eſt idem ac βοηθεῖν. *Suid.* Vide Μῆνες.

Βουλὴ, (*paſſim*) *Senatus*: duplex vero Athenis erat, alter *Areopagi*, alter *Quingentorum*. *Argum. Orat. Demoſth. in Androtionem*. Ubi tamen vox [Βȣλὴ] per ſe nuda occurrit, ibi *Senatus Quingentorum* ſemper intelligendus eſt. Vide Πεντακόσιοι.

Γ.

Γαμηλιὼν, D. 26, &c. *Gamelion*, menſis Atticus, Junoni ſacer. *Heſych.* ita dictus a nuptiis, quæ in eo erant celebratæ. *Euſtath. in Iliad.* Σ. Vide Μῆνες.

Γένη, Æ. 9. *Familiæ*, ſeu *Gentes*, erant numero triginta, ſingulæ ex triginta viris conſtabant; ex quibus Sacerdotia, ad ſingulas familias pertinentia, ſorte legebantur. *Suid.* Eos autem Γεννητὰς dixerunt, non qui genere ac ſanguine inter ſe conjuncti eſſent, ſed qui ex familiis eſſent iis, quæ in Τριττύας erant conjectæ, ſocietatem inter ſe quandam lege et inſtituto colentes. *Sigon.* lib. i. c. 2.

Γέῤῥα. D. 53. proprie quidem ſunt ſcuta Perſica; metaphor. vero

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX.

E.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Λ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX.

N.

O.

Digitized by Google

INDEX.

Π

Παγκράτιον, Æ. 60. *Pancratium*, certaminis genus ex pugilatu et lucta compositum. *Aristotel. Rhetor.* lib. i. c. 5. *sub fine.* In eo qui exercebantur, adversarios et pugnis ferire, et comprimere, et continere, et dejicere studebant: calcibus, genibus, dentibus, toto denique corpore utebantur. *Faber. Agonistic.* lib. i. c. 9, 10. *Pancratii* Specimen vide in *Pausan.* lib. VIII.

Παιανιεὺς, (*passim*) *Pæaniensis. Pæania Superior et Inferior*, pagi Attici in tribu Pandionia. Ex horum uno erat Demosthenes. *Steph. Byz.*

Παιανίζειν, D. 88. *Pæana canere:* (i. e.) Hymnos in Apollinis laudem. Latiori vero sensu sign. *carmina ob lætitiam decantare, et Deorum laudes celebrare.* Suidas.

Παναθήναια, Æ. 60. D. 34. *Panathenæa*, Latine dict. *Quinquatria*, Minervæ festa, Athenis ab Ericthonio primum instituta et vocata Ἀθήναια, postmodum instaurata a Theseo. *Pausan.* lib. VIII. Erant autem duplicia, *Quinquennalia* quæ et *Magna*, æstate celebrata, *Annua* quæ et *Parva* dicebantur, vere acta. *Petitus*, in Leges Atticas. His festis Athletæ undique ad certandum convenerunt. *Suid.*

Πανδιονὶς, Æ. 13. D. 9. *Tribus Pandionia.* Vide Φυλαί.

Πάνεμος, D. 51. *Panemus* mensis Corinthiorum, Boëdromioni Attico respondens, uti et Bœotorum mensis *Panemus.* Macedonum autem *Panemus* cum Scirrophorione confertur. *Petavius*, Doctrin. Temp. lib. i. c. 30.

Παράλιοι, Æ. 51. *Paralii:* populi qui *maritimam Atticæ* regionem incolebant: Attici enim in Pediæos, sive Campestres, Diacrios, sive Montanos, et *Paralios* olim divisi erant. *Suidas.*

Παρείας, D. 79. *Pareas* dicitur serpens quidam, qui habet magnas et inflatas *genas. Hesych.* Fertur is vel non mordere, vel si mordeat, morsu non enecare, sed demorsam partem solum inflammare, nonnunquam et nihil afferre doloris. *Ætius, Med. Tetrabibl.* IV. serm. i. cap. 31.

Πειραιεὺς, Æ. 72. D. 12, 42. *Piræeus;* Portus Athenarum, prius Curia. *Pausan.* lib. i. Ad ostia Cephisi fluv. 400 navium capax:

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX:

P.

Ῥαμνούσιος, D. 9, 17. *Rhamnusius. Rhamnus*, pagus Atticus in tribu Æantide; *Steph. Byz.* a Marathone stad. 60. Oropum versus. *Pausan.* lib. i. Ita dict. a Rhamnis ibi nascentibus. *Eustath. ad Dionysii* Περιήγησιν ver. 456.

Ῥήτορες, (*passim*) *Oratores:* Decem apud Athenienses lecti erant, ut in Concione et Senatu publicam causam, re poscente, defenderent, a *Solone* instituti. Vocabantur et Συνήγοροι, *Advocati. Sigon.* lib. iv. c. 6.

Σ.

Σαβοῖ, D. 79. *Vox Bacchantium. Sabi* vocabantur a Thracibus ii qui *Sabazio* initiabantur. *Sabazius* autem secundum nonnullos idem est ac Bacchus. *Suid.* Corruptum videtur ex Εὐοῖ. *Hen. Stephan. in Thesaur.*

Σαλαμὶς, Æ. 61. D. 60. *Salamis*, Insula sinus Saronici; prælio celebris, in quo Themistocles Atheniensis et Eurybiades Spartanus Xerxis copias fuderunt, Olymp. LXXV. An. 1. *Sigon. in Temp. Athen.*

Σανίδιον, Æ. 67. idem videtur ac Ἔγκλημα: *Tabella, in qua accusationis capita descripta erant.* Vide Ἔγκλημα.

Σκιῤῥοφοριὼν, seu Σκιροφοριὼν, Æ. 12. D, 55. *Scirrophorion:* mensis Atheniensium ultimus; dict. a *Sciris* Minervæ festis hoc mense celebratis, in quibus Σκῖρα (i. e. *Umbracula et Scenæ*) ad ambulandum fiebant. *Suidas.* Vide Μῆνες.

Σούνιον, D. 12. *Sunium*, hod. *Capo delle Colonne:* Pagus Atticus in tribu Leontide, supra Marathonem. *Steph. Byz.* Huic adjacet promontorium ejusdem nominis. *Pausan.* lib. i.

Στρατήγιον, Æ. 46. *Prætorium:* Tabernaculum Imperatorum in medio castrorum positum. *Suidas.* In hoc loco de rebus militaribus consultabant.

Στρατηγοὶ, (*passim*) *Exercitus Imperatores:* qui deni fuere ex singulis tribubus singuli, a populo in diebus Comitialibus, qui anni

Digitized by Google

vertentis ultimi erant, (*Hofmann. in Lex. Univers.*) delecti. Prius omnes æquali erant imperio, ita ut singuli diem suum per vices imperarent: iis autem adjunctus erat Polemarchus undecimus, ut si forte illi paribus inter se sententiis de belli ratione contenderent, ipse in alteram partem inclinans omnem dubitationem eximeret. Postea autem unus tantum aut duo aut tres pro temporis necessitate missi sunt; quos dixerunt Στρατηγὸς ἐπὶ τῶν ὅπλων: cæteri domi officiis ad militiam spectantibus vacabant. *Sigon.* lib. IV. c. 5.

Σύγκλητος, D. 12, &c. Vide Ἐκκλησία.

Σύμβολον, D. 60. *Signum*, quod Judices Dicasterium ingredientes capiti impositum gerebant. *Ulpian. ad locum.*

Συμμορίαι, D. 30. *Classes* seu *Curiæ*, quæ Athenis erant viginti. In has vero classes soli divites, et qui pecunias conferre poterant ad Reipubl. usus, conjecti erant. Centum viginti ex unaquaque tribu electi erant, ita ut singula Classis contineret homines 60. Rursus hi mille et ducenti in duas partes divisi erant, sexcentorum hominum utramque: ut altera pars ex ditioribus, altera ex minus divitibus constaret: eæque rursus in duas, ut essent quatuor, unaquæque trecentorum virorum; ita qui ab alterutra parte erant, his primis tricenis ditioribus adhærerent. *Ulpian. ad Olynthiacam secundam, sub fine.* Postea legem tulit Demosthenes, ut trecenti locupletissimi cives triremes suis sumptibus instruerent. Vide *Budæum de Asse*, lib. V.

Σύνδικος, D. 42. Σύνδικοι apud Atticos dicebantur ii, qui Reipubl. patrocinantur; qui aut ad leges suadendas, aut ad Rempubl. apud exteras civitates defendendam sunt electi. *Sigon.* lib. IV. c. 6. Post exactos Tyrannos instituti erant. *Harpocrat.*

Συνεδρεύειν, *Æsch.* cap. 38. ait Calliam perfecisse μὴ Συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας, *ne Chalcidenses in communi Concilio Athenis convocato adessent.* Superbe se gerentibus Lacedæmoniis, socii defecerunt, Athenienses, Chii, Rhodii, Byzantii, Mitylenæi, Olymp. C. Ann. 4. *Simson. in Chronico.* Hi igitur κοινὸν Συνέδριον instituerunt, in quo delecti ex unaquaque civitate consultarent. Convenerat autem inter ipsos, ut consessus ille Athenis haberetur. *Diodor. Sicul.* lib. XV. Progressu temporis verisimile est alios Atheniensium fœderatos in hoc Concilium cooptatos, quales Euboei et Cersobleptes; ut indicat Æschines.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX.

Υ.

Ὕδωρ πρῶτον, Æ. 66. In Judiciis erat Clepsydra, vas foratum, in quod aquam infundebant, eamque fluere sinebant usque ad foramen; quæ cum effluxisset, nihil amplius dicere licebat. Unde Demosth. cap. 45. ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι λαλεῖν. Qua in re ne fraus esset adhibita, assedit quidam minister, dict. Ἐφύδωρ, qui aquæ æqualitatem accusatori et reo infundebat. *Sigon.* lib. iii. c. 4.

Ὕης, D. 79. *Hyes.* Bacchi Epitheton: quod ei sacrificatur, *tempore pluvio.* Suidas.

Ὑπωμοσία, D. 30. vocabatur dilatio judicii, cum quis aut peregrinationem, aut morbum, aut aliquid hujusmodi causaretur, jurejurando interposito se postea ad judicium accessurum. Et hoc facere dicebatur Ὑπόμνυσθαι. *Suidas.*

Φ.

Φαληρεὺς, D. 12. *Phalerensis. Phalerum,* pagus Atticus in tribu Antiochide, *Suid.* et navale. *Pausan.* lib. i. Ex hoc natus est Demetrius ille Phalereus, Theophrasti discipulus.

Φλυεὺς, (*passim in* D.) *Phlyensis. Phlyia,* pagus Atticus in tribu Cecropide. *Steph. Byz.* Euripidis Poëtæ patria. *Suidas.*

Φρεάῤῥιος, (*passim in* D.) *Phrearrhius. Phrearrhi,* pagus Atticus in tribu Leontide, ab Heroë Phrearrho dict. *Steph. Byz.* Ex hoc ortus est Neocles, Themistoclis pater. *Plut. in Themistocle.*

Φρυνώνδας, Æ. 44. *Phrynondas:* Hospes Atheniensis belli Peloponnesiaci tempore, insignis impostor. Ab eo improbi vocantur *Phrynondæ.* Suidas.

Φυλαὶ, (*passim*) *Tribus.* A Cecrope institutæ erant quatuor; deinde a Clisthene, Olymp. LXVI. An. I. pulsis Pisistratidis, decem sunt factæ novisque nominibus vocatæ. Quo fit, ut numerus plerorumque Magistratuum sit denus. *Sigon.* lib. IV. c. I. Eæ autem a decem Heroibus, qui postea Ἐπώνυμοι sunt dicti, appellantur. Tribus vero hæ sunt,

Digitized by Google

X.

Digitized by Google

I N D E X.

Χορηγὸς, Æ. 20. *Ludi præfectus* seu *editor*, qui Dionyſiis et Panathenæis choros curabat et ducebat: victum etiam ſaltantibus ſuppeditabat. Deſignabat autem Χορηγὸς ſingula Tribus ſuos. Maximus hujus officii et honor et præmium. *Sigon.* lib. IV. c. 4. Pro chororum varietate erant quoque diverſi. Alii enim præfuerunt.

Χοροῖς κυκλικοῖς, Æ. 85. *Choris Cyclicis*, ſeu *orbicularibus*; quos et Dionyſiacos appellant Athenienſes. Solus Dithyrambicus chorus erat Cyclicus, cæteri enim fere Τετράγωνοι. Aliquando ſolutis, aliquando conſertis manibus ſaltabant. *Hofmannus* in Lex. Univerſ. Variis flexibus in numerum ſe movebant, quos nominabant Στροφὰς, Ἀντιςρόφους, et Ἐπῳδοὺς. Lyrici enim Poëtæ cum tibiis et choris verſus ſuos canebant, quos ideo appellat *Ariſtophanes*, in Nub. ver. 332.

Κυκλίων χορῶν ἀσματοκάμπτας.

Χρηματίζειν, D. 53. *de rebus ad Rempublicam ſpectantibus conſultare, deliberare.* Unde Χρήματα dicuntur πράγματα, *res, negotia.*

Ψ.

Ψήφισμα, (*paſſim*) *Decretum, plebiſcitum,* tempori ac neceſſitatibus populi accommodatum, nullis receptis legibus adverſari debet. *Petitus,* in Leges Atticas. Erant etiam Senatus Ψηφίσματα (dict. etiam Προβουλεύματα) ſine conſenſu populi ſcripta; quæ ſi in Concione populi non promulgarentur, ejuſque ſuffragiis confirmarentur, non erant pluſquam annua: ſin populi accederet calculus, diutius valebant. Scribebant non tantum Prytanes, ſed et alii Senatores. *Sigon.* lib. ii. c. 3. Hujus autem ſcribendi ratio ea fuit, ut Oratoris aut Senatoris, qui ſciſceret, et Tribus Prytaneatum gerentis nomen ei affigeretur. Ut eſt in *Demoſth.* cap. 9. *Archonte Mneſiphilo, Hecatombaionis die ultimo, Pandionia tribu Prytanicam poteſtatem exercente, Demoſthenes Demoſthenis F. Pæanienſis retulit, &c.* Sigon. lib. ii. c. 4.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google